

ಹರಿಭಕ್ತಿ ಸಾರ

ಹಲಗಿರಿಗಳನ್ನುಯದ ಧಾರಿಣೆ
 ಜಲಧಿ ಪಾವಕ ಮರುತ ಜಲ ನಭ
 ಜಲಜಸವಿ ಶೀತಾಂಶು ತಾರೆಗಳುಳ್ಳ ಪರಿಯಂತೆ
 ಚಲನೆಯಲ್ಲಿದ ನಿನ್ನ ಚರಿತೆಯು
 ಒಲಿದು ಧರೆಯೊಳಗೊಪ್ಪವಂದದಿ
 ಚೆಲುವ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

ಹರಿಭಕ್ತಿ ಸಾರ

ಶ್ರೀಯರಸ ಗಾಂಗೇಯನುತ ಕೊಂ
ತೇಯ ವಂದಿತ ಚರಣ ಕಮಲದ
ಜಾಯತಾಂಬಕ ರೂಪ ಚಿನ್ನಯ ದೇವಕೀತನಯ
ರಾಯ ರಘುಕುಲವಯ್ರ ಭೂಸುರ
ಶ್ರೀಯ ವರಪುರನಿಲಯ ಚೆನ್ನಿಗ
ರಾಯ ಚತುರೋಪಾಯ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೮

ದೇವ ದೇವ ಜಗದ್ಧರಿತ ವಸು
ದೇವಸುತ ಜಗದೇಕನಾಥ ರ
ಮಾವಿನೋದಿತ ಸಜ್ಜನಾನತ ನಿಶಿಲ ಗುಣಭರಿತ
ಭಾವಚಾರಿಪ್ರಿಯ ನಿರಾಮಯ
ರಾವಣಾಂತಕ ರಘುಕುಲಾನ್ವಯ
ದೇವ ಅಸುರ ವಿರೋಧಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೯

ಅನುಪಮಿತ ಜಾರಿತ್ ಕರುಣಾ
ವನಧಿ ಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಿ ಯೋಗೀ
ಜನಹೃದಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ನಿತ್ಯನಂದ ನಿಗಮನುತ
ವನಜನಾಭ ಮುಕುಂದ ಮುರಮ
ದರ್ಜನ ಜನಾದರ್ಜನ ತ್ರೈಜಗತ್ವ
ವನ ಸುರಾಚಿತ ದೇವ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೦

ಕಮಲಸಂಭವ ವಿನುತ ವಾಸವ
ನಮಿತ ಮಂಗಳ ಚರಿತ ದುರಿತ
ಕ್ಷಮಿತ ರಾಘವ ವಿಶ್ವಪೂಜಿತ ವಿಶ್ವ ವಿಶ್ವಮಯ
ಅಮಿತ ವಿಕ್ರಮ ಭೀಮ ಸೀತಾ

ರಮಣ ವಾಸುಕಿಶಯನ ಲಿಗಪತಿ
ಗಮನ ಕಂಜಜನಯ್ಯ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೭|

ಫೇರವಾರಿಧಿಶಯನ ಶಾಂತಾ
ಕಾರ ವಿವಿಧ ವಿಚಾರ ಗೋಪೀ
ಜಾರ ನವನೀತಚೋರ ಚಕ್ರಾರ ಭವದೂರ
ಮಾರಪಿತ ಗುಣಹಾರ ಸರಸಾ
ಕಾರ ರಿಪುಸಂಹಾರ ತುಂಬುರು
ನಾರದಪ್ರಿಯ ವರದ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೮|

ತಾಮರಸದಳನಯನ ಭಾಗವ
ರಾಮ ಹಲಧರರಾಮ ದಶರಥ
ರಾಮ ಮೇಘಶ್ಯಾಮ ಸದ್ಗುಣಾಮ ನಿಸ್ಸೀಮ
ಸಾಮಗಾನ ಪ್ರೇಮ ಕಾಂಚನ
ಧಾಮಧರ ಸುತ್ರಮ ವಿನಮಿತ
ನಾಮ ರವಿಕುಲಸೋಮ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೯|

ಪೇದಗೋಚರ ಪೇಣುನಾದ ವಿ
ನೋದ ಮುಂದರಶ್ಯೈಲಧರ ಮಧು
ಸೂದನಾಞ್ಯತ ಕಂಸದಾನವರಿಪು ಮಹಾಮಹಿಮ
ಯಾದವೇಂದ್ರ ಯಶೋದೆನಂದನ
ನಾದಬಿಂದು ಕಳಾತಿಶಯ ಪ್ರ
ಹಳ್ಳದರಕ್ಷಕ ವರದ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧|

ಅಕ್ಷಯಾಶ್ರಿತ ಸುಜನಜನ ಸಂ
ರಕ್ಷಣ ಶ್ರೀವತ್ಸ ಕೌಸ್ತಬ
ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ ಕುಟಿಲದಾನವ ಶಿಕ್ಷ ಕುಮುದಾಕ್ಷ
ಪಕ್ಷಿವಾಹನ ದೇವಸಂಕುಲ

ಪಕ್ಷ ನಿಗಮಾಧ್ಯಕ್ಷ ವರನಿಟಿ
ಲಾಕ್ಷಸವಿ ಸರ್ವೇಶ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧|

ಚಿತ್ರಕೊಟನಿವಾಸ ವಿಶ್ವ
ಮಿತ್ರ ಕ್ರತು ಸಂರಕ್ಷ ರವಿಶತ್ರಿ
ನೇತ್ರ ಭವ್ಯಚರಿತ್ರ ಸದ್ಗುಣಾತ್ರ ಸತ್ಯಾತ್ರ
ಧಾತ್ರಿಜಾಂತಕ ಕಪಟನಾಟಕ
ಸೂತ್ರ ಪರಮ ಪವಿತ್ರ ಘಲ್ಲನ
ಮಿತ್ರ ವಾಕ್ಯವಿಚಿತ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨|

ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ದುರಿತಶಿಮಿರ ಪ
ತಂಗ ಗರುಡತರಂಗ ರಿಪುಮದ
ಭಂಗ ಕೀರ್ತಿತರಂಗ ಪುರಹರಸಂಗ ನೀಲಾಂಗ
ಅಂಗದ ಪ್ರಿಯನಂಗಪಿತ ಕಾ
ಳಿಂಗಮಧನ ಅಮಿತ ಕರುಣಾ
ಪಾಂಗ ಶ್ರೀನರಸಿಂಗ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೩|

ದಾಶರಥಿ ಪೈಕುಂಠನಗರ ನಿ
ವಾಸ ಶ್ರೀಜಗದೀಶ ಪಾಪ ವಿ
ನಾಶ ಪರಮವಿಲಾಸ ಹರಿ ಸರ್ವೇಶ ದೇವೇಶ
ವಾಸುದೇವ ದಿನೇಶ ಶತ ಸಂ
ಕಾಶ ಯಂದುಕುಲವಂಶಶಿಲಕ ಪ
ರಾಶರಾನತ ದೇವ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೪|

ಕುಂದಕುಟ್ಟಲರದನ ಪರಮಾ
ನಂದ ಹರಿ ಗೋವಿಂದ ಸನಕ ಸ
ನಂದವಂದಿತ ಸಿಂಧುಬಂಧನ ಮಂದರಾದ್ವಿಧರ
ಇಂದಿರಾಪತಿ ವಿಜಯಸವಿ ಅರ

ವಿಂದನಾಭ ಪುರಂದರಾಚೀರ
ನಂದಕಂದ ಮುಕುಂದ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೨೧

ಬಾಣಬಾಹುಜ್ಞೇದ ರಾವಣ
ಪ್ರಾಣನಾಶನ ಪುಣ್ಯನಾಮ ಪು
ರಾಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ನಿಪುಣ ಅಣುರೇಣ ಪರಿಪೂರ್ಣ
ಕ್ಷೋಣಿಪತಿ ಸುಲಲಿತ ಸುದರ್ಶನ
ಪಾಣಿ ಪಾಂಡವ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಧು
ರೀಣ ಜಗನಿಮಾರಣ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೨೨

ನೀಲವರ್ಣ ವಿಶಾಲ ಶುಭಗುಣ
ಶೀಲ ಮುನಿಕುಲ ಪಾಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ರೋಲ ರಿಪುತ್ತಿಶುಪಾಲ ಮಸ್ತಕಶೂಲ ವನಮಾಲ
ಮೂಲಕಾರಣ ವಿಮಲ ಯಾದವ
ಜಾಲಹಿತ ಗೋಪಾಲ ಅಗಣಿತ
ಲೀಲ ಕೋಮಲಕಾರ್ಯ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೨೩

ನಾಗನಗರಿ ಧರಿತ್ರಿ ಕೋಶ ಏ
ಭಾಗ ತಂತ್ರನಿಯೋಗ ಗಮನ ಸ
ರಾಗ ಹಾಂಡವರಾಜ ಜಿತಸಂಗ್ರಹ ನಿಸ್ಸಿಮ
ಯೋಗಗಮ್ಯ ಭವಾಭಿ ವಿಷಧರ
ನಾಗಗಾರುಡಮಂತ್ರವಿದ ಭವ
ರೋಗವೈದ್ಯವಿಚಿತ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೨೪

ಶ್ರೀಮದ್ಭೂತಹದೇವಸುತ ಶ್ರೀ
ರಾಮ ನಿನ್ನಯ ಚರಣ ಸೇವಕ
ಪ್ರೇಮದಿಂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವರೆಗಿಯ ಮಾಳ್ಳಿ ಬಿನ್ನಪವ
ಕಃ ಮಹಿಯೋಽವರೆಗ ನಾವು ಸು

ಕ್ಷೇಮಿಗಳು ನಿನ್ನಯ ಪದಾಭ್ಜ
ಕ್ಷೇಮವಾರ್ತೆಯನರುಹಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೨೫

ಈಗಲೀ ಮಯಾರ್ಥದೆಯಲಿ ಶರ
ಜಾಗತರ ಸೇವೆಯೊಳು ಹೊಂಪುಳಿ
ವೋಗಿ ಬಾಳುವರೇನು ಧನ್ಯರೂ ಹರ ಮಹಾದೇವ
ಭೋಗಭಾಗ್ವತ ಬರುಹಿ ಮುಕ್ತಿಯ
ನೀಗಿ ನಿಮ್ಮನು ಭಜಿಸಲರಿಯದ
ರಾಗಿಗಳ ಮಾತೇನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೨೬

ಭಕ್ತಿಸಾರದ ಜರಿತೆಯನು ಹರಿ
ಭಕ್ತರಾಲಿಸುವಂತೆ ರಚಿಸುವೆ
ಯತ್ತಿಯಲಿ ಬರೆದೋದಿದವರಿಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಪುದು
ಮುಕ್ತಿಗಿಡು ನೆಲೆದೋರುವುದು ಹರಿ
ಭಕ್ತರಿದನಾಲಿಪುದು ನಿಜಮತಿ
ಭಕ್ತಿಗೊಲಿವಂದದಲಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೨೭

ನಳಿನಲೋಚನ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ
ಕಳೆ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ ಲಹರಿಯಲಿ ಭೂ
ತಳದೊಳಿಜ್ಞರಿಯಾದ ನಾಮಾಮೃತ ಸಮುದ್ರದಲಿ
ಬಳಿಸುವರು ಸತ್ಯವಿಗಳವರ
ಗ್ರಳಕೆಯನಿನಿತಿಲ್ಲ ಸನ್ಮತಿ
ಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವಿತ್ತ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೨೮

ಗಳಿಯ ಮರಿಯನು ತಂದು ಪಂಜರ
ದೊಳಗೆ ಪೋಷಿಸಿ ಕಲಿಸಿ ಮೃದುನುಡಿ
ಗಳನು ಲಾಲಿಸಿ ಕೇಳ್ಳ ಪರಿಣತರಂತೆ ನೀನೆನಗೆ
ತಿಳುಹು ಮತಿಯನು ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಗೆ

ಮೋಳಗುವಂದದಿ ನಿನ್ನ ನಾಮಾ
ವಳಿಯ ಪೋಗಳಿಕೆಯಿತ್ತು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೧೦

ಪೋಗಳಲಳವೇ ನಿನ್ನ ನಾಮವ
ಸುಗುಣ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರೆ ಕಥನವ
ನಗಣಿತೋಪಮ ಅಮಿತ ವಿಕ್ರಮ ಗಮ್ಮ ನೀನೆಂದು
ನಿಗಮತತಿ ಕೃಷ್ಣಾರಿಸುತ ಪದ
ಯುಗವ ಕಾಣದೆ ಬಳಲುತ್ತಿದೆ ವಾ
ಸುಕಿಶಯನ ಸರ್ವೇತ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೧೧

ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞದ
ಹಾದಿಯನು ನಾನರಿಯೆ ತರ್ಕದ
ವಾದದಲಿ ಗುರುಹಿರಿಯರಿಯದ ಮೂಡಿಮತಿಯೆನಗೆ
ಆದಿಮೂರುತಿ ನೀನು ನೇರೆ ಕರು
ಖೋದಯನು ಹೃದಯಾಂಗಣದಿ ಜ್ಞಾ
ನೋದಯವನೆನಿತ್ತು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೧೨

ಹಸಿವರಿತು ತಾಯ್ ತನ್ನ ಶಿಶುವಿಗೆ
ಒಸೆದು ಮೊಲೆ ಕೊಡುವಂತೆ ನೀ ಪೋ
ಷಿಸದೆ ಬೇರಿನಾನ್ನರು ಪೋಷಕರಾಗಿ ಸಲಹುವರು
ಬಸಿರೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಯ
ಪಸರಿಸಿದ ಪರಮಾತ್ಮೆ ನೀನೆಂ
ದುಸಿರುತ್ತಿವೆ ವೇದಗಳು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೧೩

ಇಬ್ಬರಣಗರು ನಿನಗೆ ಅವರೊಳ
ಗೊಬ್ಬ ಮಗನೀರೇಳು ಲೋಕದ
ಹೆಬ್ಬೆಳಸು ಬಳೆವಂತೆ ಕಾರಣಕರ್ತಾನಾದವನು
ಒಬ್ಬ ಮಗನದ ಬರೆವ ಕರಣಿಕ

ರಿಬ್ಬರೇ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧರು
ಹಬ್ಬಿಸಿದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೧೪

ಸಿರಿಯು ಕುಲಸತಿ ಸುತನು ಕಮಲಜ
ಹಿರಿಯ ಸೋನೆ ಶಾರದೆ ಸಹೋದರಿ
ಗಿರಿಜೆ ಮೈದುನ ಶಂಕರನು ಸುರರೆಲ್ಲ ಶಂಕರರು
ನಿರುತ ಮಾಯೆಯು ದಾಸಿ ನಿಜ ಮಂ
ದಿರವಜಾಂಡವು ಜಂಗಮ ಸ್ಥಾ
ವರ ಕುಟುಂಬಿಗ ನೀನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೧೫

ಸಾಗರನ ಮಗಳರಿಯದಂತೆ ಸ
ರಾಗದಲೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಉ
ದ್ಯೋಗವೇನು ನಿಮಿತ್ತ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಲೋಕದಲೆ
ಭಾಗವತರಾದವರ ಸಲಹುವ
ನಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವುದು ಈ ಭವ
ಸಾಗರದಿ ಮುಳುಗಿಸದೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೧೬

ಹಸ್ತಿವಾಹನನಾದಿಯಾದ ಸ
ಮಸ್ತ ದೇವನಿಕಾಯದೊಳಗೆ ಪ್ರ
ಶಸ್ತನಾವನು ನಿನ್ನಪೋಲೆ ಶರಣಾಗತರ ಪೋರೆವ
ಹಸ್ತಕಲಿತ ಸುದರ್ಶನದೊಳರಿ
ಮಸ್ತಕವನಿಖಿಲಹುವ ಪರಾತ್ಮರ
ವಸ್ತುವಲ್ಲವೆ ನೀನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೧೭

ಹಗೆಯರಿಗೆ ವರವೀವರಿಬ್ಬರು
ತೆಗೆಯಲರಿಯರು ಕೊಟ್ಟ ವರಗಳ
ತೆಗೆದುಕೊಡುವ ಸಮಧಿರಾರೀ ಜಗಕೆ ನಿನ್ನಂತೆ
ಸುಗುಣರಿನಾನ್ನರುಂಟು ಕದನವ

ಬಗೆದು ನಿನ್ನೊಳು ಜಯಿಸುವವರೇ
ಜಗದೊಳುಂಟೇ ದೇವ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೮|

ಸುಮನಸರ ವೈರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಬರು
ಕುಮತಿಗಳು ತಪದಿಂದ ಭಗ್ನನ
ಕಮಲಜನ ಪದಯುಗವ ಮೆಚ್ಚಿ ವರವ ಪಡೆದಿಹರು
ಸಮರ ಮುಖೀಂದೋಳಗುಪಮೆಯಲ್ಲಿ ಏ
ಕ್ರಮದಿ ವೈರವ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ
ಅಮರಪದವಿಯನಿತ್ತ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೯|

ಬಲಿಯ ಬಂಧಿಸಿ ಹೊರೆಯಿಡುವ ಸತಿ
ಗೊಲಿದು ಅಕ್ಷಯವಿತ್ತು ಕರುಣಾದಿ
ಮೋಲೆಯನುಳಿಸಿದ ಬಾಲಿಕೆಯ ಪಿಡಿದಸುವನಪಹರಿಸಿ
ಶಿಲೆಯ ಸತಿಯಳ ಮಾಡಿ ತ್ರಿಪುರರ
ಲಲನೆಯರ ವೃತ್ತಗೆಡಿಸಿ ಕೂಡಿದ
ಕೆಲಸ ಉತ್ತಮವಾಯ್ತು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೩೦|

ಕರಿಯ ಕಾಯ್ದ್ದ ಜಲದಿ ಮಕರವ
ತರಿದು ಹಿರಣ್ಯಕ್ಷಕನ ಸೀಳ್ಣ್ಯ
ತರಳನನು ತಲೆಗಾಯ್ದು ಶಕಣಾಸುರನ ಹತಮಾಡಿ
ದುರುಳ ಕಂಸನ ಕೊಂಡು ಮಗಧನ
ಮುರಿದು ವಶನ ಹಮ್ಮಳಿಸಿ ಖರ
ಹರಣವನು ಹಿಂಗಿಸಿದೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೩೧|

ಶೀಶುತನದ ಸಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲ
ರಸುರರನು ಸಂಹರಿಸಿ ಚಕ್ರವ
ಬಿಸುಟು ಯೌವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾ ಪಾಂಡುಸುತರಿಂದ
ವಸುಮತಿಯ ಭಾರವನಿಳುಹಿ ಸಾ

ಹಸದಿ ಮೆರೆದವನಾಗಿ ನೀ ಮೇ
ಚ್ಚಿಸಿದೆ ತ್ರಿಜಗವನೆಲ್ಲ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೩೨|

ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ನೀನಾಗಿ ಸುಮನಸ
ರಲ್ಲಿ ಅತಿಹಿತನಾಗಿ ಯಾದವ
ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಧವನಾಗಿ ದಾನವರಲ್ಲಿ ಹಗೆಯಾಗಿ
ಕೊಲ್ಲಿಸಿದೆ ಭೀಮಾಜ್ಞನರ ಕೈ
ಯಲ್ಲಿ ಕೌರವ ಕುಲವನೆಲ್ಲವ
ಬಲ್ಲಿದನು ನೀನಹುದು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೩೩|

ನರಗೆ ಸಾರಧಿಯಾಗಿ ರಣದೊಳು
ತುರಗ ನೀರಡಿಸಿದರೆ ವಾರಿಯ
ಸರಸಿಯನು ನಿಮಿಂಸಿ ಕಿರೀಟಿಯ ಕೈಲ್ಲಿ ಸೈಂಧವನ
ಶಿರವ ಕೆಡುಹಿಸಿ ಅವನ ತಂದೆಯ
ಕರತಳಕೆ ನೀಡಿಸಿದೆ ಹರಹರ
ಪರಮ ಸಾಹಸಿ ನೀನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೩೪|

ಬವರದಲ್ಲಿ ಎತಿಗೊಂಡು ಗದೆಯೊಳು
ಕವಿದು ನಿನ್ನ ಶ್ರುತಾಯುಥನು ಹೊ
ಕ್ಷಪಫಡಿಸಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿ ತನ್ನಾಯುಥದಿ ತಾ ಮಡಿದ
ವಿವರವೇನೋ ತಿಳಿಯೇನೀ ಮಾ
ಯಮನು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನಾ
ಯವನು ಬಲ್ಲವರುಂಟೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೩೫|

ಇಳಿಗೆ ಪತಿಯಾದವನು ಯಾದವ
ರೊಳಗೆ ಬಾಂಧವ ನಿನಗೆ ಸೋದರ
ದಳಯನಾದಭೀಮನ್ಯವನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದೆ ಕೊಳುಗುಳಿದಿ
ಅಳಲಿನಬುಧಿಯೊಳ್ಳದಿ ತಂಗಿಯ

ಬಳಲಿಸಿದ ಕುಲಗೋತ್ತ ಭಾಂಧವ
ರೊಳಗೆ ಕೀರ್ತಿಯ ಪಡೆದೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೮|

ತಾಯನಗಲಿದ ತನಯನೇ ರಾ
ಧೇಯನೊಳಗೆ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಲ
ದಾಯವನು ನೇರೆ ತಿಳುಹಿ ಅಜುಂನನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದೆ
ಮಾಯಮಂತ್ರದ ಕುಟೀಲಗುಣದ
ನ್ಯಾಯಪೋ ಇದು ನ್ಯಾಯಪೋ ನಿ
ನ್ಯಾಯವನು ನೇ ಬಲ್ಲೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೯|

ಕೊಲ್ಲ ಬಗೆದವನಾಗಿ ನೇ ಹಗೆ
ಯಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಿವ ಬೆಳಗಲದು ಹಿತ
ವಲ್ಲ ನಿನ್ನಯ ಗುಣವ ಬಲ್ಲವರಿಲ್ಲ ಯದುಕುಲದಿ
ಗೊಲ್ಲನಾರಿಯರೊಳು ಪ್ರವರ್ತಕ
ನಲ್ಲವೇ ಭಾವಿಸಲು ಲೋಕದೊ
ಳೆಲ್ಲರೂ ಸರಿ ನಿನಗೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೦|

ಮಗನ ಕೊಂಡವನಾಳುವಂತಾ
ಸುಗುಣೀಯರು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ
ಸೋಗಸುಗಾರಿಯರವರ ಮೋಹದ ಬಲಿಗೆ ವಿಟನಾಗಿ
ಬಗೆಬಗೆಯ ರತ್ನಿಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂ
ರುಗರ ನಾಟಿಸಿ ಮೇರದು ನೇನೇ
ಜಗಕೆ ಪಾವನನಾಡೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೧|

ಎನು ಮಾಡಿದರೇನು ಕರ್ಮವ
ನೀನೊಲಿಯದಿನ್ನಿಲ್ಲವಿದಕನು
ಮಾನವುಂಟೇ ಭೂಮರಕೀಬನ್ಯಾಯದಂದದಲಿ
ನೀನೊಲಿಯ ಶೈಲ ಪರವತವು ಪ್ರಸಿ

ಯೇನು ನೇ ಪತಿಕರಿಸೆ ಬಳಿಕೆ
ನೈನು ಜಿಂತಿಸಲೇಕೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೨|

ಎಪ್ಪು ಮಾಡಲು ಮುನ್ನ ತಾ ಪಡೆ
ವಪ್ಪೆಯೆಂಬುದ ಲೋಕದೊಳು ಮತಿ
ಗೆಟ್ಟ ಮಾನವರಾಡುತ್ತಿಹರಾ ಮಾತದಂತಿರಲೆ
ಪಟ್ಟವಾರಿಂದಾಯ್ತು ಧುವನಿಗೆ
ಕೊಟ್ಟ ವರ ತಪ್ಪಿತೆ ಕುಚೇಲನಿ
ಗಿಪ್ಪಬಾಂಧವ ನೀನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೩|

ತನ್ನ ದೇಹಾತುರದಲಡವಿಯೋ
ಇನ್ನರನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಿರೆ
ನಿನ್ನ ನಾಮದೊಳಿಕರವೆರಡಕ್ಕರವ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತ
ಧನ್ಯಾದನು ಮುನಿಕುಲದ ಸಂ
ಪನ್ನಾದನು ನೀನೊಲಿದ ಬಳಿ
ಕಿನ್ನ ಪಾತಕವುಂಟೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೪|

ನಿನ್ನ ಸತಿಗಳುಪಿದ ದುರಾತ್ಮನ
ಬೆನ್ನಿನಲೆ ಬಂದವನ ಕರುಣಾದಿ
ಮನ್ಮಿಸಿದ ಕಾರಣ ದಯಾಪರ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದೆನುತ
ನಿನ್ನ ಭಜಿಸಿದ ಸಾರ್ವಭೌಮರಿ
ಗಿನ್ನು ಇಹಪರವುಂಟೇ? ಸದ್ಗುಣ
ರನ್ನ ಸಿರಿಸಂಪನ್ನ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೫|

ಎರ ರಾವಣನೊಡನೆ ಹೋರಿದ
ಎರರಗ್ಗದ ಕಣಿಗಳವರೊಳು
ಮಾರುತನ ಮಗನೇನು ಧನ್ಯನೂ ಬ್ರಹ್ಮಪಟ್ಟದಲಿ
ಸೇರಿಸಿದ ನಿನ್ನಂತೆ ಕೊಡುವ ಉ

ದಾರಿ ಯಾವನು ಶ್ರಿಜಗದೋಳಗಾ
ಕಾರಣದಿ ನಂಬಿದೆನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೭|

ಶಿವಶಿವಾ ನೀ ಮಾಡಿದುಪಕಾ
ರವನು ಮರೆತವರುಂಟೆ ಪಾಪದಿ
ನವೆದಜಾಮಿಳಗೊಲಿದು ಪ್ರಾಣಾವಿಯೋಗಕಾಲದಲಿ
ಜವನವರ ಕಯೋಗ್ರಿಸದೆ ಕಾ
ಯ್ಯಾವನು ನೀ ಮಾಧವನು ಮಿಕ್ಕಾ
ದವರಿಗುಂಟೇ ಕರುಣ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೮|

ಹತ್ತೆ ಮಗಳನು ಮದುವಯಾದವ
ನುತ್ತಮನು ಗುರುಪತ್ತಿಗಳುಪಿದ
ಚಿತ್ತಜನು ಮಾವನ ಕೃತಫ್ಳನು ನಿನಗೆ ಮೈಯನನು
ಹೊತ್ತು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಾಮದಲಿ ಮುನಿ
ಪೋತ್ತಮನ ಮಡದಿಯನು ನೆರೆದವ
ಗಿತ್ತೆ ಕೃವಲ್ಯಾವನು ರಕ್ಷಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೯|

ಇಲ್ಲಿಹನು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬೀ
ಸೊಲ್ಲು ಸಲ್ಲದು ಹೊರಗೊಳಗೆ ನೀ
ನಲ್ಲದಿಲ್ಲನ್ನತ್ವವೆಂಬುದನೆಲ್ಲ ಕೆಲಕೆಲರು
ಬಲ್ಲರಿಳಿಯೊಳು ಭಾಗವತರಾ
ದೆಲ್ಲರಿಗೆ ವಂದಿಸದ ಕುಜನರಿ
ಗಿಲ್ಲ ಸದ್ಗುತ್ತಿ ನೋಡು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೧|

ಸಿರಿಯ ಸಂಪತ್ತಿನಲಿ ನೀ ಮೈ
ಮರೆದು ಮದಗವ್ ದಲಿ ದೀನರ
ಕರುಣದಿಂದಿಕ್ಕಿಸದೆ ಕಡೆಗಳ್ಳಿಂದ ನೋಡುವರೆ
ಹರ ಹರ ಅನಾಧರನು ಪಾಲಿಸಿ

ವರವ ಕೊಡುವ ಉದಾರಿಯೆಂಬೀ
ಬಿರುದ ಬಿಡುವರೆ ತಂದೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೨|

ದೀನ ನಾನು ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಕೆ
ದಾನಿ ನೀನು ವಿಚಾರಿಸಲು ಮತಿ
ಹೀನ ನಾನು ಮಹಾಮಹಿಮ ಕೃವಲ್ಯಾಪತಿ ನೀನು
ಎನ ಬಲ್ಲಿನು ನಾನು ನೆರೆ ಸು
ಜಾನ್ ಮೂರುತಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಸ
ಮಾನರುಂಟೇ ದೇವ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೩|

ತರಳತನದಲಿ ಕೆಲವು ದಿನ ಉರು
ಭರದ ಭವತಿ ಕೆಲವು ದಿನ ಮೈ
ಮರೆದು ನಿಮ್ಮಾಡಿಗರಗದಾದೆನು ವಿಷಯ ಕೇಳಿಯಲಿ
ನರಕಭಾಜನನಾಗಿ ಕಾಮಾ
ತುರದಿ ಪರಥನ ಪರಸತಿಗೆ ಮನ
ಹರಿದ ಪಾಪವ ಕಳೆದು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೪|

ಮರೆದೆನಭ್ಯುದಯದಲಿ ನಿಮ್ಮನು
ಮರೆಯೆನಾಪತ್ತಿನಲಿ ಪೋರೆಯೆಂ
ದೊರೆಯುವೆನು ಮನಮೇಕಭಾವದೊಳಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಾಡಿಯ
ಮರೆದು ಬಾಹಿರನಾದವನ ನೀ
ಮರೆವರೇ ಹಸು ತನ್ನ ಕಂದನ
ಮರೆವುದೇ ಮಮತೆಯಲಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೫|

ಧಾರಿಣಿಗೆ ವರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗ
ಇಂದು ಮಂದಿ ನೃಪಾಲಕರು ಹದಿ
ನಾರು ಮಂದಿಯು ಧರಣಿಯನು ಮುನ್ನಾಳ್ಳ ನೃಪರೆನಿತೋ
ವೀರರನು ಮೆಚ್ಚಿದಳೆ ಧರಣೀ

ನಾರಿ ಬಹು ಮೋಹದೊಳು ನಿನ್ನನು
ಸೇರಿಯೋಲಯಿಸುವಳು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|ಇಂ|

ಭಾರತಕ್ಕನು ನೀನು ಬಹು ಸಂ
ಸಾರಿಯೆಂಬುದ ನಿಗಮತತಿ ಕೈ
ವಾರಿಸುತ್ತಿದೆ ದಿವಿಜ ಮನುಜ ಭುಜಂಗದೊಳಗಿನ್ನು
ಆರಿಗುಂಟು ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿನ್ನಂ
ತಾರು ಮುಕ್ತಯನೀವ ಸದ್ಗುರು
ವಾರು ಜಗದಧ್ವನಿಕ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|ಇಂ|

ಗತಿವಿಹೀನರಿಗಾರು ನೀನೇ
ಗತಿಕಣಾ ಪತಿಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ
ದ್ವಾರಿಯ ನೀನೆಲೆ ದೇವ ನಿನಗಪರಾಧಿ ನಾನಲ್ಲ
ಶ್ರುತಿವಚನವಾಡುವುದು ಶರಣಾ
ಗತರ ಸೇವಕನೆಂದು ನಿನ್ನನು
ಮತವಿಡಿದು ನಂಬಿದೆನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|ಇಂ|

ಈಗಲೋ ಈ ದೇಹವಿನ್ಯಾ
ವಾಗಲೋ ನಿಜವಲ್ಲವೆಂಬುದ
ನೀಗ ತಿಳಿಯದೆ ಮಜದಿ ಮನೆ ಮನೆವಾರ್ತೆಯೆಂದೆಂಬ
ರಾಗಲೋಭದಿ ಮುಳುಗಿ ಮುಂದಣ
ತಾಗುಬಾಗುಗಳರಿಯೆ ನಿನ್ನ ಸ
ಮಾಗಮವ ಬಯಸುವೆನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|ಇಂ|

ಮಾಂಸ ರಕ್ತದ ಮಡುವಿನಲಿ ನವ
ಮಾಸ ಜನನಿಯ ಜತರದೊಳಗಿರು
ವಾ ಸಮಯದಲಿ ವೃತ್ತಿಯನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಪ್ರಭುವಾರು
ನೀ ಸಲಹಿದವನಲ್ಲವೇ ಕರು

ಜಾಸಮುದ್ರನು ನೀನಿರಲು ಕಮ
ಲಾಸನನ ಹಂಗೇಕೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|ಇಂ|

ಬಲು ಮೃಗವು ಮರ ಪ್ರಕ್ಕಿ ಶೀಟಕ
ಜಲಚರೋಫಾದಿ ಜನಿಸಿದೆನು ಕೋ
ಟೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಡಕಟ ಮಾನವನಾದ ಬಳಿಕಿನ್ನು
ಕೊಲಿಸದಿರು ಯಮನಿಂದ ಮುರಹರ
ಒಲಿದು ನಿನ್ನನು ಭಜಿಸುವವರಿಗೆ
ಕೊಲೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|ಇಂ|

ಪಂಚಭೂತದ ಕಾಯದೊಳು ನೀ
ವಂಚಿಸದೆ ಇರುತ್ತಿರಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ
ಸಂಚಿತದ ಘಲಪೆನ್ನುತ್ತೇಕಿದು ಮರುಳತನದಿಂದ
ಮಿಂಚುವವರಿನ್ನುಂಟೆ ತಿಳಿಯೆ ಪ್ರ
ಪಂಚವೆಲ್ಲಕೆ ತಪ್ಪಿದವ ನೀ
ಕೊಂಡಗಾರನೆ ಕೃಷ್ಣ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|ಇಂ|

ಹಲವು ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಮೂತ್ತದ
ಬಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಪದವಿಯ
ಘಲವ ಕಾಣದೆ ಹೊಲಬುದ್ಧಿದೆನ್ನು ದೇಹದಲ್ಲಿ
ಒಲಿದು ನೀನಿರೆ ನಿನ್ನ ಸಲುಗೆಯ
ಬಲುಮೆಯಲೆ ಬರಸಳಿವೆ ಮುಕುತಿಯ
ಲಲನೆಯನೆ ತಳುವಿಲ್ಲ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|ಇಂ|

ಎತ್ತಿದೆನು ನಾನಾ ಶರೀರವ
ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತುಲಸಿದೆನು ಸಲೆ ಬೇ
ಸತ್ತು ನಿನ್ನಯ ಪದವ ಕಾಣದೆ ತೊಳಳಲಿ ಬಳಲಿದೆನು
ಸತ್ತು ಹಂಟುವ ಮಣಿ ಹಿಂಗುವ

ಸುತ್ತು ತೊಡಕನು ಮಾಣಿಸೆಲೆ ಪುರು
ಹೋತ್ತಮನೆ ಮನವೋಲಿದು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೦|

ಇಂದು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀನೇ
ಬಂಧು ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಳಿ
ಸಂದು ಮುಂದಣ ಜನ್ಮಕಥಿಪತಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಿರಲು
ಎಂದಿಗೂ ತನಗಿಲ್ಲ ತನು ಸಂ
ಬಂಧ ನಿನ್ನದು ಎನಗೆ ನೀ ಗತಿ
ಯೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದೆನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೧|

ಗಣನೆಯಿಲ್ಲದ ಜನನಿಯರು ಹೋಲೆ
ಯುಣಿಸಲಾ ಪಯಬಿಂದುಗಳನದ
ನೆಣಿಸಲಳವೇ ಸಪ್ತಸಾಗರಕಥಿಕವೆನಿಸಿಹುದು
ಬಣಗು ಕಮಲಜನದಕೆ ತಾನೇ
ಮಣಿಯಾರನು ಈತ ಮಾಡಿದ
ಹುಣಿಕೆಗಳ ನೀ ಬಿಡಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೨|

ಲೇಸ ಕಾಣೆನು ಜನನ ಮರಣಾದಿ
ಗಾಸಿಯಾದೆನು ನೋಂದನಕಟಾ
ಲೇಸೆನಿಸಿ ನೋಡಲು ಪರಾಪರವಸ್ತು ನೀನಾಗಿ
ನೀ ಸಲಹುವವನಲ್ಲವೇ ಕರು
ಜಾಸಮುದ್ರನು ನೀನಿರಲು ಕಮ
ಲಾಸನನ ಹಂಗೇನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೩|

ಕಾಪುರುಷರ್ದಾರು ಮಂದಿ ಸ
ಮೀಪದಲಿ ಕಾಡುವರು ಎನ್ನನು
ನೀ ಪರಾಮರಿಸದೆ ಪರಾಕಾಗಿಹುದು ಲೇಸಲ್ಲ
ಶ್ರೀ ಪದಾಭ್ಜದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನೇರೆ

ಪಾಪವನು ಪರಿಹರಿಸೆ ನೀ ನಿಜ
ರೂಪಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೊಲಿದು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೪|

ಇದು ತತ್ತ್ವಗಳಾದವೋಂದ
ಕ್ಷೇತ್ರದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವವಿಪ್ಪ
ತತ್ತ್ವದು ಹೂಡಿದ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ವಂಚಿಸದೆ ನೀನಿರಲು
ಭೇದಿಸನೆ ಜೀವಾತ್ಮಾ ತಾ ಸಂ
ಪಾದಿಸಿದ ಸಂಭಿತದ ಕರ್ಮವ
ನಾದರಿಸಿ ಕಯ್ಯೂಂಡು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೫|

ಎಂಟು ಗೇಣಿನ ದೇಹ ರೋಮಗ
ಳೆಂಟು ಕೋಟಿಯ ಕೇಲ್ಲಾಳರುವ
ತ್ರೈಂಟು ಮಾಂಸಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮನವೋಲಿದು
ನೆಂಟ ನೀನಿರಾಗಲಿದಜೆ ಒಣ
ಹೆಂಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಜ್ಜವರು ದೇಹದ
ಲುಂಟೆ ಘಲ ಪುರುಷಾಧ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೬|

ಸ್ವಾನ ಸಂಧ್ಯಾ ಧ್ಯಾನ ಜಪ ತಪ
ದಾನ ಧರ್ಮ ಪರೋಪಕಾರ ವಿ
ಹೀನ ಕರ್ಮದೊಳಿರುವೆನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗತಿಯಂಟೆ
ಎನು ಮಾಡಿದಜೇನು ಮುಕ್ತಿ
ಜಾಳನವಿಲ್ಲದಡಿಲ್ಲ ಭಕ್ತಿಗೆ
ನೀನೆ ಕಾರಣಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೧೭|

ಕೋಪವೆಂಬುದು ತನುವಿನಲ್ಲಿ ನೇರೆ
ಪಾಪ ಪಾತಕದಿಂದ ನರಕದ
ಕೂಪದಲಿ ಮುಖಗುವುದು ತಪ್ಪದು ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧವಲೆ
ರಾಪು ಮಾಡದೆ ಬಿಜನು ಯಮನು ನಿ

ರಪರಾಧಿಯ ನೋಡಿ ಕೀರ್ತಿಕ
ಲಾಪವನು ನೀ ಕಾಯ್ದು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೮|

ನಿನ್ನ ಸೂತ್ರದೊಳಾಡುವವು ಚೈ
ತನ್ಯ ಸಚರಾಚರಗಳೆಲ್ಲವು
ನಿನ್ನ ಸೂತ್ರವು ತಪ್ಪಿದರೆ ಮುಗ್ಣವುವು ಹೂಹೆಗಳು
ಇನ್ನು ನಮಗೆ ಸ್ವಂತಮತ್ತವೆಲ್ಲಿಯ
ದನ್ಯ ಕರ್ಮ ಸುಕರ್ಮವೆಲ್ಲವು
ನಿನ್ನದೆಂದೊಪ್ಪಿಸಿದೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೯|

ಒಡೆಯ ನೀನೆಂದರಿತು ನಾ ನಿ
ನ್ನಾಡಿಯ ಭಜಿಸದೆ ದುರುಳನಾದೆನು
ಮದದಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೋಹದಲಿ ಮನ ಸಿಲುಕುತಡಿಗಿಗೆ
ಮದದಿ ಯಾರೀ ಮಕ್ಕಳಾರೀ
ಒಡಲಿಗೂಡೆಯನು ನೀನು ನೀ ಕೈ
ವಿಡಿದು ಮುದದಲಿ ಬಿಡದೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೧|

ಪಂಟಿಸಿದ ಮದಮುಖಿರು ಕೆಲಕೆಲ
ರುಂಟು ರಿಪುಗಳು ದಂಟಿಸುತ್ತ ಬಲು
ಕಂಟಕದಿ ಕಾಡುವರು ಕಾಯ್ದು ಕಲುಷ ಸಂಹಾರ
ಬಂಟನಲ್ಲವೇ ನಾನು ದೀನರ
ನಂಟನಲ್ಲವೇ ನೀನು ನಿನ್ನೊಳ
ಗುಂಟೆ ನಿರ್ದಯ ನೋಡಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೧|

ದಂಡಧರನುಪಟಿಳದಿ ಮಿಗೆ ಮುಂ
ಕೊಂಡು ಮೋರೆಯುಗುವವರ ಕಾಣೆನು
ಪುಂಡರೀಕೋಂಧವನ ಶಿರವನು ಕಡಿದು ತುಂಡಿಸಿದ
ಖಿಂಡಪರಶುವು ರುದ್ರಭೂಮಿಯೋ

ಳಂಡಲೆದು ತಿರುಗುವನು ನೀನು
ದ್ವಂಡ ದೇವರ ದೇವ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೧|

ಶಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಮಾಯೆ ಮಾಯಾ
ಶಕ್ತಿಯದು ತನುವಿನಲ್ಲಿ ನೀ ನಿಜ
ಮುಕ್ತಿದಾಯಕನಿರಲು ಸುಖಿದುಃಖಾದಿಗಳಾರು
ಯುಕ್ತಿಯೋಳಗಿದನರಿತು ಮನದ ವಿ
ರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಜಿಸುವರೆ ಮುಕ್ತಿಗೆ
ಭಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣವು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೨|

ಮೂರು ಗುಣ ಮೋಳಿದೋರಿತದರೊಳು
ಮೂರು ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ರಂಜಿಸಿ
ತೋರಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಂಗಳ ರಚಿಸಿ ವಿಲಯದಲಿ
ಮೂರು ರೂಪ್ಯಾಂದಾಗಿ ಪ್ರಜಯದ
ವಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಟಪತ್ರಶಯನದಿ
ಸೇರಿದವ ನೀನೀಗ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೩|

ನೀರ ಮೇರಣ ಗುಳ್ಳಿಯಂದದಿ
ತೋರಿಯಡಗುವ ದೇಹವೀ ಸಂ
ಸಾರ ಬಹಳಾಣವದೋಳಗೆ ಮುಳುಗಿದೆನು ಪತಿಕರಿಸಿ
ತೋರಿಸಚಲಾನಂದ ಪದವಿಯ
ಸೇರಿಸಕಟಾ ನಿನ್ನಪೋಲೆ ನಮ
ಗಾರು ಬಾಂಧವರುಂಟು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೪|

ಹೊದ್ದಿ ನಿಲುವುದೆ ದರ್ಶಣದ ಮೇ
ಲುದ್ದರುಳಿ ಬೀಳ್ಳಂತೆ ನಿಮಿಷದಿ
ಬಿದ್ದ ಹೋಗುವ ಕಾಯವೀ ತನುವೆಂಬ ಪಾಶದಲಿ
ಬಧ್ಘನಾದೆನು ಮಮತೆಯಲಿ ನೀ

ನಿದ್ವಾರಕೆ ಘಲವೇನು ಭಕ್ತಿ ವಿ
ರುಧ್ವಾಗದಪೋಲು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೮|

ಕೇಳುವುದು ಕಡುಕಪ್ಪ ಕಪ್ಪದ
ಬಾಳುವೆಯ ಬದುಕೇನು ಸುಡು ಸುಡು
ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಸೊಡರು ಈ ಸಂಸಾರದೇಳಿಗೆಯು
ಬಾಳಬೇಕೆಂಬವಗೆ ನೆರೆ ನಿ
ನ್ನಾಳಿಗವ ಮಿಗೆ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿಯೋ
ಖಾಳಿ ಬದುಕುವುದುಚಿತ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೯|

ದೇಹಧಾರಕನಾಗಿ ಒಮ್ಮೆವಿಧ
ಮೋಹದೇಳಿಗೆಯಾಗಿ ಮುಕುತಿಗೆ
ಬಾಹಿರನು ತಾನಾಗಿ ವಿಷಯಾದಿಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ
ದೇಹವೀ ಸಂಸಾರವೆನ್ನದೆ
ಮೋಹಿಸುವ ಮತ್ತಿಗೇಡಿ ಮಾನವ
ಸಾಹಸಿಯೆ ಸಟಕೆ ಮಾತು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೧|

ಅಳಿವ ಒಡಲನು ನೆಜ್ಜಿ ವಿಷಯಂ
ಗಳಿಗೆ ಕಾತರನಾಗಿ ಮಿಗೆ ಕಳ
ವಳಿಸಿ ಕಾಲನ ಬಳಿಗೆ ಹಂಗಿಗನಾಗಿ ಬಾಳುವರೆ
ತಿಳಿದು ಮನದೊಳು ನಿನ್ನ ನಾಮಾ
ವಳಿಯ ಜಿಷ್ಟೆಗೆ ತಂದು ಪಾಪವ
ಕಳಿದ ಬದುಕೇ ಲೇಸು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೩|

ವರುಷ ನೂರಾಯುಷ್ಯವದರೋಳ
ಗಿರುಳು ಕಳಿದ್ಯೇವತ್ತು ಐವ
ತೃರಲಿ ವಾರ್ಥಿಕ ಬಾಲ್ಯ ಕೌಮಾರದಲಿ ಮೂವತ್ತು
ಇರದೆ ಸಂದುದು ಬಳಿಕವಿಪ್ಪತ್ತು

ವರುಷವದರೋಳಗಾದುದಂತಃ
ಕರಣ ನಿನ್ನೊಳು ತೋರಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೦|

ಉಂರು ತನಗೊಂದಿಲ್ಲ ಹೊತ್ತ ಶ
ರೀರಗಳ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ ತಾ ಸಂ
ಚಾರಿಸದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ನುಡಿಯದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತಿಲ್ಲ
ಬೇರೆ ಹೊಸತೊಂದಿಲ್ಲ ಉಣ್ಣಿದ
ಸಾರ ವಸ್ತುಗಳಿಲ್ಲ ತನು ಸಂ
ಚಾರವೀ ಬಗೆಯಾಯ್ತು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೧|

ಗೋಪುರದ ಭಾರವನು ಗಾರೆಯ
ರೂಪುಮೋರಿದ ಪ್ರತಿಮೆಯಂದದೋ
ಇಂ ಪರಿಯೆ ಸಂಸಾರ ಭಾರವನಾರು ತಾಳುವರು
ತಾ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೆಂದು ಮನುಜನು
ಕಾಪಧವನಯ್ಯವನು ವಿಶ್ವ
ವ್ಯಾಪಕನು ನೀನಹುದು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೨|

ಬೀಜ ವೃಕ್ಷದೊಳಾಯ್ತು ವೃಕ್ಷಕೆ
ಬೀಜವಾರಿಂದಾಯ್ತು ಲೋಕದಿ
ಬೀಜವೃಕ್ಷನ್ನಾಯಿವಿದ ಭೇದಿಸುವರಾರಿನ್ನು
ಸೋಜಿಗವ ನೀ ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನೊಳು
ರಾಜಿಸುತ ಮೋಳಿದೋರುವುದು ಸುರ
ರಾಜನಂದನ ನಮಿತ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೩|

ತೋಗಲು ಬೊಂಬೆಗಳಂತೆ ನಾಲಕು
ಬಗೆಯ ನಿಮಾಂಜಣದಲಿ ಇದರೋಳು
ನೆಗಳಿಂ ಚೌಷಟ್ಟಿ ಲಕ್ಷಣ ಜಾತಿ ಧರ್ಮದಲಿ
ಬಗೆಬಗೆಯ ನಾಮಾಂಕಿತದ ಜೀ

ವಿಗಳದಲ್ಲವು ನಿನ್ನ ನಾಮದಿ
ಜಗದಿ ತೋರುತ್ತಿಹುದು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೭|

ಹೂಡಿದೆಲು ಮರಮುಟ್ಟಿ ಮಾಂಸದ
ಗೋಡೆ ಚರ್ಮದ ಹೊದಿಕೆ ನರವಿನ
ಕೂಡೆ ಹಿಂಡಿಗೆ ಬಿಗಿದ ಮನೆಯೋಳಗಾತ್ತಿ ನೀನಿರಲು
ಬೀಡು ತೊಲಗಿದ ಬಳಿಕಲಾ ಸುದು
ಗಾಡಿನಲಿ ಬೆಂದುರಿವ ಕೊಂಪೆಯೆ
ನೋಡಿ ನಂಬಿರಬಹುದೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೮|

ಬೀಗ ಮುದ್ರೆಗೊಳಿಲ್ಲದಂತಿಗೆ
ಬಾಗಿಲುಗಳೊಂಬತ್ತು ಹಗಲಿರು
ಇಗಿ ಮುಚ್ಚದೆ ತೆರೆದಿಹುದು ಜೀವಾತ್ಮೆ ತಾನಿರುತ್ತ
ನೀಗಿಯೆಲ್ಲವ ಬಿಸುಟು ಬೇಗದಿ
ಹೋಗುತ್ತಿಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವರವ
ರಾಗಬಲ್ಲರೆ ನೀನೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೯|

ಕೇಲು ಬಲಿದಿಹುದ್ದೆಯ ತಿರುಗುವ
ಗಾಲಿಯೆರಡರ ರಥಧಿ ತ್ಯೇಗುಣ
ಶೀಲನೋವನು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿಹನಾ ರಥಾಗ್ರದಲಿ
ಕೇಲು ಕಡೆಗೊಂದುಡಿದು ಬೀಳಲು
ಕಾಲಗತಿ ತಪ್ಪುವುದು ಅದರನು
ಕೂಲ ನಿನ್ನೊಳಗಿಹುದು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೧|

ಉಗುವ ರಕುತದ ರೋಮಕೂಪದ
ತೋಗಲ ಹೋಟಿಯ ನಂಬಿ ರೋಗಾ
ದಿಗಳ ಮುತ್ತಿಗೆ ಬಲಿದು ಜೀವನ ಪಿಡಿಯಲನುವಾಯ್ತು
ವಿಗಡ ಯಂಮನಾಳುಗಳು ಬರುತ್ತಿರೆ

ತೆಗೆಸು ಕಾಲನ ಬಲವ ಬಲು ಮು
ತ್ತಿಗೆಯನಿದ ಪರಿಹರಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೮|

ವಾರಣಗಳೆಂಟಿಸೆವ ಮನೆಗೆ
ದ್ವಾರವೇಂಬತ್ತೆದಕೆ ಬಲು ಮೊನೆ
ಗಾರರಾದಾಳುಗಳ ಕಾವಲುಗಾರರನು ಮಾಡಿ
ಆರಿಯಿದಂತದರೊಳಗೆ ಹೃದ
ಯಾರವಿಂದದಿ ನೀನಿರಲು ಬರಿ
ದೂರು ಜೀವನಿಗುಂಟೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೯|

ಪೇಳಲೆನ್ನಳೆವಲ್ಲವೀ ಯಮು
ನಾಳುಗಳು ನೆರೆಯಂಗದೇಶವ
ದಾಳಿ ಮಾಡುವರಕಟಕಟ ಸೆರೆಸೂರೆಗಳ ಪಿಡಿದು
ಕಾಳು ಮಾಡುವರಿನ್ನು ತನುವಿದು
ಬಾಳಲರಿಯದು ಹೋಟಿಯವರಿಗೆ
ಹೋಳುಹೋಗದ ಮುನ್ನ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೩|

ನಾಲಿಗೆಯು ನಾಸಿಕವು ನಯನ ಕ
ಪಾಲ ಪದ ಪಾಣಿಗಳು ತನುವಿನ
ಮೂಲಕತ್ತ್ವಾವಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಚಾರಕರು ತಾವಾಗಿ
ಲೀಲೆಯಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದು ಕಡೆಯಲಿ
ಕಾಲ ತೀರಿದ ಬಳಿಕಲದರನು
ಕೂಲ ನಿನ್ನೊಳಗಿಹುದು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

|೨೧|

ಸತ್ತವರಿಗಳಲೇಕೆ ತನ್ನನು
ಹೆತ್ತವರು ಹೊತ್ತವರುಗಳು ತಾವ್
ಸತ್ತು ಹೋಗುವರಲ್ಲದ್ವಿವರೆ ಮರುಗಲೇಕನ್ನು
ಮೃತ್ಯು ಬೆನ್ನನೋಳಹುದು ತಾವಿ

ನ್ನತ್ತು ಮಾಡುವುದೇನು ಪೂರ್ವದ
ತೆಗ್ಗಿಗನು ನೀನೀಗ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೭।

ಮಣ್ಣ ಮಣ್ಣಿನೊಳುದಿಸಲದರಲಿ
ಮಣ್ಣ ಬೋಂಬೆಗಳಾಗಿ ರಂಜಿಸಿ
ಮಣ್ಣಿನಾಹಾರದಲಿ ಜೀವವ ಹೊರೆದು ಉಪಚರಿಸಿ
ಮಣ್ಣಿನಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ ದೇಹವ
ಮಣ್ಣಗೂಡಿಸಬೇಡ ಜ್ಞಾನದ
ಕಣ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯನಿಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೮।

ಬೀಯವಾಗುವ ತನುವಿನಲಿ ನಿ
ದಾಯಕನು ನೀನಿದ್ದು ಅತಿ ಹಿರಿ
ದಾಯಸಂಬಂಧಿಸುವರೆ ನೀನನುಕೊಲವಾಗಿದ್ದು
ತಾಯನಗಲಿದ ಶಿಶುವಿನಂದದಿ
ಬಾಯಿಬಿಡುವಂತಾಯ್ತೆ ಚಿಂತಾ
ದಾಯಕನೆ ಬಿಡಬೇಡ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೯।

ಮೊದಲು ಜನನವನರಿಯೆ ಮರಣದ
ಹದನ ಕಡೆಯಲಿ ತಿಳಿಯೆ ನಾ ಮ
ಧ್ಯಾದಲಿ ನರೆ ನಾ ನಿಪ್ರಣಸೆಂಬುದು ಬಳಿಕ ನಗೆಗೇಡು
ಮೊದಲು ಕಡೆ ಮಧ್ಯಗಳ ಬಲ್ಲವ
ಮದನ ಜನಕನು ನೀನು ನಿನ್ನಯ
ಪದಯುಗವ ಬಯಸುವೆನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೦।

ಸಾರವಿಲ್ಲದ ದೇಹವಿದು ನಿ
ಸ್ವಾರವಾಗಿಹ ತನುವಿನಲಿ ಸಂ
ಚಾರಿಯಹ ನೀನಿದ್ದು ಕಡೆಯಲಿ ತೊಲಗಿ ಹೋಗುತ್ತಲಿ
ದೂರ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಿಯಪ

ದೂರ ಹೋರಿಸಿದೆ ಜೀವನಲೆ ಇದ
ನಾರು ಮೆಚ್ಚುವರಕಟ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೧।

ಅಂಡವೆರದುಧ್ವಿಸಿದವು ಬ್ರ
ಹ್ಯಾಂಡವದರೋಪಾದಿಯಲಿ ಹಿಂ
ಡಾಂಡವೆಸೆದುದು ಸೂಳಲ ಕಾರಣ ಸೂಕ್ತ ತನುವಿನಲೆ
ಅಂಡ ನಿನ್ನಯ ರೋಮಕೂಪದೋ
ಳಂಡಲೆದ ನಿಖಿಳಾಂಡವಿದು ಬ್ರ
ಹ್ಯಾಂಡನಾಯಕ ನೀನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೨।

ಒಂದು ದಿನ ತನುವಿನಲೆ ನಡೆವುದು
ಇಂದು ಭಾಸ್ಕರ ಸ್ವರಗಳಿಪ್ಪ
ತ್ಹೂಂದು ಸಾವಿರದಾರುನೂರನು ಏಳು ಭಾಗದಲಿ
ಬಂದುದನು ಉಡುಂಕ್ರೆದಲ್ಲಿಗೆ
ತಂದು ಧಾರೆಯನೆರೆದ ಮುನಿಕುಲ
ವೃಂದ ಹೃದಯನು ನೀನು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೩।

ತೊಲಗುವರು ಕಡೆಕಡೆಗೆ ತಾ ಹೊಲೆ
ಹೊಲೆಯೆನುತ್ತ ಕಳವಳಿಸಿ ಮೂತ್ತದ
ಬಿಲದೊಳಗೆ ಬಂದಿಹುದ ಕಾಣದೆ ಬರಿದೆ ಮನನೊಂದು
ಜಲದೊಳಗೆ ಮುಖುಗಿದರೆ ತೊಲಗದು
ಹೊಲೆಗೆಲಸವೀ ದೇಹದೊಳು ನೀ
ನೆಲಸಿರಲು ಹೊಲೆಯುಂಟೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೪।

ಬರಿದಹಂಕಾರದಲಿ ತತ್ತ್ವದ
ಕುರುಹ ಕಾಣದೆ ನಿನ್ನ ದಾಸರ
ಜರಿದು ವೇದ ಪುರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೋದಿ ಫಲವೇನು
ನರರು ದುಷ್ಪಮಾದಲಿ ಮಾಡಿದ

ದುರಿತವಡಗಲು ನಿನ್ನ ನಾಮ
ಸೃಜನೆಯೊಂದೇ ಸಾಕು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೦೦

ಎಂಜಲೆಂಜಲು ಎಂಬರಾ ನುಡಿ
ಎಂಜಲಲ್ಲವೇ ವಾರಿ ಜಲಚರ
ದೆಂಜಲಲ್ಲವೇ ಹಾಲು ಕರುವಿನ ಎಂಜಲೆನಿಸಿರದೆ
ಎಂಜಲೆಲ್ಲಿಯದೆಲ್ಲಿಯುಂ ಪರ
ರೆಂಜಲಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಭಾವಿಸ
ಲೆಂಜಲಂಟೇ ದೇವ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೦೧

ಕೇಳುವುದು ಹರಿಕಥೆಯ ಕೇಳಲು
ಹೇಳುವುದು ಹರಿಭಕ್ತಿ ಮನದಲಿ
ತಾಳುವುದು ಹಿರಿದಾಗಿ ನಿನ್ನಯ ಚರಣಸೇವೆಯಲಿ
ಉಳಿಗವ ಮಾಡುವುದು ವಿಷಯವ
ಹೂಳುವುದು ನಿಜ ಮುಕ್ತಿಕಾಂತೆಯ
ನಾಳುವುದು ಕೃಪೆ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೦೨

ಈ ತೆರದೊಳಿಕ್ಕುತನ ನಾಮವ
ನೂತನದಿ ವಸುಧಾತಳದಿ ವಿ
ಖ್ಯಾತಿ ಬಯಸದೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದೆ ಭಾಮಿನಿಯ ವೃತ್ತದಲಿ
ನೀತಿಕೋವಿದರಾಲಿಸುವರತಿ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಕೇಳುರಿಗೆ ಅಸುರ
ರಾತಿ ಜನ್ಮಿಗರಾಯ ಸುಖಗಳನೀವನನವರತ

೧೦೩

ಬಾದರಾಯಣ ಪೇಳ್ಣ ಭಾರತ
ಕಾದಿಕರ್ತನುದಾರ ಶ್ರೀಪುರ
ದಾದಿಕೇಶವರೂತಿಗಂಕವಾದ ಚರಿತೆಯನು
ಮೇದಿನಿಯೋಳಿದನಾರು ಹೃದಯದೊ

ಜಾದರಿಸಿ ಕೇಳುಪರು ಮುದದಲೆ
ಆದಿ ಮೂರುತಿ ಪರಪುರಾಧಿಪನೊಲಿವನನವರತ

೧೦೪

ಹುಲಗಿರಿಗಳನ್ನಯದ ಧಾರಿಸಿ
ಜಲಧಿ ಪಾವಕ ಮರುತ ಜಲ ನಭ
ಜಲಜಸವಿ ಶೀತಾಂಶು ತಾರೆಗಳುಳ್ಳ ಪರಿಯಂತ
ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದ ನಿನ್ನ ಚರಿತೆಯು
ಒಲಿದು ಧರೆಯೋಳಗೊಪ್ಪವಂದದಿ
ಚೆಲುವ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೧೦೫

ನೂರು ಕನ್ನಾಡಾನವನು ಭಾ
ಗೀರಧೀಸ್ವಾನವನು ಮಿಗೆ ಕೈ
ಯಾರೆ ಗೋವ್ಯಳ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲಿ ಭೂಸುರರಿಗೊಲಿದು
ಉಂರುಗಳ ನೂರಗ್ನಾಹಾರವ
ಧಾರೆಯೆರೆದಿತ್ತಂತೆ ಘಲ ಕೈ
ಸೇರುವುದು ಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರದ ಕಥೆಯ ಕೇಳುವಗೆ

೧೦೬

ಮೇರು ಮಂದರನಿಭ ಸುವರ್ಣಾವ
ವಾರಿ ಮಧ್ಯದೊಳಿರುವ ಅವನಿಯ
ನಾರಿಯರ ಗಾಯತ್ರಿ ಪಶುಗಳನಿತ್ತ ಘಲವಹುದು
ಧಾರಿಣಿಯೋಳೀ ಭಕ್ತಿಸಾರವ
ನಾರು ಓದುವರವರಿಗನುದಿನ
ಚಾರು ವರಗಳನಿತ್ತ ರಕ್ಷಿಪನಾದಿಕೇಶವನು

೧೦೭

ಲೋಕದೊಳಗತ್ತಧಿಕನೆನಿಸುವ
ಕಾಗಿನೆಲೆ ಸಿರಿಯಾದಿಕೇಶವ
ತಾ ಕೃಪಯೋಳಗೆ ನುಡಿಸಿದನು ಈ ಭಕ್ತಿಸಾರವನು
ಜೋಕೆಯಲೆ ಬರದೋದಿ ಕೇಳುರ

ನಾಕುಲದಿ ಮಾಧವನು ಕರುಣೀಪ
ಶ್ರೀ ಕಮಲವಲ್ಲಭನು ಮಿಗೆ ಬಿಡದಾದಿಕೇಶವನು

೧೦೮।

* * * *

ಮಂಗಳಂ

ಮಂಗಳಂ ಸರ್ವದಿಭೂತಗೆ
ಮಂಗಳಂ ಸರ್ವವನು ಪೋರೆವಗೆ
ಮಂಗಳಂ ತನ್ನಾಳಗೆ ಲೋಕವ ಲಯಿಸಿಕೊಂಬವಗೆ
ಮಂಗಳಂ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರಗೆ
ಮಂಗಳಂ ಸಿರಿಗೊಡೆಯ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ಕೇಶವಗೆ

೧೮

ಮಂಗಳಂ ಜಗದಾದಿ ಮೂರ್ಚಿಗೆ
ಮಂಗಳಂ ಶ್ರೀತಪ್ಯಂಜೀತಿಗೆ
ಮಂಗಳಂ ಕರಕಲಿತಚಕ್ರವಿದಳತನಕ್ರನಿಗೆ
ಮಂಗಳಂ ದೈಪದಿಯ ಪೋರೆದಗೆ
ಮಂಗಳಂ ಧ್ವವರಾಜಗೋಲಿದಗೆ
ಮಂಗಳಂ ಬೇಲಾರ ಜೆನ್ನಿಗರಾಯ ಕೇಶವಗೆ

೧೯

ಜಯ ಸುರೇಂದ್ರವರಾಚ್ಯಾತಾಂಪ್ರಯೆ
ಜಯ ಪುರಾಧಿಪಸಂಸ್ತುತಾತ್ಮಕ್ಷನೆ
ಜಯ ಮಹಾಮುನಿ ಯೋಗಗಮ್ಯನೆ ಮೇಘಮೇಚಕನೆ
ಜಯ ಜನಕಜೆ ಮುಖಾಭ್ಯಮಿತ್ರನೆ
ಜಯ ಕಲಾಧಿಪ ಸೂರ್ಯನೇತ್ರನೆ
ಜಯ ಜಯ ಜಗನ್ನಾಥ ದೇವನೆ ಚೆನ್ನಕೇಶವನೆ

೨೦

* * * *

ರಾಮಧಾನ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ

ಶರಧಿಶಯನ ಮುಕುಂದ ಶಕರಾ
 ಚರಭರಿತ ನಿಗುಣ ನಿರಾಮಯ
 ಸುರ ನರೋರಗ ವಂದ್ಯ ಪರಪುರದಾದಿಕೇಶವನ
 ಚರಣದಂಡಿತಮಾಗಿ ಹೇಳಿದ
 ಪರಮ ಧಾನ್ಯದ ಚರಿತೆ ಸಂತತ
 ಧರೆಯೋಳಿಂತೊಷಿಸುದು ಅಚಂದ್ರಾಕ್ಷ ಪರಿಯಂತ |

ರಾಮಧಾನ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ

ಶ್ರೀ ರವಾಪತಿ ಸಿಂಧುಶಯನ ಮು
ರಾರಿ ಮುನಿಕುಲ ಪೂಜಿತಾಂಭ್ರಿ ಸ
ರೋರುಹಾಷ್ಟ ಸುದರ್ಶನಾಂಕಿತ ದೇವ ಭವದೂರ
ಮಾರಪಿತ ಕೂಸುಲಾದೇವಿ ಕು
ಮಾರ ರಘುಕುಲ ರಾಮನೃಪ ವರ
ಪೌರ ಚೆನ್ನಿಗೂರಾಯ ಪಾಲಿಸು ಸಕಲ ಸಜ್ಜನರ

೧೧

ಗಿರಿಜೆಯರಸನ ಭಜಿಸಿ ಲಾಷ್ಟ್ರೀ
ವರನ ಪಾದಾಂಬುಜಕೆ ವಂದಿಸಿ
ಕರಿಮುಖನ ಬಲಗೊಂಡು ಗೀವಾಣಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ
ಗುರುವಿನಂಭ್ರಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಸತ್ಯವಿ
ವರರ ಮನದಲಿ ನೆನೆದು ವರಪುರ
ದರಸನನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಪೇಳುವೆನೀ ಮಹಾಕಥೆಯ

೧೨

ರಾಮಧಾನ್ಯದ ಕೃತಿಯನೀ ಜನ
ದಾಮವೆಲ್ಲಾದರಿಸುವಂದದಿ
ಭೂಮಿಗಚ್ಛರಿಯಾಗಿ ಪೇಳುವೆನೀ ಮಹಾಕಥೆಯ
ಪ್ರೇಮದಿಂದಾದರಿಸಿ ಕೇಳ್ಳಿ ಸ
ನಾಮರಿಗೆ ಸತ್ಯರೂಪದಲಿ ರಘು
ರಾಮ ಪಾಲಿಸಿಕೊಡುವ ಮನದಲಿ ಇಷ್ಟಸಂಪದವ

೧೩

ಧರೆಯನೆಲ್ಲವ ಸೋತು ಜೂಜಲಿ
ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೃದಳಿಸಿ ತಮ್ಮಂ
ದಿರು ಸಹಿತ ಧರ್ಮಜನು ಕಾಮ್ಯಕ ವನದೊಳಿರುತ್ತಿರಲು
ವರಮ ಯಷಿ ಶಾಂಡಿಲ್ಯ ಮುನಿ ಸ

ತ್ಯಾಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆತಂದನಲ್ಲಿಗೆ
ವರ ತಪೋಧನರೊಡನೆ ಕಾಸೆಸಿಕೊಂಡನುಜಿತದಲ್ಲಿ

೧೭।

ಧರಣೀಪತಿ ಯಮಸೂನು ತಮ್ಮಂ
ದಿರು ಸಹಿತಲೀದಿರೆದ್ದು ಮುನಿಪನ
ಚರಣಕಾನತನಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದಿರಲು ಧರ್ಮಜನ
ಕರೆದು ಲಾಲಿಸಿ ಕುಳಿತಿಸಿ ಸ
ತ್ಯಾಗಣದಲ್ಲಿ ಮುನಿ ನುಡಿದನೆಲ್ಲ ನೃಪ
ಸಿರಿ ದರಿದ್ರತೆ ನಿಲದು ಪರಿಹರವಹುದು ಕೇಳಿಂದ

೧೮।

ದೇವಾಮಂಟಿಗಳು ನಿಮ್ಮು ಕರುಣಾ
ಭಾವವೆಮ್ಮುಲ್ಲಿರಲು ನಮಗಿ
ನಾಂವ ಕಷ್ಟದ ಬಳಕೆಯೋರದು ನಿಮ್ಮು ದರುಶನದಿ
ಪಾವನರು ನಾವಾದೇವಮಗಿ
ನಾಂವ ಬುದ್ಧಿಯನರುಹುವಿರಿಯದ
ನೀವು ಪೇಳಿನೆ ನಸುನಗುತ ಮುನಿನಾಧನಿಂತೆಂದ

೧೯।

ಧಾರುಣೀಯೋಳರಸುಗಳು ನಾಲ್ಕರು
ಭೂರಿ ಸತ್ಯವುತರು ನಳನ್ನಪ
ಧೀರ ರಾಮ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರವರೆಂದು
ಸಾರುತಿದೆ ಜಗವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮನು
ದಾರನಿದರೊಳು ರಘುಪತಿಯು ಗುಣ
ಹಾರ ಧರ್ಮವ ಪಾಲಿಸಿದ ನರೆದಲೆಗೆ ವ್ರಿಹಿಯರಿಗೆ

೨೧।

ಎನಲು ರಾಮಚರಿತ್ರೆಯನು ನೀ
ವೆನಗೆ ಪೇಳಿದದಾಲಿಸುವನೆನೆ
ಮನದೊಳಗೆ ತಾ ನಸುನಗುತ ಶಾಂಡಿಲ್ಯನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಗೆ
ಅನುನಯದೊಳಾದರಿಸಿ ರಘುನಂ

ದನನ ಚರಿತೆಯನರುಹಿ ಭೂಪನ
ಮನಸಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಮಹಾಕಥೆಯ

೨೮।

ಕೇಳು ಕುಂತೀತನಯ ಗಂಗಾ
ಕೂಲದುತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏ
ಶಾಲ ವಿಭವದೊಳಿಸೆವಯೋಧ್ಯಾನಗರವಾ ಪುರವ
ಪಾಲಿಸುವ ದಿನಕರ ಕುಲಾನ್ನಯ
ಶೀಲ ದಶರಥನಾ ಮಹಿಳೋ
ಲಲೋಜನೆ ಕೌಸ್ತ್ರೇ ದೇವ ಸುಮಿತ್ರೆ ಕೈಕೆಯರು

೨೯।

ದಶರಥಗೆ ಕೌಸಲೆಗೆ ಜನಿಸಿದ
ರಸಿಕ ಗುಣನಿಧಿ ರಾಮನ್ನಪನಾ
ಅಸುರೆ ತಾಟಕಿಯೋರಸಿ ಮಾರೀಚನ ಸುಭಾಹುವನು
ಕುಸರಿದರಿದಾ ಮುನಿಮುಖವ ರ
ಕ್ಷಿಂಸಿಯಹಲ್ಯಾ ಶಾಪವನು ಖಂಡಿಸಿ
ಅಸಮನನುಜನು ಮುನಿಪ ಸಹಿತಾ ಮಧಿಳಿಗೈದನು

೨೩।

ಹರನ ಧನುವೇರಿಸಿದ ಸೀತೆಯು
ವರಮುಹಾರ್ತದಿ ವರಿಸಿ ತಮ್ಮಂ
ದಿರು ನಿಜಾಂಗನೆ ಸಹಿತ ಮಿಥಿಳಾಪುರವ ಹೊರವಂಟ
ಬರುವ ಮಾರ್ಗಾಂತರದಿ ಕಂಡನು
ಪರಶುರಾಮನ ಗೆಲಿದಯೋಧ್ಯಾ
ಪುರವ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜತೇಜದಿ ಸುರರು ನಲೆದಾಡೆ

೨೪।

ಕೇಳು ಧರ್ಮಜ ನಿಮ್ಮವೋಲ್ ಏಪಿ
ನಾಲಯುದ ಸಿರಿ ಸಂಭವಿಸೆ ಜನ
ಪಾಲ ರಾಮನು ಖಿತ್ತಪಚನ ಪಾಲನೆಯ ನೇಮದಲಿ
ಬಾಲಕಿಯನೊಡಗೊಂಡು ಸತ್ಯವ

ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಿನ ಕೂಡೆ ನಿ
ಜಾಲಯವ ಹೊರವಂಟು ಹೊಕ್ಕನು ಫೋರ ಕಾನನವ

೧೭೧

ಭರತನನು ಸಂತ್ಯೇಸಿ ಕಾಕಾ
ಸುರನ ಪ್ರಾಯವ ಕಾಯ್ದು ದಾನವ
ತರುಣೆ ನಾಸಿಕವರಿದು ಮಾಯಾಮೃಗವ ಸಂಹರಿಸಿ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯನಗಲಿ ಮಾಗಾರಂ
ತರದಿ ಕಂಡ ಜಟಾಯುವನು ಮನ
ಮರುಗಿ ವೃತ್ತಾಂತವನು ತಿಳಿದವನಲ್ಲಿ ಗತಗೊಳಿಸಿ

೧೭೨

ಅಲ್ಲಿ ಶೋಚೇದ್ವೇಕದಲಿ ಕರ
ಪಲ್ಲವದ ಕದಪಿನಲಿ ಉಮೀಡಿ
ವಲ್ಲಭನನೊಡಗೊಂಡು ಕಷ್ಟಂಥಾಧಿಗೃಹಿತಂದು
ಅಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಿಸಿದ ರವಿಸುತ್ತ
ನಲ್ಲಿ ವಾಲಿಯ ಮಡುಹಿ ವಾನರ
ರೆಲ್ಲರನು ಕೈಕೊಂಡು ನಡೆದನು ಮುಂದೆ ದಕ್ಷಿಣಕೆ

೧೭೩

ವಾರುಧಿಯ ಬಂಧಿಸಿದ ಸೇನಾ
ಭಾರದಲಿ ನಡೆತಂದು ಲಂಕೆಯ
ಸೇರಿ ಮುತ್ತಿಗೆವಿಡಿದು ರಾವಣ ಕುಂಭಕರ್ಣರನು
ಭೂರಿಭಾಣದೊಳೊರಸಿ ದಾನವ
ವೀರರನು ಪರಿಹರಿಸಿ ರಥನ್ಯಪ
ವಾರಣನು ಪಟ್ಟವನು ಕಟ್ಟಿದನಾ ವಿಭೀಷಣಗೆ

೧೭೪

ಧರಣಿಸುತ್ತೆಯನು ಕರೆಸಿ ದೇವಾ
ಸುರರುಲಿಯಲು ವಿಭೀಷಣಗೆ ವಿ
ಸ್ತುರಿಸಿ ಪೇಳಿದ ಪುರಕೆ ಪಯಣವ ಮಾಡು ನೀನೆನಲು
ಕರೆಸಿದನು ನಿಜಮಂತ್ರಿ ಕರಿ ರಥ

ತುರಗ ಪಾಯ್ದುಭವಾಕ್ಷಣವೆ
ನರೆದುದಗಣಿತ ವೀರದಾನವ ಸೇನೆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ

೧೭೪

ಹರುಷದಲ್ಲಿ ತರಿಸಿದ ಕುಬೇರನ
ವರ ರಥವ ಮೇಳೆಸಿ ದೇವರ
ಸಿರಿಪದಾಂಬುಜಕರ್ಚೆಸಲು ಶ್ರೀರಾಮ ನಸುನಗುತ್ತ
ಕರೆಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಂದೇವನನು ನಿಜ
ತರುಣೆ ಸಹಿತೇರಿದ ವರೂಘವ
ತರಣಿಸುತ್ತ ಹನುಮಂತ ಜಾಂಬವರ್ಯದಿತ್ತೊಗ್ನಿನಲ್ಲಿ

೧೭೫

ಅಂಗದನು ನಳ ನೀಲ ಶತಬಲಿ
ತುಂಗ ವಿಕ್ರಮ ಸುಷೇಣನಾ ಷ್ಣು
ವಂಗ ಗವಯ ಗವಾಕ್ಷ ಮೊದಲಾದಬಿಳ ವಾನರರು
ಸಂಗಡಿಸಿ ನರೆದು ಮಹಾಸಮು
ರಂಗವೀರರು ಮೋಹಿಸಿದ ರಥು
ಪುಂಗವನ ರಥದೊಡನೆ ನಡೆದು ಮುಂದೆ ಸಂದರ್ಭಿಸಿ

೧೭೫

ಧಾರುಃಖೇಪತಿ ಕೇಳು ಲಂಕೆಯ
ವೀರದಾನವ ಭಟ್ಟರು ಪುರಜನ
ಪೌರಜನ ಸಹಿತಾ ವಿಭೀಷಣನೊಡನೆ ಮೇಳೆಸಿ
ಭೂರಿಬಲಪ್ಯತರುತಲಿರೆ ರಣ
ಭೇರಿ ದಂಧಣಧಣರೆನಲು ಮಿಗೆ
ಚೀರಿದವು ಕಹಳಿಗಳು ದಿಕ್ಕಾಲಕರ ಬೆದರಿಸಿತು

೧೭೬

ತಡೆಯದ್ವೇತಂದುಭಯಬಲ ಸಂ
ಗಡಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರೆ ಮುಂದ ಸೇತುವ
ಮಜದಿಗೆಲ್ಲವ ಶೋರಿಸುತ್ತ ನರೆ ಕಡಲ ದಾಂಟಿದರು
ನಡೆದು ರಾಮೇಶ್ವರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ

ಮೃಡನ ಪೂಜಿಸಿ ಭಕ್ತಿಭಾವದ
ಸದಗರದ ವಾಲ್ಯಾಕ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆದಿದನು ನೃಪತಿ

೨೧೦

ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮಹಾಮುನೀಶ್ವರ
ರೇಲ್ಲರನು ಸತ್ಯರಿಸಿ ಜಾನಕಿ
ವಲ್ಲಭನು ನಡೆತಂದನಾ ಮುಖುಕುಂದನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ
ಸಡಿಲದುನ್ನತ ಬಲಸಮೇತದಿ
ಕಡೆಲ ಕಂಡನು ಪಂಚನದಿಯೋಳಿ
ಬಿಡದೆ ಪಲ್ಲೈಸಿರುವ ಘಲ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಭ್ರಮದಿ

೨೧೧

ಆ ಮಹಾವನದೊಳಗೆ ಸುಭಟು
ಸೋಮವಿಳಿದುದು ಪಾಳೀಯದ ಸಂ
ಗ್ರಾಮದಿರಿಲಿ ಗುಡಿಗೂಡಂಗಳು ವಿರಾಜಿಸಿತು
ರಾಮಣೀಯಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸು
ತ್ರಾಮನೋಲಗದಂತೆ ರಘುಕುಲ
ರಾಮನ್ಯೇದಿರೆ ಬಂದು ಕಂಡರು ಸಕಲ ಮುನಿವರರು

೨೧೨

ಕೌಶಿಕನು ಜಮದಗ್ನಿ ಜನ್ಮಿಸಿ ಪ
ರಾಶರನು ಜಾಬಾಲಿ ಭೃಗು ದೂ
ವಾಸಸ ಗೌತಮನಾದಿಯಾದ ಸಮಸ್ತ ಮುನಿವರರು
ಭಾಸುರದ ತೇಜದಲಿ ತಮ್ಮನಿ
ವಾಸವನು ಹೊರವಂಟು ಬಂದರು
ದಾಶರಥಿಯನು ಕಂಡು ಹರಸಿದರಕ್ಕತೆಯ ತಳಿದು

೨೧೩

ರಾಮ ದಶರಥ ತನಯ ರಘುಕುಲ
ಸೋಮ ಸನ್ಯಾಸ ಸನಾಮನಾಹವ
ಭೀಮ ಸುಜನ ಪ್ರೇಮ ಜಗದಭಿರಾಮ ನಿಸ್ಸೀಮ
ತಾಮರಸದಳ ನಯನ ದೇವ

ಪ್ರೇಮ ಸುರಕುಲ ಪೌಳಿವಂದಿತ
ಪ್ರೇಮದಿಂದಲಿ ಪಾಲಿಸೆನ್ನತಲವರು ಪೋಗಳಿದರು

೨೧೪

ದೇವಿ ಜಾನಕಿ ಸಹಿತ ವನದಲ್ಲಿ
ನೀವು ಕಷ್ಟವ ಬಳಿಸಿ ಭಕ್ತರ
ಕಾವ ಹದನನು ನೆನೆದು ವಾನರ ಬಲಸಮೇತದಲ್ಲಿ
ರಾವಣನ ಸಂಹರಿಸಿ ಲಂಕೆಯ
ನಾ ವಿಭೀಷಣಿತ್ತು ನಮ್ಮನು
ದೇವ ಪಾಲಿಸೆ ಬಂದಯೆಂದುಪಜರಿಸಿದರು ನೃಪನ

೨೧೫

ಸಾರಹೃದಯರು ನೀವು ನಮಗುಪ
ಚಾರವೇಕಿದು ನಿಮ್ಮದಿಯ ಕರು
ಛಾರಸವೆ ಸಲಹುವುದು ನಮ್ಮನು ಸಾಕದಂತಿರಲ್ಲಿ
ಆರಿಗುಂಟಿದು ನಿಮ್ಮ ದರುಶನ
ಸೇರಿತೆಮಗಿಂದಿನಲಿಯೆಂದುಪ
ಚಾರದಿಂ ಸತ್ಯರಿಸಿ ಕುಳಿರಿಸಿದನು ಮುನಿವರರ

೨೧೬

ಎಡದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಪಿಕುಲೇಂದ್ರನ
ಗಡ್ಡಣ ಬಲದಲಿ ರಾವಣನುಜ
ಸದಗರದಿ ಮುನಿನಿಕರವಿದಿರಿಲಿ ಹಿಂದೆ ವಾನರರು
ಮಡದಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೇವರಿವರು
ಬಿಡದೆ ಜಿಮ್ಮೆಲು ಚಾಮರಂಗಳ
ಪೂಡವಿಪತಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಸಿಂಹಾಸನದಿ ರಂಜಿಸಿದ

೨೧೭

ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮಹಾಮುನೀಶ್ವರ
ರೇಲ್ಲ ತರಿಸಿದರಬಿಳಿ ವಸ್ತುವ
ಬೆಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ ಜೀನುತುಪ್ಪ ರಸಾಯನಂಗಳಲಿ
ಭುಲ್ಲವಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಸುಭಕ್ಷಗ

ಳಿಲ್ಲವನು ತುಂಬಿದರು ಹೆಡಗೆಗೆ
ಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಹೊರಿಸಿ ತಂದರು ರಾಮನೋಲಗಕೆ

|೨೮|

ತಂದು ಶಿಷ್ಟರು ಭಕ್ತಗಳ ಮುದ
ದಿಂದ ಸುರಿಯಲು ನೋಡಿ ನಸುನಗೆ
ಯಿಂದ ರಘುಕುಲಸಾವಣಭೌಮನು ಕರಸಿ ನಿಜಬಲಕೆ
ಅಂದು ಕೊಡಿಸಲು ನೋಡಿದರು ರುಚಿ
ಯಿಂದ ಸವಿದರು ಭೋಜ್ಯಗಳನಾ
ನಂದದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರು ವಾಸರರು ಮುನಿವರರ

|೨೯|

ಅನಿಲಸುತ್ತ ಬಾರೆಂದು ರಘುನಂ
ದನನು ಕರುಣಾದೋಳಿವರ ರುಚಿಯೆಂ
ತೆನಲು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ಬಿನ್ನೋಸಿದನು ರಘುಪತಿಗೆ
ಇನಕುಲಾನ್ನಯಿತಿಲಕ ಜಿತ್ತೈ
ಸೆನಗೆ ಸವಿಯಹುದಿನ್ನು ಧಾನ್ಯದ
ತನುವನೀಕಿಸಬೇಕು ದೇವರು ತರಿಸಿ ನೀವೆಂದ

|೨೧೦|

ಎನಲು ರಾಮನ್ಯಪಾಲ ಗೌತಮ
ಮುನಿಯನೀಕ್ಕಿಸಿ ಬೇಕು ಸಲೆ ತರಿ
ಸೆನಲು ಧಾನ್ಯವನೋಡನೆಯಾಲೋಚಿಸಿದರೀ ಹದನ
ಮನನಲಿದು ತಂತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಟರ
ವಿನಯದಿಂದಲಿ ಕರೆಸಿ ತಾರೆಂ
ದನಲು ಮೆರೆದರು ತಳುವದವರನು ತಂದು ಸಭೆಯೊಳಗೆ

|೨೧|

ನರೆದಲೆಗನಿದು ನೆಲ್ಲು ಹಾರಕ
ಬರಗು ಜೋಳವು ಕಂಬು ಸಾಮೆಯು
ಉರುತರದ ನವಣೆಯಿದು ನವಧಾನ್ಯವೆಂದೆನಲು
ಮೆರೆವ ರಾಶಿಯ ಕಂಡು ಇದರೊಳು

ವರಮಸಾರದ ಹೃದಯನಾರೆಂ
ದರಸಿ ಕೇಳಿದನಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹ ಮಹಾಮುನೀಶ್ವರರ

|೨೧|

ಕೆಲರು ಗೋಡಿಯ ಸಾಮೆಯನು ಕೆಲ
ಕೆಲರು ನವಹಣೆಯ ಕಂಬು ಜೋಳವ
ಕೆಲವು ಹಾರಕವೆಂದು ಕೆಲವರು ನೆಲ್ಲನತ್ತಿತಯವ
ಕೆಲರು ನರೆದಲೆಗನನು ಪತ್ತಿಕರಿ
ಸಲದ ನೋಡಿದ ನೃಪತ್ತಿಯದರೊಳು
ಹಲವು ಮತವೇಕೊಂದನೇ ಪೇಳಿಸಲು ಗೌತಮನು

|೨೨|

ಧಾರರಧಿ ಜಿತ್ತೈಸು ನಮ್ಮುಯ
ದೇಶಕತ್ತಿಶಯ ನರೆದಲೆಗನೇ
ವಾಸಿಯುಳ್ಳವನೀತ ಮಿಕ್ಕಿನ ಧಾನ್ಯವೇಕೆನಲು
ಲೇಂಸನಾಡಿದೆ ಮುನಿಪ ಗೌತಮ
ದೋಷರಹಿತನು ಪ್ರಕ್ಷಪಾತವ
ನೀಸು ಪರಿಯಲಿ ಮಾಡುವರೆ ಶಿವಯೆಂದನಾ ವಿಹಿಗ

|೨೩|

ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದ ಸಾರವನು ನೀವ್
ಬಲ್ಲಿರರಿಯಿರೆ ಎಲ್ಲರನು ನೀ
ವಿಲ್ಲಿ ನುಡಿವ ಉಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟೇ ಸಾಕದಂತಿರಲಿ
ನೆಲ್ಲು ನಾನಿರೆ ಗೋಡಿ ಮೊದಲಾ
ದೆಲ್ಲ ಧಾನ್ಯಗಳಿರಲು ಇದರಲಿ
ಬಲ್ಲಿದನು ನರೆದಲೆಗನೆಂಬುದಿದಾವ ಮತವೆಂದ

|೨೪|

ಎನೆಲಪ್ರೋ ನರೆದಲೆಗ ನೀನು ಸ
ಮಾನನೇ ಎನಗಿಲ್ಲಿ ನಮ್ಮುನು
ದಾನವಾಂತಕೆ ಬಲ್ಲನಿಬ್ಬರ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಗಳ
ಜಾನಕೀ ಪತಿ ಸನಿಹದಲಿ ಕುಲ

ಹೀನ ನೀನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿ ಸುದು ಮತಿ
ಹೀನ ನೀನೆಂದೆನುತ ವಿತಿಯಲಿ ಬೈದು ಭಂಗಿಸಿದ

|೫೮|

ಲೋಕದಲಭಿಕ ಭೋಜನವಿದೆಂ
ದಾಕೆವಾಳರು ಬುಧರು ಜರೆದು ನಿ
ರಾಕರಿಸಿ ಬಿಡಲಂತು ನೀ ಶೂದಾನ್ನವಾದೆಯಲ
ನಾಕನಿಳಯರು ಸಾಷ್ಟಿ ನಿನ್ನ ವಿ
ವೇಚಿಗಳು ಮೆಚ್ಚುವರೆ ಬಾಹಿರ
ಸಾಕು ನಡೆ ನೀನಾವ ಮಾನ್ಯನು ಕಡೆಗೆ ತೊಲಗೆಂದ

|೫೯|

ಕ್ಷಿತಿಯಮರರುಪನಯನದಲಿ ಸು
ವೃತ ಸುಭೋಜನ ಪರಮ ಮಂತ್ರಾ
ಕ್ಷತ್ತೆಗಳಲಿ ಶುಭಶೋಭನದಲಾರತಿಗೆ ಹಿರಿಯರಲಿ
ಕ್ರತುಗಳಿಂದೊಳಗರಮನೆಯಲಿ
ಪ್ರತಿದಿನವು ರಂಜಿಸುತ ದೇವರಿ
ಗತಿಶಯದ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ತಾನಹೆಂನೆಂದನಾ ವ್ರಿಹಿಗ

|೬೦|

ಜನಪರಿಗೆ ಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಬಾಂಧವ
ಜನರೆಚೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮರ ಸಮಾರಾ
ಧನೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರಂಭ ಕಾಲಕೆ ಸಕಲ ಭೂಸುರರ
ಮನೆಗಳಲಿ ಹರಿದಿವಸದೊಪಾ
ಸನೆಗಳಲಿ ತಾ ಯೋಗ್ಯನಮದೆಂ
ದನೆಸಿಕೊಂಬೆನು ನೀನಯೋಗ್ಯನು ಭ್ರಷ್ಟ ತೊಲಗೆಂದ

|೬೧|

ಹೊಸ ಮನೆಯ ಪ್ರಕ್ಷುಚನನೆಗೆ ಮಿಗೆ
ಯೆಸೆವ ಮದುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೇಸೆಗೆ
ವಸುಮತೀಶರ ಗರುಡಿಯಲಿ ಶಸ್ತ್ರಸದಚನನೆಗೆ
ಎಸೆವ ವಿಪ್ರರ ಘಾಲದಲಿ ರಂ

|೫೯|

ಜಿಸುವ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಯಹೆನು ಭಾ
ವಿಸಲು ಲೋಕದೊಳಾರು ಸರಿಯಿಂತೆಂದನಾ ವ್ರಿಹಿಗ

|೬೧|

ಧರಣೆಯಮರರು ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರೋ
ಚ್ಛರಣೆಯಲಿ ಹಸ್ತಾಂಬಿಜದಿ ಮಿಗೆ
ಹರಸಿ ಶೋಡಲಕ್ಷ್ಯತೆಯ ಮಂದೆಯೋಳಾಂತ ಮಹಿಮರಿಗೆ
ದುರಿತ ದುಃಖ ವಿನಾಶ ಮಂಗಳ
ಕರವಹುದು ತಾನೀವೆ ಸಂತತ
ಸಿರಿಯ ಸಂಪತ್ತಾಯುವನು ಕೇಳೆಂದನಾ ವ್ರಿಹಿಗ

|೬೨|

ಪರಿಮಳದ ಜಂದನದ ತರುವಿಗೆ
ಸರಿಯೆ ಒಣಿಗಿದ ಕಾಷ್ಟ ಗೋವಧು
ಕರೆದ ಹಾಲಿಗೆ ಕುರಿಯ ಹಾಲಂತರವೆ ಭಾವಿಸಲು
ಪರಮ ಸಾಹಸಿ ಏರ ಹನುಮಗೆ
ಮರದ ಮೇಲಣ ಕಪಿಯು ತಾನಂ
ತರವೆ ಪ್ರದ ನೀನೆನಗೆ ಸರಿಯೇ ಭ್ರಷ್ಟ ತೊಲಗೆಂದ

|೬೩|

ಸುರನದಿಗೆ ತಾ ಸರಿಯೆ ಕಾಡೊಳು
ಹರಿವ ಹಳ್ಳದ ನೀರು ತಾ ಗರುಡನ
ಮರಿಗೆ ಹದ್ದಂತರವೆ ಹಂಸಗೆ ಬಕನು ಹೋಲವುದೆ
ಸರಸ ಮರಿ ಕೋಗಿಲೆಗೆ ವಾಯಸ
ನಣಕಿಸುವ ತೆರನಾಯ್ತು ಸಾಕಿ
ಸ್ವರೆದಲೆಗೆ ನೀನಾವ ಮಾನ್ಯನು ಕಡೆಗೆ ತೊಲಗೆಂದ

|೬೪|

ನುಡಿಯ ಕೇಳುತ ಕನಲಿ ಕಂಗಳು
ಕಿಡಿಮಸಗಿ ವಿತಿಗೊಂಡು ನುಡಿದನು
ಸಿಡಿಲ ಘರ್ಜನೆಯಂತೆ ಸಭೆಯಲಿ ಜರೆದನಾ ವ್ರಿಹಿಯ
ನುಡಿಗೆ ಹೇಸದ ಭಂಡ ನಿನ್ನೊಳು

ಕೊಡುವರೇ ಮಾರುತ್ತರವ ಕಡು
ಜಡನಲಾ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತೇಕೆಂದ ನರೆದಲೆಗ

|೪೭|

ಸತ್ಯಾಗೀನನು ಬಡವರನು ಕ
ಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡೆ ಧನಾಧ್ಯರನು ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ನಡೆವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ನಿನ್ನನು ಹೇಳಲೇನದನು
ಹತ್ತೆ ಬಾಣಂತಿಯರು ರೋಗಿಗೆ
ಪತ್ಯ ನೀನಹೆ ಹೆಣದ ಬಾಯಿಗೆ
ತುತ್ತು ನೀನಹೆ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮ ನಿರಘರವೆಂದ

|೪೮|

ಸತ್ಯದಿನದಾರಭ್ಯ ಮನುಜರು
ಮತ್ತೆ ಕರ್ಕವ ಹೊತ್ತು ಪಿಂಡವ
ನಿತ್ತ ತಪ್ಪದೆ ಮತ್ತೆ ವಾಯಸಕುಲವ ಕರೆಕರೆದು
ತುತ್ತನಿಡುವರು ಎಳ್ಳು ದಭ್ರಗೆ
ತೆತ್ತಿಗನು ನೀನಾದೆ ಕೇತ್ತಿಯ
ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೆ ದುರಾತ್ಮ ನಿನ್ನೊಳು ಮಾತದೇಕೆಂದ

|೪೯|

ಮಳಿದೆಗೆದು ಬೆಳೆಯಡಗಿ ಕ್ಷಮುದ
ವಿಲಯಕಾಲದೊಳನ್ನವಿಲ್ಲದೆ
ಅಳಿವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದರಿಸಿ ಸಲಹುವೆನು ಜಗವರಿಯೆ
ಎಲಪ್ರೋ ನೀನೆಲ್ಲಿಹಯೋ ನಿನ್ನಯ
ಬಳಗವದು ತಾನೆಲ್ಲಿಹುದು ಈ
ಹಲವು ಹಲು ಧಾನ್ಯಗಳಿನಗೆ ಸರಿದೊರೆಯೆ ಕೇಳೆಂದ

|೫೦|

ಬಲ್ಲಿದರು ಬರೆ ಬಡವರಲಿ ನಿ
ನ್ನಲ್ಲಿಯುಂಟು ಉಪೇಕ್ಷೆ ನಮ್ಮೆಲಿ
ಸಲ್ಲದಿಂ ಪರಿ ಪಕ್ಷಪಾತವದಿಲ್ಲ ಭಾವಿಸಲು
ಬಲ್ಲಿದರು ಬಡವರುಗಳಿನ್ನದೆ

ಎಲ್ಲರನು ರಕ್ಷಿಸುವೆ ನಿರ್ದಯ
ನಲ್ಲ ತಾ ನಿನ್ನಂತೆ ಎಲೆ ಕುಟಿಲಾತ್ಮ ಹೋಗೆಂದ

|೫೧|

ನಾನೆಲ್ಪೆ ಲೋಕದಲಿ ನಿರ್ದಯನು ಬಳಿ
ಕೇನಲ್ಪೆ ಸದ್ಗೃಹದಲಿ ಮಥು
ಪಾನವಾದೆಯಲಾ ದುರಾತ್ಮಕ ನಿನ್ನ ಸೇವಿಸಿದ
ದಾನವರು ಮಾನವ ಕಿರಾತರು
ಜಾನ್ಮವಳಿದು ವಿಕಾರದಲಿ ಮತಿ
ಹೀನರಾದರು ನಿನ್ನ ಗುಣವೇನೆಂದನಾ ವ್ರಿಹಿಗ

|೫೨|

ಆಡಬಹುದತಿಶಯವ ನೀ ಹೊಂ
ಡಾಡಿ ಕೊಂಬರೆ ಸಾಕು ಸಜ್ಜನ
ರಾಡಿದರೆ ಪತಿಕರಿಸೆ ಲಜ್ಜೆಗೆ ಸಿರವ ಬಾಗುವರು
ನೋಡಿರ್ಪೆ ಸಭೆಯವರು ದುಮುತಿ
ಗೇಡಿ ಇವನಾಡುವದ ನಾವಿ
ನ್ನಾಡಿದರೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಶಿವತಿವಯೆಂದ ನರೆದಲೆಗ

|೫೩|

ಸತ್ಯವರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರೂಪನು
ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಪಿತ್ಯನಾಮಗಳ ನಿನ
ಗಿತ್ತು ಮೂವರ ಪೆಸರಿನಲಿ ಕರೆಕರೆದು ದಭ್ರಯಲಿ
ನೆತ್ತಿಯನು ಬಡಿ ಬಡಿದು ಕಡೆಯಲಿ
ತುತ್ತನಿಡುವರು ಪಶುಗಳಿಗೆ ನೀ
ನೆತ್ತಿದೆಯಲಾ ತನುವ ಸುಡಬೇಕೆಂದ ನರೆದಲೆಗ

|೫೪|

ಏನಿಹಿರಿ ಹಿರಿಕಿರಿದ ನುಡಿಯದೆ
ಮೌನದೀಕ್ಷಿತರಾದಿರಲ ಕಂ
ಡನು ಮುರಿದಾಡುವಿರಸಾಧ್ಯಪ್ರೋ ಸಾಧ್ಯಪೋ ನಿಮಗೆ
ಈ ನಪ್ಪಂಸಕನಲಿ ನಿರಂತರ

ವೇನು ಕಾರಣ ವಾದವಿದು ನಮ
ಗೇನು ಬುಧಿಯನರುಹುವಿರಿ ಹೇಳಿಂದ ನರೆದಲೆಗ

|ಇಂ|

ಮಸೆದುದಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಮಣಿ
ಷಿಸುಣ ಬಲರತಿ ನಿಪ್ಪಾರು ವಾ
ದಿಸಲು ಕಂಡನು ನೃಪತಿ ಮನದಲೀ ನೋಡಿ ನಸುನಗುತ್ತ
ಷಿಸುಣಿರಿವದಿರ ಮಣಿರವ ಮಾ
ಣಿಸುವ ಹದನೇನೆನುತ್ತ ಯೋಚಿಸಿ
ದಸುರ ಮುನಿಪರ ನೋಡೆ ಗೌತಮ ಮುನಿಪನಿಂತೆಂದ

|ಇಂ|

ಅರಸುಗಳು ನಾವೆಲ್ಲ ಭೂಮಿ
ಸುರರು ಸೆರದಿಹ ದಾನವರು ವಾ
ನರರು ನಮಗೇ ನ್ಯಾಯವನು ಪರಿಹರಿಸಲಳವಲ್ಲ
ಕರಸುವೆವು ಹರಿಹರವಿರಂಚಾ
ದೃಢನಯೋಧ್ಯೇಗೆ ಅವರ ಗುಣವಾ
ಧರಿಸಿ ಹೇಳಿರು ನಯುದೋಳಿಂದನು ರಾಮ ನಸುನಗುತ್ತ

|ಇಂ|

ಪರಮ ಧಾನ್ಯದೋಳಿಭರೇ ಇವರಿರಲಿ
ಸೆರೆಯೋಳಗಾರು ತಿಂಗಳು
ಹಿರಿದು ಕರಿದಂಬಿವರ ಪೌರುಷವರಿಯಬಹುದಿನ್ನು
ಪುರಕೆ ಗಮನಿಸಿ ನಾವು ನಿಮ್ಮನು
ಕರೆಸುವೆವು ಕೇಳಿನುತಯೋಧ್ಯಾ
ಪುರಿಗೆ ಪಯಣವ ಮಾಡಹೇಳಿದನಾ ವಿಭಿಂಘಣಿಗೆ

|ಇಂ|

ಸೆರೆಗೆ ನಮ್ಮನು ನೂಕಿ ದೇವರು
ಸಿರಿಯ ಮದದಲಿ ಕಳೆದರೆಮ್ಮನು
ಮರದು ಸಲಹುವರಾಯ ನಿಮ್ಮಾಯ ಕರುಣ ಹೊರತಾಗಿ
ಧರೆಯೋಳಿನ್ನಪಕ್ಕೀತಿನ ನಾರಿಯ

ಸರಗ ಹಿಡಿವುದೆ ಲೇಸೆನುತ ತವೆ
ಕರಮುಗಿದು ತಲೆಗುತ್ತಿ ಹೇಳಿದನಾಗ ನರೆದಲೆಗ

|ಇಂ|

ಆಗಲದಕೇನೆನೆಂದು ಕರುಣಾ
ಸಾಗರನು ಬೀಳೆಳ್ಳಿಟ್ಟನವರನು
ಯೋಗಿಗಳ ವಶಮಾಡಿ ಗೌತಮಮನಿಯನುಪಚರಿಸಿ
ರಾಗ ಏಗೆ ಮುನಿವರರನಲ್ಲಿ ಸ
ರಾಗದಿಂದಲೇ ಕಳುಹಿ ಬಳಿಕಾ
ಯಾಗಸಂರಕ್ಷಕನು ವೀಳೆಯವಿತ್ತನಿಬರಿಗೆ

|ಇಂ|

ಹರದುದಾಕ್ಷಣಾದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ
ಸುರರು ಏಗೆ ಕೊಂಡಾಡೆ ಭೂಸುರ
ವರರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ಮಂದಿರವ
ಹರುಷ ತಗ್ಗಿತು ತಾವರೆಗೆ ಮುಖಿ
ವರಳಿದವು ನೃದಿಲೆಗೆ ತಾರಕೆ
ಸೆರೆದುವಾಕಾಶದಲಿ ಅಸ್ತಾಂಬುಧಿಗೆ ಇನನಿಳಿದ

|ಇಂ|

ನೆಗಳಿದವು ಬೊಂಬಾಳದಿಂದಿಗೆ
ರುಗಾರುಗಿಪ ನವರತ್ನದೊಡುಗೆಯ
ಹೊಗರೊಗುವ ಕೃದುಗಳ ಸುಭಟರು ಮುಂದೆ ಸಂದರ್ಭಿಸೆ
ನೆಗಣಿ ಕರಗಳ ಪಾತಕರು ಬಿರು
ದುಗಳ ಹೊಗಳಲು ಜೀರಿದವು ಕಹ
ಳಿಗಳು ರಭಸದಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ನೃಪತಿಯರಮನೆಯ

|ಇಂ|

ಗಗನಮಣಿ ದಿಗುತಟವ ಸಾರಲು
ಹೊಗರೊಗುವ ಬಲು ಕಾವಳವು ಸಲೆ
ಜಗವ ಮುಸುಕಲು ಜನರು ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯ ಕೇಳಿಯಲೆ
ಧೃಗುಯಗಳನೆವೆ ಜಿಗಿದಿರಲು ಮನ

ವಿಗತಿವಡೆದಿರೆ ಧರೆಗೆ ದಿನಮಣಿ
ಮೋಗವ ತೋರುವೆನ್ನುತ ಪೂರ್ವಾಚಲಕೆ ನಡೆತಂದ

|५०|

ಅರಸುನುಪ್ಪವಡಿಸಿದ ಪೂರ್ವದ
ತರಣಿಗಳ್ವರ ಕೊಟ್ಟಿ ಭೂಸುರ
ವರರ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಕೈಕೊಂಡನುಜನ್ಮೆಡಗೂಡಿ
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಪಾಠಕರ ಸಂದರ್ಶಿ
ನೇರೆಯೆ ಮುನಿಕುಲಮೋಡನೆ ನಿಜಮಂ
ದಿರವ ಹೊರವಂಟವನಿಪತ್ತಿಯೋಲಗಕೆ ನಡೆತಂದ

|५१|

ಕರೆಂದನು ರಾವಣನ ತಮ್ಮನ
ತರಣಿಸುತ ನಳ ನೀಲ ಜಾಂಬವ
ತರಭ ಶತಬಲಿಯಾದಿ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ತ ವಾನರರ
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಸತ್ಯರಿಸಿ ಮುಂದಕೆ
ತೆರಳಬೇಕೆನೆ ವೀರಸುಭಟರು
ನೇರೆದುರುಬಿ ಕೈದುಗ್ಗಳೆಯ್ಯೆದಿದರು

|५२|

ಹೊಡೆವ ತಮ್ಮಟೆ ಭೇರಿ ದಮರುಗ
ಗಿಡಗಿಡಿ ದೌಡೆ ಕಿಂಡಿಮು ಡಕ್ಕೆ
ನುಡಿವ ಶಂಖ ಮೃದಂಗ ಘನನಿಸ್ಸಾಳ ಮೋದಲಾದ
ಬಡಿವ ನಾನಾ ವಾದ್ಯರವ ಭೋ
ರಿಡಲು ಜಯರವದೋಡನೆ ರಥುನೃಪ
ಮುಡದಿ ಸಹಿತೇರಿದನು ಧನಪನ ದಿವ್ಯ ಮುಂದಿರಭವ

|५३|

ಒಡನೆ ಏರಿದನೂಮೀಳಾಪತಿ
ಬಿಡದೆ ಚಿಮ್ಮುವ ಚಾಮರವ ಸಾ
ಲಿಡುತ ನಡೆದು ಸಕಲದಳ ಸುಗ್ರೀವನಾಜ್ಞೆಯಲಿ
ಕಡುಮನದ ರಕ್ಷಸರು ಏರಿದ

ರೂಡನೆ ಕರಿ ರಥ ತುರಗವನು ಪಡೆ
ಕಡಲ ಜಲ ಮೋರೆವಂತೆ ಮೋರೆದು ನೃಪನ ಬಲಜಲಧಿ

|५४|

ಕೆಳೆದು ಬಂದರು ಪಂಚನಂದಿಯ
ಬಳಿಯಲೊಪ್ಪುವ ಪಂಚನದಿಗಳ
ಹೊಳೆಯ ದಾಂಟುತ ಕಂಡು ಕಿಷ್ಟಂಧಾದ್ರಿಗ್ರೈತಂದು
ಲಲನೆ ಸೀತಾದೇವಿ ರವಿಜನ
ಲಲನೆಯರ ತಾ ಕರಸಿ ತನ್ನೂಡ
ನೊಲಿದು ಬರಬೇಕೆನಲು ಬಂದರು ದೇವಿಯರನ್ನೆದಿ

|५५|

ಹೊಲಬುದಪ್ಪದೆ ಸಕಲ ನಾಯಕ
ದಳಸಹಿತ ಮುಂಬಜ್ಞೆಯಲಿ ಮುನಿ
ಕುಲದ ದರುಶನವಾಗಲಾಶೀವಾದವನು ಕೊಂಡು
ಬಳಿವಿಡಿದು ಬರೆ ಜನರ ಪಾಪವ
ಕೆಳೆದು ಸಲಹುವ ತುಂಗಭದ್ರೆಯ
ಕೆಳೆದುಬಂದರು ಮುಂದೆ ಭಾರದ್ವಾಜನಾಶಮುಕೆ

|५६|

ಇಳಿದುದಾ ಬನದೊಳಗೆ ಪಾಳಿಯ
ಬಳಿಸಿಬಿಟ್ಟುದು ಮೂರು ಯೋಜನ
ದಳತೆಯಲಿ ಕಪಿಸೇಸೆಯಾ ಮಧ್ಯದಲೆ ನೃಪಭವನ
ಹಳದಿ ಕೆಂಪಿನ ನೀಲವಣಂದ
ಚಳೆಯಪಟ್ಟೆಯ ಗುಡಿ ಗುಡಾರದಿ
ಹೊಳೆವ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಕಲಶದ ಸಾಲು ರಂಜಿಸಿತು

|५७|

ಅರಮನೆಯ ಬಲವಂಕದಲಿ ನಿಜ
ಶರಣನರಮನೆ ವಾಮಭಾಗದಿ
ತರಣಿಸುತ ಸುಗ್ರೀವನಂಗದ ಜಾಂಬವಾದಿಗಳ
ವರ ಭವನವೆಸೆದಿರಲು ಮೇಲು

ಪರಿಗೆಗಳ ರಂಜಿಸಿ ಕವಾಟದ
ಮೇರೆದುದಗ್ಗದ ಏರ ರಾಮನ ಪಾಠ್ಯ ಬನದೊಳಗೆ

|೧೮|

ಹೋರವಳಯದಲ್ಲಿ ದಾನವರ ಬಲ
ಶರಧಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಬಳಸಿ ಸುತ್ತಲು
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಹಾಯ್ದಳವು ಸಂದರ್ಭಿಸಿ ನಿಂದಿರಲು
ಮೋರೆವ ರಭಸವ ಕಂಡು ಸುರಮುನಿ
ವರರಿದೇನೋಯೆನುತ ನಿಜಮಂ
ದಿರವ ಹೋರವಂಟಲ್ಲಿ ಕೇಳ್ಳರು ರಾಮನತಿಶಯವ

|೧೯|

ಉರಗಮಾಲೆ ಮತಂಗ ಗಾರ್ಗ್ಯಂ
ಗಿರಸ ಗಾಲವ ಕೊಳ್ಳು ಜಯಮುನಿ
ಪರಶುರಾಮ ಪರಾಶ ಕೌಶಿಕ ದಾಳ್ಳು ಮೋದಲಾದ
ವರಮುನಿಗಳೊಡನ್ನೆಡಿ ಬಂದನು
ಭರದಿ ಭಾರದ್ವಾಜ ಮುನಿ ರಘು
ವರನ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಹರಸಿದರತುಳ ವಿಭವದಲಿ

|೨೦|

ಬಂದ ಮುನಿಗವನೀಶ ವಂದಿಸಿ
ನಿಂದು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ವಿನಯದೊ
ಳೆಂದ ನಿಮ್ಮ ಸದಾಗ್ನಿಮೋತ್ತ ಸುಯಾಗ ಕಮರಗಳು
ಸಂದ ಜಪ ತಪಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತ
ದಿಂದ ಮೇರೆಪುದೆ ದಾನವರ ಭಯ
ದಿಂದ ದುಷ್ರಾಟವಿಲ್ಲಲಾ ಮುನಿನಾಥ ಹೇಳೆಂದ

|೨೧|

ದಶರಥಾತ್ಮಜ ನೀನು ಲಂಕೆಯೊ
ಇಸುರ ಏರರು ಕುಂಭಕರಣನು
ದಶಶಿರನು ಮೋದಲಾದ ದುಜ್ಞನರೆಲ್ಲರನು ಮಡುಹಿ
ಅಸುರರನುಜಗೆಯಚಲ ಪದವಿಯ

ನೊಸೆದು ಸಲಹಿದೆ ನಮ್ಮ ಕರುಣಾ
ರಸದಿ ಪಾಲಿಸೆ ಬಂದೆಯೆಂದುಪಚರಿಸಿದನು ನೃಪನ

|೨೨|

ಕೆಮಲ ಸಂಭವನಿತ್ತ ವರದಲಿ
ಕುಮತಿ ದಾನವರತುಳ ಬಲದಿಂ
ದುರುಳ ಕಂಟಕರಾಗಿ ಮಡಿದರು ನಿನ್ನ ಭಾಣದಲ್ಲಿ
ತಮದ ಗಂಟಲನೊಡೆದು ಮೂಡುವ
ದ್ಯುಮಣಿಯಂದದಿ ನಿವ್ವ ಜನಿಸಿರ
ಲೆಮಗೆ ದನುಜಾಧಮರ ಭಯವೇನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

|೨೩|

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳು ಮುನಿಯ ವಚನದ
ಕರುಣಾರಸ ಧಾರೆಯಲಿ ಅಂತಃ:
ಕರಣ ನನೆದುಪಚರಿಸಿ ಕುಳಿರಿಸಿದನು ಮುನಿವರರ
ಮರುತಪುತನನು ಕರೆದು ತಪಕದಿ
ಭರತನನು ಸಂತ್ಯೇಸು ಹೋಗೆಂ
ದುರುತರದ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಕಳುಹಿಸಲೆರಗಿ ಹೋರವಂಟ

|೨೪|

ಹರಿವ ಗಂಗಾನದಿಯ ದಾಂಟುತ
ಭರದಿ ಕಂಡನು ಶೃಂಗಬೇರೀ
ಪುರುವ ಹೊಕ್ಕನು ಗುಹನ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡೆನುಚಿತದಲಿ
ಮರುತ ಬಿನ್ನೆಸಿದನು ರಘುನೃಪ
ವರನು ಪೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿಯನು ಏ
ಸ್ತುರಿಸೆ ನಿಷಧಾಧಿಪತಿ ಕೇಳ್ಳತಿಶಯದ ಹರುಷದಲಿ

|೨೫|

ಅನಿಲಸುತ ಬಾ ಮಗನೆ ರಘುನಂ
ದನಗೆ ನಿನ್ನಪೂಲಾಪ್ತರಾರೀ
ದಸುಜ ಮನುಜ ಭುಜಂಗರೊಳುಂಟೆ ನಿನ್ನ ಹೋಲುವರು
ಹನುಮ ನಂದಿಗ್ರಾಮದಲಿ ಭರ

ತನಿಹನಗ್ರಜನಗಲ್ಲ ಖೇದದ
ಮನದ ಪರಿತಾಪವನು ಮಾಣಿಸು ಬೇಗ ಹೋಗೆಂದ

|೨೮|

ಹರುಷಮಿಗೆ ಜನಪದದ ಪರಿಯಂ
ತರದಿ ಬಂದನಿಲಜನ ಕಳುಹಿಸಿ
ಮರಳಿದನು ಗುಹನಿತ್ತ ಮಾರುತಿ ಮುಂದೆ ಪಥವಿಡಿದು
ಬರುತ ಮಾಗಾಂತರದಿ ಕಾನನ
ಗಿರಿ ಶಿಖರಗಳ ಕಳೆದು ಬರೆ ವಿ
ಸ್ತುರದ ನಂದೀಗ್ರಾಮವನು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಮನನಲಿದು

|೨೯|

ಬಂದು ಭರತನ ಕಂಡು ನಮಿಸಿದ
ಜೆಂದ ನೀನಾರಿಲ್ಲಿಗಿಂದ್ಯೈ
ತಂದ ಕಾರಣವೇನು ನಿನ್ನಭಿಧಾನವೇನೇನಲು
ನಿಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮುಗಿದು ನಸುನಗೆ
ಯಿಂದ ನುಡಿದನು ಹನುಮ ತಾ ರಘು
ನಂದನನ ಸೇವಕನು ಕಳುಹಿದ ದೇವ ನಿಮ್ಮಡಿಗೆ

|೩೦|

ರಾವಣನ ಸಂಹರಿಸಿ ಲಂಕೆಯ
ನಾ ವಿಭೀಷಣಗಿತ್ತು ಸೀತಾ
ದೇವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಭಾರದ್ವಾಜನಾಶ್ರಮಕೆ
ದೇವ ಬಂದನು ಸಕಲ ವಿಭವದಿ
ನೀವು ಚಿತ್ತದೊಳವಧರಿಸಿಯಿನೆ
ಪಾವಮಾನಿಯ ನುತ್ತಿಸಿ ತಕ್ಕುಸಿದನು ಭರತೀಂದ್ರ

|೩೧|

ಹರುಷ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮನದಿ ತಮ್ಮನ
ಕರೆದು ಶತ್ರುಫ್ರಾನನಯೋಧ್ಯಾ
ಪುರಿಗೆ ಕಳುಹಿದ ಜನನಿಯರಿಗೇ ವಾರ್ತೆಯೆಲ್ಲವನು
ಅರುಹಿ ಬಾಯೆನಲಗ್ರಜನ ಸಿರಿ

ಚರಣಕಳಿಮುಖಿನಾಗಿ ವಂದಿಸಿ
ಹರುಷಮಿಗೆ ಹೊರವಂಟು ಹೊಕ್ಕನಯೋಧ್ಯಪುರವರವ

|೩೦|

ಚೀರಿದವು ಕಹಳಿಗಳು ತಮ್ಮಿಂದಿ
ಭೇರಿ ಶಂಖ ನಿನಾದ ಹಜ್ಞಿತು
ಸಾರಿತಂದಿನ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಫ್ರಾ ಬಂದನೇನೆ
ಆರತಿಯ ತಳಿಗಳ ಸಂದಣಿ
ಕೇರಿ ಕೇರಿಯೋಳ್ಳೆದಿದವು ಕೈ
ವಾರಿಗಳ ಗಡಣದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜ ಮಂದಿರವ

|೩೧|

ಜನನಿಯರು ಮೂರಿಗೆ ನಮಿಸಿದ
ತನುಜನನು ತಕ್ಕುಸಿ ಪೇಳಿದ
ನಿನಕುಲಾನ್ನಯ ಬಂದ ಭಾರದ್ವಾಜನಾಶ್ರಮಕೆ
ಎನಲು ಹರುಷಾನಂದಮಯರಸ
ಹೊನಲಿನೋಳಗೋಲಾಡಿದರು ಮುಖಿ
ವನಜವರಳಿತು ಜನನಿಯರಿಗವನೀಶ ಕೇಳಿಂದ

|೩೨|

ಕರೆಸಿದನು ಶತ್ರುಫ್ರಾ ಮಂತ್ರೀ
ಶ್ವರ ಸುಮಂತನ ಕೂಡೆ ನುಡಿದನು
ತರುಣಿಕುಲ ರಾಜೇಂದ್ರನಣ್ಣನ ಬರವ ಕೇಳಿದವು
ಪುರವ ಶೃಂಗರಿಸಲ್ಲಿ ಕರಿ ರಘು
ತುರಗ ಮೇಳ್ಳೆಸಿರಲಿ ಮೋದದ
ತರುಣಿಯರು ಸಂದಣಿಸಿ ನಡೆಯಲಿ ನೃಪನ ದರುಶನಕೆ

|೩೩|

ಎಂದು ಮಂತ್ರೀಯೋಳರುಹಿ ತಾ ನಿಜ
ಮಂದಿರಕೆ ನಡೆತಂದು ಪಯಣವ
ನಂದು ಮಾಡಿದ ಜನನಿ ಕೌಸಲದೇವಿ ಮೋದಲಾದ
ಇಂದುವದನೆಯರೇರುತ್ತಿದ್ದರು

ಅಂದಣವ ಸೋಸೆಯರು ವರೂಫದಿ
ಹಿಂದುಮುಂದಿಟ್ಟಣಿಸಿ ನಡೆದು ಸತಿಯರೊಗ್ಗಿನಲಿ

|೮೭|

ಪುರಜನವ ಸಂತ್ಯೇಸಿ ಭೂಸುರ
ವರರ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಕೈಕೊಂ
ಡರಸ ರಾಮ ಶ್ರೀ ಪದಾಭ್ಯವ ನೆನೆದು ಮನದೊಳಗೆ
ತರಿಸಿ ಮಾಲ್ಯಾಂಬರ ಸುಗಂಧವ
ಕರೆಸಿಕೊಟ್ಟನು ರಾಜವರ್ಗಕೆ
ಹರುಷದಲಿ ಶತ್ರುಘ್ನನೇರಿದ ದಿವ್ಯಮಣಿ ರಥವ

|೮೮|

ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯ ದ್ವಿನಿಯ ಕಹಳಾ
ರವದ ಸನ್ನಯೋಳ್ಳೆದಿಬಹ ನೃಪ
ನಿವಹದಲಿ ಚತುರಂಗ ಸೇನೆಯ ಪದದ ಕೆಂಧೂಳಿ
ಭುವನವಾಕಾಶವನು ಮುಸುಕಿದ
ಡವನಿ ನೆಗ್ಗಲು ಬಲವು ಬಲು ಭಾ
ರವಣೆಯಲಿ ಹೊರವಂಟನಾ ಶತ್ರುಘ್ನನೋಲವಿನಲಿ

|೮೯|

ಸತ್ತಿಗೆಯ ಸಾಲುಗಳ ಬೀಸುವ
ಬಿತ್ತರದ ಜೋರಿಗಳ ರಥದಲಿ
ತೆತ್ತಿಸಿದ ಸೂನಗಿಯ ಸೀಗುರಿ ಗುಡಿ ಪತಾಕೆಗಳ
ಮತ್ತೆ ಗಜಭಟೆ ತುರಗ ಕಾಲಾ
ಖೊತ್ತರಿಸಿ ಬರೆ ಕಮುತ ಕೂರುರ
ಸೆತ್ತಿ ನೆಗ್ಗಲು ನಡೆದುದಗಣಿತ ಸೇನೆ ವಹಿಲದಲಿ

|೯೦|

ಪುರವ ಕಳೆದರು ಮುಂದೆ ಯಮುನಾ
ವರನದಿಯನುತ್ತರಿಸೆ ಪಯಣದಿ
ಮೆರೆವ ನಂದಿಗ್ರಾಮವನು ಕಂಡಲ್ಲಿಗೈತಂದು
ಭರತನೋಡಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಹನುಮನ

ಕರುಣಾದಲಿ ಸತ್ಯರಿಸಿ ಮುಂದಕೆ
ತೆರಳಿದರು ಕೌಸಲ್ಯರಾಮನ ಕಾಣ್ಣ ತವಕದಲಿ

|೯೧|

ಇತ್ತ ಕೇಳ್ಣಿ ಪಾಂಡವಾಗ್ರಜ
ಸತ್ಯ ಗುಣನಿಧಿ ರಾಮಚಂದ್ರನು
ವಶ್ತರಿಸಿಬರೆ ಕಂಡು ನಲಿಯುತ ಜಾನಕಿಯ ಕರೆದು
ಇತ್ತ ನೋಡಲೆ ದೇವಿ ಭರತನ
ಶತ್ರುಹರ ಶತ್ರುಘ್ನರಿವರು ಸ
ಮಸ್ತ ಬಲಸಹಿತಿದಿರು ಬರುತ್ತಿದೆ ನೋಡು ನೀನೆಂದ

|೯೨|

ಎಂದು ಹೋರಿಸಿ ಮನದ ಹರುಷದಿ
ಮಿಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೋಡನೆ ಸತಿಸಹಿ
ತಂದು ರಥವೇರಿದನು ರಾಮನೃಪಾಲನಾಕ್ಷಣಕೆ
ಮುಂದೆ ನೆರೆದು ಬನದೊಳಗೆ ಮುದ
ದಿಂದ ಪಾಠಕರುಗ್ಗಾಡಿಸೆ ನಲ
ವಿಂದ ಮುನಿಕುಲದೊಡನೆ ತೆರಳಿದನಾ ಮಹಿಂಪಾಲ

|೯೩|

ತಲ್ಲಿಣಿಸಿ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳ ಬಲ
ವೆಲ್ಲ ನೆರೆದು ವಾನರಾಧಿಪ
ರಲ್ಲಿ ಸುಗ್ರೀವನ ವರೂಫದ ಬಳಿಯೆ ಸಂದರ್ಶಿಸೆ
ನಿಲ್ಲದ್ಯೇದಿರಾ ವಿಭಿಂಣಣ
ನಲ್ಲಿ ದಾನವಸೇನೆ ಕೈದುಗ
ಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರವಂಟನು ವನಾಲಯದಿಂದಲಿದಿರಾಗಿ

|೯೪|

ದೂರದಲಿ ಮಣಿರಥದೊಳಗೆ ರಘು
ವೀರರಿಭ್ರಾತಾ ಕಂಡು ಬರೆ ಹೊಂ
ದೇರನಿಳಿದರು ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನರು ಸರಾಗದಲಿ
ಧಾರುಣಿಗೆ ಮೃಯಿಕ್ಕಿದರು ಪರಿ

ವಾರವೆಲ್ಲವು ನೋಸಲಕ್ಕೆಗಳ
ಭೂರಿ ಸಂತೋಷದ ಸಮುದ್ರದೊಳಾಳಿತಂದಿನಲ್ಲಿ

೧೬೨

ಇಳಿದು ರಥವನು ನೃಪತಿ ಸೀತಾ
ಲಲನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಹಿತ ತಾ ಕೌ
ಸಲೆ ಸುಮಿತ್ರಾದೇವಿ ಕೈಕೆಯ ಜರಣಕಭಿನಮಿಸಿ
ತೊಲಗಿದನು ಬಂದಂತೆ ತನಯಿರ
ಚೆಲುವನೇಷ್ಟಿಸಿ ಜನನಿಯರು ಕಂ
ಗಳಲ್ಲಿ ಜಲತುಂಬಿ ನರೆ ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದರು ನಂದನರ

೧೬೩

ವಿಮಲಮತಿ ಶತ್ರುಘ್ನ ಭರತರು
ನಮಿಸಿದರು ರಥುಪತಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ನಮಿಸಿದನು ಭರತಂಗ ಭರತಾನುಜನ ಸಂತ್ಯೇಸೆ
ಸಮತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಗ್ರೀವ ಜಾಂಬವ
ರಮಿತ ಬಲವನು ಜನನಿಯ ಜರಣ
ಕಮಲವನು ಕಾಣಿಸಿದ ಸುಕರದೊಳ್ಳೊಮ್ಮೆಳಾರಮಣ

೧೬೪

ವರವಿಭೀಷಣ ದೇವ ಬಂದನು
ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ
ಕರದ ಪುಷ್ಟಾಂಜಲಿಯ ಬಿನ್ಮೇಸಿದನು ವಿನಯದಲಿ
ಅರಸನನುಜರು ನೀವು ನಿಮ್ಮಾಯ
ಚರಣ ದರುಶನವಾಯ್ತು ನಮಗೇ
ನರಿದು ಲೋಕದೊಳಿಂದು ಹೊಂಡಾಡಿದನು ಮನದಣಿಯೆ

೧೬೫

ಜನಕಸುತ್ತ ಹರುಷದಲಿ ಸುಗ್ರೀ
ವನ ಸತಿಯರೂಡನಿರ್ಮ ಮಾವನ
ವನಿತೆಯರಿಗಿಬಿನಮಿಸೆ ಸೂಸೆಯಳ ತಕ್ಕೆಸಿ
ಬನದೊಳಗೆ ಬಲುನೋಂದಲಾ ಮಾ

ನಿನಿಯೆ ಬಾರ್ತಾ ತಾಯೆ ಬಾರೆಂ
ದೆನುತ ಕಂಬನಿದೊಡೆದು ಲಾಲಿಸಿದರು ಮಹಾಸತಿಯ

೧೬೬

ತರಿಸಿ ಮಣಿಭೂಷಣ ದುಕೂಲವ
ಧರಣಿ ತನುಜಿಗೆ ತೊಡಿಸಿ ಭರತನು
ತರುಣಿಸುತ್ತ ಜಾಂಬವ ವಿಭೀಷಣರುಗಳ ಸತ್ಯರಿಸಿ
ಪುರಕೆ ಪಯಣವ ಮಾಡಿದನು ಡಂ
ಗುರದ ಸನ್ನೇಯೋಳಿಂದು ಹೊರವಂ
ಟರು ಮಹಾಂಬುಧಿ ತೆರಳುವಂತೆ ಸಮುದ್ರ ಘೋಷದಲಿ

೧೬೭

ಮಸಗಿದುದು ಕೆಂಧೂಳಿ ಗಗನವ
ಮುಸುಕಿದರೆ ರವಿ ಧಾತುಗುಂದಿದ
ಪಸರಿಸಿತದೆಷ್ಟೆಸೆಯನೀಂಟಿತು ಸಪ್ತ ಸಾಗರವ
ಉಸುರು ತೆಗೆಬಗೆಯಾಯ್ತು ಕೂರುಮ
ನಸಿದನಹಿಪತಿ ಬಲದ ಭಾರದಿ
ಬೆಸುಗೆ ಬಿಡೆ ಗಿರಿ ವಾದ್ಯತೆ ಘರ್ಜಿಸಿತು ಮೂಜಗವ

೧೬೮

ಅರಸ ಕೇಳಿಲ್ಲಿಂದಯೋಧ್ಯಾ
ಪುರಿಗೆ ಬಂದನು ರಾಮ ನೃಪತೆ
ನ್ನರಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನಾದಿ ಬಾಂಧವರ
ಪರುತವಣೆಯಲಿ ರಾಜತೇಜದಿ
ಸುರರು ದುಂದುಭಿ ಮೋಳಗೆ ನಿಜಮಂ
ದಿರದ ಬಗಿಲ ಬಳಿಯ ನಿಂದನು ಮುನಿಪರೋಗ್ನಿನಲೆ

೧೬೯

ಅನಿಮಿಷರು ಸಂದರ್ಭಿಸೆ ಅಷ್ಟದಿ
ಹನುಮನಾಕ್ಷಣ ಬಂದು ಕೈಲಾ
ಗಿನಲಿ ಪಾಯವಧಾನ ಚಿತ್ತವಧಾನವೆಚ್ಚರಿಕೆ
ಎನಲು ರಥದಿಂದಿಳಿದು ರಥು ನಂ

ದನನು ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಭವನವ
ತನತನಗೆ ಪುರಜನರು ಕಾಣಕೇಗೊಟ್ಟು ನಮಿಸಿದರು

೧೦೦

ಗುರು ವಸಿಷ್ಠನ ಮತದಿ ತಮ್ಮಂ
ದಿರು ಸಹಿತ ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿದ
ನರಸ ದಿವ್ಯಸುಗಂಧ ಮಾಲ್ಯಂಬರ ಸುಭೂತಣಾವ
ಧರಿಸಿದರು ನಾಲ್ಕು ಕುಮಾರರು
ಹರುಷಮಿಗೆ ನಿಜಜನನಿಯರು ಮೂ
ವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಮೆರೆದರಗ್ಗದ ರಾಜತೇಜದಲಿ

೧೦೧

ಟಿಲಗಕೆ ನಡೆತಂದು ರಾಮನ್ಯ
ಪಾಲನನುಜರು ಸಹಿತ ಮಂತ್ರೀ
ಜಾಲ ಬಾಂಧವ ಸಹಿತ ತಿರೆಯ ಸಮಸ್ತ ಧರಣಿಪರು
ಟಿಲಗದಿ ಮುನಿ ಮುಖ್ಯರೆಲ್ಲರು
ಲೀಲೆಯಿಂ ಕುಳಿರೆ ಸುಮಂತ್ರನು
ಹುಲಗುರುವಿಗೆ ನಮಿಸಿಯಾಳೋಚಿಸಿದನೀ ಹದನ

೧೦೨

ವರನ್ಯಪಾಲಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟವ
ಧರಿಸಬಹುದೇ ಜೀಯಯೆನೆ ಭೂ
ಸುರರ ಬರಹೇಳಿನುತ ತರಿಸಿದರಬಿಳ ವಸ್ತುಗಳ
ತರಿಸಿ ಕವಳವನುಭಯಿರಿಗೆ ಕರ
ಕರೆಸಿ ಕೊಡಿಸಿದನಾ ಸುಮಂತನು
ಪುರವ ಸಲೆ ಶೃಂಗರಿಸೆ ಪರಿಚಾರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ

೧೦೩

ವಾರಣದ ಬೀದಿಗಳ ಘನ ಶೃಂ
ಗಾರದಿಂ ನವರತ್ನ ಜಲ್ಲಿಯ
ಶೋರಣದ ಮಂಟಪದ ಸಿರಿಯಲಿ ಮೇಲು ಕಟ್ಟಿಗಳ
ಕಾರಳಿಯ ಕುಂಕುಮದ ನವ ಪ

ನ್ನೀರ ಜಳೆಯದ ಕತ್ತಲಿಯ ಮತ
ಸಾರಳಿಯ ರಚನೆಯಲಿ ಶೃಂಗರಿಸಿದರು ಪಟ್ಟಣವ

೧೦೪

ಬರೆಸಿದರು ವಾಲೆಗಳ ದಿಕ್ಕಿನ
ಅರಸುಗಳ ಬರಹೇಳಿ ಮುನಿ ಮು
ಖ್ಯರನು ಬಂದರು ಅವನಿಪಾಲಕರತುಳ ಬಲಸಹಿತ
ತರುಣೆಯರು ಶೃಂಗರಿಸಿದರು ಪರಿ
ಪರಿಯ ದಿವ್ಯದುಕೂಲ ವಸ್ತ್ರ
ಭರಣ ಭೂಷಿತರಾಗಿ ಪಿಡಿದರು ಕಲಶಕನ್ನಡಿಯ

೧೦೫

ಹರುಷದಲ್ಲಿ ತಂತಮ್ಮ ಶೈಯಲೆ
ಪರಮ ಪುಣ್ಯಸುವಸ್ತುಗಳ ತಂ
ದಿರಿಸಿದರು ಹರುಷದಲ್ಲಿ ನೆರೆದು ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲೆ
ಶರದಿ ಮೇರು ದಿಗಂತದವನೀ
ಶೈರು ಯಾಚಕ ಪಂಡಿತರು ಕವಿ
ವರರು ಗಾಯಕ ಮಲ್ಲ ದೃವಜ್ಞರು ಸುನರ್ತಕರು

೧೦೬

ಬಂದರತಿ ಬೇಗದಲ್ಲಿ ವರತ್ಯಣ
ಬಿಂದು ಮುನಿ ದಮನಾಖ್ಯ ಸನಕ ಸ
ನಂದ ಶಾನಕ ಸೂತ ಶತಮಾನ ಸುಮತಿ ಜಾಬಾಲಿ
ಸಂದ ದಾಳ್ಖ್ಯ ಮರೀಚೆ ಲೋಗಾ
ನಂದ ಸುರುಗುರು ರೋಮಜನು ಮುಚು
ಕುಂದ ನಾರದರಬಿಳ ತಪಸಿಗಳೈದಿತ್ಯಾಗಿನಲಿ

೧೦೭

ಅತ್ಯಿ ಭಾರದ್ವಾಜ ವಿಶ್ವಾ
ಮಿತ್ರ ಗೌತಮ ವಾಮದೇವನ
ಗಸ್ತ್ಯೀ ಕಣ್ಣಾಂಗಿರಸ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮೃತ್ಯೇಯ
ಸತ್ಯತಪ ಕೌಂಡಿನ್ಯ ಕೌಶಿಕ

ಪುತ್ರ ಶುಕ ವಾಲ್ಯೇಚಿಯಾ ಮುನಿ
ಪೋತ್ತಮರು ಸಂದರ್ಭಿಸಿದರು ರಥುನೃಪನ ಸಭೆಯೋಜಗೆ ೧೦೮।

ಚ್ಯಾವನ ಜನ್ಮಾ ಮೃಕಂಡು ಮುನಿಗಾ
ಲವ ಶತಾನಂದ್ಯೈಕ ನಾರದ
ಶ್ರವತೀ ಕರ್ಯಾಪ ಕಪಿಲ ಶಾಸಕ ಶತಕ ಜಮದಗ್ಗಿ
ಪವನ ಭಾರ್ಕೋ ಗಾಗ್ನ್ಯಾಷಿ ಭಾ
ಗ್ರಾವ ಸನತ್ತುತ ನಂದ ಜಯಮುನಿ
ನವಹದೊಡನ್ಯೈತಂದನಾ ದೂರಾಸಸನೋಲವಿನಲಿ ೧೦೯।

ಹೋಳ ಗುಜ್ಜರ ದ್ರವಿಡ ವಂಗ ವ
ರಾಳ ಜೋಟಕ ಸಿಂಧು ಶಿಬ ನೇ
ಪಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಮರಾಟ ಸಿಂಹಳ ಹೂಳ ಸವ್ವೀರ
ಲಾಳ ಮಗಧ ವಿದಭ್ರ ರುಪು ಮಲೆ
ಯಾಳ ನಿಷಧ ಕಳಿಂಗ ವರ ಪಾಂ
ಚಾಳ ಬಹುದೇಶಾಧಿಪತಿಗಳು ಬಂದರೋಗ್ಗಿನಲಿ ೧೧೦।

ಮಾಳವಾಂಧ್ರಾಕರುಪವರ ನೇ
ಪಾಳ ಬಬ್ರಾ ಮತ್ತೊನ್ನಪ ಬಂ
ಗಾಳಮಾಂಧ್ರ ಮರಾಟ ಕೋಸಲ ಕೋಡಗ ಕನಾಟ
ಗೋಳ ಕುಂತಳ ಕೃಕರಪತಿ ಬ
ಲ್ಲಾಳ ಕೊಂಕಣ ಚೀನ ಕೃಕಯ
ರಾಳ ಮೇಳದಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ನೃಪನ ವರಸಭೆಯ ೧೧೧।

ಕೇರಳಾಧಿಪ ಬಾಹ್ಲಿಕನು ಹ
ಮೃಂತ ಜ್ಯೇಧ್ಯ ಕುರುಶ್ವಪತಿ ಗಾಂ
ಧಾರ ಸಂಬಳ ತುಳುವ ನೃಪ ಕಾಶ್ಮೀರ ಸೌರಾಪ್ತ
ಸೂರಸೇನ ನವ ಪ್ರಚೇನ ಸು

ಪಾರಿಯಾತ್ರ ಕರೂಷಜಿಧ ವರ
ಭೂರಮಣರ್ಯೈತಂದರತುಳ ಮನೋನುರಾಗದಲಿ ೧೧೨।

ಅಹುಂಪಿಲನೆ ಕೇಳ್ಳ ಪಾಂಡವಾಗ್ರಜ
ಮುಕುರವದನೆಯಿರುತ್ತವದಿ ಜಾ
ನಕಿಯಲಂಕರಿಸಿದರು ಮಾಲ್ಯಾಂಬರದಿ ಸಿರಿಮುಡಿಯ
ಸಕಲ ವೈಭವದಿಂದೆ ವೈಮಾ
ನಿಕರು ಕ್ಷೇತ್ರಾರಿಸಲು ಗಗನ
ಸವಿಯಿರ ನಡುವೆ ಮೃಗಾಕ್ಷಿ ಬಂದಳು ನೃಪನ ಗದ್ದಗೆ ೧೧೩।

ಭರತ ಭಾರಿಯ ಸ್ತ್ರಿಗೆಯ ಜಾ
ಮರವ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವ ಜಿಮ್ಮೆಲು
ಧರಿಸಿದನು ತತ್ತ್ವಾಂಶ್ವ ಗಿಂಡಿಯ ಹೆಗಲ ಹಡಪದಲಿ
ಮರುತಪುತ ಸೇವಿಸಲು ಜರಣದಿ
ಗುರು ವಸಿಷ್ಠನ ಸಮೃಖಿದಿ ರಥು
ವರನು ನಿಜಸತ್ತಿ ಸಹಿತ ಸಿಂಹಾಸನದಿ ರಂಜಸಿದ ೧೧೪।

ವರ ವಿಭೀಷಣ ಜಾಂಬವಂತರು
ತರಣೀಸುತ ನಳ ನೀಲನಂಗದ
ಶರಭ ಶತಬಲಿ ಗವಯ ವೀರಗವಾಕ್ಷ ಮೊದಲಾದ
ಧುರವಿಜಯರೆಡವಂಕದಲಿ ನಿಂ
ದಿರಲು ಬಲದಲಿ ಸಿಧ್ಧ ವಿದ್ಯಾ
ಧರರು ಸರೆದರನೇಕ ವಿದ್ಯಾಂಸರು ಕವೀಶ್ವರರು ೧೧೫।

ಮೇಲು ಮಣಿಗಳ ರತ್ನಕಾಂತಿಯ
ಮರೋಳಿಗಳ ಮನ್ಯೇಯರು ಮಂತ್ರೀ
ಜಾಲ ಸಹಿತಿದಿನಲಿ ನಿಂದುದು ಮಕುಟವಧನರು
ಟಿಲಗದಿ ಮಿಗೆ ವಾರಸತೀಯರು

ಟಲಗಿಸೆ ರಘುನೃಪನನಾಗಳೆ
ತಾಳೆ ಮದ್ದಳೆ ಭೇಗಿ ಡೆಂಕ ನಿನಾದ ರಂಜಿಸಿತು

೧೧೪

ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮುನೀಶರೆಲ್ಲರು
ಬಲ್ಲ ಭೂಸುರನಿವಹ ಮಂತ್ರಿಗ
ಜಲ್ಲಿ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟದರು ನೃಪಗೆ
ಸಲ್ಲಲಿತ ಸತ್ಯೀತ್ಯಿವಧು ಪರ
ನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಬಂದು ಸೀತಾ
ವಲ್ಲಭನ ಪೊಂದಿದಳು ಕುಂತಿಕೂನು ಕೇಳಿಂದ

೧೧೫

ಗುರು ವಸಿಷ್ಠ ಮುನೀಂದ್ರ ಭೂಮೀ
ಸುರರೋಜನೆ ತಾ ಬಂದು ರಾಮನ
ಹರಸಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ತಳೆದರು ದೇವನಂಗದಲಿ
ಸುರರು ದುಂದುಭಿ ಮೊಳಗೆ ಹೂವಿನ
ಸರಿಯ ಸುರಿದರು ನಿಜರರು ಧರೆ
ಯರಸುಗಳು ಕೃಮುಗಿದು ಮುಯಿಗಳನಿತ್ತರವನಿಪಗೆ

೧೧೬

ಮುನಿಸತಿಯರೋಜನ್ಯೆದಿ ಭೂಸುರ
ವನಿತೆಯರು ಶೋಭನದ ಧವಳವ
ವಿನಯದಲಿ ಹಾಡಿದರು ಜಯಜಯ ರವ ನಿನಾದದಲಿ
ಕನಕ ರತ್ನದ ನೂಪುರದ ಕಾ
ಮಿನಿಯರೋಯಾರದಲಿ ರಘುನಂ
ದನನ ಹರಸುತ್ತೆತ್ತಿದರು ನವರತ್ನದಾರತಿಯ

೧೧೭

ಆರು ಹೊಗಳುವಡರಿದು ಸಭೆಯಲೆ
ಸಾರ ಸಂಗೀತದ ವಿನೋದದಿ
ವಾರಕಾಂತಾಜನದಲೊಪ್ಪುವ ಕೇಳಮೇಳವದ
ಚಾರು ಗೀತ ನೃತ್ಯಗಳ ಸೇವಾ

ಗಾರಿಕೆಯನೇನೆನಂಬೆನ್ನೆ ಜಂ
ಭಾರಿಯೋಲಗದಂತೆ ಮರೆದುದು ನೃಪತಿಯಾಸ್ಥಾನ

೧೧೧

ಕರೆದು ಯಾಚಕ ಪಂಡಿತ ಭೂ
ಸುರರ ಗಾಯಕ ಮಲ್ಲರನು ಕವಿ
ವರರಿಗಿತ್ತನು ಧೇನು ಕನಕಾಂಬರ ಸುವಸ್ತುಗಳೆ
ಅರಸುಗಳಿಗಾದರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು
ಕರಿತುರಗ ರಥ ದಿವ್ಯ ಹೇಮಾಂ
ಬರ ಸುವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕಳುಹಿದನಾ ವಸಿಷ್ಠಮುನಿ

೧೧೧

ಕೊಟ್ಟ ಸುಮುಹೂರ್ತದೊಳಗಾಗ ವ
ಶಿಷ್ಟ ಗುರುವಿಂಗೆರಗಿ ರಘುವರ
ನೆಟ್ಟನ್ಯೆತಂದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಮಂದಿರವ
ಸೃಷ್ಟಿಗಧಿಪನ ಕೇತ್ಯಿವಧು ಘನ
ನಿಷ್ಠೆಯಲೆ ಧಾವಳ್ಯ ವಸನವ
ನುಟ್ಟಿ ನಲಿದಾಡಿದಳು ತ್ರಿಜಗದ ಜನದ ಜಿಹ್ವೆಯಲೆ

೧೧೨

ಅರಸ ಕೇಳುರುದಿವಸದಲಿ ರಘು
ವರನು ತನ್ಮೌಲಗಕೆ ನೃಪರನು
ಕರೆಸಿದನು ನಿಜಮಂತ್ರಿ ಬಾಂಧವಜಾಲ ವಗ್ರವನು
ತರಣಿಸುತ ಜಾಂಬವ ವಿಭೀಷಣ
ರಿರದೆ ಬಂದರು ಕೃಮುಗಿದು ಕು
ಳಿರಲು ಪರಿತೋಷದಲಿ ನುಡಿದನು ರಾಮ ನಸುನಗುತ

೧೧೩

ಕೇಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೇಳು ಜಾಂಬವ
ಕೇಳು ನಳ ನೀಲಾದಿ ಸುಭಟರೆ
ಕೇಳಿರ್ಮೈ ನರೆದಲೆಗವ್ರಿಹಿಯರು ಸರೆಯೋಳಿದ್ವರ
ಕಾಲ ಸವೆದುದು ದಿವಸವಿಂದಿಗೆ

ಏಳು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದವವದಿರ
ಪಾಲಿಸಲು ಬೇಕನಿಲಸುತ ನೀ ಕರೆದು ತಾರೆಂದ

೧೨೭।

ಹೈ ಹಸಾದವೆನುತ್ತ ವಂದಿಸೆ
ಬಾಹುಬಲದಗ್ಗಳಿಕೆ ಮಿಗೆ ನಿ
ವಾರಹದಲಿ ಹೊರವಂಟಣತಿ ವೇಗದಲಿ ಪಥವಿಡಿದು
ಸಾಹಸವನೇನೆಂಬ ವಜ್ರಾದ
ದೇಹನಲ್ಲಾ ಹನುಮ ತನ್ನ ಮ
ನೋಹರದ ಶುಷ್ಣಿಗಳನು ಕಂಡನು ಪಂಚನಂದಿಯಲೆ

೧೨೮।

ಅವರ ಪಾದಾಂಬುಜಕ ವಂದಿಸಿ
ಪವನಸುತ ಬಿನ್ನೆಸಿದನು ರಾ
ಫವ ನೃಪಾಲನು ಕಳುಹೆ ಬಂದೆನು ನಿಮ್ಮ ದರುಶನಕೆ
ಅವಧಿ ಸವೆದುದು ಸರೆಮನೆಯೋಳಿ
ದರವರನೋಡಗೊಂಡಿಕ್ಕಣವೆ ನೀ
ವವನಿಪನ ಸಂಮುಖಿಕೆ ಚಿತ್ತೆಸೆಂದು ಕೃಮುಗಿದ

೧೨೯।

ಹನುಮನಾಡಿದ ನುಡಿಗೆ ಗೌತಮ
ಮುನಿಪ ನಸುನಗುತ್ತೆದ್ದು ಬನದಲಿ
ಘನತಪೋಬಲ ಮುಹಿಮರನು ಕರಸಿದನತುಳವೇಗದಲಿ
ಮನದಿ ಹರುಷಿತನಾಗಿ ಮುನಿ ಸರೆ
ಮನೆಯ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳನೋಡಗೊಂ
ಡನುಪಮಿತ ಗುಣನಿಲಯ ಮುನಿ ಹೊರವಂಟನಾಶ್ರಮವ

೧೨೧।

ಬಂದನತಿ ಹರುಷದಲಿ ಮುನಿಕುಲ
ವೃಂದದೊಡನ್ನೆತರಲು ರಫುಕುಲ
ನಂದು ಬಿಜಯಂಗ್ಸೆ ತಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕೆ
ಬಂದರೇ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಕರ

ತಂದಿರೇ ನೀವೆನುತ ಮುನಿಕುಲ
ವೃಂದವನು ಸತ್ಯರಿಸಿ ಕುಳಿರಿಸಿದನು ಗೌತಮನ

೧೨೧।

ಇವರ ವ್ಯವಹಾರವನು ಪರಿಹರಿ
ಸುವ ವಿಜಾರವ ಮಾಡಿ ಮನದಲಿ
ರವಿಕುಲಾನ್ನಯ ರಾಮ ನೇನೆದನು ವೃದಯ ಶುಭಿಯಲೆ
ಶಿವನ ಧ್ಯಾನಿಸಲಾಕ್ಷಣವ ತೈ
ಭುವನಕರ್ತರು ಇಂದ್ರ ಮೋದಲಾ
ದವರು ಬಂದರಯೋಧ್ಯಪುರಧಾಮನೋಲಗೆ

೧೨೯।

ವಸುಗಳಮರರು ಭುಜಂಗಾಮರ
ರಸುರ ಕಿನ್ನರ ಯಕ್ಕ ರಾಕ್ಷಸ
ಶತಿ ರವಿಗಳಾದಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಧರರು ಗುಹ್ಯಕರು
ವಸುಧೆಯಮರರು ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಜೋ
ಯಿಸರು ವೈಶ್ಯ ಚತುರ್ಧರುನ್ನತ
ಕುಶಲ ವಿದ್ಯಾಧಿಕರು ಸರೆದುದು ನೃಪನ ಸಭೆಯೋಳಗೆ

೧೨೩।

ಇಂತಸೆವನಾ ಸಭೆಯೋಳಗೆ ಮತಿ
ವಂತ ನುಡಿದನು ಧಾನ್ಯವರ್ಗದ
ಸಂತತಿಯ ಬರಹೇಳಿಯನೆ ಸರೆಮನೆಯೋಳಿದರವರು
ನಿಂತು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ಧರಣೀ
ಕಾಂತ ರಘುವರನೀ ಸುಬುದ್ದಿಯ
ನಿಂತು ನಮಗರುಹುವಿರಿಯದ ಪೇಳಿಂದ ನರೆದಲೆಗ

೧೨೧।

ಎನಲು ರಾಮನೃಪಾಲ ನೋಡಿದ
ಘನ ತಪ್ಪೋಮಹಿಮರಿಗೆ ನುಡಿದನು
ಮನವ ವಂಚಿಸಲಾಗದೀ ಧರ್ಮವನು ಸರೆ ತಿಳಿದು
ಅನುನಯದಿ ಪೇಳಿನೆ ಮುನೀಂದ್ರರು

ಅನಿಮಿಷರನೀಳೆಕ್ಕಿದರಲ್ಲಿಯ
ಫನ ಮಹಾಸಭೆಯೋಳಗೆ ಭಾಗವ ರಾಮನಿಂತೆಂದ

|೧೩೨|

ಆರು ನುಡಿಯರೆ ನೀವು ಹಿರಿಯರು
ಮೀರಿಸುವರಾರಿವರೊಳಗೆ ಗುಣ
ಸಾರನಾವನು ಪೇಳೆನಲು ಜಂಭಾರಿ ನಸುನಗುತ
ಸಾರಹೃದಯನು ನರೆದಲೆಗ ನಿ
ಸಾರನೀ ವ್ರಿಹಿಯೆನಲು ಗುಣನಿಧಿ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜ ನೋಡಿದನು ಸನ್ಯಯಲಿ ನಾರದನ

|೧೩೩|

ಅಹಮದು ಸುರಪನ ಮಾತು ನಿಶ್ಚಯ
ವಹಮದು ನರೆದಲೆಗನೆ ಸಮರ್ಥನು
ಬಹಳ ಬಲಯುತ ಸೆರೆಗೆ ತಳ್ಳುಲು ಕಾಂತಿಗೆದಲಿಲ್ಲ
ಸಹಜವಿದು ಪರಪಕ್ಷವಾದದೆ
ವ್ರಿಹಿ ಕರಗಿ ಕಂದಿದನು ಸೆರೆಯಲಿ
ವಿಹಿತವದು ಕೇಳಿಂದು ನಾರದ ನುಡಿದ ನಸುನಗುತ

|೧೩೪|

ಎಲ್ಲ ನವಧಾನ್ಯದಲಿ ಈತನೆ
ಬಲ್ಲಿದನು ಹಸಿಯಲ್ಲ ಬಡವರ
ಬಲ್ಲಿದನಾರ್ಯೆದು ಸಲಹುವನಿವಗೆ ಸರಿಯುಂಟಿ
ನೆಲ್ಲಿನಲಿ ಗುಣವೇನು ಭಾಗ್ಯದಿ
ಬಲ್ಲಿದರ ಪತಿಕರಿಸುವನು ಅವ
ನಲ್ಲಿ ಸಾರವ ಕಾಣೆಯೆಂದನು ಕಪಿಲಮುನಿ ನಗುತ

|೧೩೫|

ಸುರಮುನಿಗಳಿಂತೆನಲು ಭೂಸುರ
ವರರು ಸಂತೋಷಿಸಲು ಸಭಿಕರು
ನರೆದಲೆಗ ನೀ ಬಾರೆನುತ ರಾಮನೃಪಾಲ ನೆರೆಮೆಣ್ಣಿ
ಕರೆದುಕೊಟ್ಟನು ತನ್ನ ನಾಮವ

ಧರೆಗೆ ರಾಘವನೆಂಬ ಪೆಸರಾ
ಯ್ಯಿರದೆ ವ್ರಿಹಿ ನಾಚಿದನು ಸಭೆಯಲಿ ಶಿರವ ಬಾಗಿಸಿದ

|೧೩೬|

ಹರುಷದೋರಿದ ಮನದಿ ನಲಿವುತ
ನರೆದಲೆಗನ್ಯೆತಂದು ರಾಮನ
ಸಿರಿಚರಣಕಭಿನಮಿಸೆ ದೇವಾಸುರರು ಕೊಂಡಾಡೆ
ಹರಸಿ ಮುತ್ತಿನ ಸೇಸೆಯನು ಭೂ
ಸುರರು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯನಿತ್ತಪ
ಚರಿಸಿದರು ರಾಗಿಯನು ಪೂರ್ಣಿದರಲ್ಲಿ ಮುನಿವರರು

|೧೩೭|

ಸರಸಿಜೋಧ್ವಪ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟನು
ಕರಕಮಂಡಲ ಹಾತ್ರೆಯನು ಶಂ
ಕರ ತ್ರಿಶೂಲವನಿತ್ತ ಕೊಟ್ಟನು ಕಾಲ ದಂಡವನು
ನಾರದನು ಚಕ್ರವನು ಕೊಟ್ಟನು
ಉರುತರದ ಶೂರಿಗೆಯ ವಾಸವ
ನುರಗಪತಿ ವಾಸುಗಿಗಳಿತರು ನೇಣಿ ಪಾಶಗಳ

|೧೩೮|

ಧನದನಿತನು ಯಂತ್ರರಕ್ಷೆಯ
ಬನದೊಳಿಹ ಮೂಲಿಕೆಯ ಮಂತ್ರ
ವಿನಯದಿಂದ ವಿಭಾತಿಯನು ವರಕಾಲಭ್ಯರವನು
ಇನಶತಿಗಳಾದರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು
ಘನತರದ ಜಲ್ಲರಿಯ ವರುಣನು
ಕನಕಮಣಿನಿರ್ಮಿತದ ಕರಗವನಿತ್ತ ಮನವೋಲಿದು

|೧೩೯|

ಕರೆಸಿದಳು ಶರ್ವಾಳಿ ತನ್ನಯ
ಮರುಳು ಬಳಗವನೆಲ್ಲ ನೀವೀ
ಧರಣೆಯಲಿ ಸತಿರೂಪತಾಳ್ಳಗಣಿತದ ಮನಗಳಲಿ
ಮರುಳುಗೆಡಿಸದೆ ಸರ್ವಭೂತಾ

ತೃಗೆ ಪಕ್ಷಾನ್ವಯನು ನೀಡೆಂ
ದುರುತರದ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಕಳುಹಿದಳಗಜೆ ಕರುಣಾದಲಿ

೧೬೦

ಈ ತೆರದಿ ದೇವಾಸುರರು ನವ
ನೀತಿಮಾರ್ಗದಿ ಕರೆದು ವರಗಳ
ಔತಿಯಿಂದಾದರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರನೇಕೆ ವಿಭವದಲಿ
ಭೂತಳದ ಜನರೋಡನೆ ನೀ ಪ್ರ
ಖ್ಯಾತನಾಗನೆ ನರೆದಲೆಗ ನೇರ
ವಾತನಾದನು ಮತ್ತುದಲಿ ನರನಾಥ ಕೇಳಿಂದ

೧೬೧

ಇನಕುಲೇಂದ್ರನ ಪದಕೆ ವಂದಿಸಿ
ಹನುಮ ಬಿನ್ನೇಸಿದನು ನೀವಾ
ತನಿಗೆ ನಾಮಾಂಕಿತವನಿತ್ತಿರಿ ನಿಮ್ಮನಗಲುವನೆ
ಎನಗೆ ಹದನೆಂತನಲು ನಸುನಗೆ
ಮಿನುಗೆ ನುಡಿದನು ರಾಮನಿಧ್ಯೆಡೆ
ನಿನಗೆ ನಿನ್ನಭಿಧಾನವಾಗಲಿ ಹನುಮ ಕೇಳಿಂದ

೧೬೨

ಸೇವಕನ ಹಿಂದುಳಿದು ದೇವರು
ನೀವು ಮುಂದಡಿಯಿಡಲು ನಿಮ್ಮದ
ದಾವ ಗುಣವನೆ ಹನುಮನಾಡಿದ ನುಡಿಗೆ ನಸುನಗುತ
ನಾವು ಜನನದಿ ಮುಂದು ಕಲಹದ
ತಾವಿನಲಿ ನಾ ಮುಂದೆ ನಡೆಯೆಂ
ದೀ ವಿಚಾರವ ತಿಳುಹಿದನು ನರನಾಥನನಿಲಜಗೆ

೧೬೩

ಭಾನುವಂಶಜನಾ ವಿಭಿಷಣ
ನಾನನವನಿತ್ತಿಸಲು ನಸುನಗು
ತಾ ನರೇಂದ್ರನ ಸನ್ಯಾಸಲಿ ನಿಪ್ಪವಕವನ ಕರೆದು
ದಾನವೇಶ್ವರನಾ ಸತಿಗೆ ಸು

ಮಾಣದಿಂ ಕೊಡಲೀವರು ನವ
ಧಾನ್ಯದಲಿ ವಿಖ್ಯಾತರಾದರು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೧೬೪

ಹರಿಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವಾ
ಸುರರು ಮಹಾಮುನೀಶ್ವರರು ವಾ-
ಸರರು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ರಘುಕಲ ಸಾವಾಫೌಮಕನ
ಸುರರು ದುಂದುಭಿ ಮೋಳಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಯರಳ ಮಳಿಗರೆದವು ವಿಮಾನದಿ
ಪುರಕೆ ತೆರಳಿದರಲ್ಲಿ ಹರದುದು ನೃಪತಿಯಾಸಾಧನ

೧೬೫

ಇಂತು ಸಭೆಯಲಿ ಮಾನಭಂಗವ
ದೆಂತು ಬಂದುದು ತನಗೆನುತಲತಿ
ಚಿಂತೆಯಲಿ ಕಡುನೊಂದು ತಲೆಗುತ್ತಿದನು ನೀರೋಳಗೆ
ಇಂತು ಪರಿತಾಪದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಕಾಂತ ಶಿವಶಿವಯೆನುತಲಿರೆ ಭೂ
ಕಾಂತ ದಶರಥರಾಮನಾಥನು ಕರೆದು ಲಾಲಿಸಿದ

೧೬೬

ಮರುಳೆ ಭಾರ್ಯೆ ವ್ರಿಹಿಯೆ ಮನದಲಿ
ಕೊರಗಿ ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ನಾವೀ
ನರೆದಲೆಗನತಿಯವ ಮಾಡಿದೆವೆಂದು ಕನಲಿದೆಯ
ಧರೆಗೆ ಹೊದ್ದಿದ ಕ್ಷಮಾಲಾಲದಿ
ಕರುಣಾದಿಂ ನಡತಂದು ಲೋಕವ
ಹೊರೆವನದು ಕಾರಣವೆ ಪತಿಕರಿಸಿದೆವು ಕೇಳಿಂದ

೧೬೭

ದೀನರಲಿ ದಾರಿದ್ರ ಜನದಲಿ
ನೀನು ನಿರ್ದಯನೆಂದೆವಲ್ಲದೆ
ಹೀನಗಳೆದವರಲ್ಲ ನಿನ್ನನು ನಾವು ಸಭೆಯೋಳಗೆ
ಮಾನುಷನು ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ನೀ ಸುರ

ಧೇನುವಿನ ಸಮ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತದಿ
ಹಾನಿದೋರಲದೇಕೆ ಬಿಡು ಬಿಡು ಚಿಂತೆ ಯಾಕೆಂದ

೧೪೮।

ದೇವರಿಗೆ ಪರಮಾನ್ಮಾ ನೀ ಮನು
ಜಾವಳಿಗೆ ಪಕ್ಷಾನ್ಮಾವೀತನು
ನೀವು ಧರೆಯೋಜಿಬ್ಬರತಿ ಹಿತದಲ್ಲಿ ನೀವಿಹುದು
ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿನ್ನು ವರವ ಸಲ್ಲವು
ದಾವ ಕಾಲದಲಿನ್ನು ನೀವೇ
ಪಾವನರು ಪರಮ ಸುಖಿಯೆಂದುಪಚರಿಸಿದನು ನೃಪತಿ

೧೪೯।

ನಲವು ಹಿಂಗಿದ ವ್ರಿಹಿಯ ರಾಗಿಯು
ಜಲವ ಹಸ್ತದೋಳೋರಸಿ ಇಂದ್ರನ
ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹುವ ನಿನ್ನ ಸಂಶಯವೇಕೆ ಚಿತ್ತದಲಿ
ಕಲಿತನವ ಕೈಪೊಂದು ಸತ್ಯದ
ಹೊಲಬುದ್ದಪದೆ ಚೋಳದೇಶವ
ನೋಲಿದು ನೀ ಸಲಹೆಂದು ನೇಮವನಿತ್ತು ಕಳುಹಿಸಿದ

೧೫೦।

ಪಾಂಡವಾಗ್ರಜ ಕೇಳಿದ್ದೆ ಮಾ
ತಾಂಡ ವಂಶಜ ದಾಶರಥಿಯಾ
ವಿಂಡಲನ ಮತವಿಡಿದು ಕರಸಿದನುತ್ತಳ ಧಾನ್ಯವನು
ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ನೀವು ಧರಣೀ
ಮಂಡಲದೋಳಾದರಿಸಿ ದೇವರ
ನಂಡಲೆದು ಸಲಹೆಂದು ನೇಮವನಿತ್ತು ಕಳುಹಿಸಿದ

೧೫೧।

ತಪಸಿಗಳನಾದರಿಸಿ ದೇಶಾ
ಧಿಪರ ಮನ್ಮಿಸಿ ಧರಣೀಯಮರರ
ನುಪಚರಿಸಿ ವಿದ್ವಾಂಸ ಕವಿಜನ ಮಲ್ಲಗಾಯಕರ
ಅಪರಿಮಿತ ಯಾಚಕರ ಕಳುಹಿಸಿ

ತಪನತನಯನ ಸತಿಯರಿಗೆ ರಘು
ನೃಪತಿಕೊಡಿಸಿದನವಿಳ ದಿವ್ಯಾಂಬರ ಸುಭಾಷಣವ

೧೫೨।

ಪಾಂಡವಾಗ್ರಜ ಕೇಳು ಘನ ಕೋ
ದಂಡ ದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ ನೀ ಭೂ
ಮಂಡಲದೋಳತಿ ಕೀರ್ತಿವರಡೆದನು ಸತ್ಯಧರ್ಮದಲಿ
ಚಂಡ ವಿಕ್ರಮ ರಾಮನೃಪ ಮಾ
ತಾಂಡಸುತ ಮೊದಲಾದ ವಾನರ
ತಂಡವನು ಕಳುಹಿಸಿ ಸುವಸ್ತುವನಿತ್ತು ಸತ್ಯರಸಿ

೧೫೩।

ಕರುಣಾದಿಂದ ವಿಭೀಷಣನ ಪತಿ
ಕರಿಸಿ ಕರಿರಧ ತುರಗ ವಸ್ತ್ರ
ಭರಣವಿತ್ತುಪಚರಿಸಿ ಕಳುಹಿದನಾಗಳಸುರರನು
ಗುರು ವಸಿಪ್ಪಣ ಮತದಿ ತಮ್ಮಂ
ದಿರು ಸಹಿತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ
ವರದನಗಪತಿಯಾದಿಕೇಶವರಾಯ ವಿಭವದಲಿ

೧೫೪।

ಪೂರ್ವಮಕೇಶ ವಿರಿಂಬಿ ವಾಸವ
ತಾಮರಸದಳನಯನರಿವರು ಮು
ಹಾ ಮಹಿಮರೀ ವ್ರಿಹಿಯ ನರೆದಲೆಗರ ವಿವಾದವನು
ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರಿದು ಸು
ತ್ರಾಮನೋಲಗದಲ್ಲಿ ಕೇಳ್ಣಿಪು
ರಾಮಧಾನ್ಯದ ಕಭೆಯನಭಿವರ್ಣಸಿದೆ ನಿನಗೆಂದ

೧೫೫।

ಆಲಿಸಿದೆನಲೆ ಮುನಿಪ ನೀವಿದ
ಪೇಳಿ ಕೇಳ್ಣಿನು ಮೇಲೆ ಸಜ್ಜನ
ಜಾಲ ತಣೀಯಿತು ಸಕಲ ಕಣಾರಮೃತದಿ ರಂಜಿಸಿತು
ಹೇಳಲೇನದ ಮನದ ಬೇಸರ

ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ಹರುಷ ಜಿತ್ತದೆ
ದಾಳಿ ಹರಿಯಿತ್ತೆನುತ ಮುನಿಪದಕರಿಗಿ ಕೃಮುಗಿದ

ಇಂಖಿಟಾ

ಅರಸ ನೀ ಮನವೋಲಿದು ಕೇಳಿದ
ಚರಿತೆ ತಾನೋಂದಿಲ್ಲ ಲೋಕದಿ
ಪರಮ ಪುಣ್ಯದ ರಾಮಕಥೆಯಿದ ಕೇಳ್ಣಿ ನೀನಿಂದು
ಕೊರತೆಯುಂಟೇ ಇಷ್ಟಭೋಗವ
ಹರಿಕೊಡುವ ನಿಮಗಿನ್ನು ಯೈನುತುಪ
ಚರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮುನಿ ಹೊರವಂಟನಾಶ್ವಮಕೆ

ಇಂಖಿಬಾ

ಶರಧಿಶಯನ ಮುಕುಂದ ಸಚರಾ
ಚರಭರಿತ ನಿಗುಣ ನಿರಾಮಯ
ಸುರ ನರೋರಗವಂದ್ಯ ವರಪುರದಾದಿಕೇಶವನ
ಚರಣದಂಕಿತಮಾಗಿ ಪೇಳಿದ
ಪರಮಧಾನ್ಯದ ಚರಿತೆ ಸಂತತ
ಧರೆಯೋಳಿಂತೊಪ್ಪಿಮುದು ಆಜಂದಾಕ್ರ ಪರಿಯಂತ

ಇಂಖಿಲಾ

“ಮಂಗಲಂ”

* * * *

ನಳೆ ಚರಿತ್ರೆ

ರಾಯರೋಳಗಗ್ಗಳಿಯನಾ ಕೌಂ
ತೇಯನಿಗೆ ರೋಮಶ ಮಹಾಮುನಿ
ರಾಯ ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ನಳಭೂವರನ ಚರಿತೆಯನು
ಶ್ರೀಯರಸ ವರಪುರದ ಜೆನ್ನಿಗ
ರಾಯನಂಕಿತಮಾಗಿ ಪೇಳುವೆ
ಷ್ರೀಯದಿಂದಾಲಿಸುವ ಸುಜನರಿಗೇ ಮಹಾಕಥೆಯ ।

ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಶ್ರೀರಮಣ ಸರಸಿಜದಳಾಷ್ಟ ಮು
ರಾರಿ ಸಚರಾಚರಭರಿತ ದುರಿ
ತಾರಿ ನಿತ್ಯಾನಂದ ನಿರ್ಜರನಿಕರ ದಾತಾರ
ವಾರಿಜಾಂಬಕ ವರಗುಣಾಶ್ರಯ
ಮಾರಪಿತ ವೇದಾಂತನುತ ಸಾ
ಕಾರ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ಪಾಲಿಸು ಜಗಕೆ ಮಂಗಳವ

೧೮

ಶರಧಿಶಯನ ಮುಕುಂದ ಕಂಸಾ
ಸುರ ಮಥನ ಸುರಮೌಳವಂದಿತ
ಗಿರಿಧರಾಷ್ಟ್ಯತ ವೇಳಾನಾದ ವಿನೋದ ಭವದೂರ
ಸರಸಿಜೋಧ್ವನುತ ದಯಾಸಾ
ಗರ ಮುರಾಂತಕ ದೇವ ವರಪುರ
ದರಸ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ಪಾಲಿಸು ಸಕಲ ಸಜ್ಜನರ

೧೯

ಉರಗಿವುಕೇತನ ವಿಭೀಷಣ
ವರದ ಹರಿ ಸದ್ಧೂಕಪ್ರೋಷಣ
ದುರಿತ ಕುಲಗಿರಿ ವಜ್ರ ನರಕಾಂತಕ ಮಹಾಮಹಿಮ
ಪರಮಪುರುಷ ಯಶೋದೆಯಾತ್ಮಜ
ದುರಿತ ದುಃಖವಿನಾಶ ವರಪುರ
ದರಸ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ಪಾಲಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ

೨೦

ಕರಿವದನ ಹೇರಂಬ ಲಂಬೋ
ದರ ಗಣಾಧಿಪ ಮೋದಕಪ್ರಿಯ
ಪರಶು ಪಾಶಾಂಕುಶ ಕರಾಂಕಿತದಿಂದ ರಂಜಿಸುವ
ಸುರನರೋರಗ ನಮಿತ ಗೌರೀ

ವರ ಕುಮಾರಕ ವಿದ್ಯೇವಾರಿಧಿ
ವರದ ಗಣಪತಿ ಪಾಲಿಸೆನ್ನಯ ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವ

೧೭।

ನಾರಿ ನಳಿನದಳಾಷ್ಟಿ ವರ ಜಂ
ಭಾರಿನುತೆ ಚತುರಾನನ ತ್ವಿಯೆ
ಭೂರಿ ಶುಭಗುಣಭರಿತೆ ಭಕ್ತಾತ್ಮಿತಜನಾಧಾರೆ
ನೀರೆ ನಿಗಮವಿಚಾರೆ ಘನಶ್ಯಂ
ಗಾರೆ ಭಕ್ತರಿಗುರದೆ ಕೊಡುವ ಉ
ದಾರೆ ಶಾರದೆ ನಲಿದೊಲಿದು ನೆಲಸೆನ್ನ ಜಿಹ್ಯೇಯಲಿ

೧೮।

ರಾಯರೊಳಗ್ಗಳೆಯನಾ ಕೌಂ
ತೇಯನಿಗೆ ರೋಮಶ ಮಹಾಮುನಿ
ರಾಯ ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ನಳಭೂವರನ ಚರಿತೆಯನು
ಶ್ರೀಯರಸ ವರಪುರದ ಜೆನ್ನಿಗ
ರಾಯನಂಕಿತಮಾಗಿ ಪೇಳುವೆ
ಪ್ರೀಯದಿಂದಾಲಿಸುವ ಸುಜನರಿಗೇ ಮಹಾಕಥೆಯ

೧೯।

ಪರಮ ಪುಣ್ಯಚರಿತ್ರೆಯಿದನಾ
ದರಿಸಿ ಕೇಳುವ ನರರ ಜನ್ಮಾಂ
ತರದ ಘನ ದುಷ್ಪಮರ್ಚ ದುಃಖವಿನಾಶವಾಗುವುದು
ಕರಿ ತುರಗ ರಥನಿಚಯ ರಾಜ್ಯದ
ಸಿರಿಯ ಸಂಪದವಾಯುವನು ಮುರ
ಹರನು ಮನ್ಮಿಸಿ ಕೊಡುವ ಸುಜನರಿಗಿಷ್ಟಸಂಪದವ

೨೧।

ಜನಪ ಕುರುಭೂಪಾಲನೊಳು ಜೂ
ಜಿನಲಿ ರಾಜ್ಯವ ಸೋತು ಯಮನಂ
ದನನು ತನ್ನನುಜಾತರೊಡನೆಯೆ ಸತ್ಯವನು ಬಿಡದೆ
ವನಿತೆ ಧೌಮ್ಯಮುನೀಂದ್ರ ಮಂತ್ರೀ

ಜನ ಸಹಿತ ನಡೆತಂದು ಕಾಮ್ಯಕ
ವನದೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಲಿ

೨೮।

ಧರಣಿಪತಿ ಚಿಂತಿಸುವ ಹಲುಬಿದ
ನರನ ಹದನೇನೆಂದು ತಪದಲೀ
ಮರೆದು ಕಳೆದನೊ ನಮ್ಮನಿಬರನೆನುತ್ತಿರಲಂದು
ಸುರಪ ಕಳುಹಿದ ರೋಮಶನು ಮುನಿ
ವರನು ಗಡಣದೊಳೆಯ್ದಿ ರವಿಭಾ
ಸುರಸುತೇಜದೊಳಂದು ಕಾಮ್ಯಕವನಕೆ ನಡೆತಂದ

೨೯।

ಜ್ಯೇಷಣ ಗೌತಮ ಕಂಿಲ ಭ್ರಗು ಭಾ
ಗ್ರವ ಭರದ್ವಾಜಾತ್ಮಿ ಕೌಶಿಕ
ಪವನಭಕ್ಷಣ ವಾಮದೇವ ಮರೀಚಿ ಮೈತ್ರೇಯ
ಶ್ರವತಿ ಕಣ್ಣಾಂಗಿರಸ ಶುಕ ಗಾ
ಲವ ಪರಾಶರ ದಾಳ್ಭೀ ವರಮುನಿ
ನಿವಹದೊಡನೆಯ್ತಿರಂದನಾ ರೋಮಶ ಮಹಾಮುನಿಪ

೨೩।

ಅರಸನನುಜರು ಸಹಿತ ಮುನಿಮು
ಖ್ಯಾತನು ಕಂಡಿದಿದ್ದು ಚರಣದೊ
ಳಿಗಿ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದಿ ತಂದನು ತಾಳಿರ ಮಂಟಪಕೆ
ವರ ಮುನೀಂದ್ರಿಗಷ್ಟ ಪಾದ್ಮೋ
ತ್ವರದೊಳಪಚರಿಸುತ್ತ ದಭಾರ
ಸ್ತರಣದಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿದನು ಭಯಭರಿತ ಭಕ್ತಿಯಲಿ

೨೫।

ನೀವಫಾಡದ ದೇವಾಮಣಿಗಳು
ಪಾವನರು ಮೂಲೋಕಕತಿ ಸಂ
ಭಾವನೀಯರು ಸತ್ಯಸಂಧರು ನಿಮರ್ಚಲಾತ್ಕರು
ಆವನರಿವನು ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯ

ಭಾವಿಸುವದೆನಗಳವೇ ನಿಮ್ಮ ಪ
ದಾವಲಂಬನ ಸೇವೆ ದೊರಕಿತು ಧನ್ಯರಾವೆಂದ

೧೨೧

ಧರಣೀಪತಿ ಸುಕ್ಕೇಮವೇ ನಿಜ
ತರುಣೀ ನಿನ್ನನುಜಾತ ತನಯರು
ವರಸಚಿವ ಸಾಮಂತ ಧೌಮ್ಯಮುನೀಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳು
ಪರಿಣತರೆ ಹೇಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಿಯ
ಪರಮ ಕರುಣಾಮೃತವೇ ನಮ್ಮನು
ಹೊರೆಯುತಿರೆ ಸುಕ್ಕೇಮ ಬೇರಿಲ್ಲೆಂದನಾ ನೈಪತಿ

೧೨೨

ಧಾರಣೀಯ ನೆರೆ ಸೋತು ಅನುಜರು
ವಾರಿಜಾನನೆ ಸಹಿತ ಬಂದೀ
ಹೋರ ಕಾನನದೊಳಗೆ ಗಿರಿ ಗಷ್ಟರದ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಸೇರಿ ಹೃತಸುಖಿರಾಗಿ ಬಳಲಿದ
ರಾಯ ಧರೆಯೊಳಗೆನ್ನಪೋಲು ಭವ
ದೂರ ಮುನಿಕುಲತಿಲಕ ಹೇಳಿಂದರಸ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೧೨೩

ಎಲೆ ಮಹಿಂಪತಿ ನೀನಿನಿತು ಉ
ಮೃಳಿಸಲೇಕರಸುಗಳು ಪೂರ್ವದ
ನಳ ಹರಿಕ್ಷಂದ್ರಾದಿ ರಾಘವ ನೃಪರು ಹಳುವದಲೆ
ಲಲನೆಯರ ತಾವಗಲಿ ಕಷ್ಟವ
ಬಳಸಿದರು ಅವರಂತೆ ನಿನಗುಪ
ಬಳಗಳುಂಟೇ ಬರಿದೆ ಮನನೋಯಿದರು ನೀನೆಂದ

೧೨೪

ಪರಮ ಶುಷ್ಕಿಗಳ ನೆರವಿಯೇ ಸಬೆ
ಹರಿಯ ಕಾರುಣ್ಯಾಂಬುಧಿಯೇ ಸಿರಿ
ನರ ವೃಕ್ಷೋದರ ಮಾಡಿತನಯರು ನಿನಗೆ ಬಾಹುಬಲ
ತರುಣೀಯೇ ಭೋಗ್ಯೇಕ ಸಂಪ

ತ್ವರುತರದ ವನರಾಜ್ಯ ನಿನಗಿಂ
ತಿರಲು ಸರಿಯಾರರಸ ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ನೀನೆಂದ

೧೨೫

ಆದಡೆಲೆ ಮುನಿನಾಥ ನಳನ್ನಪ
ಮೇದಿನಿಯನುಳಿದವನಿಯಲೀ ತ
ಜೋದರಿಯನೆಂತಗಲಿದನು ತಾನಾರ ದೆಸೆಯಿಂದ
ಸಾಧಿಸಿದವನಿಯನು ಧರೆಯೆಂ
ತಾಮುದಾ ನಳನ್ನಪಗೆ ನೀವಿದ
ನಾದರಃಿ ಹೇಳಿನಲ್ಲಿ ನಗುತಿಂತೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೨೬

ಭೂತಳೇಂದ್ರುಳಿಕಬಲ ವಿ
ಖ್ಯಾತನಹ ನಳಿಕ್ರೈಪತ್ಯಿಯು
ಭೂತಳವ ಪಾಲಿಸಿದನಾತನ ವಿಮಲ ಜರಿತೆಯನು
ಸೂತಮುನಿ ಹೇಳಿದನು ಮೌನಿ
ವ್ರಾತದಲಿಯಾಗಸ್ಯಮುನಿ ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದರುಹಿದನು ರಘುನಂದನನೋಳೀ ಕಥೆಯ

೧೨೭

ವಸುಧಿಪತಿ ಕೇಳಿ ಜರಿತ್ತೆಯ
ನಿಷಧಪೆಂತೆಂಬಾ ಮಹಾಪುರ
ವಸೆದುದಗಣಿತ ಗೋಪುರ ಪ್ರಾಕಾರ ಶಿಖರದಲಿ
ಮಿಸುನಿ ರತ್ನಪ್ರಭಿಗಳಲಿ ರಂ
ಜಿಸುವ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು
ವಸುಧಿಗಜ್ಞರಿಯನಿಸಿತಾ ಪುರವರಸ ಕೇಳಿಂದ

೧೨೮

ಮುರಿಮುರಿದ ಕೊತ್ತಳದ ಸಾಲಿನ
ಪರುತವದ ಹುಲಿಮುಖಿದ ಬಾಗಿಲ
ಮಿರುಪ ಮಣಿಪ್ರಜದ ಕವಾಟದ ಗಂಧವಟ್ಟಿಗೆಯ
ಉರುತರದ ವೇದಿಕೆಯ ಹೇಮದ

ಮೇರವ ಸೋಪಾನಗಳ ನೆಲೆಯು
ಪೂರಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆಸೆವ ಕಲಶದ ಕಾಂತಿ ರಂಜಿಸಿತು

೨೧೦

ಮುಗಿಲ ತುಡುಕುವ ತನೆಗಳಾಳ್ಳೀ
ರಿಗಳು ಪಾತಾಳಭರ ಖಾತಗ
ಳಗಳು ಬಳಸಿದ ಕೋಟಿ ಸುತ್ತಾವರಿಸಿದುನ್ನತದ
ಗಗನವೀಧಿಯ ಶಾರಕೆಯವೋಲ್
ಸೋಗಸು ಹೋರುವ ಕನ್ನಡಿಯ ಸಾ
ಲುಗಳ ರತ್ನಪ್ರಭೇಗಳಲ್ಲಿ ರಂಜಿಸಿದುದಾ ನಗರ

೨೧೧

ರವಿಶತಿಯ ವೀಧಿಗಳ ಹೇಮದ
ವಿವಿಧ ಮಣಿಭಿತ್ತಿಗಳ ಕಾಂತಿಯು
ದಿವವನಣೆದುದು ರತ್ನನಿಚಯದ ಭದ್ರಭವನಿಕೆಯು
ಯುವತಿಯರ ಸಂಗೀತ ವೀಣಾ
ರವದ ರಹಿಯಲ್ಲಿ ಮನಕ ಸವಿದೋ
ರುವ ಮಹಾರಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೇರೆದುದು ನಿಷಢ ವರನಗರ

೨೧೨

ವಸುಧೆಯಮರರು ಕ್ಷುತ್ರಿಯರು ರಂ
ಜಿಸುವ ವೃಶ್ಚಿಕ ಚತುರ್ಭುರುನ್ನತ
ಕುಶಲವಿದ್ಯಾಧಿಕರು ಕವಿಗಳು ಮಲ್ಲಗಾಯಕರು
ಅಸಮ ರಥಿಕರು ಸಮರದಲಿ ಸಾ
ಹಸರು ಕರಿ ರಥ ತುರಗ ಪಾಯ್ದಳ
ವೆಸೆದುದಗಣಿತ ಜಾತುರಂಗದಿ ನಿಷಢ ವರನಗರ

೨೧೩

ಸಾಲ ಬಿಲ್ಲ ಕಪಿತ್ತ ಜಂಬು ತ
ಮಾಲ ದಾಡಿಮ ವಕುಳ ವಟ ಹಿಂ
ತಾಲ ಕ್ರಮುಕ ಕದಂಬ ಕುರವಕ ಕದಳ ಖಿಜೂರ
ತಾಲ ಚಂದನ ಪನಸ ವರ ತ

ಕೊಳ್ಳೆಲ ಕೇತಕಿ ಕುಟಿಜ ಸರಳ ದ
ಸಾಲತರುಗಳ ನಿಚಯದಿಂದುದ್ದಾನ ರಂಜಿಸಿತು

೨೧೪

ಭೂರಮಣ ಕೇಳಾ ಪುರಾಧಿಪ
ವೀರಸೇನ ನೃಪಾಲ ರಿಪುಸಂ
ಹಾರನಾತನ ತನಯ ನಳನ್ನಪನೆಂಬುದಭಿಧಾನ
ಭೂರಿ ವಿಕ್ರಮ ಪರಮದರ್ಮ ವಿ
ಚಾರ ಶಶಿಕುಲಮೌಳಿ ಘನಗಂ
ಭೀರ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಪ್ತದ್ವಿಪವವನಿಪರ

೨೧೫

ಶರಧಿ ಮೇರು ದಿಗಂತದವನೀ
ಶ್ವರರು ಕಪ್ಪವ ತೆರುವರಗಿಂತೆ
ಧುರವಿಜಯ ದೋಬಳಲರು ಮಣಿಮಯ ಮಹುಣವರ್ಧನರು
ಚರಣಕಾನತರಾಗಿ ನಳಭೂ
ವರನ ಭಜಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರಮರೇ
ಶ್ವರನ ಓಲಗದಂತೆ ಮೇರೆದುದು ನೃಪತಿಯಾಸ್ಥಾನ

೨೧೬

ಭೂಮಿಪತಿ ಕೇಳಿತ್ತಲುತ್ತರ
ಭೂಮಿಯಲಿ ಪಜ್ಜಿಸುತ್ತಿಹ ಸು
ತ್ರಾಮಪುರದಂತೆಸೆದುದಲ್ಲಿ ವಿದಭ್ರ ನಗರವದು
ರಾಮಾಂಜೇಯಕ ರಚನೆಯಲಿ ನವ
ಹೇಮವಿಚಿತ ಸುರತ್ತು ಸೌಧ
ಸೋಮಗಳ ಸಾಲಿನಲಿ ರಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾ ನಗರ

೨೧೭

ಅಲ್ಲಿಗಧಿಪತಿ ಭೀಮನ್ನಪ ಗುಣ
ದಲ್ಲಿ ನಯದಲಿ ವೀಯರ ವಿತರಣ
ದಲ್ಲಿ ಜಾತುಯರದಲಿ ಸೌಭಾಗ್ಯದಲಿ ಧೈಯರದಲಿ
ಬಲ್ಲಿದನು ತಾನಾಗಿ ನಿಜಸುತ

ರಿಲ್ಲವೆಂದುಮೃತಿಸುತ್ತಿರೆ ಮನ
ದಲ್ಲಿಗಾಕ್ಷಣ ಬಂದನಾ ದಮನಾಖ್ಯ ಮುನಿವರನು

|೨೭|

ಬಂದ ಮುನಿಗವನಿಪತ್ತಿ ವಂದಿಸಿ
ನಿಂದು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ವಿನಯದೋ
ಳೀಂದ ಸುತಸಂತಾನವಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಯದೇಕೆಂದು
ನೊಂದು ನುಡಿಯಲು ಸುತರ ಪಡೆಯದ
ತಂದೆಗಿದು ಸಂತಾಪವಲ್ಲವೇ
ಎಂದು ಮುನಿ ಕರುಣಾದಲ್ಲಿ ಸಂತ್ಸೇದನು ಜನಪತಿಯ

|೨೯|

ಯೋಗದ್ವಾರ್ಣಿಯೋಳಿದು ಮುನಿವರ
ನಾಗ ನೃಪನೂಡನೆಂದ ಪ್ರತ್ರುತ
ಯಾಗವನು ಮಾಡರಸ ತಪ್ಪದು ಪ್ರತ್ರಲಾಭವನೇ
ಆಗರುವ ಮುನಿ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ
ರಾಗದಲಿ ಶುಭದಿನ ಸುಲಗ್ಗಾದಿ
ಯಾಗವನು ಪೂರ್ಯಸೀದನು ಸುರನರರು ತಣೀವಂತೆ

|೨೧೦|

ಅರಸ ಕೇಳಾ ಯಾಗಸಮನಂ
ತರದೊಳಾ ಮುನಿಮುಖಿರನು ಸ
ತ್ವರಿಸಿ ಕಳುಹಿದನವರವರನುಚಿತೋಪಚಾರದಲಿ
ತರುಣಿಗಾದುದು ಗಭ್ರ ಮಂಗಳ
ಕರ ಸುಲಗ್ಗ ಸುತಾರೆಯಲಿ ನೃಪ
ನರಸಿ ಪಡೆದಳು ತನುಜಯೋವರಲ ಲೋಕಸುಂದರಿಯ

|೨೧|

ಅಮರ ದುಂದಭಿ ಮೋಳಗಲಿಳಿ ಸಂ
ಬ್ರಹ್ಮಿಸೆ ಪುರಜನರ ನಲಿಯೆ ನೃಪನಾ
ಸಮಯದಲಿ ದಮನಾಖ್ಯ ಮುನಿಗಭಿನಮಿಸಿ ನಿಜಸುತ್ತೆಗೆ
ವಿಮಲನಾಮವ ಪಾಲಿಸೆನಲಾ

ಕಮಲಮುಖಿ ದಮಯಂತಿಯೆಂದು
ತ್ವಮದ ಪೆಸರೆಂದರುಹಿ ಮುನಿ ಹೊರವಂಟನಾಶ್ರಮಕೆ

|೨೧|

ನಿರಿಗುರುಳ ಪವಳಾಧರದ ಕರಿ
ಕರದ ತೋಳ್ಳಳ ಕಂಬುಕಂತದ
ತರಳನಯನದ ಸಂಪಗೆಯ ನಾಸಿಕದ ಪೆರೆನೊಸಲ
ಹರಿಯ ಮಧ್ಯದ ಹಂಸಗಮನದ
ಗುರುಕುಚದ ಕರಪಲ್ಲವದ ಸರ
ಸಿರುಹಮುಖಿ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ರಾಜಭವನದಲ್ಲಿ

|೨೨|

ಗುಣದೊಳಿತಿ ಶೀಲದಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ
ಭಣಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿತ
ರಣದಲನುಪಮ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗುರು ದೃವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರಣಿತಿಸಲು ಶವಾಣಿ ರತಿಯರಿ
ಗೆಣೆಯನಿಪ ಸುಂದರಿಗೆ ಏಕ್ಕಿನ
ಬಣಗು ಸತಿಯರು ಸರಿಯೆ ಲೋಕದೊಳಿಂದನಾ ಮುನಿಪ

|೨೩|

ಕೇಳು ಪಾಂಡವತನಯ ಭೀಮನ್ಯ
ಪಾಲನೋಲಗದಲ್ಲಿ ಧರಣೀ
ಪಾಲಕರ ಚರಿತಪ್ರಸಂಗದೊಳಿರಲು ನಳನೃಪನ
ಶೀಲವನು ಸೌಂದರ್ಯ ವಿಭವ ವಿ
ಶಾಲಮತಿ ಲಾವಣ್ಯ ರೂಪು ಗು
ಛಾಳಗಳ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಕವಿಜನರು

|೨೪|

ವನಜಮುಖಿಯಾ ವಾರ್ತೆಯೆಲ್ಲವ
ಮನಪೋಲಿದು ಕೇಳಿದಳು ಹಿಗ್ಗುತ್ತ
ನೆನೆದುದಂತಃಕರಣ ಹೆಚ್ಚಿದ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ನೆನೆದು ಬರೆದಳು ನಳನ ರೂಪವ

ನನುನಯದಿ ಚಿತ್ರದಲಿ ಮಿಗೆ ಸಂ
ಜನಿಸಿತವನಲಿ ಮೋಹವೆಲೆ ಧರಣೀಶ ಕೇಳಿಂದ

|೨೪|

ಆಗ ಮದನನು ತನ್ನ ಬಲವನು
ಬೇಗದಲಿ ಜೋಡಿಸಲು ಖೋಯೆಂ
ದಾಗಲರಸಂಚೆಗಳು ಅಳಿವಿಂಡುಗಳು ನಲಿದಾಡೆ
ಕೋಗಿಲೆಗಳೋಗೊಡಲು ಗಳಿಗಳು
ಕೂಗೆ ನವಿಲುಗಳಾಡೆ ಮನ್ಮಧ
ನಾಗ ಪೂಗಣಗಳನು ಸಂಧಿಸಿಯೆಚ್ಚನಂಗನೆಯ

|೨೫|

ಉಣಿಳಿನ್ನವ ಕಾಮಗತ್ತಲೆ
ಕಡ್ಡಿನಲಿ ಪಚೆದುದು ಸತಿಯರ
ಮನ್ಮಧಾಗೆ ಮೈಗೊಡಳು ಬಲು ಬೇಸರದಿ ಬಳಲುವಳು
ಬಣ್ಣಿಸಿಯೆ ಮಾತಾಡಲೊಲ್ಲಳು
ಬಣ್ಣಿಗುಂದಿದ ದೇಹದೊಳಗೆಳ
ವೆಳ್ಳಿಗಳ ಸೌಖ್ಯವನು ಶೋರದಳು ಮದನನೆಸುಗೆಯಲೆ

|೨೬|

ಕೆಳದಿಯರು ಕಂಡಂತರಂಗದಿ
ಬಲಿದ ವಿರಹದ ರಾಜವದನೆಯ
ಹೊಳಲೊಳುದ್ಯಾನವನ ಸುರುಚಿರ ಪುಪ್ಪತರುಗಳಲಿ
ಎಳದಳಿರ ನೆಳಲಿನಲಿ ಪರಿಮಳ
ದಲರ ಪನ್ನೀರಿನಲಿ ತಳುವದೆ
ನಲವು ಹಿಂಗಿದ ಸತಿಯನುಚರಿಸಿದರು ಬನದೊಳಗೆ

|೨೭|

ಕೆಲರು ಹದನೇನೆಂದು ಬಗೆದರು
ಕೆಲರು ಪನ್ನೀರುಗಳ ತಳಿದರು
ಕೆಲರು ಕಪ್ಪರಗಂಧವನು ಲೇಪಿಸಿದರಂಗದಲೆ
ಕೆಲರು ಬಿಸಿದರಾಲವಟ್ಟದಿ

ಕೆಲರು ಹೂವನು ಹಾಸಿದರು ಕೋ
ಮಲೆಗೆ ನಾನಾವಿಧದ ಉಪಚಾರಂಗಳನು ರಚಿಸಿ

|೨೮|

ಈ ಪರಿಯೋಳಾ ಕಾಮಿನಿಗೆ ಶೈ
ತ್ಯೋಪಚಾರವ ಮಾಡಿದರು ಪರಿ
ಶಾಪ ವೆಗ್ಗಿಳಿಸಿದು ಇದಕ್ಕನ್ನೇನು ಹದನೆನುತ್ತ
ಚಾಪಳೆಯರಾಲೋಚಿಸುತ್ತ ಕಡು
ಪಾಪಿಯಂಗಜನೆಂದು ಬಯ್ಯತ್ತ
ತೋಪಿನೆಡಿಗಿರದ್ದೆ ತಂದರು ಸತಿಯ ಸಂತೃಸೆ

|೨೯|

ಒಕುಳ ಪಾದರಿ ನಿಂಬ ವಟ ಕೇ
ತಕೆ ಪಾಟಳಿ ಕುಟುಂಬ ಚಂ
ಪಕ ರಸಾಲ ಕಟಿತ್ತ ದಾಡಿಮ ಕ್ರಮುಕ ತರುಗಳಲೆ
ಶುಕ ನವಿಲು ಜಿಲ್ಲಿಬಿಲಿಗ ಗೇಜುಗ
ಬಕ ಹಸುಬ ಗೊರವಂಕ ಟಿಟ್ಟಿಬ್ಬ
ಪಿಕ ಚಕೋರಕ ಮೀಂಗುಲಿಗ ಹಕ್ಕಿಗಳು ರಂಜಿಸಿತು

|೩೦|

ಬಿಗಿದ ರತ್ನದ ಸಾಲ ಸಂಪಾ
ನಗಳ ಕೆಂದಾವರೆಯ ಮೋಗೆಯೆ
ಮುಗುಳ ತುಂಬಿಯ ಹಂಸಗಳ ಬಕ ಚಕ್ರವಾಕಗಳ
ಸೊಗಸುದೋರುವ ಸರಸಿಯಲೆ ವರ
ಸುಗುಣಿಯರು ದಮಯಂತಿಯೋಳು ಮನ
ಸೊಗಸಿನಿಂದಾಡಿದರು ಜಲಕೇಳಿಯ ವಿದಗ್ಧಿಯರು

|೩೧|

ಬಂದು ಸತಿಯರು ಕೊಳನ ತೀರದಿ
ನಿಂದು ವಸಾಭರಣಭೂಷಣ
ದಿಂದ ಶಶಿಕಾಂತೋಪಲದಿ ಕುಳಿರಿಸಿ ಶಶಿಮುಖಿಯ
ಅಂದು ವಿರಹವ್ಯಧೆಯ ನಾನಾ
ಚಂದರಲಿ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರಗ
ಓಂದ ಸಂತೃಸಿದರು ವರಪುರದರಸನಾಜ್ಞೀಯಲೆ

|೩೨|

* * * *

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಹಲವು ನಯನೀತಿಯಲಿ ಹಂಸೆಯ
ಕಣುಹಲಂದಿನ ರಾಯಭಾರದಿ
ನಳನ್ನಪಗೆ ಸತಿಯಾದಳಾ ದಮಯಂತಿ ಮನವೋಲಿದು

೧೮

ಕೇಳು ಕುಂತಿತನಯ ಭೀಮನೃ
ಪಾಲ ತನುಜೆಗೆ ವಿರಹ ಬಲಿದು
ವಿಶಾಲವಾಗಿರಲ್ತ ಕೇಳ್ಣ ನಿಷಧ ನಗರಿಯನು
ಪಾಲಿಸುವ ನಳಿಕರ್ತವರ್ತಿಯು
ಮೇಲೆನಿವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನದ
ಸಾಲುಹೊಳ್ಳಿನ ಸಿಂಹಪೀಠದೊಳೆಸೆದು ಕುಳಿದ್ದು

೧೯

ಗೊಳ ವಂಗ ಕಳಿಂಗ ಕುಂತಳ
ಚೋಳ ಬರ್ಬರ ಸಿಂಧು ಕೇರಳ
ಲಾಳ ಮಗಧ ವರಾಳ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದಿ ಭೂಮಿಪರ
ಬಾಳೆಯರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವೀರಭ
ಣಾಳಿ ನಟ ಗಾಯಕರ ಕವಿಗಳ
ಜಾಲ ಸಂದೋಹದಲಿ ಮರೆದು ನೃಪತಿಯಾಸ್ಥಾನ

೨೦

ಆ ಸಮಯದಲಿ ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ
ದೇಶಯಾತ್ರಿಕ ಭೂಸುರನೋಳವ
ನೀತ ಕೇಳಿದನಿಳಿಯೋಳೇನುಂಟಿ ವಿಚಿತ್ರವನೆ
ಭೂಸುರೋತ್ತಮನೆಂದನೆಲೆ ಧರ
ಈಶ ಕೇಳು ವಿದಭ್ರಂಗರದೊ
ಈಸು ಪ್ರಣ್ಯೋದಯದಿ ಪಡೆದನೊ ಭೀಮನೃಪ ಸುತೆಯ

೨೧

ಅವಳ ರೂಪಗುಣಾತಿಶಯಗಳ
ನೆವಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಲಳವೇ ಕೇಳಾ
ಯುವತಿ ಲೋಕದ ಸತಿಯ ಬಗೆಯಂತಲ್ಲ ಭಾವಿಸಲು
ಪ್ರವಿಮಲಾಕಾರದಲಿ ಮೃದುತರ
ಸವಿನುಡಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ
ಭುವನದೊಳು ನಾ ಕಾಣೆ ದಮಯಂತಿಗೆ ಸಮಾನರನು

೨೨

ಮುರಹರನ ನಿಜಸೊಸೆಯ ರೂಪಂ
ತಿರಲಿ ಚಂದ್ರನ ಮಗಳ ಚೆಲುವಂ
ತಿರಲಿ ಮೈನಾಕನ ಸಹೋದರಿಯಂದವಂತಿರಲಿ
ಶರಧಿತನುಜೆಯ ಸೌಂದರಿಯವನು
ಮರಸಿತೆಂಬುದು ಲೋಕದೊಳಗಾ
ಸರಸಿಜಾಣ್ಣಿಯ ಬಗೆಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲರಸ ಕೇಳಿಂದ

೨೩

ಮಿಸುನಿಯೋಲೆಯ ಧಾಳ ಕದಪಿನೊ
ಳಿಸೆಯೆ ಮೇಲುದು ಜಾರೆ ಕುಚೆಭರ
ಕುಸಿಯೆ ನಡುವಲ್ಲಾಡೆ ಮಸಗಿದ ಮಂದಹಾಸದಲಿ
ಎಸೆವ ಸೋಮ್ಯಾಡಿ ಭಾರದಲಿ ಬಾ
ಗಿಸಿದ ಕೊರಳಿನ ಕೈ ವೀಕೆಯು
ಬಿರುಸುಹಾಣ್ಣಿಯ ಸೊಬಗ ಬಣ್ಣಿಸಲರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೨೪

ಹೇಳುತ್ತಿರೆ ನುಡಿನುಡಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುತ್ತ
ಕೇಳಿ ತಲೆದೂಗಿದನು ನೃಷಧ
ನಾಲಿಗಳಿಗೆ ಸರೋಜಮುಖಿ ಗೋಚರಸಿದಂತಾಗೆ
ಬಾಲಿಕೆಯ ಮೋಹಿಸಿದ ಪ್ರಷ್ಪತ
ರಾಳಿಯಲಿ ಮನನೋಂದು ಶಿವ ಶಿವ
ಲೋಲಲೋಚನೆಯೆಂತು ತನಗಹಳೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ

೨೫

ವನಿತೆ ಗುಣಗಳೊಂದನೊಂದನು
ಮನದೊಳಗೆ ಸವಿಮಾಡಿ ತರುಣೀಯ
ನೆನೆದು ಪ್ರೋಂಪ್ರೋಂಪ್ರೋಗಿ ವಿರಹದಿ ಮದನಗಿಡಾಗಿ
ಫನ ವಿರಹದಲಿ ಕಾಯಿಕಂದಿದ
ಜನಪ ನಳನಿರೆ ಬೇಂಟಿಕಾರರ
ಜನನಿವಹದಿಂ ಬಂದರಾ ಸಮಯದಲಿ ವನಚರರು

೧೭।

ಬಂದು ಘಲವಸ್ತುಗಳ ಕಾಣಿಕೆ
ಯಿಂದ ಕ್ಷೇಮಗಿದರಸ ಮೃಗಫನ
ವಿಂದು ಬೇಂಟಿಗೆ ಗಮಸಬೇಕೆನೆ ನೃಪತಿ ನಸುನಗುತ
ಇಂದು ವಿರಹವ ಕಳೆವಿಡಿದು ಲೇ
ಸೆಂದು ಶಬರರ ಕಳುಹಿಯೋಲಗ
ದಿಂದಲರಮನೆಗೆಯ್ದಲಸ್ತಾಂಬುಧಿಯೋಳಿನನಿಳಿದ

೧೮।

ನಳಿನಸವಿನುದಯದಲಿ ನಳನೃಪ
ತಿಲಕ ಕರೆಸಿದ ಸಕಳ ದಳವನು
ಹೊಳೆವ ಖಿಡ್ಡ ಕತಾರಿ ಮೊದಲಾದಬಿಳ ಕ್ಷೇದುಗಳ
ಬಲುಭಟರು ಬೇಂಟಿಯಲಿ ನಾನಾ
ಬಲೆಗಳಂಟಿನ ಹೋಲು ಕಣ್ಣಿಯ
ಬಲಯುತರು ಸಂದರ್ಭಿಸಿ ಮುರೆದುದು ಪುರದ ಭಾಹೆಯಲಿ

೧೯।

ಅರಸ ಕೇಳಾ ಶತಿಕುಲ ಶಿರೋಮಣಿ
ಧರಿಸಿದನು ನವರತುನಮಯದಾ
ಭರಣಗಳ ದಿವ್ಯಾಂಬರಾದಿ ಸುಗಂಥಲೇಪದಲಿ
ತರಿಸಿಯೇರಿದ ವಾಯುವೇಗದ
ತುರಗವನು ಸಂದರ್ಭಿಸಿ ಮೋಹರ
ತೇರಳಿತಗಳಿತ ವಾದ್ಯದಲಿ ನೆಲ ಬಿರಿಯಲ್ಪತಂದ

೨೦।

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಹೊಕ್ಕರು
ಕಾನನವ ಬಳಸಿದರು ಮೃಗತಕಿ
ಯಾನಲಾಪ್ಯದೆ ತೆಗೆದು ಹಾಯ್ದು ಭಟರ ಘಲ್ಲಣಿಗೆ
ಆನೆಗಳ ಕೆಡಹಿದರು ಬಲಸಂ
ಧಾನದಲಿ ಹುಲಿ ಕರಡಿ ಮುಸು ಮೊಲ
ವಾನರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಮೃಗಗಳ ತರುಬಿ ಕೆಡಹಿದರು

೨೧।

ಹತ್ತಿ ತದ್ದಿರಿಶಿವಿರವನು ಮರ
ಮೊತ್ತದಲಿ ಬಲೆಗಳನು ಹಾಯ್ದಿ
ರೊತ್ತಿ ಸೋಹಿದರೊಂದು ಘನತರ ಸಿಂಹವಬ್ಬರಿಸಿ
ಹೊತ್ತ ಹೋಪದಿ ಸ್ಯಾನ್ಸ್ಯಾವನು ಮುರಿ
ದೊತ್ತಿ ಬರುತಿರೆ ಕಂಡು ನೃಪ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ಕಡಿದನು ಮೃಗಪತಿಯ ವನವೆಲ್ಲ ಬೆರಗಾಗೆ

೨೨।

ನಿಲಿಸಿ ಬೇಂಟಿಯನಲ್ಲಿ ಬಳಲಿದ
ಬಲ ಸಮೇತದಿ ಬಂದು ತತ್ವರ
ವಳಯದುಧ್ಯಾನವನು ಹೊಕ್ಕನು ಬಲಿದ ವಿರಹದಲಿ
ನಲವು ಹಿಂಗಿದ ಮನದ ದುಗುಡದೊ
ಇಳಿದು ತೊಳಿದನು ಜಾನು ಜಂಫೆಯ
ಕೊಳದಿ ಪರಿಹೃತನಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿದನು ವನದೊಳಗೆ

೨೩।

ಆ ಕೊಳದ ತೀರದಲಿ ತರುಗಳ
ನೇಕವದರೊಳಗೊಂದು ತಾವಿನೊ
ಳೇಕ ವ್ಯುತ ನೆಳಲಿನಲಿ ನವಕುಸುಮದಿಕ್ಕೆಯಲಿ
ಆ ಕಮಲಜನ ತುರಗ ನಿದ್ರಾ
ವ್ಯಾಪುಲದಿ ಮಲಗಿರಲು ಕಂಡ ಶು
ಭಾಕರೋನ್ನತ ಶುಭೃತೇಜದ ರಾಜಹಂಸವನು

೨೪।

ಅರುಣಮಯದಾನನದ ಪದಯುಗ
ಗರಿಗಳುನ್ನತ ಧವಳ ದೇಹದ
ಪರಮ ತೇಜದೊಳಿಸಿವ ಹಂಸೆಯ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ
ಹರಹರಾ! ಇದರಾಯತವ ಮುರ
ಹರನು ತಾನೇ ಬಲ್ಲನೆನುತ
ಕೃರದಿ ಮೆಲ್ಲನೇ ಕರವ ನೀಡುತ ಖಿಡಿದ ಹಂಸವನು

೧೭

ಒದರಿ ಕುಣಿಯಲು ಹಸ್ತದೊಳಗದ
ಕಡಲದಂತಿರೆ ಖಿಡಿಯಲರಸನ
ವದನಕಮಲವ ನೋಡಿ ಹೆದರಿತು ಬಹಳ ಭೀತಿಯಲಿ
ಹೃದಯ ಕರಗುವ ಮಾತನೆಂದುದು
ಮದಕರಿಗೆ ನೋರಜಂತರವೇ ಕೈ
ಸದರದವರನು ಕೊಲುವುದೇನರಿದೆಂದುದಾ ಪಕ್ಷಿ

೧೮

ಕರಿಗಳನು ಮುರಿದಿದುವ ಸಿಂಹಕೆ
ನರಿಗಳಿರೇ ತಾನು ನಿನಗಂ
ತರವೆ ಸಾಕಂತಿರಲಿ ಕಂಡವರೆಲ್ಲ ಕಡುನಗರೆ
ಅರಿಭಯಂಕರ ಶತ್ರುಗಳ ಸಂ
ಹರಿಸುವುದು ಸೃಪನೀತಿ ನಿನಗಿದು
ತರವೆ ಬಿಡು ಪರಹಿಂಸೆ ದೋಷವಿದೆಂದುದಾ ಪಕ್ಷಿ

೧೯

ಬಡಬಗೌತಣವಿಕ್ಕುವೆಡೆಯೋ
ಕ್ಕುಡಿತೆ ಜಲವೇ ಮಂಜು ಸುರಿಯ
ಲೊಕ್ಕಡನೆ ಕರೆ ತುಂಬುವುದೆ ಸೃಪ ನೀನೆನ್ನ ಭುಂಜಿಸಲು
ಬಡಲಿಗಾಪ್ಯಾಯನವೆ ಕೇಳಿಲೆ
ಪೂಡವಿಪತಿ ಬಿಡು ನನ್ನ ಮನೆಯಲೆ
ಮಡದಿ ಸುತರುಮೃಳವ ನೋಡೆಂದೊರಲಿತಾ ಪಕ್ಷಿ

೨೦

ಮರನ ಹುತ್ತವನೇರಿದರ ಸಂ
ಗರದಿ ದೈನ್ಯಂಬಡುವರಾಯುಧ
ಮುರಿದ ಬರಿಗೈಯವರ ನೀರೆಳು ಹೊಕ್ಕು ನಿಂದವರ
ತರುಣಿಯರ ಮರೆಗೊಂಡವರ ನಿ
ಬ್ಬರದಿ ಮುರಿದೋಡುವರ ನಿದಾ
ಭರದೊಳಿರ್ವರ ಕೊಲುವುದುಚಿತವೆ ಎಂದುದಾ ಪಕ್ಷಿ

೨೧

ನುಡಿಗೆ ನಾಚಿದನರಸ ಹಂಸದ
ನಡವಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು ನಿನ್ನನು
ಹಿಡಿದು ಕೊಲುವವನಲ್ಲ ನಿನ್ನಾಲಯಕೆ ಹೋಗೆಂದು
ಬಿಡಲು ರೆಕ್ಕಿಯ ಕೊಡಹಿ ಹಾರಿತು
ಒಡನೆ ಮರಳಿತು ಧರೆಗೆ ರಾಯನ
ಕಡೆಗೆ ಮಂಡಿಸಿ ಕುಳಿತು ನುಡಿದು ಸೃಪಗೆ ವಿನಯದಲಿ

೨೨

ಭೂರಮಣ ಕೇಳಸುವ ಕಾಯ್ದುಪ
ಕಾರಮಾಡಿದೆ ನೀನು ನಿನಗುಪ
ಕಾರ ಮಾಡುವೆನೆಲದೇನೆಂದರಸ ಬೆಸಗೊಂಡ
ಸಾರಹೃದಯನೆ ಜಿತ್ತುವಿಸು ಏ
ಸ್ತಾರದಿಂದರುಹುವೆನು ಭುವನದೂ
ಖಾರಿಗುಂಟೇ ಪರಮಸುಕೃತಗಳಿಂದುದಾ ಪಕ್ಷಿ

೨೩

ಅರಸ ಕೇಳತಿದೂರದಲಿ ಸುರ
ಪುರವ ಪ್ರೋಲ್ಲು ವಿದಭರಪಟ್ಟಣ
ದರಸು ಭೀಮಸೃಪಾಲನಾತನ ತನುಜೆ ದಮಯಂತಿ
ಪರಮ ಪುಣ್ಯಾಂಗನೆ ಮಹಾಸುಂ
ದರಿ ನಿಪ್ರಣೆ ಗಜಗಮನೆ ನಯಗುಣ
ಭರಿತೆ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ ತಾನಿಹಳಲ್ಲಿ ವನಜಾಕ್ಷಿ

೨೪

ಪೋಗಳಲಳವೇ ಸತಿಯ ಚೆಲುವಿನ
ಬಗೆಯ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಲಂತಿ ಸೋ
ಜಿಗಪ್ಪ ನೇರೆ ದಮಯಂತಿ ಯೌವನ ರೂಪರೇಖೆಯಲಿ
ನಗಮೊಗದ ಪೋಂಚೊಗರ ಮಿಂಚಿನ
ಚೋಗಸೆಗಂಗಳ ಸೆಳಿನಡುವ ಸೆ
ಝ್ಯಾಸುರ ಬೆಡಗಿನ ಕಾಂತೆ ರಂಜಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾ ಪುರದಿ

೨೭।

ಫ್ರಿತಿಯೋಳಿಹ ಸತಿಯರಲಿ ಅಮರಾ
ವತಿಯೋಳಿಹ ಪೆಣ್ಣಳಲಿ ಮೇಣಾ
ವಿತೆಳದಲ್ಲಿಹ ನಾರಿಯರಲೀಕ್ಕೆಸಿದಡಾ ಸತಿಗೆ
ಪ್ರತಿಯ ಕಾಣೆನು ರೂಪಿನಲಿ ನೀ
ನತಿ ಚೆಲುವ ನಿನಗವಳು ಪಾಸಟ
ಸತಿಗೆ ನೀನೇ ರಮಣನಲ್ಲದೆ ಕಾಣೆನಿತರರನು

೨೮।

ಅವಳು ನಿನಗೊಲಿವಂತೆ ಮಾಡುವೆ
ಶೀವನ ಕೃಪೆ ನಿನಗುಂಟು ನಮ್ಮುಲಿ
ಸವಡಿನುಡಿಯಿಲ್ಲರಸ ನಂಬುವುದೆನ್ನ ನೀನೆನಲು
ಅವನಿಪತ್ತಿ ನಸುನಗುತ ಹಮಸೆಯ
ಸವಿನುಡಿಗೆ ಮನಸೋತು ವಿರಹದ
ತವಕದಲ್ಲಿ ಹೇವರಿಸಿ ನುಡಿದನು ನಳನು ಖಿಗಪತಿಗೆ

೨೯।

ಮನಸಿಜನ ಶರಹತಿಗೆ ನೋಂದೆನು
ತನುವ ಸ್ಯುರಿಸಲಾರೆನಂಗಾ
ವನಿತೆಯನು ಸೇರಿಸುತ ಸಲಹೆನ್ನಸುವ ಕರುಣಾದಲಿ
ಎನಗೆ ನೀನೇ ಪರಮಬಾಂಧವ
ಮನಕೆ ಹರುಷವ ಮಾಡು ನೀನೀ
ಬನಕೆ ಬಹ ಪರಿಯಂತ ತಾನಿಲ್ಲಿಹೆನು ಹೋಗೆಂದ

೨೧।

ಕೇಳು ಧರ್ಮಾಜ ನಳನ್ನಪಾಲನ
ಬೀಳುಕೊಂಡು ಸರಾಗದಿಂದ ವ
ನಾಲಯವ ಹೊರವಂಟು ತೆರಳತು ವಾಯುವೇಗದಲಿ
ಆ ಲತಾಂಗಿಯ ಪತಿಯ ಕೀರ್ತಿ ವಿ
ಶಾಲವಾದಂದದಲ್ಲಿ ರಾಜಮು
ರಾಳ ಗಗನಕೆ ಹಾಯ್ದು ಕಂಡಿಳಿತಂದುದಾ ಪುರಕೆ

೨೧।

ಕನಕಮಣಿ ನಿರ್ಮಿತದ ಸೌಧರ್ದಿ
ಜನನಿಕರ ಸಂದೋಹದಲಿ ಉಪ
ವನದ ಏಧಿಗಳಿಸೆದು ಮೆರೆವ ವಿದಭರ ಪಟ್ಟಣಕೆ
ಮನವೋಲಿದು ನಿಜಬಳಗ ಸಹಿತಂ
ಗನೆಯರೋಲಗದಲ್ಲಿ ಮದನನ
ಮೊನೆಯಲಗಿನಲಿ ಬಳಲ್ಲ ಸತಿಯನು ಕಂಡುದಾ ಹಂಸೆ

೨೨।

ನೀಲಮಣಿ ಭಿತ್ತಿಗಳ ವಜ್ರದ
ಸಾಲುಗಂಬದ ಪಜ್ಜೆ ಹಲಗೆಯ
ಮೇಲೆ ಮುತ್ತಿನ ಲೋವೆ ಹವಳದಿ ಕಡೆದ ಬೋದಿಗೆಯು
ಸಾಲ ಮಣಿಮಂಟಪದಿ ಮಂಚದ
ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿ ನಳನ ಜಿಂತೆಯ
ತಾಳಿದಂಗನೆ ಸತಿಯರೊಜನಿರೆ ಕಂಡುದಾ ಹಂಸೆ

೨೩।

ಪರೆನೊಸಲ ಕತ್ತಾರಿಯ ತಿಲಕದ
ಕೊರಳ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ ರತ್ನದ
ಬೆರಳ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳ ಸುವರ್ಣದ ಕರದ ಕಂಕಣದ
ಪರಿಪರಿಯ ನಿರಿಯುಡಿಗೆಗಳ ನೂ
ಪುರದ ತೊಡರಿನ ದೇಸಿ ಮಿಗೆ ಬಳ
ಸಿರಲು ತರುಣಿಯರಂದು ಸತಿಯನು ಕಂಡುದಾ ಹಂಸೆ

೨೪।

ತಳಿತ ಮೇಘದಿ ಹೊಳೆವ ವಿಂಚಿನ
ಬಳಗವೆನೆ ಹಂಸೆಗಳು ನಭದಿಂ
ದಿಳಿಗಿಳಿದು ಸತೀಯರ ಸಫಾಮಂಡಲದಿ ಕುಳ್ಳರಲು
ನಳಿನಲ್ಲೋಚನೆ ಕಂಡು ಪ್ರಸ್ತಿಯ
ಲಲನೆಯರ ಮೋಗ ನೋಡಿ ಹಂಸದ
ಚೆಲುವ ಬಣ್ಣಸ್ಸಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದೆನುತ ಗಮಿಸಿದಳು

| ೧೨೧ |

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅಡಿಯಿಡುತ ಜರ
ಪಲ್ಲವವ ಚಾಚಿದಳು ನೂಪುರ
ಫಲ್ಲಫಲಿರೆನೆ ಅತ್ತಲಿತ್ತಲು ಸಾರುತಾ ಹಂಸೆ
ನಿಲ್ಲದಂಗ್ಯಸುತ್ತ ಬರಲ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎಡರಿತು ಕುಸುಮಮಯ ನವ
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬನದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಹೊದರ ಹೊಸಮೆಳೆಯ

| ೧೨೨ |

ಕೆಳದಿಯರ ಕೆಲಕೊತ್ತಿ ತಾನೇ
ಮೆಳೆಯ ಹೊಕ್ಕುಳು ಬಾಗೆ ಸೆಳೆ ನಡು
ಬಳುಕೆ ಕುಚ್ಛಾರದಲಿ ಮೇಲುದು ಜಾರೆ ಮುಡಿ ಕೆದರೆ
ಜಲಜಮುಖಿ ಬೆಮುರಿಡಲು ಕೊರಳಿನ
ಲಲಿತದೇಕಾವಳಿಗಳಲ್ಲಾ
ಡಲು ಸೆರಗನಳವಡಿಸಿ ನಿಂದಳು ಬಳಲಿ ಬಿಸುಸುಯ್ಯಾ

| ೧೨೩ |

ಎಲೆ ಸರೋರುಹಗಂಧಿ ನೀನೆನೆ
ಗೊಲಿದು ಮನದಲಿ ಹಿಡಿವೆನೆಂಬೀ
ಚಲವಿದೇತಕೆ ಮಾಣ್ಣ ನಾವಂಬರದ ಪ್ರಸ್ತಿಗಳು
ನಿಲುಕುವವರಾವಲ್ಲ ಬರಿದೇ
ಬಳಲದಿರು ತಾ ಬಂದ ಪರಿಯನು
ತಿಳಿಮುವೆನು ನಿನಗೆಲ್ಲವನು ಕೇಳಂದುದಾ ಪ್ರಸ್ತಿ

| ೧೨೪ |

ನಳಿನಮುಖಿ ನಳಿಕಕ್ಕುವತ್ತಿರು
ಬಳಿಯ ವಾಹನವಾಗಿ ತಾನಿಹೆ
ನೊಲಿದು ಸಲಹಾವನೆನ್ನ ಪರಮ ಶ್ರೀತಿವಚನದಲೆ
ಇಳಿಗೆ ನಳಿಕಾಬರ ಜಯಂತರ
ಚೆಲುವ ಮದನನ ರೂಪರೇಖೆಯ
ಹಳಿವುದಾ ನಳಿನ್ನಪನ ನಿಜಸೌಂದರ್ಯದಾಟೋಪ

| ೧೨೪ |

ನಿನ್ನ ರೂಪಿಗೆ ಸಲುವುದ್ದೌ ನಳಿ
ನುನ್ನತದ ಸೌಂದರ್ಯ ಜಗದೊಳ
ಗಿನ್ನ ನಾ ಸರಿಗಾಣೆ ನಿಮಗೀರ್ವಾಗಿಗೆ ಸಮನ್ವಯದು
ಎನ್ನಲಾ ನುಡಿಗೇಳಿ ಹಂಸಗೆ
ತನ್ನ ಶಿರವನು ಬಾಗಿ ಗುಣಸಂ
ಪನ್ನ ನುಡಿದಳು ನಾಚಿ ನಸುನಗೆಯಿಂದ ವಿನಯದಲೆ

| ೧೨೫ |

ಪರಮ ಗುಣಾನಿಧಿ ಪ್ರಸ್ತಿ ಕೇಳ್ಳ ಬಾ
ಹಿರನು ಪಾತಕಿ ಮದನನೆಲೆ ನಿ
ಪುರದೊಳಿಸೆಯಲು ಪ್ರಪ್ರಭಾಣದಿ ನೊಂದುದನೊಂದಲು
ಕರುಣರಸ ಧಾರೆಯಲಿ ತಾಪವ
ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀನಾ
ಧರಣಿಪತಿ ನಳಿನ್ನಪಗೆ ಬಿನ್ನೆಸೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

| ೧೨೫ |

ಪರರ ದುಃಖಿವ ಪರಿಹರಿಸಿ ಮಿಗೆ
ಪರರಿಗುಪಕಾರಾಥ್ರವೆಸಗಲು
ಪರಮ ಪ್ರಣಾವಿದೆಂದು ಪೇಳ್ಳರು ಪಿರಿಯರಾದವರು
ಪರಮ ಬಾಂಧವ ನೀನೆನಗೆ ಸ
ತ್ವರಿಸು ವಿರಹದಿ ನೊಂದವಳ ಕರೆ
ಕರೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡದಿರು ಸಲಹಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

| ೧೨೬ |

ಬಲಿದ ವಿರಹಾಗ್ನಿಯಲಿ ನೋಂದೆನು
ಬಳಲಿದೆನು ತನು ಭಾಡಿ ತಾಪದಿ
ನಲುವು ಹಿಂಗಿತು ಬವಹೆ ಹೆಚ್ಚಿತು ತ್ರಾಣವೇಳದಾಯ್ತು
ಹಲವು ಮಾತೇನಿನ್ನು ನಳನ್ನುಪ
ತಿಲಕನೆನ್ನಾಯ ಪತಿಯಲ್ಲಾ ಭೂ
ತಳದ ಪುರುಷರು ಏತನ ಸಮ ಕೇಳೆಂದೊಂದುಮುಖಿ

|೪೧|

ಅರಸ ಕೇಳಾ ಹಂಸೆ ತರುಣಿಯ
ಕರುಣದಳತೆಯ ಕಂಡು ತಾ ಬಂ
ದಿರುವ ಕಾರ್ಯದ ಹದನು ಲೇಸಾಯ್ತೆಂದು ಮನದೊಳಗೆ
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹೊಂಡಾಡಿ ಸತಿಯನು
ಕರೆದು ನುಡಿಹುದು ನಿನಗೆ ನಳಭೂ
ವರನ ಪತಿಯನು ಮಾಳ್ಳಿನಂಜದಿರೆಂದುದಾ ಹಂಸೆ

|೪೨|

ಅಂತರಂಗದ ಬುದ್ಧಿಯನು ದಮು
ಯಂತಿಗೆಲ್ಲವನರುಹಿ ತರುಣಿಯ
ಸಂತೆವಟ್ಟಲ್ಲಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಗದಲಿ
ಮುಂತಳದ್ವರ್ಗ ಮಿಗೆ ತನ್ನ ಬಾಂಧವ
ಸಂತತಿಯನೊಡಗೊಂಡು ನಿಷಢನ
ಚಿಂತೆಯನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂದ್ರೆದಿತಾ ಹಂಸೆ

|೪೩|

ಆಗ ನಳಭೂವರನ ದಕ್ಷಿಣ
ಭಾಗ ಭುಜನಯನಂಗಳದುರಿದು
ವಾಗ ಕೇಳಿದನಿದರ ಪುಲವೇನೆಂದು ಭೂಸುರರ
ಭೂಎಗಸುವಿದರ್ಶನದ ಫಲವಿಂ
ದೀಗಲಹುದೆನಲಾ ಸಮಯದಿ ಸ
ರಾಗದಲಿ ನಡೆತಂದುದಾ ನೃಪನೆಡೆಗೆ ಕಲಹಂಸೆ

|೪೪|

ಬಂದ ಹಂಸೆಯ ಕಂಡು ಮುಖಿಕಳೆ
ಯಿಂದಲರಿದನು ನೃಪತಿ ಮನದಲಿ
ಇಂದುಮುಖಿ ತನಗೊಲಿದ ಹದನಹುದೆಂದು ಹರುಷದಲಿ
ಮಂದಗಮನೆಯ ಕಂಡಿರೇ ಏ
ನೆಂದು ನುಡಿದಳು ಸತಿಯ ಬಗೆಯೇ
ನೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಿ ನಗುತ ಬಳಿಕಿಂತೆಂದುದಾ ಪ್ರಕ್ಕಿ

|೪೪|

ಮಾನವಾಧಿಪ ಕೇಳು ಮನದನು
ಮಾನವನು ಬಿಡು ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿಸು
ನೀನೆಳಸಿದಿಷ್ಟಾಧಿಷ್ಟಲ ಸಿದ್ಧಿಸಿದುದಿನ್ನೇನು
ಮಾನನಿಧಿ ನೀ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ
ನೂನ ಸುಕೃತದ ಫಲವೂ ನಿನ್ನನೇ
ಧ್ಯಾನಿಸುವಳಿನವರತ ಮನ ಬೇರಿಲ್ಲವಾ ಸತಿಗೆ

|೪೫|

ಆ ತಳೋದರಿ ನಿನ್ನ ಮೇಲಣ
ಪೀತಿಯಿಂದೊಲಿದಂತರಂಗದಿ
ಕಾತರಿಸುತ್ತಿಹಳಂಗಜನ ಉಪಟಳದಿ ಕಡುನೋಂದು
ಧಾತುಗುಂದಿಹಳಾ ತರುಣಿ ಮನ
ಸೋತು ಹಂಬಲಿಸುವಳು ನಳನ್ನುಪ
ನಾತನೇ ಪತಿಯೆಂದು ನಂಬಿಹೆಸೆಂದೊಂದುಮುಖಿ

|೪೬|

ಎಲೆ ನೃಪತಿ ದಮಯಂತಿಯನು ನಿನ
ಗೊಲಿಸಿ ಬಂದೆನು ಭಾಷೆ ಸಂದುದು
ಲಲನೆಯನು ನೀ ಮದುವೆಯಾಗಿಂದನ್ನು ಕಳುಹೆನಲು
ಬಳಲಿದಿರಿ ನಮಗೋಸುಗವೆ ಬಲು
ಹಳುವದಲೆ ತೊಳಲಿದಿರಿ ಕಷ್ಟವ
ಬಳಸಿದಿರಿ ಸಾಕಿನ್ನು ಗಮಯಿಸಿಯೆಂದು ಬೀಳೋಟ್ಟ

|೪೭|

ಕೇಳು ಪಾಂಡವತನಯ ರಾಜಮ
ರಾಳ ತೆರಳಿದುದತ್ತ ನಳಭೂ
ಪಾಲನಿತ್ತಲು ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ತನ್ನ ನಗರಿಯನು
ಆಳುಮಂದಿಯ ಕಳುಹಿ ಮನದಿ ವಿ
ಶಾಲ ವಿರಹದ ತಾಪದಲಿ ಮಿಗೆ
ಕೇಳಮೇಳ ವಿನೋದ ವಿಭವವನುಳಿದನಾ ನೃಪತಿ

|೧೮|

ಅತ್ತಲಾ ದಮಯಂತಿ ನಳನೊಳು
ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟಳು ನೃಪಗೆ ವಿರಹವು
ಹೊತ್ತಿತಾಕೆಯ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗಾಯ್ತು ಸಂತಾಪ
ಚಿತ್ತಜನು ಪಾತಕನು ವಿರಹವ
ಹೊತ್ತಿಸಿದನಿಷ್ಟುಗೆ ಮದನನ
ಹೆತ್ತವನು ವರಪುರದರಸ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ಕರುಣಿಸಿದ

|೧೯|

* * * *

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ರಾಜಿಸುವ ವರ ಭೀಮಪುರದಲ್ಲಿ
ರಾಜ ನಳನೃಪ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸ
ರಾಜತೇಜದಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಪುರವ ಸತಿಸಹಿತ

||

ಕೇಳು ಧರ್ಮಜ ನಳನ ರೂಪನು
ಕೇಳಲೀ ಹದನಾಯ್ತು ಸತಿಗೆ ನೃ
ಪಾಲನಂಗವು ಗೋಚರಿಸಲೆಂತಹುದೂ ವಿರಹಾಗ್ನಿ
ನಾಲಗೆ ದ್ರವವಿಲ್ಲ ಮಂಚದ
ಮೇಲೆ ಮಲಗಲು ಬಲಿದವಸ್ಥೆಯ
ಹೇಳಲಿಸ್ತೇನರಸ ದಮಯಂತಿಯ ಮನೋವ್ಯಧೆಯ

|೨|

ಲಲನೆ ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯನುಳಿದಳು
ಹೊಲಬುದ್ದಿದ ಮನದಿ ಸತಿಯರು
ಸುಳಿಯೆ ನಳನೃಪ ಬಂದನಿದೂ ಎಂದೆನುತ ಕಳವಳಿಸಿ
ನಿಲುಕಿ ಸೋಡುವಳೊಮ್ಮೆ ಶಾಂತಿ
ಹಲುಬುವಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಂಡದ
ಕೆಳದಿಯರು ತಮ್ಮಾಳಗೆ ತಾವಾಲೋಚಿಸಿದರಲ್ಲಿ

|೩|

ವಿರಹ ಬಲಿದುದು ಸುತೆಗೆ ನಾವಿದ
ನರಸಗರುಹವೆಂದು ಕೆಳದಿಯ
ರಿರದೆ ಬಂದರು ಭೀಮನೃಪಗಿಂತೆಂದರೀ ಹದನ
ವರ ಕವಿಗಳಂದಿನಲ್ಲಿ ಧರಣೀ
ಶ್ವರನ ಕೃವಾರಿಸಲು ಕೇಳಿದು
ತರುಣಿ ವಿರಹಕೆ ತನುವ ತೆತ್ತಿಹಳಿಂದರಬಲೆಯರು

|೪|

ಕೇಳಿದನು ನಸುನಗುತ ಭೀಮನ್ಯ
ಪಾಲ ತನ್ನಾತ್ಮಜೆಯ ಯೋವನ
ದೇಣಿಗೆಯನಾಲಿಸುತ ವರನಾರೆಂದು ಚಿಂತೆಯಲಿ
ಟಿಲಗಕೆ ನಡೆತಂದು ಬರೆಸಿದ
ನೋಲೆಗಳ ಕಳುಹಿದನು ಧರಣೀ
ಪಾಲಕರ ಬರಹೇಳೆನುತ ಹೊಯಿಸಿದನು ಡಂಗುರವ

|೩|

ಹರಿದರರಸಾಳಗಳು ದಿಕ್ಕುಗ್ರಹಿ
ಭರಸುಗಳ ನಗರವನು ಇತ್ತಲು
ಪುರವ ಶೃಂಗರಿಸಿದರು ಭೀಮನ್ಯಪಾಲನಾಜ್ಞೆಯಲಿ
ತರಿಂದರು ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ನವ
ಭರಿತವಾದ ಸುವಸ್ತುಗಳ ಏ
ಸ್ತುರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದರಗಲದಲ್ಲಿ ವೈವಾಹ ಮಂಟಪವ

|೪|

ಹೊಳೆವ ದಂತದ ಕಂಬಗಳ ಪ್ರ
ತ್ವಳಿಯ ಸಾಲಿನ ಮೇಲುಕಟ್ಟಿನ
ತ್ವಳಿರ ತೋರಣಾದೋರಣಾದ ಲೋವೆಗಳ ಅರಳೆಲೆಯ
ಬಳಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಸರದ ಪವಳದ
ಬಿಳಿಯ ಜೋರಿಯ ಮೇಲುಗಟ್ಟಿನ
ಹೊಳ್ಳಹು ಮಿಗೆ ರಚಿಸಿದರು ಸತಿಯ ವಿವಾಹಮಂಟಪವ

|೫|

ಓರಣದ ಬೀದಿಗಳ ಸಾದಿನ
ಸಾರಣೆಯ ಕತ್ತಲಿಯ ಮಿಗೆ ಪ
ನ್ಯೂರ ಚಳೆಯದ ಪರಿಮಳದ ಕುಂಕುಮದ ಕಾರಣೆಯ
ತೋರಣದ ತಳಿಗೆಗಳ ಘನ ಸಿಂ
ಗಾರವಸೆಯುವ ಕೇರಿಕೇರಿಯ
ವಾರನಾರಿಯರಿಂದ ಸಂದರ್ಭಾಸಿತ ವಿದಭ್ರಷ್ಟರ

|೬|

ಮಾಳವಾಂದ್ರ ಕಳಿಂಗ ಕೋಸಲ
ಚೋಳ ಮತ್ತೀ ವರಾಳ ಕೊಂಕಣ
ಗೌಳ ಕುಂತಳ ಮಗಧ ಬಬರ ಪಾಂಡ್ಯ ಕಣಾರಣ
ಲಾಳ ವಂಗ ಸುರಾಷ್ಟ್ರ ಕುರು ನೇ
ಪಾಳ ಘೂರ್ಜರ ಸಿಂಧು ಮರು ಪಾಂ
ಚಾಳ ಮೊದಲಾದಶಿಳ ಧರಣೀಪಾಲರ್ಯಾದಿದರು

|೭|

ಧರಣೀವಲಯ ದಿಗಂತದವನೀ
ಶ್ವರರು ಭೂಸುರ ಸಿದ್ಧ ವಿದ್ಯಾ
ಧರರು ಸುಜನರು ಮಲ್ಲ ಸಚಿವರು ಮಕುಟವರ್ಧನರು
ಪರಮ ಪುರುಷರು ಪಂಡಿತರು ಕವಿ
ಪರರು ನಟ ಗಾಯಕರು ವಿದ್ಯಾ
ಧರರು ದೃವಜ್ಞರುಗಳಗಳಿತರಾಗಿ ನೆರೆದು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

|೮|

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾರದನು ಹರಿ
ವಾಸುದೇವಾಯೆಂಬ ಏಂಕೆಯೆ
ಭಾಸುರದ ಕರಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುತ ಮುನಿಗಳೊಗ್ಗನಲಿ
ವಾಸವನ ಸಭೆಗ್ರೇತರಲು ಸಂ
ತೋಷದಿಂದಿರೆದ್ದು ಘನ ಸಿಂ
ಹಾಸನದಿ ಕುಳಿರಿಸಿ ಕೃಮುಗಿದೆಂದನಮರೇಂದ್ರ

|೯|

ಎತ್ತಣಿಂದ್ಯೆತಂದಿರುವಿಂದ್ಯೋ
ಭುತ್ತಮರು ಧರಣೀಶರಲಿ ನೆರೆ
ಸತ್ಯಧರ್ಮ ಸುಶೀಲರಾರುಂಟಲ್ಲಿ ಗುಣವೇನು
ಚಿತ್ತವಿಸಿ ಮುನಿನಾಥಯೆನಗದ
ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಪೇಳೆನಲು ಸುರಮುನಿ
ಚಿತ್ತದಲಿ ನಸುನಗುತ ನುಡಿದನು ಪಾಕಶಾಸನಗೆ

|೧೦|

ಅಮರಪತಿ ಕೇಳವನಿಯಲ್ಲಿ ಭೂ
ರಮಣರುಂಟು ಅನೇಕರವರೊಳು
ನಿಮಗೆ ಹೇಳ್ಣಿ ವಿದಭ್ರಂಷಪುರಪತಿ ಫೀಮನ್ಯಪತನುಚೆ
ಕಮಲಮುಖಿ ದಮಯಂತಿಗೆಷ್ವನ್
ಸಮತಳಿಸೆ ಚಿತ್ತದಿ ಸ್ವರ್ಯಂವರ
ಕಮಿತ ಬಲ ನೃಪರ್ಯೈದಿ ಬರುತಿದೆ ಧರಣೀಯಗಲದಲಿ

೧೨೧

ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಸಮಸ್ತ ಧರಣೀ
ವಲ್ಲಭರನೇನೆಂಬೆ ಪಟ್ಟಣ
ವೆಲ್ಲ ನೆರೆದು ದೇಶದೇಶಾಂತರದ ಯಾಚಕರು
ನಿಲ್ಲದ್ವೈತರುತಿದೆ ವಿವಾಹವ
ನಲ್ಲಿ ನೋಡುವೆನೆನುತ ಮುನಿ ಕರ
ಪಲ್ಲವದ ಏಕೆಯಲಿ ಹಂಸವನೇರಿ ಹೊರವಂಟ

೧೨೨

ಅರಸ ಕೇಳಮರೇಂದ್ರನಾ ಮುನಿ
ವರನ ವಚನವ ಕೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದ
ವಿರಹದಲಿ ಕರೆಸಿದನು ಸತಿಯರಿಗೆಂದನೀ ಹದನ
ಪರಮಸತಿ ದಮಯಂತಿಯಳನುಪ
ಚರಿಯದಲಿ ಎನಗೊಲಿಯೆ ಮಾಡೆಂ
ದುರುತರದ ವಸ್ತುಗಳನಿತ್ತಭಲೆಯರ ಬೀಳೊಟ್ಟಿ

೧೨೩

ತರಿಸಿ ಏರಿದ ದಿವ್ಯರಥವನು
ಕರೆಸಿದನು ಯಮ ವರುಣ ವಾಯ
ವೃಧಿ ಸಹಿತ ಹೊರವಂಟನಮರಾವತಿಯನಮರೇಂದ್ರ
ಧರೆಗಳಿಂದ ಬರೆ ಮುಂದೆ ಮಾರ್ಗದಿ
ಸೃಂಗ ರೂಪಿನ ಸೃಂಗಧನ ಕಂ
ಡರು ಮನೋರಾಗದಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರುಚಿತದಲೆ

೧೨೪

ನಳಿನಮಿತ್ತನ ತೇಜದಪೋಲಿಳಿ
ಗಿಳಿವ ಮುಹಿಮರ ಕಂಡು ರಥದಿಂ
ದಿಳಿದು ನಳನ್ನಪ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂದಿರಲು
ತಳಿತ ಹರುಷಾನಂದದಲಿ ಬರ
ಸೆಳೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದರು ರಾಯನ
ಚೆಲುವನೀಸ್ತಿಸಿ ನಲಿದು ಹೊಂಡಾಡಿದರು ಮನವೋಲಿದು

೧೨೪

ಕುಶಲವೇ ನಳನ್ನಪತಿ ಬಾರ್ಗ್ಯ
ಶತಿಕುಲೋಽಧ್ವವ ನಿನ್ನ ಪಿತನೀ
ವಸುಧೇಗಧಿಪತಿ ಏರಸೇನನು ಪರಮಸಖನೆಮಗೆ
ಒಸೆದು ಬೇಡುವ ಕಾರ್ಯವಿದು ಭರ
ವಸದಿ ಬಂದೆಪು ನಮಗೆ ಘಲ ಸಿ
ದ್ವಿಸಿತು ಉಪಕಾರಾರ್ಥ ನಿನ್ನಂದಾಗಬೇಕೆಂದ

೧೨೫

ಕರಿಗಮನ ಚಿತ್ತವಿಸು ನಾವೇ
ನರರು ನಿಮಗಂತರವೆ ಸಾಕಂ
ತಿರಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪದಾಭ್ಯ ದರುಶನವಾದುದಿಂದಿನಲಿ
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ನಮಗೇನು ಬುದ್ಧಿಯ
ಕರುಣೀಸುವಿರದ ಮಾಳ್ಳಿನೆನೆ ಶಚಿ
ಯರಸನಾ ನುಡಿಗೇಳಿ ನಗುತಿಂತೆಂದನಾ ಸೃಪಗೆ

೧೨೬

ಭೂತಳದೊಳಿಹ ಸತಿಯರಲಿ ರೂ
ಪಾತಿಶಯೆ ದಮಯಂತಿಯೆನಲಾ
ಮಾತಿನಲಿ ಮನವೋಲಿದುದನಗವಳಲ್ಲಿ ನೀ ಪೋಗಿ
ಆ ತಳೋದರಿಗುಚಿತ ವಚನ
ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕದಿಂದ ಸತಿಯಳ
ನೀ ತಿಳಿಹಿಯನುಕೂಲೆಯನು ಮಾಡೆಂದನಮರೇಂದ್ರ

೧೨೭

ಈತ ಹಿತ್ಯಪತಿಯಮರಪತಿ ತಾ
ನೀತ ವರುಣನು ವಾಯುವೀತನು
ಮಾತ ಮನ್ಮಿಸು ಮಾಡು ನಮಗುಪಕಾರವನು ನೀನು
ಈ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾದೃಶ್ಯ ವರವನು
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದೊಲಿದಿತ್ತೆವಿಂದಿನೋ
ಖಾ ತಳೋದರಿಯೋಲಿವ ಹದನನು ಮಾಡು ಹೋಗೆಂದ

೨೧೦

ಕೇಳಿದಾ ಮಾತಿನಲಿ ಜಿಂತೆಯ
ತಾಳಿದನು ಚಿತ್ತದಲಿ ನಳನ್ನಪ
ಲೋಲಲೋಜನೆ ತನ್ನನೇ ಪತಿಯೆಂದು ಭಜಿಸಿಹಳು
ಆ ಲತಾಂಗಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಮ ವಿ
ಶಾಲ ಮನವಿಹುದಿನ್ನು ಶಿವಶಿವ
ಬಾಲಕಿಯ ಬೆಸಗೊಳಲು ನಾಲಗೆಯೆಂತು ತನಗೆಂದ

೨೧೧

ಎಂದು ಮನದಲಿ ಮರುಗಿ ವಿನಯದೋ
ಳೀಂದನೆಲೆಯಮರೇಂದ್ರ ನಿಮಗೂ
ಮಂದಗಮನೆಯನೋಳಗು ಮಾಡೆಂದನಗೆ ಪೇಣ್ಣಿರಲ
ಹಿಂದುಗಳಿದರೆ ಮನಕೆ ಖಿತಿ ನಿಮ
ಗಿಂದು ಬಾರದೆ ಬಿಡು ಲೋಕದಿ
ಇಂದುಮುಖಿಯರ ಗುಣವ ತಿಳಿಯಲಸಾಧ್ಯ ಕೇಳೆಂದ

೨೧೨

ಆ ಯುವತಿಯರು ಕಾರ್ಯಗಳ ಸೇರೆ
ಬೀಯ ಮಾಳ್ಳಿರು ಕುಟಿಲ ವಿದ್ಯಾದಿ
ಮಾಯೆಗಳ ಹಣ್ಣುವರು ನಿತ್ಯದಿ ಹುಸಿಯನಾಡುವರು
ಕಾಯವಳಿದರು ಅಂತರಂಗವ
ಬಾಯಬಿಡರನ್ನಾವಾಡುವ
ರಾಯತಾಕ್ಷಿಯರಂದವಿದು ಸುರರಾಜ ಕೇಳೆಂದ

೨೧೩

ಕಪಟವನು ಬಿಡರಾತ್ಮಭುದ್ಧಿಯೋ
ಜುಪಮೆಗಾಣದೆ ನುಡಿದು ಹೋಳವರು
ಚಪಲ ಚಿತ್ತದಿ ಮನವ ವಂಚಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವರು
ಗುಪಿತವಳವಡದಾಪ್ತರೋಡವೆಯು
ನಪವರಿಸಿ ಸಾಹಸವ ಮೇರವರು
ನಿಪ್ಪಣಿಯರಿಗಿದು ಸಹಜಗುಣವಮರೇಂದ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೨೧೪

ಸಾವಿಗೆಂಳಿಸರು ಮನದಿ ಸತ್ಯವ
ಭಾವಿಸರು ಹುಸಿಯೋಲುಮೇದೋರುವ
ರಾವ ಪರಿಯಲಿ ಹೃದಯಗೊಡದನ್ನತಗಳನಾಡುವರು
ವಾವವರ್ತನವಿಲ್ಲ ಸತ್ಯಕೆ
ಪಾವಕನ ಮುಟ್ಟುವರು ಸತಿಯರ
ನಾವ ಪರಿಯಲಿ ನಂಬಬಹುದ್ದೇ ಎನುತ ಹೋರವಂಟ

೨೧೫

ನಲವು ಹಿಂಗಿದ ಮನದಿ ನೃಪ ಮಾ
ಬ್ರಹ್ಮವನಲ್ಲಿಯೆ ನಿಲಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರೆ
ತಳಿತ ರತ್ನಪ್ರಭೆಯ ಸಾಲಿನ ಸೌಧ ಪಂಕ್ತಿಗಳ
ಹೋಳೆ ಕಲಶದ ಗೋಪುರದ ಕೊ
ತ್ತಳಿದ ಸಾಲಿನ ಕೋಂಟಿಯನು ಕಂ
ಡಲಫುಭುಜಬಲ ನೃಪತಿ ಹೋಕ್ಕ ವಿದಭ್ರಪಟ್ಟಣವ

೨೧೬

ಅರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರಲಿ
ತ್ತೀರದ ವೇದಿಕೆಗಳಲಿ ಪಟುಬ್ಬಟ
ರುರುತರದ ಕ್ಯಾದುಗಳ ಕಾಹಿನ ದಾರವಟ್ಟದಲಿ
ಇರಲು ಕಂಡಾ ತರುಣೀಯರು ಸಂ
ಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಸದಗರವ ನಳಭೂ
ವರನದೃಶ್ಯದ ರೂಪಿನಲಿ ಒಳಹೋಕ್ಕನರಮನೆಯ

೨೧೭

ಆಗಲಾ ದಮಯಂತಿ ಜಿತ್ತದ
ಬಾಗಿಲುಪ್ರಗೆಯಲಿ ರತ್ನದ
ತೈನು ಮಂಚದ ಹಾಸಿನಲಿ ಕುಳಿರಲಿ ಕೆಜದಿಯರು
ಆ ಗರುವೆಯೋಲಗದೊಳಿರುತ್ತಿರೆ
ಪೂಗಣೆಯನೇಸುಗೆಯಲಿ ನಳಜರಿ
ತಾಗಮದ ಕಥನಗಳ ತಾನಾಲಿಸುತ್ತ ಜಿತ್ತದಲ್ಲಿ

|೨೭|

ಬಂದರಲ್ಲಿಗೆ ಸುರಪ ಕಳುಹಿದ
ಮದಗಮನೆಯರಖಿಳ ವಸ್ತುವ
ತಂದು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಕ್ಯಾಮುಗಿದೆರಗಿ ನಿಂದಿರಲು
ಬಂದ ಸತಿಯರ ನೋಡಿ ನೀವೆ
ಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಹದನೇ
ನೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಿ ವಿನಯದಿಂದರುಹಿದರು ಮಾನಿನಿಗೆ

|೨೮|

ತಾಯೆ ಕೇಳಮರೇಂದ್ರ ನಿಮ್ಮ ನಿ
ಜಾಯತದ ಜೆಲುವಿಕೆಯ ಕೇಳಿದು
ಕಾಯಜನ ಶರಹತಿಗೆ ನೋಂದುರೆ ಕಳುಹಿದನು ನಮಗೆ
ಆಯತದ ಭೂಷಣವ ತೊಡು
ಸುರಾಯನಿಗೆ ಸತಿಯಾಗು ಮತ್ತುದ
ರಾಯರಷ್ಟರವರ ನೆಚ್ಚಿದರೆಂದರಾ ಸತಿಗೆ

|೨೯|

ಪದವಿ ಯಾವುದು ಲೋಕದಲಿ ಸುರ
ಪದವಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮಿಕ್ಕಿನ
ಪದವಿಯಂತೇ ತಾಯೆ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡು ಜಿತ್ತದಲ್ಲಿ
ಸದರವೇ ನರಜನ್ಮದವರಿಗೆ
ಒದಗಲರಿಯದು ಪುಣ್ಯ ನಿನಗಿದು
ಸುದತಿ ಕರುಣಿಸು ಮಾತನಂದರು ನಗುತ ರಂಭೆಯರು

|೩೦|

ಅಲರ ಪರಿಮಳದೆಡೆಗೆ ತುಂಬಿಗ
ಜೊಲಿದು ಪೋಪಂದದಲೆ ಲೋಕದೊ
ತಲರು ವಿಕಸಿತವಾಗಿ ಹೋಹುದೆ ತುಂಬಿಲಿದ್ದೆಡೆಗೆ
ಸಲೆ ತವಕದಿಂದಮರಪತಿಯಿಡೆ
ಗೊಲಿದು ನೀ ಪೋಪಂತೆ ಸುರಪತಿ
ನಲುವನಿಂದಲೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗ್ಗೆದುವನು ಪುಣ್ಯವಲಾ

|೩೧|

ಎನಲು ಕೇಳಿದಳಾ ನುಡಿಯ ಸುರ
ವನಿತೆಗೆಂದಳು ಜಿತ್ತವೆನಗೊ
ಬ್ಬನಲೆ ಸಿಲುಕಿತು ಮರಳಿಪೋಡೆ ಕಮಲಾಕ್ಷಗಳವಲ್ಲ
ಅನಿಮಿಷಾಧಿಪ ತನಗೆ ದೇವಾಂ
ಗನೆಯರಿರುತ್ತಿರೆ ಮನುಜಸತಿ ಪಾ
ವನವೆ ಬರಿದೆ ದುರಾಸೆ ತನಗೇಕೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೩೨|

ಮರಳಿದರು ಸುರಸತಿಯರಿತ್ತಲು
ಬರುತೆ ನಳನ್ನುಪತ್ತಿಲಕ ತಾ ಮನ
ಹರುಪದಲೆ ನಿಜರೂಪ ತಾಳ್ಳನು ರಾಜತೇಜದಲಿ
ಅರಸನಿರೆ ದಮಯಂತಿ ಕಂಡ
ಜ್ಞರಿಯ ಮದನನೊ ನಳನೊ ನಳಕೂ
ಬರನೊ ಜಯಂತನೊ ಎನೆ ವಿಸ್ಕಯಗೊಂಡಳಾ ತರುಣಿ

|೩೩|

ಎಂದು ಪರಿತೋಷದಲಿ ನಾರೀ
ವೃಂದ ಸಹಿತಿದಿರೆದ್ದು ವಿನಯದಿ
ನಿಂದು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ಸಿಂಹಾಸನದಿ ಕುಳಿರಿಸಿ
ತಂದು ಮುಕ್ತಾಘಲಗಳನು ಮುದ
ದಿಂದ ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಸತಿಯರ
ಸಂದರ್ಭಿಯ ಕೆಲಕೊತ್ತಿ ನುಡಿದಳು ಮಧುರವಚನದಲಿ

|೩೪|

ಆರು ನೀವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ
ಕಾರಣವಿದೇನಮ್ಮು ರಾಜ
ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನೀವೋ ಹೊಕ್ಕೆ ಹದನೇನಿಲ್ಲಿ ಗಂಡುನೇಣ
ಸೇರಲಮ್ಮುದು ನೀವಫಾಡದ
ವೀರರತಿ ಸೌಂದರ್ಯರನೇ ನಳ
ಭೂರಮಣ ನಸುನಗುತ ನುಡಿದನು ಸತಿಗೆ ವಿನಯದಲ್ಲಿ

|೧೬|

ತರುಣೆ ಕೇಲಮರೇಂದ್ರನಟ್ಟಿದ್ದ
ಚರನು ತಾ ಮಿಗೆ ನಿನ್ನ ರೂಪನು
ಸುರಮುನಿಪನರುಹಿದರೆ ಕೇಳಿದನಿಂದ್ರ ವಿರಹದಲಿ
ಕರಗಿ ಮದನನ ಶರಹತಿಗೆ ಮನ
ಮರುಗಿ ಬಂದಿಹನಲ್ಲಿಗಾತಂ
ಗರಸಿಯಾಗನೆ ಕೇಳಿ ಮುಖಿದುಹಿದಳು ದಮಯಂತಿ

|೧೭|

ಬಲ್ಲವರು ನೀವಧಿಕರೆಮ್ಮೋಳು
ಸಲ್ಲದೀ ನುಡಿಯೇತಕಿದು ಶಚಿ
ವಲ್ಲಭನ ಮಾತೇನು ಸಾಕಂತಿರಲಿ ಎನಗಿನ್ನು
ವಲ್ಲಭನು ನಳನ್ನಪತಿಯಲ್ಲದೆ
ನಲ್ಲರುಂಟೇ ಜಗದಿ ನೀವೋ ಸುರ
ರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಭಿಧಾನವೇನೇಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

|೧೮|

ದೂತರಲ್ಲಿ ಕುಲಗೋತ್ತಗಳ ನೀ
ನೇತಕರಸುವೆ ತರುಣೆ ಇಂದ್ರನು
ಖ್ಯಾತ ಪುರುಷನು ಬಯಸುವುದು ಕೃತಪುಣ್ಯ ನಿನಗಿನ್ನು
ಭೂತಳದ ನರರಧಿಕರೇ ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯೇಕವರಲ್ಲಿ ಬಿಡು ಪುರು
ಹೂತನನು ಕ್ಷೇವಿದಿದು ನೀ ಸುಖಿಯಾಗು ನಡೆಯೆಂದ

|೧೯|

ಇಳೆಯ ಮತ್ತ್ವರು ನಾಕನಿಳಯರಿ
ಗಳವೆಯಂತವರೆಲ್ಲ ನುಡಿಯಲು
ಕುಲಗಿರಿಗೆ ನೋರಜಂತರವೆ ನೀ ನೋಡು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ
ನಳನ್ನಪನ ಬಯಸುವಡೆ ನಿನಗವ
ನೊಲಿವನೇ ಧಾತ್ರೀಶರೊಳಗ
ಗ್ರಂಥಿ ಸಾಕೆಂದನಲು ಕನಲಿದು ನುಡಿದಳಾ ತರುಣೆ

|೧೦|

ಮಾನವಾಧೀಶಪ್ಪರೊಳಗೆ ಸನು
ಮಾನವುಳ್ಳವ ಸತ್ಯಸಂಧಿ ನಿ
ಧಾನಿ ಹಿಮಕರವಂತಪಾವನ ಸಾವಾಭೋಮನಲೆ
ಆ ನರೇಂದ್ರಗೆ ಸರಿಯೆ ಮನಮುನಿ
ದಾನವಾಮರರಿನ್ನು ನಿಮಗೇ
ಹೀನವೃತ್ತಿಯ ಮಾತದೇಕೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

|೧೧|

ನಿಷಧಪತಿಯೇ ಪತಿಯೆನುತ ಭಾ
ವಿಸಿದೆನಾತನ ಕರುಣಾವೇನ್ನಲಿ
ಪಸರಿಸಿದದು ಲೇಸು ಲೇಸಲ್ಲದೊಡೆ ನಳನ್ನಪಗೆ
ಅಸುವ ತೆರುವೆನು ಎನಗೆ ಘಲ ಸಿ
ದ್ವಿಸಲಿದೇ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂದಾ
ಶತಿವದನೆ ಕಂಬನಿಯ ಮಿಡಿದಳು ನವಿದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

|೧೨|

ಕರಗಿತಂತಃಕರಣ ನೃಪತಿಗೆ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯ ದೃಢವ ಕಂಡನು
ಕರುಣಾಲತೆ ಕುಡಿಯೋರಿತಾಕ್ಷಣ ನುಡಿದನಾ ಸತಿಗೆ
ಸರಸಿಜಾನನೆ ಕೇಳು ತಾನೇ
ಧರಣಿಪತಿ ನಳನೆನಲು ಲಜ್ಜಿಸಿ
ಶಿರವ ನಸುಬಾಗಿದಳು ಮತ್ತಿಂತದಳಾ ನೃಪಗೆ

|೧೩|

ನಾಕನಿಳಯರು ಕುಟುಂಬಿದ್ದರ
ನೇಕ ಮಾಯಾವಿದರು ಧರೆಯೋಳು
ಪ್ರಾಕೃತರು ನಾವ್ ನಿಮ್ಮ ನಂಬುವ ಪರಿಯದೆಂತೆನಗೆ
ಸಾಕು ಮನ ನಂಬುವರೆ ಹೃದಯದ
ಚೋಕೆಯಲಿ ಕುರುಹನಗೆ ತೋರೆನ
ಲಾ ಕಮಲಲೋಚನಗೆ ನುಡಿದನು ನೃಪ ನಿದರ್ಶನವ

|೧೭|

ವನಜ ಮುಖಿ ನಿಸ್ಸಂತರಂಗದ
ಮನವ ಕಾಣವ ಬಗೆಯೋಳಾನಿಂ
ದಿನಲಿಯನಿಮಿಷನೆಂದು ಪೇಳಿದೆನಿದರ ತಪ್ಪೇನು
ಮನದ ಸಂಶಯವೇನು ಹಂಸೆಯ
ನಿನಗೆ ಕಳುಹಿದೆ ರಾಯಭಾರದಿ
ವನಿತೆ ನೀನಿದ ತಿಳಿದು ನಂಬುವುದೆನ್ನ ನೀನೆಂದ

|೧೮|

ನಳನೆನಲು ತನು ಪ್ರಜಕಜಲದಲಿ
ಮುಳುಗಿ ಹೊಂಪುಳಿವೋ ಇಗಿ ತನ್ನಯ
ಕೆಳದಿಯರ ಮರೆಗೊಂಡು ಹರುಷದ ಹೃದಯಭೀತಿಯಲಿ
ತೊಲಗಿದಳು ನೃಪನಿತ್ತ ಪುರವನು
ಕಳೆದು ಬಂದನು ಮನದ ವಿರಹದಿ
ಬಳಲುತ್ತಿಹ ದೇವೇಂದ್ರನಿದ್ದಂಡೆಗಾಗಿ ವಹಿಲದಲಿ

|೧೯|

ಬಂದು ಭಯಭೀತಿಯಲಿ ನಳನೃಪ
ನಿಂದ್ರ ಮಾರುತ ಯಮ ವರುಣಾರಿಗೆ
ವಂದಿಸುತ ದಮಯಂತಿ ಪೇಳಿದ ಮಾತ ವಿವರಿಸಲು
ಬಂದು ನಿನ್ನಲಿ ಕುಟುಂಬಿಲ್ಲರ
ವಿಂದ ವದನೆಯರಿಂದ ಕೇಳಿದೆ
ವೆಂದು ಸಂತ್ಸೇದರು ಭಯಗೊಂಡಿಹ ನೃಪಾಲಕನ

|೨೦|

ನಳಿನಮುಖಿಯರ ಕಪಟಚಿತ್ತವ
ತಿಳಿಯಲಾರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಕೇಳ್ಣ
ನಳನಿಪತ್ತಿ ನಮಗಾಗಿ ಬಳಲಿದೆಯೆನುತಲುಪಚರಿಸಿ
ಒಲಿದು ಭೂಷಣಾವಿತ್ತು ಕಳುಹಿದ
ರಿಳಿಯ ವಲ್ಲಭನಲ್ಲಿ ತಾವ್ ತ
ಮೊಳಗೆಯಾಲೋಚಿಸಿದರಾ ಇಂದ್ರ ಯಮ ಮಾರುತರು

|೨೧|

ಲಲನೆಯೋಲಿವುದಕಿನ್ನ ಹದನಿದು
ಹಲವು ಮಾತೇನೆಂದು ನಾಲ್ಕಾರು
ನಳನ ರೂಪನು ತಾಳ್ಳರಿತ್ತಲು ಧರಣಿವಲ್ಲಭರು
ನಲಿದು ಬರುತೀರ ಸ್ವರ್ಗ ಮತ್ತ್ಯ
ವಳಿಯ ಜನ ಸುರ ಸಿದ್ಧ ಕಿನ್ನರ
ರೊಲಿದು ಗುಹ್ಯಕ ಗರುಡ ಗಂಧವಾದಿ ಸುರರಲ್ಲಿ

|೨೨|

ನೆರೆದುದಗಣಿತದರಸುಗಳು ಕರಿ
ತುರಗ ರಥ ಪಾಯ್ಸಳದ ಸಂದಣಿ
ಮೆರೆವ ಶಂಖ ಮೃದಂಗ ತಂಬಟ ಭೇರಿ ನಿಸ್ಸಾಳ
ಅರುಬಿತಲ್ಲಿ ವಿಭರ್ಪುರಪತಿ
ಧರಿಸಲಾಪನೆ ಹರ ಮಹಾದೇ
ವರಸ ಬಣ್ಣಿಸಲರಿಯೆ ನೆರೆದ ಮಹಾಮಹಿಸುರರ

|೨೩|

ಅವರ ಪರಿಯಲಿ ಕರೆದು ವಿನಯದೂ
ಇವರವರ ಮರಿಯಾದೆ ಮೇರೆಯೋ
ಇವರವರ ಸತ್ಯರಿಸಿ ಕುಳಿರಿಸಿದನು ಭೀಮನೃಪ
ಅವರವರಿಗುಚಿತೋಪಚಾರದೂ
ಇವರವರ ಮನ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನು
ಭುವನಪತಿಗಳನೇಕರನು ಸಭೆಯೋಳಗೆ ಕೇಳಿದ

|೨೪|

ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ತಾಳ ಮುದ್ದಳೆ
ಯೋಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಸರಸ ನೃತ್ಯಗೆ
ಜೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಸಾರತರ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಗದ್ಯಪದ್ಯಗೆ
ಜೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ತಕ್ಷಾಸ್ತು
ಜೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಹಾಸ್ಯದಿಂದಿರುತ್ತಿದುದಾಸ್ಥಾನ

|ಇಂ|

ಇತ್ತಲಾ ದಮಯಂತಿಗಳ್ಳೆಯ
ನೋಟಿದರು ಶೋಭಾನಗಳ ಪಾ
ಡುತ್ತ ಗೆಲಿದರು ತಿಗುರ ಮಿಗೆ ವಿವಿಧೋಪಚಾರದಲಿ
ಉತ್ತಮಾಂಗನೆಗಳವಡಿಸೆ ನಲಿ
ಯುತ್ತ ಸತಿಯರು ಮಜ್ಜನದ ಮನೆ
ಗತ್ಯಧಿಕ ಹರುಷದಲಿ ದಮಯಂತಿಯನು ಕರೆದೋಯ್ದು

|ಇಂ|

ಬೆರಸಿದರು ಪನ್ನೀರ ಹೊಂಗೊ
ಪ್ರಿಗೆಯಲಿ ಮೋಗಮೋಗೆದು ನಾರಿಯ
ರೆರೆದರಂಗನೆಗಮಳ ಚಂದನ ಗಂಧಪರಿಮಳದಿ
ತರುಣಿಯರು ಲೇಪಿಸಿದರರಸಿಗೆ
ವರದುಕೂಲಾಭರಣಗಳ ಶೈಲಂ
ಗರಿಸಿದರು ದಮಯಂತಿಯೊಫ್ಫಿದಳಧಿಕ ತೇಜದಲಿ

|ಇಂ|

ಮಡದಿಯರು ಬಳಸಿದರು ಸುತ್ತಲು
ಹಡಪ ಜಾಮರ ಗಿಂಡಿಯೊಳಿಗ
ದೊಡನಿರಲು ಬಂದಳು ಸಿತಾಬ್ಜಕೆ ಲಕ್ಷೀಯಂದದಲಿ
ಎಡಬಲದೊಳಿಹ ಕಂಚುಕಿಗಳು
ಗ್ರಾಡಿಸೆ ಪಾಯವಧಾರಿನಲಿ ಮುಂ
ಗುಡಿಯ ಸತಿಯರ ಗಡಣದಲಿ ನಡೆತಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|ಇಂ|

ಕುಡಿತೆಗಂಗಳ ಸಿರಿಮುಡಿಯ ಬಡ
ನಡುವ ಸೆಳಿವತಿ ಬೆಡಗಿನಲಿ ಹೊಂ
ಗೂಡದ ಮೊಲೆ ವೈಯಾರದುಡುಗೆಯ ಸಿರಿಯ ಸಂಗರದ
ತೂಡರ ರುಣಾರುಣ ರವದ ಮೆಲ್ಲಿಡಿ
ಯಿಡುವ ಗಮನದ ಭರದಿ ಕಿರು ಬೆಮೆ
ರಿಡುತ ಬಂದಳು ಸಬಿಯರೊಡನೆ ವಿವಾಹಮಂಟಪಕೆ

|ಇಂ|

ಅವನಿಪತಿ ನಿಜಕುವರಿಗೆಂದನು
ವಿವಿಧರಲುನದ ಮಕುಟವರ್ಧನ
ಭುವನಪತಿಗಳನೇಕೆವಿದೆಲಾ ಸಿಂಹಪೀಠದಲಿ
ಯುವತಿ ನೋಡಿತ್ತೆರದೊಳಿಹ ಸ್ವಪ್ನ
ನಿವಹದಲಿ ನೀ ಹಾಯ್ಯಾ ಮನವಿ
ದ್ದವನ ಕೊರಳಿಗೆನುತ್ತ ಕೊಟ್ಟನು ಪುಷ್ಟಮಾಲಿಕೆಯ

|ಇಂ|

ಬಂದಳಾ ದಮಯಂತಿ ಸ್ವಪ್ನಸಭೆ
ಗಂದು ಹೊಕ್ಕಳು ಕೆಳದಿಯರು ಮುದ
ದಿಂದ ಶೋರಿದರಲ್ಲಿ ಇವರಿವರೆಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತ
ಮುಂದೆ ಬರೆ ಕೃಕಂಬಿಯರ ಬಲು
ಸಂದರ್ಭಿಯ ಕೆಲಕೊತ್ತಿಸುತ್ತಲಿರ
ಲಿಂದುಮುಖಿ ನೋಡಿದಳು ಲಜ್ಜಾಭರದೊಳವನಿಪರ

|ಇಂ|

ಮಾಳವಾಧಿಪನೀತ ಮಗಧನ್ಯ
ಪಾಲನೀತನು ಮತ್ಸ್ಯ ಕುರು ನೇ
ಪಾಲನೀತನು ಕೋಸಲಾನ್ನಯನೀತ ಬಬ್ರಾರನು
ಜೋಳನೀತನು ಸಿಂಧುರಾಜನು
ನೀಲನೀತ ಕಳಿಂಗ ಕುಂತಳ
ಪಾಲಕನ ನೋಡಿತ್ತಲಮರೇಶ್ವರನ ಓಲಗವ

|ಇಂ|

ಎನ್ನನೋಲಿದಿಹಳೆಂದು ಕೆಲಬರು
ಸನ್ನಮಾಡಿದಳೆಂದು ಕೆಲಬರು
ಗನ್ನದಿಂದೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಕೆಲರು ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
ಸನ್ನದೋರಿದಳೆಂದು ಕೆಲಬರು
ಬಿನ್ಣಾದಿ ಏಗೆ ಓರೆ ನೋಟದ
ಕಣ್ಣಿನಿಂದೀಕ್ಷಿಸಿದಳೆಂದಾಡಿದರು ಕೆಲಕೆಲರು

|೧೦|

ಬಾಯ ಬಿಂಕದ ಸವಿನುಡಿಯನಾ
ರಾಯರಾಡಿದರಲ್ಲಿ ಕಮಲದ
ಖಾಯತಾಂಬಕಿ ನಳಗೆ ರೂಪಿನ ನಾಲ್ಕಾಗೆ ಕಂಡು
ಮಾಯವಿದು ತಾನರಿಯನಿವರ ನಿ
ಜಾಯತವನೆಂದೆನುತ ಮುರಿದಾ
ವಾಯುಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕಳು ತನ್ನ ಮಂದಿರವ

|೧೧|

ಕಂಡುಪೇಕ್ಕಿಸಿ ಬಂದಳಂಗನೆ
ಮಂಡಲಾಧಿಪರೆಲ್ಲರನು ಅದ
ಕಂಡು ಭೀಮನೃಪಾಲ ತನುಜೆಯ ಬಳಿಗೆ ನಡೆತಂದು
ಅಂಡಲೆ ಬೆಸಗೊಂಡೊಡಂದಾ
ಲಂಡಲನ ಮಾಯೆಗಳ ವಿವರಿಸೆ
ಚಂಡಬುದ್ಧಿಯನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ ಚಿಂತಿಸಿದ ಭಾರತಿಯ

|೧೨|

ವಾಣಿ ನೀರಜಪಾಣಿ ಬ್ರಹ್ಮನ್
ರಾಣಿ ಪನ್ನಗವೇಣಿ ಸುಕೃತ
ಶ್ರೋಣಿ ಸುರನಿಕುರಂಬವಂದಿತೆ ಸತ್ಯಸಂಚಾರಿ
ವಾಣಿ ಸ್ತೀಕುಲರನ್ನೆ ವರಗಿಂ
ವಾಣಿ ರಕ್ಷಿಸು ರಕ್ಷಿಸೆಂದಾ
ಕ್ಷೋಣಿಪತಿ ಕ್ಷೇಮುಗಿದು ಬೇಡಿದನಾ ಸರಸ್ವತಿಯ

|೧೩|

ನನೆಯಲಾಕ್ಷಣ ಬಂದಳಲ್ಲಿಗೆ
ವನೆಜನಾಭನ ಸೊಸೆ ಜಗತ್ತಾ
ವನೆ ಸುರಾಚಿತೆ ದೇವಿ ಭಕ್ತಾತ್ಮಿತಜನಾಧಾರೆ
ಜನಪ ನೀನಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಎನ್ನನು
ನನೆದ ಹದನೇನೆನಲು ಪದಯುಗ
ವನೆಜಕಾನತನಾಗಿ ಬಿನ್ನೆಸಿದನು ಭಾರತಿಗೆ

|೧೪|

ನಿಗಮನುತೆ ಗೇವಾಂಣಿ ರಕ್ಷಿಸು
ಮುಗುದರನು ಕರುಣಾದಲಿ ನೋಡುತೆ
ಲಗಣಿತದಿ ಅರಸುಗಳು ನೆರೆದಿರೆ ತಿಳಿಯಲರಿದೆಮಗೆ
ಮಗಳ ಮನ ವಿಗಿಂಸಿತು ನಾಲ್ಕಾರು
ಬೆಗಡುಗೊಲಿಸಿದರೆನಲು ಭಾರತಿ
ನಗುತ ನುಡಿದಳು ಕರೆದು ದಮಯಂತಿಯಳನುಪಚರಿಸಿ

|೧೫|

ದೇವ ಮಾಯವಿದೀಗ ಕೇಳಿಲೆ
ದೇವಿ ಇಂದನ ಭಜಿಸೆನಲು ಸಂ
ಭಾವನೀಯರ ಸಭೆಗೆ ಬಂದೆರಗಿದಳು ಭಕ್ತಿಯಲಿ
ದೇವಕುಲಸಂಭವರು ರಕ್ಷಿಸಿ
ನೀವು ಮಗಳೆಂದನ್ನು ಭಾವಿಸಿ
ಪಾವನರು ತರಳಿಯನು ಪತಿಕರಿಸೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೧೬|

ಘಳಿಲನೇ ಪ್ರಜ್ಞನ್ನವೇಷವ
ಕಳಿದು ಯಮ ಪವಮಾನ ವರುಣಾರು
ಬಳಿಕ ಸುರಪತಿ ಮುಜ್ಜಿ ದಮಯಂತಿಯನು ಕೊಂಡಾಡಿ
ನಳನ್ನಪನ ಕರೆಸಿದರು ಮಾವಿನ
ಮಳಿಯ ಕರೆದರು ದೇವದುಂದುಭಿ
ಮೊಳಗಲರಸನ ಕೊರಳಿಗಿಟ್ಟಳು ಪುಷ್ಟಮಾಲಿಕೆಯ

|೧೭|

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭೀಮನೃಪ ಸಂ
ತೋಷದಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿದನು ಮುನಿಗಳ
ಸೇಸೆದಲಿದ್ದರು ಸತಿಪತಿಯರಿಗೆ ಹರಸಿ ಅಕ್ಷತೆಯ
ಭೂಸುರರ ಸತಿಪತಿಯರಿಗೆ ಹರಸಿ ಅಕ್ಷತೆಯ
ಭೂಸುರರ ಮತದಿಂದಲಾ ಧರ
ಚೇತ ಧಾರೆಯನೆರೆದನಲ್ಲಿ ವಿ
ಲಾಸದಿಂದ ಪಾಡಿದರು ಮುತ್ತೈಯೆಯರು ಶೋಭನವ

|೧೯|

ಮಂಗಳಾರತಿಯೆತ್ತಿದರು ದೇ
ವಾಂಗನೆಯರವನಿಪಗೆ ಧರೆಯೊಳು
ತುಂಗವಿಕ್ರಮನಾಗೆನುತ ಹರಿಸಿದರು ಮುನಿವರರು
ಹಿಂಗದಮರೇಂದ್ರನು ಮನೋಹರ
ದಂಗವಸ್ತಾಭರಣವಿತ್ತು ಸು
ರಾಂಗನೆಯರೊಡಗೂಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡನುಚಿತದಲ್ಲಿ

|೨೦|

ಅರಸ ಕೇಳು ವಿವಾಹಸಮನಂ
ತರದೊಳ್ಳೆದನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶೋ
ಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದ ಪನ್ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮವ
ಬೆರಸಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಉಭಯದ
ತರುಣೀಯರು ಒಕ್ಕಳಿಯ ಪರಿಮಳ
ಹೊರೆದುದವನೀತಳವ ಸುರನಿಕುರುಂಬ ನಲಿದಾಡೆ

|೨೧|

ಅರಸ ಕೇಳ್ಣಿ ತನ್ನ ಬಾಂಧವ
ಧರಣೀಪರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುನಿಮು
ಖೀರ ಸುಗಾಯಕ ಪಂಡಿತರ ಭೂಸುರರ ಯಾಚಕರ
ಹರುಷ ಮಿಗಲಾದರಿಸಿದನು ಕರಿ
ತುರಗ ವಸ್ತಾಭರಣದಿಂದುಪ
ಚರಿಸಿ ಭೀಮನೃಪಾಲನವರವರುಗಳ ಬೀಳೆಷ್ಟಿಟ್ಟಿ

|೨೨|

ಅಳಿಯನನು ಮನ್ನಿಸುತ ಮುಗಳಿಗೆ
ಹೊಳೆವ ಮಣಿಭೂಷಣಾದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
ಗಳನು ಗಜ ರಥ ತುರಗ ಪಾದಾತಿಗಳ ಲಾಲನೆಯರ
ಬಳುವಳಿಯನಿತ್ತವನಿಪತ್ತಿ ನಿಜ
ಬಲಸಹಿತ ಮಾಡಿದನು ಪಯಣವ
ನುಲಿವ ಮಂಗಳ ಪಾಠಕರ ಸಂದರ್ಭೀಯ ರಭಸದಲ್ಲಿ

|೨೩|

ವರ ಮುಹೂರ್ತದೊಳೇರಿದನು ಮಣಿ
ಕಿರಣದುನ್ನತ ರಥವ ನಳಭೂ
ವರನು ನಿಜಸತ್ತಿ ಸಹಿತ ಹೊಕ್ಕನು ನಿಷಧ ಪಟ್ಟಣವ
ಹೊರೆವ ಶಂಖ ಮೃದಂಗ ಭೇರಿಗ
ಜುರುಬಿ ಧಂಧಣಿರೆನಲು ಮಿಗೆ ಮೋ
ಹರಿಸಿತಾ ನಿಸ್ಸಾಳತೆತಿ ಫನವಾದ್ಯ ಫೋಷಿಸಲು

|೨೪|

ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಮಂದಿರವ ನೃಪ
ವೃಂದ ನಲಿಯಲು ಸಕಲ ಜನ ಸಹಿ
ತಂದು ಸಿಂಹಾಸನಕೆ ಬಂದನು ಸಚಿವರೋಗ್ನನಲಿ
ಇಂದಮುಖಿ ದಮಯಂತಿಯೋಡನಾ
ನಂದದಲ್ಲಿ ಸಾಮೃಜ್ಯವಾಳಿದ
ನಂದು ವರಪುರದರಸ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ಕರುಣಾದಲ್ಲಿ

|೨೫|

* * * *

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಮರುಗೆ ಪುರುಜನ ಜೂಜಿನಲಿ ಪು
ಷ್ಟರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವ ಸೋತು ನಳಭೂ
ವರನು ನಿಜಸತ್ತಿ ಸಹಿತ ಹೊರವಂಟನು ವನಾಂತರಕೆ

॥

ಕೇಳಿದ್ದೆ ರಾಜೀಂದ್ರ ಧರ್ಮನೃ
ಪಾಲ ನೈಷಧನತುಳ ಸಂಪದ
ದೇಳಿಗೆಯನೇನೆಂದೆ ಸಪ್ತದ್ವಿಪದವನಿಪರ
ಮೌಳಿಗಳು ನೃಪನಂಫ್ಲಿಕಮಲವ
ನೋಲಿಸುತ್ತಿಹುದವನ ಕೇತ್ತಿ ಚ
ಡಾಳಿಸಿತು ತ್ರೈಜಗವನವನೀಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೧೮

ಇಂತೆಸೆವ ಸಂಪತ್ತಿನಲಿ ಭೂ
ಕಾಂತ ನಳಚಕ್ರೀಶನಲಿ ದಮು
ಯಂತಿ ಪಡೆದಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನ ವರಪುತ್ತಿಯೊವಣಳನು
ಸಂತಸದೊಳಿರಲಾ ವಿದಭ್ರ ಪು
ರಾಂತರದಿ ನೆರೆದಬಿಳಿ ಜನ ಭೂ
ಕಾಂತರೊಡನೈತಂದು ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ನಗರಿಗಳ

೧೯

ಸುರಪನಾಗ ವಿದಭ್ರಪುರವನು
ತೆರಳುತ್ತಮರಾವತಿಗೆ ದಿಕ್ಕಾ
ಲರು ಸಹಿತ ನಲವಿಂದೆ ದಮಯಂತಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯನು
ಹರುಷಮಿಗೆ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತೆತರು
ತಿರಲು ಮಾಗಣದಿ ಕಂಡರಾ ಕಲೆ
ಪುರುಷನನು ಕುಟಿಲಾತ್ಕಾಕನ ನಿಸ್ಸಾರಹ್ಯದಯನನು

೨೦

ಕುರುಳು ಜುಂಜುರು ತಲೆಯ ತಗ್ಗಿದ
ಕೊರಳ ಕೆಂಗರಿಗಳ್ಳಿ ಮೋರೆಯ
ಹರಕು ಗಡ್ಡದ ಕೆಂಚಮೀಸೆಯ ಮಲಿನವಸನದಲಿ
ನೆರೆದ ವೀರ ಕರಾಳ ಭಟ್ಟರಿ
ತೈರದೊಳಕ್ಕಿನ ತೇರಿನಲಿ ಕಲಿ
ಪುರುಷ ಕಾಣಸಿಕೊಂಡನಮರೇಶ್ವರನ ನಸುನಗುತ್ತ

೨೧

ಆರು ನೀ ಜಂಭಾರಿಯೋ ಇವ
ರಾಯ ಯಮ ವರುಣಾಧ್ಯರೋ ಸಂ
ಚಾರವೆತ್ತಲು ನಿಮಗೆಯೆನಲಮರೇಂದ್ರ ನಸುನಗುತ್ತ
ತೋರವತ್ತದೊಳಿಂದ ನಳನಿಗೆ
ನಾರಿ ದಮಯಂತಿಯನು ಮದುವೆಯ
ಧಾರೆಯೆರೆಯಿಸಿ ಬಂದೆವೇನೆ ಖಿಗೊಂಡ ಕಲಿರಾಯ

೨೨

ಅನಿಮಿಷರು ನೀವಧಿಕ ಬಲರಾ
ವನಿತೆಯನು ಕೃಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ
ಜನಪ ನಳನ್ನಪಗಿತ್ತು ಬಂದಿರೆ ಹರಮಹಾದೇವ
ಎನಗೆ ನೇಮಿಸಿ ಕಳುಹಿ ನಿಮ್ಮಾಯ
ಮನದ ಬಯಕೆಯ ಸಲಿಸುವೆನು ಕೇ
ಳಿನಲು ಸುರಪತಿ ನಸುನಗುತ್ತ ಕಲಿಪುರಷಗಿಂತಿಂದ

೨೩

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ಕಲಿಪುರುಷ ನಿನ
ಗೀಸು ಪೌರುಷವುಂಟೆ ನಮಗಿ
ನಾನ್ ಸರೋರುಹಗಂಧಿಯಲಿ ಮನವಿಲ್ಲ ನಳನ್ನಪತ್ತಿ
ಆ ಸಮಸ್ತ ನೃಪಾಲರಲಿ ಸ
ದೂಷಣಾನು ಶೌಯೋನ್ನಾತನು ಕಮ
ಲಾಸನಿಗಳವಲ್ಲ ನಿನ್ನಲಿ ಹರಿವುದೇನೆಂದ

೨೪

ಎನಲು ಖಿತಿಗೊಂಡೆಂದ ಕೇಳೆಲೆ
ಅನಿಮಿಷಾಧಿಪ ಎನ್ನನರಿಯಾ
ದಿನಪನಿರಿಲಿ ತಮದ ಗಾವಣಯೇ ಮಹಾದೇವ
ಎನಗೆ ಸರಿಯಾರಿನ್ನು ತಹೆನಾ
ವನಿತೆಯನು ಕುಹಕೆದಲೆ ನಳಭೂ
ಪನನು ಕೆಡಿಸಿಯೆ ಕಾನನಕೆ ಕಳುಹುವೆನು ನೋಡೆಂದ

೧೭।

ಹರಿ ಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವರು
ನರರುರಗ ಸುರ ಯಕ್ಕೆ ಕಿನ್ನರ
ಗರುಡ ಗಂಥವಾದಿ ಸುಮನಸರ್ಲರನು ಬಿಡದೆ
ಹುರುಳುಗೆಡಿಸುವೆ ಸಾಕು ನಳಭೂ
ವರನ ಮಾತೇನಿನ್ನು ಲೋಕಾಂ
ತರದೊಳೆದುರಿಲ್ಲೆನಗೆ ನೀವೇನರಿಯಿರೇ ಎಂದ

೧೮।

ನಿಮಗೆ ಪೌರುಷವಿಲ್ಲ ನಳನಾ
ಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು ಸತಿಯ ಪುರುಷಾ
ಧಮರು ನಿಮಗಿನ್ನೇಕೆ ಕೊಡಿ ಪಟುವೇಷವನು ನಿಮಗೆ
ಕಮಲಮುಖಿಯನು ನಿಮಗೆ ಪಟ್ಟಿದ
ರಮಣೀಯನು ಮಾಡುವೆನು ಎಂದು
ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನುಡಿದನು ಗರ್ವದಲಿ ಕಲಿಪುರುಷ ಸುರಪತಿಗೆ

೧೯।

ಕೇಳಿ ಕೆವಿ ಮುಜ್ಜಿದರು ಹರಹರ
ಭಾಳಲೋಚನ ಎನುತ ಸಭೆಯಲಿ
ಮೊಳನಾಡಿದ ನುಡಿಗೆ ಸುರಪತಿ ಕನಲಿ ಖಿತಿಗೊಂಡು
ಬೀಳುಮಾತುಗಳೇಕೆ ನಿನಗಿದು
ನೀಳಮೇಘಶ್ಯಾಮನಿಗೆ ಸಮ
ಪಾಳಿಯೆನಿಸುವ ನಳನ್ನುಪಗೆ ಎರಡೆಣಿಸುವುದೆ ಎಂದ

೨೦।

ಬವಣಯೇಕೆ ಹಿಮಾಂಶುಕುಲ ಸಂ
ಭವನು ಸುಜನಾಧಾರ ನೃಪತುಲ
ನಿವಹದೊಳು ವಿಶ್ವಾತ ನಿತ್ಯೋದಾರ ನಿಮುಳನು
ಇವಗೆ ವರವಿತ್ತೆವು ಸದಾ ನೆನೆ
ದವರ ಪಾತಕ ಹರಿವುದಿನಾಂ
ಭುವನಪತಿಗೆಯಾರು ಲೋಕದೊಳೆಂದನಮರೇಂದ್ರ

೨೧।

ಹಿಡಿಯೆ ಚೆಲವನು ಹಿಡಿದ ಬಳಿಕದ
ಬಿಡನು ಮತವೆನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಷಧನ
ನಡುವಿಗಟ್ಟಿದೆ ಮಾತಕ ಮಾತಾದದಿರಿ ನೀವೆನಲು
ಮಿಡುಕಿದರು ಕಡುಪಾಟಿಯಿವ ತಾ
ಬಿಡನೆನುತ ಮನನೊಂದು ಸುರಪತಿ
ತಡೆಯದ್ದೆದಿದನಮರಪುರಕವನೀತ ಕೇಳೆಂದ

೨೨।

ಇಳಿದನವನೀತಳಕೆ ಖಳಕುಳ
ತಿಳಕನೆಂದನು ತನ್ನ ಭಟರಿಗೆ
ನಳನ್ನುಪನ ಕಟ್ಟಿವಡಸಾಧ್ಯವಿದೆನಗೆಯಾತನಲಿ
ಒಲಿದಿಹಳು ಜಯವಧು ಸುಶೀಲತೆ
ನೆಲಿಸಿದು ದುಶ್ಯೀಲ ದುರ್ಗಣ
ಬಳಸದರಸನೆನುತ್ತ ಹೊಕ್ಕನು ನಿಷಧ ಪಟ್ಟಣವ

೨೩।

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ವನ ಸಂಪಿಗೆಯ ಬನ
ಪೆಲ್ಲ ಕೇತಕಿ ಕುಸುಮಮಯ ಮೆಳೆ
ಯೆಲ್ಲ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳು ಸರಸೀರುಹದ ಕೊಳಗಳವು
ಬೆಲ್ಲವತ್ತಗಳಿಕ್ಕು ದ್ರಾಕ್ಷಿಗ
ಳೆಲ್ಲ ಖಿಜೂರಾದಿ ವಸ್ತುಗ
ಳಲ್ಲದಿಲ್ಲ ವೃಧಾ ನೆಲನಿಲ್ಲ ನಳನ ರಾಜ್ಯದಲಿ

೨೪।

ಇಲ್ಲವೆನ್ನರು ಬೇಡಿದರೆ ಬಿಡ
ರಲ್ಲಿ ಪಾಡಿನ ಪಂಥಗಳ ನುಡಿ
ಯಿಲ್ಲವನ್ನತವಾಡರಗ್ಗದ ಸತ್ಯನಿಮುಕ್ತರು
ಎಲ್ಲರೊಳಗಳಿಂತರು ಕೈರೋಧಗ
ಇಲ್ಲದಿಹ ಸದ್ಗಮಚಜೀವಿಗ
ಇಲ್ಲಿ ಮೆರೆದರು ಸುಜನರಾ ನಳನ್ನಪನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

೧೭

ಪತಿಯರಿಗೆ ವಂಚಿಸರು ಸತಿಯರು
ಸುತರು ಪಿತೃಗಳ ನುಡಿಗಳನು ತಾ
ವತಿಗಳಿಯರಾಚಾರ ವಣಾಶ್ರಮದ ಧರ್ಮದಲಿ
ಮತಿಯುತರು ಹರಿಭಕ್ತಿಭಾವ
ವ್ರತನಿಯಮ ನಿಷ್ಪೇಯಲಿ ಜನಸ
ಮೃತ್ಯುಂಜೋಸೆದೊಪ್ಪವರು ನೈಷಧನ್ಯಪನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

೧೮

ಅಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿದ ಬೀದಿಬೀದಿಗ
ಇಲ್ಲಿ ಪುರಜನವರಿಯದಂತಿರ
ಲಲ್ಲಿ ಮಾಯಾರೂಪಿನಿಂದ ಪಿಶಾಚನಂದದಲಿ
ಸಲ್ಲಲಿತ ಶಿವ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಿ
ಗೆಲ್ಲ ನಯವಿದನಾಗಿ ಕುಜನರ
ನೆಲ್ಲ ಕಾಡುವ ಬಂದನರಮನೆಗಾಗಿ ಕಲಿರಾಯ

೧೯

ಮುರಿದು ನೋಡಿದನಲ್ಲಿ ತಂಗಿನ
ಮರಗಳುನ್ನತ ವಿವಿಧವೃಕ್ಷದ
ಹೊರಿಗೆಯಲಿ ಕಣೆಸೆವ ನಗರೋದ್ಯಾಸ ವೀರಿಯಲಿ
ಉರುತರದೊಳಿಹ ಅಕ್ಷಪತ್ರದ
ತರುವಿನಗ್ರಂಥೋಳಿರ್ಫ ಬಹುದಿನ
ವರಸ ಕೇಳಾ ಕಲಿಪುರುಷನಿತ್ತಲು ರಾಜಭವನದಲಿ

೨೦

ಕರೆಸಿದನು ನಳನ್ನಪತಿ ಮುನಿಮು
ಖ್ಯಾರನು ಭೂಸುರವರ್ಗವನು ನ
ತ್ವರಿಸಿ ಜಪ ತಪ ಹೋಮ ಯಜ್ಞಾಧಿಗಳನುಗೊಳಿಸಿ
ಸುರರ ಸಂತಪ್ರಣಳಿಯೋಳಿರುತ್ತಿಹ
ನರಸನನುದಿನ ಪೂರ್ವಜನಾಂ
ತರದ ಘಲವದನರಿಯೆ ಬಂದುದು ಕಾಲಗತಿ ನೃಪಗೆ

೨೧

ಒಂದು ದಿವಸದೊಳಾಗ ನೃಪನಿಗೆ
ಒಂದುದಲ್ಲಾಚಮನ ಕಾಲದೊ
ಒಂದು ಶುದ್ಧಾಚಮನವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂದು ನೀಗುಡಿಯೆ
ಇಂದು ತನಗಿದೆ ಸಮಯವೆಂದಾ
ನಂದದಲ್ಲಿ ಕಲಿಪುರುಷ ರಾಯನ
ಸಂಧಿಸಿದ ವಿಧಿವಶವ ತಪ್ಪಿಸಲಾರ ಹವಣೆಂದ

೨೨

ಕಪಟ ಭೂಸರ ವೇಷದಲ್ಲಿ ನಿ
ಷ್ಪಟ ನಳಭೂವರನ ಕೆಡಿಸುವ
ಯುಪಮೆಯನು ತಾ ನೆಗಳಿ ಬಂದನು ಪುಷ್ಟರನ ಹೋರೆಗೆ
ನಿಪುಣನೆಂದನು ನಿನಗೆ ನಳಭೂ
ಮಿಪನು ಸವಿನೆನ ಕೇಳಿ ಬಂದಿಹೆ
ನಪಯಶಕ ಹೆದರದಿರು ನಿನಗಮದಖಿಳಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

೨೩

ಬಲ್ಲೆಯಾ ನೀನೆನ್ನ ಲೋಕಕೆ
ಬಲ್ಲಿದನು ತಾ ಕಲಿಪುರುಷ ನಳ
ನಲ್ಲಿ ದೂತವನಾಡಿ ಗೆಲಿಸುವೆ ನಿನ್ನ ನೆತ್ತದಲಿ
ಒಲ್ಲಿನೆನದಿರು ಸಕಲರಾಜ್ಯದ
ವಲ್ಲಭನ ಮಾಡುವೆನು ನಡೆ ಹುಸಿ
ಯಿಲ್ಲ ನಿಷಧನ ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡುವೆ ನಂಬು ನೀನೆಂದ

೨೪

ನಂಬಿದನು ಲೇಸಾಗಿ ಭಾಷೆಯ
ನಿಂಬುಗೊಂಡುದು ಹೃದಯ ಪುಷ್ಟರ
ನೆಂಬ ವಿಳ ಸಂತೋಷದಲಿ ಕಲಿಪುರುಷನೊಡಗೆಂಡು
ಅಂಬುಜಾಕ್ಷನ ಕಳಿಗೆ ತಾ ಪ್ರತಿ
ಬಿಂಬನೆನಿಸುವ ನಳನ ಬಳಿಗಳಿ
ಸಂಭ್ರಮದೊಳ್ಳೆತಂದರಿಬ್ಬರು ರಾಯನೋಲಗಕೆ

೨೭।

ಮಿಸುವಿ ರತ್ನಪೆಭೆಗಳಲಿ ರಂ
ಜಿಸುವ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ರಾಜ
ಪ್ರಸರಸಹಿತವನೀಶನಿದ್ದನು ಸಿಂಹಪೀಠದಲಿ
ಶತಿಮಾಖಿಯರೆಡಬಲದಿ ಕೈಪಾ
ರಿಸುತ ಸಿತಚಾಮರವ ಚಿಮ್ಮೆಲ್ಲು
ನಸುನಗುತ ಕೈಮುಗಿದು ಪುಷ್ಟರನೆಂದನಾ ನಳಗೆ

೨೮।

ಅರಸ ಕೇಳಿ ವಿಪ್ರನತಿ ಭಾ
ಸುರ ಸುತೇಜದೊಳಿಸೆವ ನೆತ್ತುವ
ನೆರಡ ಕಾಣಿಕೊಟ್ಟ ನನಗಿದರಲ್ಲಿ ಮನವಾಯ್ತು
ಹರವು ಹಾಸಂಗಿಗಳನಾಡುವೆ
ವಿರದೆ ಸೋತವನಾವನಾಗಲಿ
ಧರೆಯನುಳಿದು ವನಾಂತರಕೆ ತೆರಳುವುದು ಸತಿಸಹಿತ

೨೯।

ಧರಣಿಪತಿ ನಿನಗಿನಿತು ಚಿತ್ತಕೆ
ಹರುಷವಾಗಿರಲಿನ್ನು ಮನದಲಿ
ಕೊರತೆದೊರಲು ಮಾಣಿ ಇದು ಪಾಧಿವರ ಪಂಥ ಕಣಾ
ಧೂರಕೆ ಬೇಂಟಿಗೆ ಜೂಜಿಗಿಂದಡೆ
ಕರೆದಡೊಸರಿಸುವುದು ನೀತಿಯೆ
ನಿರುತ್ವಿದು ಚಿತ್ತೇಸು ಎಂದನು ನೃಪಗೆ ಕೈಮುಗಿದು

೨೧।

ಮೇದಿನೀಪತಿ ಕೇಳು ಸಜ್ಜನ
ಸಾಧು ಬಲ್ಲನೆ ನಳನ ಹೃದಯವ
ನಾ ದುರಾತ್ಮನ ನುಡಿಯ ಕೈಕೊಂಡಾಡಿದನು ನೃಪತಿ
ಭೇದದಲಿ ಕಲಿಪುರುಷ ಮಾಯೋ
ಪಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟರನ ಜೂಜಿನ
ವಾದದಿಂದರೆಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲಿಸಿದನು ವಸ್ತುಗಳ

೨೧।

ದುಗನು ಪಂಚಗ ಬಾರವೆರಡಿ
ತ್ತಿಗೆಯ ಬೇಡಿದಡಲ್ಲಿ ಬೀಳ್ಳುದು
ವಿಗಡ ಪುಷ್ಟರನೃಪನು ಗೆಲಿದನು ಹಲಗೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ
ಬಗೆಬಗೆಯ ರತ್ನಗಳ ಧನ ಧಾ
ನೃಗಳ ಗಜ ರಥ ತುರಗ ಮೊದಲಾ
ದಗಣಿತ ಸುವಸ್ತುಗಳ ಸೋತನು ನೃಪತಿ ಪುಷ್ಟರಗೆ

೨೨।

ಆಡಿದನು ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ನೃಪ ಹೋ
ಗಾಡಿದನು ರಾಜ್ಯವನು ಕೋಶವ
ಕೇಡುಗರ ಕೈ ಮೇಳವಿಸಿದುದು ದೃವಗತಿಯಿಂದ
ಬಾಡಿತರಸನ ವದನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ನೋಡಿದರು ಸಜ್ಜನರು ಮರುಗಿದ
ರಾಡಲೇನದನರಸ ಸೋತನು ವಿಧಿಯ ಫಟನೆಯಲ್ಲಿ

೨೩।

ತೀರಿತಿನ್ನೇನವನಿಪತಿ ಭಂ
ಡಾರವಸ್ತು ಸುವಸ್ತುವೆಲ್ಲವು
ಸೇರಿತೆನಗಿಂದಿನಲಿ ಪಣವೇನಿನ್ನು ಪೇಳಿನಲು
ಭೂರಮಣ ಚಿಂತಿಸಿದ ಮನದಲಿ
ನಾರಿಯಳನೊಡ್ಡುವೆನು ಸೋತಿಹ
ಧಾರಿಣಿಯ ನರೆ ಗೆಲುವನೆನ್ನುತ ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ

೨೪।

ಅರಸನಾಪ್ತಪುರೋಹಿತನು ಮನ
ಹರುಷವಳಿದೆಯ್ಯಂದನಂತಃ
ಪುರವ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜವದನೆಯ ಸಭೆಗೆ ತಾ ಬಂದು
ತರುಣಿಯರ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಪ
ಪರಮರಶ್ವದ ಏರಿತದಲ್ಲಿ ತಾ
ಹರುಷಮಿಗೆ ರಂಜಿಸುವ ಸತಿಯಳ ಕಂಡು ಕ್ಷೇಮುಗಿದು

|೨೨|

ತಾಯೆ ಬಿನ್ನಹವಿಂದು ನಿಮ್ಮೀಯ
ರಾಯ ಸೋತನು ಜೂಜಿನಲಿ ನಿ
ದಾಯದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟರನು ಗೆಲಿದನು ಸಕಲರಾಜ್ಯವನು
ನೋಯಲಾಗದು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನೆರೆ
ಬೀಯವಾದುದು ಸಿರಿಯು ಇನ್ನಿದ
ರಾಯತವ ನೀವೋ ಬಲ್ಲಿರೆಂದನು ವಿಪ್ರ ಕ್ಷೇಮುಗಿದು

|೨೩|

ಕಮಲವನದಲ್ಲಿ ಮಂಜು ಸುರಿದಾ
ಕ್ರಮದ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸತಿಯಳಿಗೆ ಮುಖ
ಕಮಲ ಬಾಡಿತು ನುಡಿಯ ಕೇಳುತ ಮನದ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ
ಕಮಲನಾಭನ ಕರುಣ ಕವಚವು
ಸಮೆದರಾರೇಗುವರು ಹರಹರ
ಕುಮತಿ ಪುಷ್ಟರನಿಂತು ಮುನಿದನೆ ಎನುತ ಮರುಗಿದಳು

|೨೪|

ಕಮಲಮುಖಿ ನಳನ್ನಪಗೆ ರಾಜ್ಯ
ಭ್ರಮಣವಾಯಿತೆ ಎನುತ ಸತಿ ಭೂ
ರಮಣನೆಡಗ್ಗೆತಂದು ಕಂಡು ಕಾಂತನಿಂಗಿತವ
ತಮದ ರಾಹುಗ್ರಹವು ಸೋಂಕಿದ
ದ್ಯುಮಣಿಯಂತಿರೆ ಕಂಡು ಧೈಯದಿ
ಕಮಲಮುಖಿ ಕ್ಷೇಮುಗಿದು ಬಿನ್ನೆಸಿದಳು ನಿಜಪತಿಗೆ

|೨೫|

ಶಶಿಕುಲಾಂಬುಧಿಜಂದ್ರ ರಿಪುನ್ಯಪ
ನಿಶಿತ ಭಾಸ್ಕರತೇಜ ನಿಮಗೀ
ವ್ಯಾಸನ ತೋರಿತೆ ಜೂಜಿನಲಿ ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ಬಿಸರುಹಾಕ್ಕನ ಕರುಣಾವಿದು ಸೋ
ಲಿಸಿದನೇ ಪುಷ್ಟರನು ಇದು ವಿಧಿ
ವಶವಲಾ ತಪ್ಪೇನು ಸಾಕಿನ್ನೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೨೬|

ಲಲನೆಯಾಡಿದ ನುಡಿಗೆ ಸಭೆಯವ
ರಳಲಿ ಬ್ಯಾದರು ಪುಷ್ಟರನೆ ಕೇ
ಳಿಲವೋ ಬಾಹಿರ ಸಾಕು ತೆಗೆ ಚಾರಿಗಳನೆಂದೆನುತ
ಹೊಲಬುದಪ್ಪಿದ ಹುಲ್ಲೆ ಬೇಡನ
ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾಗೆ ನಳನ್ನಪ
ತಿಲಕನೆಂದನು ಮನದ ದುಗುಡದಿ ತನ್ನ ನಿಜಸತಿಗೆ

|೨೭|

ತರುಣಿ ಕೇಳಪಜಯದ ನಾರಿಯ
ಸರಗ ಹಿಡಿದೆನು ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಪರರಿಗಿತ್ತುಳುಹಿದೆನು ದೇಹವನಿದಕೆಯಂಜದಿರು
ತರುಣಿ ನೀ ಕಾನನದಿ ಗಿರಿಗ
ಪ್ಪರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡದೆಂತು ಹೊಳಲುಪೆ
ಹರಹರಾಯೆಂದೆನುತ ಸತಿಯನು ನೋಡಿ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

|೨೮|

ಚಿತ್ತವಿಸು ಶಶಿಕುಲಶಿರೋಮಣಿ
ಹೆತ್ತಪರು ಸತಿಸುತರು ಮನೆ ಮನೆ
ವಾತೇ ಬಾಂಧವ ಧರಣಿಪರ ಭೋಗ್ಯಕಸಂಪದವು
ನಿತ್ಯವಲ್ಲ ಶರೀರಸುಖಿಗಳ
ನಿತ್ಯಪೆಂಬುದ ತಿಳಿಯುತ್ತೀ ನಿಜ
ಸತ್ಯವನು ಕ್ಷೇಹಿಡಿದು ಸಲಹೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

|೨೯|

ಚಿಂತೆ ಬೇಡೆಂದರಸನನು ಸತಿ
ಸಂತವಿಟ್ಟಳು ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಮ
ಯಂತಿ ನಿಜಮಂದಿರಕೆ ಸರಿಯಲು ಕಂಡು ಪ್ರಪೂರನು
ಇಂತು ಜೂಜಲಿ ಸೋತು ತಿರುಗಿ
ನೈಂತು ರಾಜ್ಯದಿ ನಿಲುವಿರೆನೆ ಭೂ
ಕಾಂತ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ನಿಜಸತಿ ಸಹಿತಲನುವಾದ

|೧೦|

ತಳಿತ ಮುಣಿಭೂಷಣಂಗಳೆಲ್ಲವೆ
ಕಚಚಿ ಬಿಸುಟನು ಗುರುವಿನಂಫ್ರಿಗೆ
ನಳಿನಮುಖಿಸಹಿತರಿಗಿ ಹೊರವಂಟನು ನಿಜಾಲಯವ
ಬಳಿಕೆಯೇರಿದರವಿಳಪ್ಪರಜನ
ಜಲದ ಕಣ್ಣಳ ಧಾರೆಯಲಿ ಗಾ
ವಳಿ ಮಸಗಿ ಮಿಗ ಶೋಕರವ ತುಂಬಿದುದು ಪಟ್ಟಣವ

|೧೧|

ಸಾಕು ಕಂಬನಿಗಳಲಿ ನನೆದರು
ಉಳಿಗದ ಪರಿಜನರು ಮಂತ್ರಿಗ
ಖೋಲಗದ ಸಾಮಂತ ಸಚಿವರು ಮಲ್ಲ ಗಾಯಕರು
ಬಾಲೆಯರು ಬಾಲಕರು ಪುರಜನ
ಜಾಲವೆಲ್ಲವು ಶೋಕದಲಿ ಕ್ಷಿತಿ
ಪಾಲನರಸಿಯ ಕಂಡು ಮರುಗಿತು ಮಂದಿ ಗೋಳಿಡುತ

|೧೨|

ಮನದಿ ಮುನ್ನವೆ ತಿಳಿದು ನೃಪಸತಿ
ತನಯಿರನು ರಥದೊಳಗೆ ತಂದೆಯ
ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದಳಾಪ್ತರೋಜನೆ ವಿದಭರಪಟ್ಟಣಕೆ
ಜನಪ ಕೇಳಿತ್ತಲು ಮಹಾರೋ
ದನದಿ ಪಟ್ಟಣವೆಲ್ಲ ಮರುಗಲು
ವನಿತೆ ಪತಿಯೋಡಸ್ಯೆದಳು ನಿಜಭಾವ ಶುದ್ಧಿಯಲೆ

|೧೩|

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಲೋಕದ
ಮಾನಿನಿಯೆ ದಮಯಂತಿ ಸತ್ಯ
ಜಾನಿಯಲ್ಲ ಸತಿಯರಿಗೆ ಗುರು ಪತಿಪ್ರತಾಗುಣದಿ
ಮೌನದಲಿ ಪತಿಯಂಭ್ರಿಕಮಲ
ಧ್ಯಾನದಲಿ ಮನಸಂದು ಘನಸತಿ
ಕಾನನಕೆ ಗಮಿಸಿದಳು ವರಪುರದರಸನಾಳ್ಜ್ಯಿಯಲೆ

|೧೪|

* * *

ಇದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಪತಿ ಕಳಿದುಬಿಡೆ ಘಣೆ
ಯೋಡಲಿಗಿಳಿಯದೆ ಮುಂದೆ ಕರಿಗಳ
ಪಡಗೆರಗಿ ದಮಯಂತಿ ಹೊಕ್ಕಳು ಚೈದ್ಯನಗರಿಯನು

॥

ಕೇಳು ಕುಂತಿತನಯ ನಳನ್ನಪ್ಪ
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ಪುರವನಲ್ಲಿಂ
ಮೇಲೆ ನಡೆದರು ಪಯಣಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಯೋಜನವ
ಹೇಳಲೇನದನವರ ವಿಧಿಯನು
ತಾಳಿಗೆಗಳೊಣಿದವು ಸತಿಯಳ
ಕಾಲೊಡೆದು ಸುರಿವರುಣಜಲದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೆಸರಾಯ್ಯು

೧೮

ಎಳೆಯ ಬಾಳೆಯ ಸುಳಿಯು ಅನಲನ
ಜಲದ ಹೊಯ್ಯಲಿ ನೊಂದವ್ವೋಲ್ ಕಡು
ಬಳಲಿದಬಲೆಯ ಕಂಡು ನೃಪ ಮರುಗಿದನು ಮನದೊಳಗೆ
ಲಲಿತ ಹೇಮದ ತಾಗುಮಂಜದ
ಹೊಳೆವ ಮೇಲ್ಮೈನಲಿ ಮಲಗುವ
ಲಲನೇಗೀ ವಿಧಿ ಬಂದುದೇ ಹಾಯೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯು

೧೯

ಮರುಗಲಿನ್ನೇಕರಸ ಬಿಡು ವಿಧಿ
ಬರೆದ ಬರೆಹವ ತಪ್ಪಿಸಲು ಹರಿ
ಹರವಿರಿಂಚಾದಿಗಳವೇ ನಮ್ಮ ಪಾಡೇನು
ಹರೆವುದಾಕ್ಷಣ ತುಂಬುವುದು ಗೋ
ಚರಿಸುವುದು ಸಿರಿ ನಿತ್ಯವೇನಿದ
ನರಿಯದವನೇ ನೋಯಲೇಕೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

೨೦

ನುಡಿಯ ಕೇಳುತ ಮನದಿ ಮಿಡುಕುತ
ಪ್ರೋಡವಿಪತಿ ಸತಿಸಹಿತ ಫನಫೋಂ
ರಡವಿಯಲ್ಲಿ ಒರುತಿರೆ ಜಗನ್ಮೋಹನದ ಪಕ್ಕಿಗಳು
ಪ್ರೋಡವಿಗಿಳಿಯಲು ಕಂಡಪೇಕ್ಕಿಸಿ
ಪಿಡಿವೆನೆಂದುರವಣಿಸಿ ನೃಪ ಹ
ಚ್ಚಡವ ಬೀಸಿದದದನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವು ನಭಸ್ಥಳಕೆ

೨೧

ಮೂಗಿನಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಮುಕುಟವ
ತೂಗಿದನು ನಸುನಗುತ ನಿಂದಿರ
ಲಾಗ ಸೂಚಿಸಿದವು ನಿರಂತರ ರಾಜ್ಯಭೋಗವನು
ಬೇಗದಿಂದಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡವ
ರಿಂಗವಾವಿದನರಿದಿರೆಂದು ಸ
ರಾಗದಿಂದಲಿ ಮಾಯವಾದವು ಪಕ್ಕಿಯುಗಳಿಗಳು

೨೨

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ಳ ನಿಷಧಪತಿ ಕಲಿ
ಪುರುಷ ಮಾಯವ ಬಲ್ಲನೇ ಮನ
ಮರುಗಿ ನಿವಾಳಣದಲಿ ನಿಂದಿರಲಾಗ ಸತಿ ಕಂಡು
ಹರಹರಾ ಎನುತಾಗ ಸೀರೆಯ
ಸರೆಗನರಿದಿತ್ತಳು ನೃಪಾಲಗೆ
ಶಿರವ ನಸುಭಾಗಿದನು ನಾಚಿಕೆಯಾಗಲಿಂತೆಂದ

೨೩

ಧರೆಯ ನೃಪರಿಗೆ ನಿಷಧಪುರಪತಿ
ಯರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನ ಸುಮುಖಿವು
ದೊರಕಲದು ತಾ ಪ್ರಣ್ಯವೆಂಬೀಯರಸುತನ ನಮಗೆ
ಹರೆದುದೆಲ್ಲ ಸಮಸ್ತ ರಾಜ್ಯದ
ಸಿರಿಗೆ ಬಾಹಿರನಾಗಿ ಸತಿಯಳ
ಸರೆಗನುಡುವಂತಾಯ್ತೆ ಹರಹರಾ ಎನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯು

೨೪

ಧರೆಯ ಸಂಪದದಷ್ಟು ಭೋಗವ
ಪರಿಹರಿಸಿ ನಿಜಪುತ್ರಮುತ್ತರ
ತೋರೆದು ನಂಬಿದ ಸತಿಯ ಘೋರಣ್ಯ ಮಧ್ಯದಲೆ
ಹಿರಿದು ಬಳಲಿಸಿ ನೋಯಿಸಿದೆ ಕೇಳ
ತರುಣೆ ಎನ್ನಪೂಲಾರು ಪಾಹಿಗ
ಇರದೆ ನೀ ಹೋಗಿನ್ನು ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ನಡೆಯೆಂದ

೧೭।

ಇನಿಯನಾಡಿದ ನುಡಿಗೆ ಅಂಗನೆ
ಕನಲಿ ನುಡಿದಳು ಶೋಕದಲಿ ನೀ
ನಿನಿತು ಮುನಿದಾಢುವರೆ ಸಾಕಿನ್ನಾರು ಗತಿಯೆನಗೆ
ಅನುದಿನವು ನಾ ನಿವ್ಯಾ ಪದಯುಗ
ವನಜವನು ಭಜಿಸುವುದ ತೋರೆದೀ
ತನುವ ಸೈರಿಸಲಾಪೇನೇ ಹೇಳೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

೧೮।

ನೇಳಲು ತನುವಿನ ಬಳಿಯೋಳಲ್ಲದೆ
ಚಲಿಸುವುದೆ ತಾ ಬೇರೆ ನಿಮ್ಮಡಿ
ನಳಿನದಲಿ ಸುಖಿದುಃಖಿವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗತಿಯುಂಟೆ
ಹಳುವವೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಿಮ್ಮಡಿ
ನೇಳಲಿನಲಿ ತಾನಿರುವೆನಲ್ಲದೆ
ನಿಳಯವೇ ನನಗಡವಿಯೆಂದೆರಗಿದಳು ಪದಯುಗಕೆ

೧೯।

ಎನುತ ಸುರಿದಳು ಕಣ್ಣಿನಲಿ ಕಂ
ಬನಿಯ ಮಿಡಿದಳು ಬೆರಳಿನಲಿ ಮು
ನ್ನಿನಲಿ ಮಾಡಿದ ಕಮರ್ ಫಲವಿದಕೇನ ಮಾಡುವುದು
ಎನಗೆ ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ನೀನಿಂ
ದಿನಲಿ ನಿಮ್ಮಾಲ ಜಿತ್ತುದಲಿ ಕಾ
ನನವ ಸಂಚರಿಸುವೆನು ನಿಮ್ಮೊಡನೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

೨೦।

ಶೋಕವೇಕೆಲೆ ತರುಣೆ ಭಾರೆಂ
ದಾ ಕಮಲಲೋಚನೆಯ ಶೋಣಿನೂ
ಉಂಟಿ ಬಿಗಿಂತ್ಯಾದನು ಸರಗಿನೊಳೆರಸಿ ಕಂಬನಿಯ
ಜೋಕೆಯಲೆ ಸುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತೊಡೆಯೊಳ
ನೇಕ ಶ್ರೀತಿಯೊಳೆಂದ ನೀನವಿ
ವೇಕಿಯೇ ಬಿಡು ಮನದ ದುಗುಡವನೆಂದನಾ ನೃಪತಿ

೨೧।

ಎಂದು ಸತಿಯಳ ಸಂತವಿಟ್ಟು
ವಿಂದನಾಭಧ್ಯಾನದಲಿ ಬರೆ
ಮುಂದೆ ಘೋರಣ್ಯವೆಸೆದುದು ಘನಭಯಂಕರದಿ
ಸಂದ ಖಿಗ ಮೃಗವಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರೆ
ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ಕಾನನವನರ
ವಿಂದಸು ಹೊದ್ದಿದನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಪಕ್ಷಿಮಾಂಬುಧಿಯ

೨೨।

ಶೋಕಕಧಿಪತಿ ನಳಿನ ರಾಣಿಗೆ
ಶೋಕ ಪರ್ವಿದ ತೆರದಿ ಕತ್ತಲೆ
ಶೋಕವನು ಮುಸುಕಿದು ಭರಣೆಯ ಮುಖ್ಯವಂದದಲಿ
ಭೀಕರಣ್ಯನಿಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿದ
ಖಾ ಕಮಲಲೋಚನೆಯ ಕಂಡು ವಿ
ವೇಕನಿಧಿ ಸಂತಯಿಸಿ ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು ತೂಪಿರಿದು

೨೩।

ತರುಣೆಯಂಜದಿರಂಜದಿರು ವಿದಿ
ಬರೆದ ಬರೆಹವಿದೆನುತ ವ್ಯಕ್ತದ
ತರಗೆಲೆಯ ಹಾಸಿನಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಸತಿಯನೀಕೆಸುತ
ವರರತುನ ಮಂಚದಲಿ ಪವಡಿಸಿ
ಪರಮ ಸುಖವಿಹ ಸತಿಗೆ ವಿಧಿಯಿದು
ಹರಹರಾಯೆನುತರಸ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದನು ಮರುಗಿ

೨೪।

ಎಲ್ಲರೋಪಾದಿಯ ಪತಿವ್ರತೆ
ಯಲ್ಲವೀ ದಮಯಂತಿ ಬಿಡುವವ
ಇಲ್ಲ ತನ್ನನು ತರುಣಿ ಕಾಣದ ಕಜೆಗೆ ತೆರಳಿದರೆ
ಅಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ
ಇಲ್ಲಿ ತಾನಿರೆ ಬಿಡಳಿನುತ ಮನ
ದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ನಿದ್ರ್ಯಾಸಿದನಾ ಮಹಾಸತಿಯ

೧೭

ಮರೆದು ಮಲಗಿದಳವಳ ಮಗ್ಗುಲ
ಸರಗ ಮೆಲ್ಲನೆ ಜಾರಿಸುತ್ತಲಾ
ಗರಸ ವಸನವ ಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ ಸತಿಯನೀಕ್ಕಿಸುತ್ತ
ಮರಗಿದನು ಮನದೊಳಗೆ ಹರಿಹರಿ
ವರ ಜಗತ್ತತಿ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಎ
ಜ್ಞಿಸದೇ ತಾನೆಂತು ಹೋಗುವೆನೆನುತ ಬಿಸುಷುಯ್ಯಾ

೧೮

ಮಡದಿಯಗಲಿದ ಬಳಿಕ ಹತ್ತೆಂ
ಟಡಿಯ ದಾಂಟುವ ಮರಳಿ ನಿಜಸತಿ
ಯಿಡೆಗೆ ತಿರುಗುವ ಚಂದ್ರಬಿಂಬಾನನೆಯನೀಕ್ಕಿಸುವ
ಅಡಸಿ ಬರೆ ದುಃಖಿದಲಿ ಮೆಲ್ಲಡಿ
ಯಿಡುತ ಸತಿಯನು ನೋಡಿ ಮನದು
ಗ್ರಾದ ಶೋಕದಿ ನಡೆದ ನಳನ್ನಪನೊಂದು ಯೋಜನವ

೧೯

ಮರಗುವುದು ಮನವೋಮೈ ಕಂಗಳು
ಮರಳಿ ನೋಡುವುದೋಮೈ ಸತಿಯಳ
ಯಿರವ ಕಾಣದೆ ಕಳವಳಕೆ ಬೀಡಾದುದಾ ಹ್ಯಾದಯ
ಕರಗಿತರಸನ ಧ್ಯೇಯ ಚಿತ್ತದಿ
ಮುರಿದುದಗ್ಗಿದ ಮಹಿಮೆ ಶೋಕದ
ಹೊರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾತರಿಸಿ ನಡೆದನು ನ್ನಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೨೦

ಕರುಣೆದೋರದೆ ನ್ನಪತಿ ಸತಿಯಳ
ತೂರೆದು ಬಿಸುಟನು ವನದೊಳಗೆ ಹುಲಿ
ಕರಡಿ ಘ್ಯಗದುಪಟಳವ ತಾನಿನ್ನಿಂತು ಸ್ವೇರಳೆ
ಮೊರೆಯ ಲಾಲಿಸಿ ನೋಳ್ಳಿನೆಂದುರು
ತರದ ಪ್ರೇಮದಿ ಬಂದು ಸತಿಗೆ
ಜ್ಞಿಸುವಂದದಿ ತರಣಿ ತಲೆದೋರಿದನು ಪೂರ್ವದಲೆ

೨೦

ನಳಿನಮುಖಿ ಮೈಮುರಿದ ನಿದ್ರೆಯ
ತಿಳಿದು ಮೆಲ್ಲನೆ ನೋಡಿದಳು ಎಡ
ಬಲವನೀಕ್ಕಿಸಿ ಪತಿಯ ಕಾಣದೆ ಬಲಿದ ಮೂಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ
ಮಲಗಿದಳು ಮೈಮರೆದು ನಿಮಿಷಕೆ
ತಿಳಿದು ಕಾಣದೆ ಕಾತುರದಿ ಹಂ
ಬಲಿಸಿ ಹಲುಬಿದಳಲ್ಲಿ ಗಿರಿ ತರು ನಿಕರ ಮಧ್ಯದಲೆ

೨೧

ಹಾ ರಮಣ ನಳನ್ನಪತಿ ಹಾ ರಣ
ಧೀರ ಸದ್ಯಾಂಹಾರ ರಿಪುಸಂ
ಹಾರ ನಿಶ್ಚೋದಾರ ನಿರ್ಮಳ ಸತ್ಯಸಂಚಾರ
ಫೋರ ಕಾನನದೊಳಗೆ ನಂಬಿದ
ನಾರಿಯನು ಬಿಸುಡವರೆ ತನಗಿ
ನಾರು ಗತಿ ಮುಖಿದೋರನುತ ಹಲುಬಿದಳು ದಮಯಂತಿ

೨೨

ಪೂರ್ವವಿಗಿಳಿವನೊ ಹಾಯ್ಯಾ ಪಾವಕ
ನೊಡಲ ಹೊಗುವನೊ ಕಾಳಕೂಟದ
ಮಡುವಿನೊಳು ಮುಳುಗುವನೊ ಪಾಸರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವನೊ
ಅಡಸಿದಾಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗರಳವ
ಕುಡಿವನೊ ತಾನೆನುತ ಸತಿ ಬಾ
ಯಿಷ್ಟುತ ಕಾನನದೊಳಗೆ ತಿರುಗಿದಳಬಲೆ ಶೋಕದಲೆ

೨೩

ಕಾಣಿರೇ ಅರಸಂಚೆಗಳೆ ನೀವ್
 ಕಾಣಿರೇ ನಿಜಪತಿಯ ಶುಕ ಪಿಕ
 ಕಾಣಿರೇ ಮೃಗ ಪ್ರಕ್ಕಿಗಳೆ ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಯನು
 ಕಾಣಿರೇ ತರುಲತೆಗಳೇನಿಯನ
 ಕಾಣಿರೇ ನೀವೆಂದು ಶೋಕದೊ
 ಶೇಣ ಲೋಚನೆ ಹಲುಬಿದಳು ಹಲವಂಗದಲ್ಲಿ ಪತಿಯ

೨೭।

ಮುಡಿಕೆದರಿ ಹುಡಿಯೋಳಗೆ ಹೊರಳುತ್ತ
 ಲೊಡಲನೀಡಾಡಿಗಳು ಧರೆಯೋಳ
 ಗಡವಿ ಪಾಲಾಗೆಂದು ಪಡೆದಳೋ ತನ್ನ ನಿಜಜನನಿ
 ಮದದಿಯರು ತನ್ನಂತೆ ಲೋಕದೊ
 ಝೊಡಲ ತೆತ್ತುವರುಂಟೆ ಶೋಕದಿ
 ಪ್ರೋಡವಿಪತಿ ಮುಖ್ಯದೋರನುತ ಹಂಬಲಿಸಿದಳು ಪತಿಯ

೨೮।

ಮಾನವಾಧಿಪ ಕೇಳು ಬನದಲಿ
 ಮಾನಿನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಂಟಕ
 ಹಾನಿ ಬಂದುದನೇನನೆಂಬೆನು ಪತಿಗೆ ಬಾಯಿಸುತ್ತ
 ಕಾನನದ ಬಳಿವಿಡಿದು ಬರೆ ಸು
 ಮಾನದಲಿ ತರಗೆಳೆಯ ಹಕ್ಕೆಯ
 ಮಾನದಲಿ ಉರಗೇಂದ್ರನಿದ್ದನು ಬಲಿದ ನಿದೆಯಲಿ

೨೯।

ತರಳೆ ಕಾಣದೆ ಬರುತ ಮೆಟ್ಟಿದ
 ಭುರಗಪತಿಯನು ಶೋಪದಲಿ ಮಿಗೆ
 ಸುರಿವ ಗರಳದಿ ರೌದ್ರಮಯ ರೂಪಿನಲಿ ಬಾಲಕಿಯ
 ತರುಬಿ ಹಿಡಿದುದು ತವಕದಲಿ ಹಿಮ
 ಕರನ ನುಂಗುವ ರಾಮವಿನವೋಲ್
 ಅರಸ ಕೇಳಂಗನೆಯ ವಿಧಿಯನು ಹೇಳಲೇನೆಂದ

೨೧।

ಹಾ ರಮಣ ನಳನ್ನಪತಿ ತನ್ನನ್ನ
 ದಾರಿಗೊಷ್ಟಿ ಕಳೆದೆ ಹರಿಹರಿ
 ಕೂರಸರ್ವನ ಬಾಯ್ದು ತುತ್ತಾದೆನೆ ಜಗನ್ನಾಥ
 ಆರಿಗೊರಲುವೆನ್ನು ಪ್ರಾಣವ
 ನಾರು ಕಾವವರಕಟ ಬಿಡಿಸ್ಯೆ
 ವಾರಿಜಾಕ್ಕ ಮುಕುಂದ ಸಲಹೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ

೨೧।

ಶೈಲತೀವಿರದೊಳಿದ್ರು ಕೇಳಿದ
 ಬಾಲಕಿಯ ಶೋಕವನು ಬಿಲ್ಲಿನ
 ಶೋಲುಗಾರನು ಕರದ ವಿಧ್ಯದ ಶಬರನ್ನೆತಂದು
 ಆ ಲತಾಂಗಿಯ ಹಿಡಿದು ನುಂಗುವ
 ಕಾಲಭುಜಗನ ಕಂಡು ನಿಜ ಕರ
 ವಾಳದಲಿ ವಿಂಡಿಸಿದನಹಿಯನು ಬಿಡಿಸಿದನು ಸತಿಯ

೨೨।

ಹಾಯೆನುತ ಸುರರುಲಿಯೆ ಹಾವಿನ
 ಬಾಯೋಳಗೆ ಸಿಲುಕಿದ್ರ ಕಮಲದ
 ಖಾಯತಾಕ್ಕಿಯ ಬಿಡಿಸಿದನು ಸಂತ್ಯಾಸಿದನು ಸತಿಯ
 ರಾಯ ಕೇಳ್ಣಿ ರಾಮವಿನ ಕಟು
 ವಾಯ ಚಂದ್ರನ ಸೆಳೆವಪೋಲರಿ
 ದಾಯಿತಬಲೆಗೆ ಮೂಚ್ಯೆ ತಿಳಿದು ಶಬರಮಂತ್ರದಲಿ

೨೩।

ಬಂದು ಕೆಂದಾವರೆಯ ಶೋಳದಲಿ
 ಮಿಂದು ನಿಂದಿರೆ ಶಬರನೆಂದನು
 ಇಂದುಮುಖಿ ನೀನನಗೆ ಸತಿಯಾಗನಲು ವಿತಿಗೊಂಡು
 ಇಂದೆನಗೆ ಅಸುವಿತ್ತು ಸಲಹಿದ
 ತಂದೆಯಲ್ಲವೆ ನೀನು ಕೇಳು ಪ್ರ
 ಇಂದ ಮುಳಿದರೆ ಶಪಿಸುವೆನು ಹೋಗೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

೨೪।

ತರುಣಿ ಕೋಟಿಸಿ ನುಡಿಯೆ ಭಯದಲಿ
ಶೀರವ ಬಾಗಿ ಪುಳಿಂದನತ್ತಲು
ಮರಳಿದನು ದಮಯಂತಿ ಮನದಲಿ ಪತಿಗೆ ಹಂಬಲಿಸಿ
ಮರಳುವಳು ಬನದೊಳಗೆ ಭೂಪನ
ನರಸಿ ಕಾಣದೆ ಬಯಲನಪ್ಪುವ
ಖರವಣಿಪ ಕಣ್ಣೀರಿನಲಿ ನಡೆತಂದಳಿಂದಮುಖಿ

|೨೨|

ಅರಸ ಕೇಳಾಟ್ಟಿಯರವನು ಸತಿ
ಬರುತ್ತಿರಲು ಕಾನನದಿ ನೆರೆದಿಹ
ಮರುಳು ಬಳಗವು ಭೂತಧೇತಾಳಗಳು ತೊಲಗಿದುವು
ಶರಭ ವೊಲ ಕಾಡಾನೆ ಸಿಂಹಗ
ಇರದೆ ಜಾರಿದುವಲ್ಲಿ ಸತಿಯಳ
ಪರಮಪಾತಿಪ್ರಕೃ ಮಹಿಮೆಗೆ ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

|೨೩|

ಮುಂದೆ ಕಂಡಳು ಹೊಳೆವ ತಾಪಸ
ವೃಂದವನು ಕಣ್ಣೀರ ಸುರಿಸುತ್ತ
ಬಂದವಳನುರೆ ಕೇಳಿದರು ಮುನಿವರರು ಕರುಣಾದಲಿ
ಇಂದುಮುಖಿ ನೀನಾರು ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದ ಹದನೇನೇನಲು ಶೋಕದಿ
ನೊಂದು ನುಡಿದಳು ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಕೃಮುಗಿದು ವಿನಯದಲಿ

|೨೪|

ವಿನನೆಂಬೆನು ತನ್ನ ಪುಣ್ಯದ
ಹಾನಿಯನು ಚಿತ್ತವಿಸಿ ಕರುಣಾದಿ
ಮಾನನಿಧಿಗಳು ಬಲ್ಲಿರೇ ನಳಿಕೆಕ್ಕವತ್ತಿಯನು
ಆ ನರೇಂದ್ರನ ಮಡದಿ ತಾ ಮು
ನ್ನೇನ ನೋಂತನೋ ಪತಿಯಗಲಿ ಘನ
ಕಾನನಕ ಗುರಿಯಾದನೆಂದಳು ತರುಣಿ ಬಿಸುಸುಯ್ಯಾ

|೨೫|

ಭೂತಳವ ನಳಿನ್ಯಪತಿ ದ್ಯುತದಿ
ಸೋತು ಪುಷ್ಟರಿಗಿತ್ತು ಸತ್ಯದ
ನೀತಿ ತಪ್ಪದೆ ಬಂದು ಬನದಲಿ ತನ್ನನಗಲಿದನು
ಧಾತುಗುಂದಿದೆ ಪತಿಯ ಕಾಣದೆ
ಭೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಿಡಿಯ ಕಂಡೆನು
ಭೂತದಯೆ ನಿಮಗುಂಟಲಾ ಸಲಹೆಂದಳಿಂದಮುಖಿ

|೨೬|

ನನೆದುದಂತಃಕರಣ ಕೇಳುತ್ತ
ಮುನಿಗಳಿಂದರು ತಾಯೆ ಶೋಕದಿ
ಕನಲಿ ಕಂಗೆಡಬೇಡ ನಿಜಪತಿ ರಾಜ್ಯಸಿರಿಸುತ್ತರು
ನಿನಗೆ ಬಂದಪರಿಸ್ತು ಯೋಗದ
ಮನದಲರಿದೆವು ನಾವು ಅಂಜದಿ
ರೆನುತ ಹೇಳಿಯದೃಶ್ಯವದರು ಮುನಿಗಳೊಗ್ಗಿನಲಿ

|೨೭|

ಆ ತರುಣಿ ಬೆರಗಾಗಿ ಕನಸಿನ
ರೀತಿಯಾಯ್ತುಕಟಕಟ ಮೌನಿ
ವ್ರಾತವೇತ್ತಲು ಸರಿದುಮೋ ವಿಸ್ತೃಯವಲಾಯಿನುತ್ತ
ಆ ತಳೋದರಿ ಪತಿಯ ಕಾಣದೆ
ಕಾತುರದಿ ಬರುತ್ತಿರಲು ಕಂಡರು
ನೂತನದ ಬೇಹಾರಿಗಳು ತೊಳೆಲುವ ನಿತಂಬಿನಿಯ

|೨೮|

ಆರಿವಳು ವನಲಷ್ಟಿಯೋ ಸುರ
ನಾರಿಯೋ ಮಾರಾಂಗನೆಯೋ ಮದ
ನಾರಿ ಸತಿಯೋ ಸರಸತಿಯೋ ಮೇಣಿ ಸುರಮಾನಿನಿಯೋ
ಆರ ವನಿತೆಯೋ ಮಾಯರೂಪಿನ
ಭೂರಿಭೂತವೇ ತಿಳಿಯಲರಿದಿವ
ಇಂದ್ರನುತ ಭಯಗೊಂಡು ಓಡಿದರಲ್ಲಿ ಬಣಜಿಗರು

|೨೯|

ನೋಡಿದಳು ದಮಯಂತಿ ಭೀತಿಯ
ಲೋಡುತ್ತಿಹ ಬೀಡಿಕೆಯ ವೈಶ್ಯರ
ಹೇಡಿತನವನು ಕಂಡು ನಸುನಗುತ್ತಿಗ್ರಹಿತಂದು
ಟಡಲೇತಕೆ ನಿಮಗೆ ಉಪಹತಿ
ಮಾಡುವಲು ತಾನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿ
ರೂಧಿಸಿದ ನಳನ್ನಪನ ಸತಿ ತಾನೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೧೦|

ವೀರಸೇನನ ತನಯ ನಳನ್ನಪ
ಧಾರಿಸೆಯನುರೆ ಸೋತು ಕಾರ್ಯದ
ಕಾರಣದಿ ನಡೆತಂದನಡವಿಗೆ ತನ್ನನಗಲಿದನು
ದಾರಿದ್ವಿದೆನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನು
ಸೇರಿದೆನು ಪರದೇಶಿ ತನಗೊಂ
ದೂರ ತೋರಿರೆ ನೀವೆನುತ ತುಂಬಿದಳು ಕಂಬನಿಯ

|೧೧|

ತಾಯೆ ನಿಮ್ಮ ಪದಾಬ್ಜದರ್ಶನ
ವಾಯಿತೆಮಗಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಧನ್ಯರು
ಕೆಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಂದುದೇ ವಿಧಿ ನಿಮ್ಮನೆನುತೆಗಿ
ನೋಯದಿರಿ ಇದೆ ಚೈದ್ಯಪುರವೆಂ
ದಾ ಯುವತಿಯೊಡಗೊಂಡು ಒರುತ್ತಿರೆ
ತೋಯಜಾಪ್ತನು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿಳಿಂದನೊಲವಿನಲ್ಲಿ

|೧೨|

ಹಗಲು ಸವೆದುದು ಹೊಂಬಿಸಿಲು ನೇರೆ
ದೆಗೆದುದತ್ತಿವೇಗದಲಿ ಕತ್ತಲೆ
ಬಿಗಿದುದವನೀತಳವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಜ್ಜಿದಂದದಲಿ
ಸುಗುಣ ದಮಯಂತಿಗಳ ನೋಡಲು
ಸೋಗಸಿ ಬಂದನಿಮಿಷರವೋಲ್ ತಾ
ರೆಗಳು ಮೂಡಿದುವಂಬರದಿ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಪ ಕಾಂತಿಯಲ್ಲಿ

|೧೩|

ಅವನಿಪತ್ತಿ ಕೇಳ್ಳ ವೈಶ್ಯಕುಲಸಂ
ಭವರು ಹಾಯಿಸುದರಲ್ಲಿ ಗೂಡಾ
ರವನು ಬಿಟ್ಟರು ಪಾಳೆಯವ ಮಲಗಿದರು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
ಅವಧಿ ಬಂಧುದನೇನನೆಂಬೆನು
ಕೆವಿದು ಕಾಡಾನೆಗಳು ಮಡುವಿಗೆ
ತವಕದಿಂ ನೀರಡಿಸಿ ಬಂದುದು ಗಿರಗಳಂದದಲ್ಲಿ

|೧೪|

ಮುರಿದು ತರುಗಳನಿಡುತ ಮೇಳೆಗಳ
ನೋರಸಿ ಮುಟ್ಟುತ ಕೋಡಿನಲಿ ಬಲು
ಮೋರಡಿಗಳ ಕೀತ್ತಿದುತ ಸೊಂಡಿಲ ತೂಗಿ ಮದವೇರಿ
ಕರಿಗಳೈತರೆ ಕಂಡು ಭೀತಿಯೋ
ಇರದೆ ಹಾಯ್ದರು ಕೆಲವು ದೈಯುದೊ
ಭರುಬಿ ನಿಂದರು ಸಬಳದಲಿ ಹೋಕ್ಕಿರಿದು ಕಾದಿದರು

|೧೫|

ತೂಳಿದುವು ಮದಕರಿಗಳವರನು
ಸೀಳಿ ಹಾಯ್ದುವು ಕೆಲರ ಮುಮೋನೆ
ಯಾಳು ಕವಿದುದು ಹೊಕ್ಕು ಕಾದಿದರತುಳ ಭುಜಬಲರು
ತಾಳಬ್ಲೂರೆ ಕೆಲರು ಕರಿಗಳ
ದಾಳಿಗಿರಿರೇ ಮುರಿದು ಹಾಯ್ದರು
ಹೇಳಲೇನದನರಸ ತೆಗೆದೋಡಿದರು ದೆಸೆದಸೆಗೆ

|೧೬|

ತರಹರಿಸಿ ನಿಲಲರಿದು ಕರಿಗಳ
ಉರುಬು ಘನವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ
ಹರಣಾವನು ಹೋಗಾಡಲೇಕೆಂದುಳಿದ ಪಟುಭಟರು
ತೆರಳಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ವಾಣಿ
ಜ್ಯರು ಮುರಿದು ಬರೆ ಕಾಣುತಾ ವೈ
ಶೃಂಗಧಿಪ ಚಿಂತಿಸಿದ ಹದನೇನೆಂದು ಮನದೊಳಗೆ

|೧೭|

ಅಮ್ಮೆ ಕೇಳಿ ಮದಗಂಜಗಳು
ನಮ್ಮೆ ಕೊಲುತ್ತಿವೆ ಹದನ ಕಾಣೆನು
ನಮ್ಮನೇ ನೇರೆ ನಂಬಿ ಬಂದಿರಿ ಇದಕೆ ಗಡಿಯೇನು
ನಿಮ್ಮನಿಲ್ಲಿಗೆ ತಂದುದೇ ವಿಧಿ
ಚೋಮ್ಮಬಿರೆಹವ ಏರುವವರಾ
ರಮ್ಮೆ ಲೋಕದೊಳಿಂದು ಮರುಗಿದ ವೈಶ್ಯಕುಲತಿಲಕ

|೧೭೮|

ಜನನವೇ ವರಭಿಮರಾಯನ
ಮನೆಯೋಳಗೆ ನಳಿಕ್ಕುವತ್ತಿಯೆ
ಇನಿಯನಗ್ಗದ ವಿರಸೇನನೆ ಮಾವನಾಗಿರಲು
ವನದೊಳಿಭಕರಿಗಳಿಗೆ ತಾ ನಿಜ
ತನುವ ತೆರಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣ
ತನಗಿರಲು ನೀವೇನ ಮಾಡುವಿರೆಂದಳಿಂದಮುಖಿ

|೧೭೯|

ಎನುತ ಕಣ್ಣೆವೆ ಬಿಗಿದು ಮನದಲೆ
ನೆನೆದಳಚ್ಚುತನಂಫ್ಲಿಕಮಲವ
ವನಜನಾಭ ಮುಕುಂದ ಸಲಹನೆ ಕರಿಗಳಾಕ್ಷಣಕೆ
ವನಕೆ ಮರಳಿದುವವರನೆಲ್ಲರ
ವನಿತೆ ಸಂತ್ಯೇಸಿದಳು ದೃವವ
ನೆನೆದ ಭಕ್ತರಿಗುಂಟೆ ಭಯವಲೆ ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

|೧೮೦|

ಕಳೆದರಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯನು ರವಿ
ಬೆಳಗಿದನು ಪೂರ್ವಾದ್ವಿಯಲಿ ಸಂ
ದಣಿಸಿ ನಡೆದರು ಮುಂದೆ ಕಂಡರು ಜೇಡಿಪಟ್ಟಣವ
ಹೊಳೆವ ಹೇಮದ ಸೌಧಗಳ ತಳ
ತಳಿಪ ನೆರೆಯುಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ಕಂ
ಡೊಲಿದು ಮನ ಹರುಷದಲಿ ಹೊಕ್ಕರು ಸತಿಸಹಿತ ಪುರವ

|೧೮೧|

ರಸದ ಲೇಪದ ಮಿಸುನಿಯೋ ಮಲಿನ
ವಸನದಲಿ ಮುದುಗಿರ್ಫ ರತ್ನಪ್ರೋ
ನಿಂದ ಮೇಘದೊಳೆಸೆವ ಚಂದ್ರನ ಬಿಂಬದಂದರಲೆ
ಶಶಿವದನೆ ಬರುತಿರಲು ಪುರಜನ
ಪೋಸೆದು ನೋಡಿದುದಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ
ಬಿಸಜಮುಖಿಯವಳಾರೆನುತ ಬೇರಗಾಯ್ತು ಜನನಿಕರ

|೧೮೨|

ನುಡಿಗೆ ಶುಕಪಿಕ ನಲಿಯೆ ಮಿಗೆ ಸೆಳೆ
ನಡು ಬಳುಕೆ ವೃತ್ತಸ್ತನಕೆ ಸೋ
ಮುಂಡಿಯ ಭಾರಕ ಕೊರಳು ಕೊಂಕಲು ಮೆಲ್ಲದಿಯನಿಡುತ
ಕುಡಿತೆಗಂಗಳ ನೋಟ ಕಾಮುಗಿ
ಲೊಡೆದು ಮಿಂಚುವ ಮಿಂಚಿನಂದದಿ
ಸಡಗರದಿ ಬರುತಿರ್ದಳಂಗನೆ ಹೊಳಲ ಬೀದಿಯಲೆ

|೧೮೩|

ಹೇಮದುಪ್ಪರಿಗೆಯಲಿ ನೃಪಸತಿ
ಕಾಮಿನಿಯರೋಲಗದೋಳೋಪ್ಪತ
ತಾಮರಸದಳನಯನೆ ದಮಯಂತಿಯನು ತಾವ್ ಕಂಡು
ಈ ಮಹಾಸತಿ ಯಾವಳೋ ಸು
ತ್ರಾಮನರಸಿಯೋ ಎನುತ ಕರೆಸಿದ
ಡಾ ಮಹಿಳೆ ಬಂದಳು ನೃಪಾಲನ ಸತಿಯ ಸಮ್ಮಾನಿಕೆ

|೧೮೪|

ತಾಯೆ ನೀನಾರಾವ ದೇಶದ
ರಾಯನರಸಿಯಿದೇನು ನಿನಗೀ
ಪ್ರಾಯದಲಿ ಕಳೆಗುಂದಿ ಮಾಸಿಮದೇನು ಪೇಳಿನಲು
ಆ ಯುವತಿ ಕಣ್ಣೀರಿನಲಿ ಪೂ
ರಾಯ ಲೋಕದಲೆಂದಳಾ ತರ
ಇಂತಾಕ್ಷಿಗೆ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನು ಬಿಸುಸುಯ್ಯಾ

|೧೮೫|

ಷಷ್ಟಿಯನೆಲ್ಲವ ಸೋತು ಜೂಜಲಿ
ಪತಿ ಬನಕೆ ಬಂದೆನ್ನನಗಲಿದ
ಮುಕಿವಿಕಿಜತನದಿಂದ ತಿರುಗುತ ಬಂದ ನಿಮ್ಮಡಿಗೆ
ಹಿತವರಾರನು ಕಾಣೆ ನೀವೇ
ಗತಿಯೆನಗೆ ಪರದೇಶಿಯನು ಪರ
ಹಿತವೆ ಪ್ರಣ್ಯವು ರಕ್ಷಿಸೆಂದಳು ನಳಿಸ್ಯಪನ ರಾಣಿ

|ಖಿಭ|

ನುಡಿಯ ಕೇಳುತ ಚೈದ್ಯಭೂಪನ
ಮುಡದ ನೂಪುರ ಘಲಿರುಘಲಿರೆನ
ಲಡಿಯಿಡುತ ಬಂದಪ್ಪಿ ಸೆರಗಿನೊಳೊರಸಿ ಕಂಬನಿಯ
ಚಿಡು ವ್ಯಫೆಯ ವರಭಾಷಣಂಗಳ
ಕೊಡು ದುಕೂಲವನುಡು ಸುಮಾಲ್ಯವ
ಮುಡಿಗೆ ಸೇರಿಸು ತರುಣೀಯಿಂದಳು ಚೈದ್ಯನ್ಯಪನರಸಿ

|ಖಿಬ|

ದೇವಿ ನಿಮ್ಮಪಚಾರವೇ ಸಂ
ಭಾವನೆಯಲೂ ನಮಗೆ ಬೇರಿ
ನಾವ ಭೂಷಣವೇಕೆ ದೇಸಿಗರಾವು ನಿಮ್ಮಡಿಯ
ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತಾನಿಹೆನು ಹೀನವ
ನಾವು ಬಳಸುವರಲ್ಲ ತನ್ನನು
ಕಾವ ಹದನನು ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿಯಿಂದಳಾ ಸತಿಗೆ

|ಖಿಲ|

ಎನಲು ನಸುನಗುತೆಂದಳಾ ಮಾ
ನಿನಿಗೆ ತಮ್ಮಿಂದಾಗದುಪಹತಿ
ನಿನಗೆ ಪೇಳೆವು ಹೀನ ಕೆಲಸವ ಚಿಂತೆ ಬೇಡಿಸ್ತು
ತನಗೆ ಮಗಳು ಸುನೀತಿಯಾಕೆಯ
ಮನೆಯೊಳಿರು ಸೃಂಗಿತನದಿಂ
ದನವರತ ನೀನೆಂದು ನೇಮಿಸಿ ಕಳುಹಿದಳು ಮನಗೆ

|ಖಿಳ|

ಚೇದಿಭೂಪನ ಮುಡದಿ ತನ್ನ ಸ
ಹೋದರಿಯ ಸುತೆಯೆಂದು ಬಲ್ಲಿ
ಮೇದಿನಿಯೊಳವಾರ ಸಹಿಯೆಂದರಿಯದಾಕೆಯನು
ಆದರಿಸಿ ಸಲಹಿದಳು ಮಗಳೋ
ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯನು ಮನ
ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಕರುಣಾದಿಂದಂಗನೆಯ ನೃಪನರಸಿ

|ತೊ|

ಮನದ ದಗೆಯಡಗಿತು ಸುನೀತಿಯ
ಮನೆಯೊಳಿದ್ದಳು ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ
ಅನುದಿನದೊಳಾಹಾರ ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯ ತಾನುಳಿದು
ವನಜನಾಭನ ಕರುಣಾದಲ್ಲಿ ಬಂ
ದಿನಿಯನೆಂದಿಗೆ ಮುಖಿವ ತೋರುವ
ನೆನುತ ಜಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾ ವರಪುರದ ಚೆನ್ನಿಗನ

|ತೊ|

* * *

ಆರನೇಯ ಸಂಧಿ

ಇಂದುವದನೆಯನಗಲಿ ತಾ ಮನ
ನೊಂದು ಕಾರ್ಮಾಟಕನ ದೇಸೆಯಲ್ಲಿ
ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ನಿಷ್ಠಪತಿ ಖುಪಣನಗರಿಯನು

॥

ಕೇಳು ಕುಂತೀತನಯ ನಿಷ್ಠನ್ನ
ಪಾಲನಿತ್ತಲು ಮರೆದು ಮಲಗಿದ
ಬಾಲಕಿಯ ಬಿಟ್ಟಡವಿಯಲಿ ಹೊರವಂಟನಾ ವನವ
ಕಾಲವಾವನ ಕೇಳು ಮಾಡದು
ಶೂಲಪಾಣಿಯ ಬಲ್ಲ ನಳ ಭೂ
ಪಾಲಕನ ವಿಧಿಯೇನನಂಬೆನು ಬಂದನಡವಿಯಲಿ

|೧|

ವನಿತೆ ಮಲಗಿಹಳೋ ಅಧ್ಯೈಯದಿ
ನೆನೆವಳೋ ದೃವವನು ನಿದ್ರೆಯ
ಕನಸ ಕಂಡೇಳುವಳೋ ಕಾಣದೆ ಹಲವ ಹಂಬಲಿಸಿ
ಕನಲಿ ವಿಧಿಯನು ಬೃವಳೋ ಕಂ
ಬನಿಯ ಸುರಿವಳೋ ಶೋಕದಲಿ ನಿಜ
ತನುವ ಬಿಡುವಳೋ ಕಾಂತೆಯೆಂತಿಹಳೆನುತ ನಡೆತಂದ

|೨|

ಸುತರ ಪರರೆಡೆಗಿತ್ತು ನಂಬಿದ
ಸತಿಯ ತಂದಡವಿಯಲಿ ಮಲಗಿಸಿ
ಮತಿವಿಕಳನಾದೆನು ಪುರಾಕೃತ ಕರ್ಮಫಲವೈಸೆ
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಾರುಂಟೆನ್ನುಪೋಲ್ ನಿಜ
ಸತಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಾಹಿರನು ಎಂ
ದತಿಶಯದ ಶೋಕದಲಿ ನಡೆದನು ಶಿವಶಿವಾಯೆನುತ

|೩|

ಶೋಕದೊಳಗಗ್ಗಳೆಯ ಮಹಿಪರ
ನೇಕರವಳೊಳಗಾರನೊಲ್ಲದೆ
ನೂಕಿ ತನ್ನನೆ ಒಲಿದು ಕ್ಷೇತ್ರಾಂಚಳು ಸರೋಜಮುಖಿ
ಆಕೆಯಗಲಿದ ಪಾತಕನು ತಾ
ನೇಕೆ ಧರೆಯೊಳು ಶಿವಶಿವಾಯೆಂ
ದಾ ಕಮಲಶೋಚನೆಗ ಮರುಗಿದನರಸ ಕೇಳಿಂದ

|೪|

ಈ ಪರಿಯೊಳತಿ ಶೋಕದಿಂದ ಪ್ರ
ಭಾಷಿಸುವ ನಳನ್ನಪತಿ ಹೆಚ್ಚಿದ
ತಾಪದಲಿ ಕಡುಸೊಂದು ಬಳಲುತ ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ
ಶ್ರೀಪತಿಯ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಹೃದಯದ
ತಾಪದೊಳು ಬರುತಿರಲು ಮುಂದೆ ಸ
ಮೀಪದಲಿ ಹುತವಹನ ಮಹಿಮೆಯ ಕಂಡನವನೀಶ

|೫|

ಏನನೆಂಬೆನು ನೃಪತಿ ಕಿಂಜಿನ್
ಹಾನಿಯನು ಬನದೊಳಗೆ ಜಲಿಸುತ
ಭಾನುಮಂಡಲವಡರೆ ಮುಸುಕಿದ ಹೊಗೆಯ ಹೊರಳಿಯಲಿ
ಕಾನನವನೆಡೆಗೊಂಡ ದಳ್ಳುರಿ
ಗಾನಲಾಪುದೆ ತರುನಿಕರ ವೈ
ಮಾನಿಕರು ನಡನಡುಗೆ ಬೆಂದುದು ಸಕಲ ವನಭೂಮಿ

|೬|

ಬಿದಿರ ಮೆಳೆ ಧಗಧಗಿಸೆ ಘನ ಹೆ
ಬ್ಬಿದಿರು ಭಟ್ಟಭಟರೆನಲು ಉರಿಯೊಳು
ಕದಳಗಳು ಸಿಮಿಸಿಮುಸೆ ತರುಗಳನುರುಹಿ ಮೆಳೆಗಳನು
ಗದಗದಿಸೆ ಗುಹೆಗಳಲಿ ಮೃಗತತಿ
ಬೆದರಿ ಹಾಯ್ಯಾಪು ಪಕ್ಕಿಸಂಕುಲ
ಉದುರಿದುಪು ಗರಿಸಹಿತ ಬೆಂದಾ ವನದ ಮಧ್ಯದಲಿ

|೭|

ತೆಗೆದು ಹಾಯ್ದವು ಸಿಂಹ ಶಾದೂ
ಲಗಳು ಕರಿಗಳ ಹಿಂಡು ನಾನಾ
ಮೃಗಜಗಣಿತ ಬೆಂದು ಬಿಡ್ಡವು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ
ಚಿಗಿದು ಹಾಯ್ದವು ಗಂಡಭೇರುಂ
ಡಗಳು ಮೊದಲಾದವಿಳಿಂಗುಪ
ಕ್ಷಿಗಳು ಕೆಡೆದುವು ಕಿಂಜನೋಜಗವನೀತ ಕೇಳೆಂದ

೧೪

ಪ್ರಳಯಕಾಲದಿ ಸುಡುವ ವಡಬಾ
ನಳನೋ ಎನಲಾ ವನವ ಸುಡುತಲಿ
ಸುಳಿಸುಳಿಯತಾಹಾರಗೊಳುತ್ತಿರಲಲ್ಲಿ ದನಿಯಾಯ್ತು
ಸಿಲುಕಿದೆನು ಪಾವಕನೋಳಕಟಕಟ
ಅಳಿವೆ ಹಾ ನೃಪತುಲತಿರೋಮಳಿ
ಬಲಿದು ಬಿಡಿಸ್ಕೆ ಸುಕೃತ ನಿನಗಮದೆಂದುದಾ ನಿನದ

೧೯

ಆಗಲಾ ದನಿಗೇಳಿ ನೃಪತಿ ಸ
ರಾಗದಿಂದವೆ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು
ಕೂಗಿದವರಾರೆನುತ ಬರುತಿರೆ ಕಂಡನುರಗಪತಿ
ಪೋಗುತಿದೆಯನ್ನಸುವು ಸಲಹು ಷ
ಡಾಗಮಜ್ಞನೃಪಾಲಯೆನಲಾ
ಭೋಗಿಯನು ಕಂಡರಸ ನೀನಾರೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ

೧೦೦

ಉರಗಪತಿ ಕಾಕೋಟಕನು ತಾ
ನರಸ ಕೇಳಿ ಬನದೊಳಿರುತಿರೆ
ಪರಮ ಮುಷಿ ಬಂದೆನ್ನ ತಾಗಿದನಂದು ಭೀತಿಯಲಿ
ಕರೆದುಕೊಟ್ಟನು ಶಾಪವನು ಸಂ
ಚರಿಸದಂತಿರೆಯನಗೆಯಿದು ಪರಿ
ಹರಿಸಲೆಂದಿಗೆ ಮುನಿಪ ಕರುಣಿಪುದೆಂದೊಡಿಂತೆಂದ

೧೦೧

ಇರಲಿರಲು ಕಾಲಾಂತರಕೆ ಭೂ
ವರನು ನಳನೃಪನಿಲ್ಲಿಗೈದುವ
ಧರಣಿಪನ ಕರಕಮಲ ಸೋಂಕಲು ಶಾಪವಿದು ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಪರಿಹರಿಪುದೆನೆ ಮುನಿಯ ವಚನದಿ
ಬರವ ಹಾರುತ್ತಿರಲು ಬಂದೆ
ಕರುಣಾದಿಂದಗ್ನಿಯನು ಪರಿಹರಿಸೆಂದನುರಗಪತಿ

೧೦೨

ಕರುಣಾದಲಿ ನೃಪ ಭೀತಿಗೊಳ್ಳದೆ
ಉರಗಪತಿಯನು ತೆಗೆಯುತನಲನ
ಉರಿಯ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದ ತೀರಕೆ ತಂದು ಪರಿಚರಿಸೆ
ಕರವಿದಿದು ಧರಣಿಪನ ಕಿಂಜಿದ
ಡುರವಣಿಸಿ ವಿಷವೇರೆ ನೃಪತಿಯ
ಪರಮತೇಜದ ದೇಹ ಕೆಟ್ಟಿತು ವಿಕೃತರೂಪಾಗಿ

೧೦೩

ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗೂನು ಬೆನ್ನಿನ
ಅಡ್ಡ ಮೋರೆಯ ಗಂಟು ಮೂಗಿನ
ದೊಡ್ಡ ಕ್ಕೊಲುಗಳ ಉದುರಿದ ರೋಮಮೀಸೆಗಳ
ಜಡ್ಡ ದೇಹದ ಗುಜ್ಜಗೊರಲಿನ
ಗಿಡ್ಡ ರೂಪಿನ ಹರಕು ಗಡ್ಡದ
ಹೆಡ್ಡನಾದ ಕುರೂಪಿತನದಲ್ಲಿ ನೃಪತಿ ವಿಷದಿಂದ

೧೦೪

ಮಾರನಾಕಾರದ ನೃಪಾಲಕ
ಕ್ಷೂರ ರೂಪಾದನು ಪುರಾಕೃತ
ಮೀರಲಾರಳಪೆಂದು ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ
ತೋರಮಾಣಿಕಪೆಂದು ಪಿಡಿದರೆ
ಭೂರಿ ಕಂಡವಿದಾಯ್ತು ಶಿವಶಿವ
ಕ್ಷೂರಜಂತುಗಳೊಡನೆ ಸಖಿನ ಘಲಿಸಿತನಗೆಂದ

೧೦೫

ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಫಲವಿದು
ಬೆನ್ನ ಬಿಡದಿರಲುರಗಪತಿ ಕೇ
ಇನ್ನು ನೋಯಲದೇಕೆ ತಾನೇ ಪಾಲಿಯಾದೆನಲ
ಪನ್ನಗಾರಿಧ್ವಜನ ಕೃಪೆ ತನ
ಗಿನ್ನ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಲೋಕದೊ
ಇನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರ ವಶವೆಂದೆನುತ ಮರುಗಿದನು

೧೭

ಏಕೆ ನೃಪತಿ ವೃಥಾ ಮನೋವ್ಯಧಿ
ಕಾರ್ಕಬಳಿಸಲು ಬೇದ ನೀನವಿ
ವೇಚಿಯೇ ಸಾಕಿನ್ನ ನಿನಗುಪಕಾರವಂಜದಿರು
ಲೋಕ ನಿನ್ನನು ಕಾಣದಂತಿರ
ಬೇಕೆನುತಲೇರಿಸಿದೆ ಗರಳವ
ನೇಕ ಉಪಕಾರಂಗಳಹವದರಿಂದ ನಿನಗೆಂದ

೧೮

ಗರಳವಿದು ಸರ್ವಾಂಗದಲಿ ಸಂ
ಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಪರಿಯಂತ ರಿಪುಗಳ
ಶರ ಜಲಾಗ್ನಿ ಭುಜಂಗ ರೋಗಾದಿಗಳ ಭಯವಿಲ್ಲ
ನಿರತವಿದು ವಚ್ಚಾಂಗಿ ಬೇಡಿ
ನ್ನರಸ ಚಿಂತಿಸಬೇದ ಕಾಯ್ದು
ಹೊರಗೆ ತಾನಿದು ಬೇರೆ ಭಯ ಬೇಡಿನ್ನು ನಿನಗೆಂದ

೧೯

ಜನಪ ಕೇಳ್ಯ ಧರೆಗೆ ಶುತುಪ
ಇನು ಮಹಾರಾಜೇಂದ್ರ ಗುಣನಿಧಿ
ಇನಕುಲಾಂಬುಧಿಕಂದ್ರಾತನ ಪುರವಯೋಧ್ಯೇಯಿದು
ನಿನಗೆ ಬಹುದಕ್ಕ ಹೃದಯವು ಆ
ತನಲಿ ನೀನವಗಶ್ಚಹೃದಯವ
ನನುಗೋಳಿಸು ಸಾಕಿನ್ನ ಚಿಂತಿಸಬೇದ ಹೋಗೆಂದ

೨೦

ಪೂಡವಿಪನನೋಲ್ಯೇಸು ವಾಘೆಯು
ಷಿಡಿದು ಭಾಹುಕನೆಂಬ ನಾಮದಿ
ನಡೆಸು ರಥವನು ಹೀನವೃತ್ತಿಯದಲ್ಲ ನಿನಗಿನ್ನು
ಬಿಡದೆ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪು ಬೇಕಾ
ದಡೆ ನೆನೆವುದಾ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹ
ಚ್ಚಡವನೀವುವು ಧರಿಸಲಡಗುವುದೀ ಕುರಾಪಿತನ

೨೦

ನಿನ್ನ ಹವಣೇ ಪೂರ್ವದಲೆ ಭಿ
ಕ್ಷಾನ್ನವನು ಬೇಡಿದನು ಪಶುಪತಿ
ಪನ್ನಗಾರಿಧ್ವಜನು ಕಾಯ್ದನು ಪಶುಗಳದವಿಯಲೆ
ಉನ್ನತ್ಯಶ್ವರ್ಯಮಾಪ್ರದನು ಶತ
ಮನ್ಯ ಬನದಲಿ ನವೆಯನೇ ಸಾ
ಕಿನ್ನ ಮನನೋಯದಿರು ಚಿತ್ತೇಸೆಂದನುರಗಪತಿ

೨೧

ಪರಮಸತ್ಯಪ್ರತಿದೋಳಾ ಪು
ಷ್ಟರನ ಗೆಲಿದುನ್ನತದ ರಾಜ್ಯದ
ಸಿರಿ ಮಿಗಲು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಳುವೆ ನಿನ್ನ ಸತಿಸಹಿತ
ವರವನಿತ್ತೆನು ನಿನಗೆ ಎಂದುಪ
ಚರಿಸಿ ಕಾಕೋಂಬಕನು ನಳನ್ನಪ
ಗರುಹುತಾಕ್ಷಣ ಮಾಯವಾದನು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೨೨

ಬಲಿದ ಚಿಂತೆಯ ಮನದ ದುಗುಡದ
ನಳನ್ನಪತಿ ಕಾನನದಿ ಬರುತಿರೆ
ಮಲೆತು ತೊಲಗದ ದುಪ್ಪಮೃಗಗಳ ಕಂಡು ನಸುನಗುತ
ಹಲವು ಗಿರಿಗುಹೆ ಗಹ್ವರಂಗಳ
ಕಳೆದು ಮುಂದಣ ಜನಪದಂಗಳ
ಬಳಿವಿಡಿದು ನಡೆತಂದನಲಸದ ಹಲವು ಯೋಜನವ

೨೩

ಹರಿವ ನದಿಗಳ ವನಶಂಕಾಕದ
ವರಕುಸುಮ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬನಗಳ
ಪುರದ ಪ್ರಾಂತದೋಳಿಸೆವ ಕೆಂದಾವರೆಯ ಕೊಳಗಳನು
ಉರುತರದ ಪಾನೀಯ ಶಾಲೆಯ
ಮರಗಳಿಂದತ್ತಿ ಮೆರೆವ ರಾಜ್ಯವ
ಧರಣೆಪತಿ ಸಂತಸದಿ ನೋಡುತ ಬಂದನಾಯೆಂದೆಗೆ

೨೭।

ನಗನಗಿಪ ಕೋಟಾವಳಿಯ ಹೊಗ
ರುಗುವ ಹೇಮದ ಕೊತ್ತಲಂಗಳ
ಗಗನವನು ಚುಂಬಿಸುವ ತನೆಗಳ ಸಾಲುರತ್ನಗಳ
ಕೊಗಸುವಾಳ್ಳೇರಿಗಳ ಸುತ್ತಿರ
ವಗಳ ಘಾತವನಾರು ಬಲ್ಲರು
ಬಿಗಿದ ವಜ್ರಕವಾಟವೆಸೆದುದು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿನಲಿ

೨೮।

ಹೊಳೆವ ಮಿಸುನಿಯ ರತ್ನನಿಚಯದ
ನೆಲೆನೆಲೆಯ ಸೌಧಾಗ್ರದಲಿ ಪ್ರ
ಜ್ಞಲಿಪ ಹೇಮದ ಕಲಶಗಳ ರವಿಚಂದ್ರಶಾಲೆಗಳ
ಲಲನೆಯರ ನಾನಾ ವಿನೋದದ
ಹಲವು ಗೋಪುರ ಶಿಖರದಗಳೆತ
ನೆಲೆಯ ವರ್ಣಸಲರಿದಯೋಧ್ಯಾಪುರವು ರಂಜಿಸಿತು

೨೯।

ಅರಸುಗಳು ಭೂಸುರರು ಮಿಗೆ ವೈ
ಶೃಂಧಾರು ಜತುಧರು ನಾಗರೀಕದ
ಪುರಜನರು ಸಂದರ್ಶಿತಗಳಿತ ರಾಜವೀಧಿಯಲ್ಲಿ
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಪಾಯದಳ ಗೋ
ಚರಿಸಿತಂಗಡಿ ನವವಿಧಾನದಿ
ಮೆರೆವಯೋಧ್ಯಾಪುರವ ಕಂಡನು ತೂಗಿದನು ಶಿವರ

೨೧।

ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಪುರವ ಮೆರೆವತಿ
ಚಂದವನು ನೆರೆನೋಡಿ ಮನದೋಳ
ಗಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಇತ್ಯಾಪಣನ ಮಹಾಸಿರಿಯ
ತಂದುದೇ ವಿಧಿ ತನ್ನನಿಲ್ಲಿಗೆ
ಮಂದಭಾಗ್ಯನು ತಾನೆನುತ ಮನ
ನೊಂದು ನೆನೆದನು ವರಪುರಾಧಿಪ ಚೆನ್ನೇಶವನ

೨೧।

* * *

ವಳಸೆಯ ಸಂಧಿ

ಮಗಳ ಕಾಣದೆ ಭೀಮನೃಪ ಮೂ
ಜಗವ ಭೇದಿಸಿ ಚೈದ್ಯಭಾಪನ
ನಗರದಲ್ಲಿರೆ ಕಂಡು ಕರೆಸಿದ ತನ್ನ ನಿಜಸುತ್ತೆಯ

॥

ಕೇಳು ಧರ್ಮಜ ರತ್ನನಿಮಿತ್ತ
ದಾಲಯದ ಸೊಬಗಿನಲಿ ಓಲಗ
ಶಾಲೆಯಲಿ ಮತುಪರಣನಿದ್ದನು ಸಿಂಹಾಶದಲಿ
ಸಾಲ ಮಕುಟದ ನೃಪರು ಭೂಸುರ
ಜಾಲ ಮಂತ್ರಿ ಪುರೋಹಿತರು ಗುಣ
ಶೀಲರುನ್ನತ ಸತಿಯರಿಂದಸೆದಿದುದಾಸ್ಥಾನ

೧೮

ಇದು ಸಮಯ ತನಗೆಂದು ನಳನ್ನುಪ
ಮುದದಿ ವೇಷವ ತಾಳ್ಳು ಹರಿಯಂ
ದದಲಿ ಬಂದನು ಸಭೆಯ ಕಂಡನು ನೃಪಗೆ ಕೈಮುಗಿದು
ಸದಮಲಾಸ್ಥಾನದಲಿ ರಿಪುಭಟ
ಕದನಕಲಿಗಳು ಜೀಯನಲು ನಯ
ಹೃದಯದಲಿ ಬಿನ್ನೆಸಿದನು ಮತುಪರಣಭೂಪತಿಗೆ

೧೯

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಾ ನಿಮ್ಮ ಪದಕಮ
ಲವನು ಭಜಿಸುವೆ ಜೀಯ ಜಿತ್ತದಿ
ಸವಡಿನುಡಿ ತನಗಿಲ್ಲ ಬಾಹುಕನೆಂಬುದಭಿಧಾನ
ಭುವನದೊಳು ತಾನಶ್ಚಕಲಹೃದ
ಯಿವನು ಬಲ್ಲಿನು ಶಾಕಪಾಕದಿ
ಸವಿಗೊಳಿಪ ವರವಿದ್ದೆ ತನಗುಂಟೆಂದನವ ನಗುತ

೨೦

ಸೂಪಕಾರದೊಳಗ್ಗೆಂಬು ಕಡು
ರೂಪಿನವ ತಾನಲ್ಲ ಜಿತ್ತದಿ
ಕಾಪುರುಷನೆನ್ನದಿರು ನೋಡಾ ತನ್ನ ಪೌರುಷವ
ಭೂಪ ಮುಂಗ್ಯಾಗಂಕಣಕೆ ಕುಲ
ದೀಪ ಕನ್ನಡಿಯೇಕೆ ತರಿಸು ಪ್ರ
ತಾಪವಾಚಿಯನೆಂದು ಬಿನ್ನೆಸಿದನು ನಸುನಗುತ

೧೯

ಪೂಡವಿಪತಿ ಖಾತುಪರಣ ಬಾಹುಕ
ನುಡಿದ ವಚನಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಮನದು
ಗ್ರಜದ ತೇಜಿಯ ತರಿಸಿ ಕೊಡಲೇರಿದನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ
ಮಜದ ಸನ್ನೆಗೆ ಕುಳಿದು ರವೆಗಾ
ಲಿಡುತ ಜೋಡಣೆಯಿಂದ ಹಯುವಡಿ
ಗಡಿಗೆ ಚಿಮ್ಮಿತು ವಾಯುವೇಗದೊಳರಸ ಕೇಳಿಂದ

೨೦

ಕರದ ವಾಪೆಯ ಸಡಿಲ ಬಿಡೆ ನಿ
ಬ್ಜರದ ಗಮನದೊಳ್ಳೆದಿತವನಿಯೋ
ಭುರವಣಿಸಿ ಕೆಂಧೂಳಿ ಮುಸುಕಿದುದಂಬರವ ಬಿಡದೆ
ಧರಣಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿದುದು ಗಗನದಿ
ಸುರರು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ರಾಪುತ
ನರಸನಹುದೋ ಭಾಪು ಭಾಪೆಂದುದು ಸಮಸ್ತಜನ

೨೧

ಮುರುಹಿ ಹಿಡಿಯಲು ಮಜದ ಸನ್ನೆಗೆ
ತಿರುಗಿತತಿವೇಗದಲಿ ಹಯುವೋ
ಸರಿಸಿ ಕಿರುಬೆಮರಿಡಲು ನಿಲಿಸುತ ವಾರುವವನಿಳಿದು
ಕರವ ಮುಗಿಯಲು ನೃಪತಿ ಮೆಚ್ಚುತ
ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಭೂಪಣಂಗಳ
ಹಿರಿದು ಸಂಬಳವಿತ್ತು ನಿಲಿಸಿದನರಸ ಬಾಹುಕನ

೨೨

ಜನಪ ಕೇಳಾ ಬಾಹುಕನು ವಾಲಾ
ಖ್ಯಾನಲಿ ಸಮೀವ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾತನ
ನನುದಿನವು ಕೂಡಿದ್ದನೊಂದಾನೊಂದುದಿನ ರಾತ್ರಿ
ವನಜಮುಖಿ ದಮಯಂತಿಯೋಜು ಚುಂ
ಬನ ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪದಿಂದಹ
ಕನಸ ಕಂಡೆಚ್ಚರದಿ ಕಾಣದೆ ಸತಿಗೆ ಹಲುಬಿದನು

೧೭।

ಹಾ ತರುಣಿ ನಳಿನಾಷ್ಟಿ ನಯಸು
ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕದಿಂದ ಕನಸಲಿ
ಮಾತುದೋರಿದೆ ಬಂದು ನನ್ನಲಿ ಕರುಣದಿಂ ನೀನು
ಧಾತುಗುಂದಿದೆನಕಟ ಅಸುರಾ
ರಾತಿ ಬಲ್ಲನೆನುತ್ತ ಮನದಲಿ
ಕಾತರಿಸಿ ನಿಜಸತಿಗೆ ಹಲುಬಿದ ಮದನನೆಸುಗೆಯಲಿ

೧೮।

ವಿಕಳವನು ವಾಲಾಬ್ಯಾ ಕೇಳಿದು
ಪಕಪಕನೆ ನಗುತೆಂದನೆಲೆ ಬಾ
ಹುಕೆ ಹಲುಬುವುದೇನು ಕಾಂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೊಂತೆಯನು
ಅಕಟ ನೀನತಿ ಜೆಲುವನೇ ಬಾ
ಲಕಿ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕವೆಳೊ ಲೋಕದಿ
ಮಕರಕೇತನ ಮರುಳನೆಂದಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದನು

೧೯।

ಎಂದು ಹಾಸ್ಯವ ಮಾಡಿದವನೊಡ
ನೆಂದನಾ ಬಾಹುಕನು ಪೂರ್ವದೊ
ಳಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬ ನಿಜಸತಿಯಗಲಿ ಎನ್ನೊಡನೆ
ನೊಂದು ನುಡಿದನು ವಿರಹದಲಿ ಅದ
ನಿಂದು ಕನಸಲಿ ಕಂಡು ಭಾಮತಿಯೋ
ಳೆಂದಜಡು ತಪ್ಪೇನು ಸತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ತನಗೆಂದ

೨೦।

ಅರಸ ಕೇಳಾ ಪುರದೊಳೊಬ್ಬರಿ
ಗರಿಯದಂದದಿ ನಳಿರಲು ಭೂ
ಸುರರ ಮತದಲಿ ಕೇಳ್ಣ ಭೀಮನೃಪಾಲನೀ ಹದನ
ಧರೆಯನೆಲ್ಲವ ಜೂಜನಲಿ ಪ್ರ
ಷ್ವರಗೆ ಸೋತು ನಳನ್ನಪನಡಮಿಗೆ
ತೆರಳಿದನು ಸತಿಸಹಿತವೇನೆ ಹೊರಳಿದನು ಶೋಕದಲ್ಲಿ

೨೧।

ಹಾ ಮಗಳಿ ದಮಯಂತಿ ನಿಷಧ ಸ
ನಾಮನನು ಕೈಹಿಡಿದು ಬಾಳುವ
ನೇಮವನು ಬಿಸುಟಡವಿಗಟ್ಟಿತೆ ವಿಧಿ ವಿಕರ್ಮಫಲ
ಭೀಮನೃಪನುದರದಲಿ ಜನಿಸಿ ವಿ
ರಾಮವಾದುದೆ ನಿನ್ನ ಸಿರಿಮುಖಿ
ತಾಮರಸವನು ಕಾಣೆ ತೋರೆಂದರಸ ಹಲುಬಿದನು

೨೨।

ಮಗಳಿ ಮೋಹದ ಸುತರನಾರಿಗೆ
ತೆಗೆದು ಬಿಸುಟೆ ನಿರಾಶೆಯಲಿ ಈ
ಬಗೆಗೆ ತಂದುದೆ ವಿಧಿಯು ನಿನ್ನನು ಹರಮಹಾದೇವ
ಹೊಗಲುಬಹುದೇ ಕಾನನದೊಳಿಹ
ಮೃಗಳಿಂದೇನಾದಳೋ ಪತಿ
ಯಗಲಿದನೋ ಭೇತಾಳ ನುಂಗಿತೋ ಎನುತ ಹಲುಬಿದನು

೨೩।

ಬಡವರುದರದೊಳುದಿಸಿ ಸುಖವನು
ಪಡೆಯಲೊಲ್ಲದೆ ಬಂದು ನೀನೀ
ಪೊಡವಿಪತಿಯುದರದಲಿ ಸಂಜನಿಸುವರೆ ಎಲೆ ತಾಯಿ
ಗಿಡಮೆಳೆಗಳಾರಣ್ಯದಲಿ ತನು
ವಿಡಿದು ಸೃರಿಪುದೆಂತು ಮಗಳೇ
ಸುಡು ತನುವನಿದನೆಂದು ಮರುಗಿಡಳವಳ ನಿಜಜನನಿ

೨೪।

ಸತಿಪತಿಗಳೇ ಪರಿಯ ಶೋಕೋ
ನ್ನತಿಯ ಸೈರಿಸಲಾರದಾ ಮಾ
ರುತನ ಸವಿನೊಳು ಪ್ರಗುವೆಂದುರವಣಿಂ ನಡೆತರಲು
ಕ್ಷೀತಿಪ ಕೇಳಿಂತವರು ಬರುತಿರೆ
ಮುತಿಯುತನೆ ಚಿಂತೆಯನು ಬಿಡು ಪತಿ
ವೃತೆಗೆ ಹಾನಿಯೆ ಸುಖದೊಳಿಹಳೆಂದು ನಭೋನಿನದ

೧೬೪

ಎಂದ ವಾಕ್ಯವ ಕೇಳಿ ಭೂಸುರ
ವೃಂದದಲಿ ಮುನಿಯೋವ್ರ ನುಡಿದನು
ಸಂದ ಪರಮಾನಂದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಂಯನ ವಾಕ್ಯವಿದು
ಇಂದುಮುಖಿ ದಮಯಂತಿ ನಳನ್ನಪ್ರ
ರೆಂದಿಗೂ ಸುಕ್ಕೇಮಿಗಳು ನೀ
ವಿಂದು ಕಳುಹಿಸಿ ಚರರ ಭೇದಿಸಲೆಂದನಾ ಮುನಿವೆ

೧೬೫

ಎನಲು ಮುನಿಪನ ಮಾತಿನಲೆ ಅರ
ಮನೆಗೆ ಬಂದು ವಿಶಾಲ ಚಿಂತೆಯ
ಮನದಲಿರೆ ಇನನಿಳಿದನಸ್ತಾಂಬುಧಿಗೆ ವಹಿಲದಲಿ
ಜನಪನಾ ರಾತ್ರಿಯಲೆ ನಿದ್ರಾಂ
ಗಸೆಯನುಳಿಯಲು ಪೂರ್ವಶೈಲಾದಿ
ದಿನಪ ತಲೆದೋರಿದನು ಹರೆದುದು ರಜನಿಯಾಕ್ಷಣಕೆ

೧೬೬

ಅರಸ ಕರೆಸಿದನಾಪ್ತರನು ಭೂ
ಸುರರಿಗೆಂದನು ನೀವು ಕರುಣಾದಿ
ಧರೆಯೊಳೆಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿನ್ನ ಸುತೆ ದಮಯಂತಿ ನಳನ್ನಪರ
ಇರವ ಕಾಂಬುದು ಕಂಡು ಕರೆತಂ
ದರಿಗೆ ಕೊಡುವೆನು ಧರೆಯೊಳಧರವ
ನಿರುತವೆಂದುಪಚರಿಸಿ ಕಳುಹಿದ ಭೀಮನ್ನಪನವರ

೧೬೭

ಹರಿದರರಸಾಳುಗಳು ಪಟ್ಟಿಮು
ಶರಧಿ ದಷ್ಟಿಂ ಶರಧಿ ಪೂರ್ವದ
ಶರಧಿಯುತ್ತರ ಕುರುನರೇಂದ್ರುರ ಸೀಮೆ ಪರಿಯಂತ
ಪುರಗಳಲ್ಲಿ ವನವೀದಿಯಲ್ಲಿ ತ
ದ್ವಿರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ದಿಗಂತದೊ
ಳರಸಿ ಕಾಣದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದರು ಹಲವು ದಿವಸದಲ್ಲಿ

೧೬೧

ಪುರನಗರ ಬೀದಿಗಳ ಮಧ್ಯದಿ
ನೆರೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದಲಿ ಸಂ
ಚರಿಸುವವರನು ಕಂಡು ಕೇಳುತೆ ಬಂದರಲ್ಲಿಲ್ಲಿ
ಇರವ ಕಾಣದೆ ಬಳಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿ
ಮರುಗುತವನೀಸುರರು ಭೇದಿಸು
ತಿರಲು ಮೂವರು ಬೇರೆ ಹೊಕ್ಕರು ಚೈದ್ಯನಗರಿಯನು

೧೬೨

ಅಲ್ಲಿ ವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿದರು ಭೂ
ವಲ್ಲಭನ ಕ್ರತುಸಮಯವೆಂದವ
ರೆಲ್ಲ ಗಮಿಸಲು ಕಂಡು ಮೂವರು ಕೂಡುತವರೊಡನೆ
ನಿಲ್ಲದ್ಯೇದಿದರರಮನೆಗೆ ತಮ
ಗಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ತೈತ್ತಿಭೋಜನ
ವೆಲ್ಲ ಸಿಗಬಹುದೆನುತ ಹೊಕ್ಕರು ಯಜ್ಞಮಂಟಪವ

೧೬೩

ಜನಪನವನೀಸುರರ ಮಂತ್ರದ
ಲನಿಲಸವಿನಾರಾಧಿಸಲು ನೃಪ
ತನುಜೆಯಾದ ಸುನೀತೆಯೊಳು ದಮಯಂತಿ ಭಾವಿಸುತ
ವನಿತೆಯಿರೆ ಕಂಡನು ಸುದೇವನು
ಮನದೊಳಿನುಮಾನಿಸಿದನೀ ಮಾ
ನಿನಿ ಮಹಾಸತಿಯೆನುತ ವಿಸ್ತೃಯಗೊಂಡ ಮನದೊಳಗೆ

೧೬೪

ಮುಗಿಲು ಮುಸುಕಿದ ಚಂದ್ರಬಿಂಬವೋ
ಪಗಲೊಳಿಸೆವ ಸುದೀಪಕಾಂತಿಯೋ
ಹೊಗೆಯೊಳಿಸಗಿದ ಚಿತ್ರಪುಟಿಮೆಯೋ ಹೇಳಲೇನವಳ
ಉಗಿದು ಬಿಸುಟ ವಿಭೂಷಣಿದ ಮೈ
ಲಿಗೆಯ ಸೀರೆಯ ಮಲಿನತನು ಕಳೆ
ದೆಗೆದು ಕೈಗಲ್ಲದಲಿ ನಿಂದಿರೆ ಕಂಡನಾ ಸತಿಯ

೨೭।

ಇದು ಪತಿವುತ್ತದ್ದಮ್ಮವಹುದೀ
ಸುದತಿ ತೊರೆದಹಳ್ಳಿಲ್ಲವನು ನೃಪ
ವಧುವ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬೆಸಂದು ಸುದೇವ ನಡೆತಂದು
ಹದನಿದೇನೌ ತಾಯೆ ನಿಮ್ಮಿಯು
ವದನಕಮಲಪು ಬಾಡಿ ಕಡುಮಾ
ಸಿದುಡಿಗೆಯಲಿಹುದೇನು ಕಾರಣವೆನುತಲಿಂತಂದ

೨೮।

ಇಂದುವದನೆ ವಿದಭ್ರಹಪಟ್ಟಣ
ದಿಂದ ಬಂದೆನು ತಾನು ಭೂಸುರ
ವಂದ್ಯನೇನ್ನಭಿಧಾನ ಕೇಳು ಸುದೇವನೆಂಬುಪುದು
ಇಂದು ನಿಮ್ಮನು ನೋಡ ಕಳುಹಿದ
ತಂದೆ ಭೀಮನ್ನವಾಲನಾತನ
ನಂದನಿಗೆ ತಾ ಸಖಿನು ಚಿತ್ತೈಸೆನ್ನ ಬಿನ್ನಪವ

೨೯।

ಕ್ಷತಿಪ ಭೀಮ ನೃಪಾಲನಾತನ
ಸತಿಸುತರು ಬಾಂಧವ ಸಹೋದರ
ರತಿಶಯರು ನಿಮ್ಮಿಯ ಕುಮಾರರು ಕುಶಲರಿಂದಿನಲಿ
ಕ್ಷತಿಯನಗಲುತ ನಳನ್ನಪತಿ ನಿಜ
ಸತಿಸಹಿತ ವನಕ್ಕೆದಿದುದ ಕೇ
ಭೂತಲಿ ನಿಮ್ಮವರೆಲ್ಲ ಶೋಕಾಭಿಯಲಿ ಮುಳುಗಿಹರು

೨೧।

ಘೋರತರಶೋಕವನು ಸ್ಯೇರಿಸ
ಉರದಾ ಸತಿಪತಿಗಳಿಬ್ಬರು
ಸೋರುತ್ತಿಹ ಕಂಬಿಗಳಲಿ ಕರೆದೆಮ್ಮು ಕಳುಹಿದರು
ಧಾರಿಣಿಯಲರಸುತಲಿ ಬಂದೆವು
ವಾರಿಜಾನನೆ ನಿಮ್ಮ ಕಂಡೆವು
ಸೇರಿತೆಮ್ಮುಯ ಪುಣ್ಯವೆಂದು ಸುದೇವ ಕೈಮುಗಿದ

೨೧।

ವನಿತೆ ಕೇಳುತ ಶೋಕಜಲದಲಿ
ನನೆದು ಬುಧಕುಲತಿಲಕನನು ಬಾ
ರೆನುತ ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನವರನಡಿಗಡಿಗೆ ಬೆಸಗೊಳಲು
ವನಿತೆ ನೋಡಿದಳಾ ಸುದೇವನ
ಜನನಿಗರುಹಲು ಬಂದಳಾ ವಿ
ಪ್ರನನು ನೀವಾರೆನಲು ನುಡಿದನು ಬಂದ ಸಂಗತಿಯ

೨೨।

ಕೇಳು ತಾಯೆ ವಿದಭ್ರಹಪತಿ ಭೂ
ಪಾಲನಾತ್ಮಜೆ ಪತಿಯೋದನೆ ತ
ನ್ನಾಲಯವನುಳಿದು ವನಕ್ಕೆದಿದಳೆನಲು ನೃಪ ಕೇಳಿ
ತಾಳಲಾರದೆ ನೋಡಿ ಕರೆತರ
ಹೇಳಿ ಕಳುಹಲು ಬಂದನೆಲ್ಲಿಗೆ
ಬಾಲೆ ದಮಯಂತಿಯಳ ಕಂಡೆನುತ್ತ ಕೈಮುಗಿದ

೨೩।

ಕೇಳಿ ಶಿವಶಿವಯೆನುತ ಶೋಕವ
ತಾಳಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದಳು ಮಗಳಿ ವಿ
ಟಾಳಿಸಿತೆ ಸಿರಿ ರಾಜ್ಯಸಂಪದವೀ ಮಹಾವೃಧೀಯ
ಭಾಳದಲಿ ವಿಧಿ ಬರೆದನೇ ಜನ
ಪಾಲ ನಳನ್ನಪನೆತ್ತ ಸರಿದನೋ
ಕಾಲಗತಿಯಿಂತಾಯಿತೇ ಹಾಯೆನುತ ಮರುಗಿದಳು

೨೪।

ಬಾಲೆ ಬಿಡು ಶೋಕವನು ಭೀಮನೃ
ಪಾಲನರಸಿಗೆ ತಂಗಿ ತಾ ತ
ನ್ನಾಲುಯದಿ ಕಡುನೆಂಂದೆ ಮಗಳೇ ಸಾಕು ನವೆಂದನೆ
ಪೇಳದಿಹರೆ ಸುನಂದನೆಗೆ ಸಮ
ಪಾಳಿ ನೀನೆಮಗೆಂದು ತಳ್ಳಿಸಿ
ಪಾಳಿಸಿದಳತಿ ಕರುಣಾದಲೆ ದಮಯಂತಿಯನು ಜನನಿ

|೨೨|

ಕಿರಿಯ ತಂದೆ ಸುಭಾಷು ಮರುಗಿದ
ವರಕುವರಿ ದಮಯಂತಿ ನಿನ್ನಯ
ಪುರುಷನಿಲ್ಲದೆ ಚಿಂತೆಯಂದೆಲ್ಲವನು ನೀ ಶೋರೆದು
ಕರಗಿ ಕಂದಿದೆ ಮಗಳೇ ತಾನಿಂ
ತರಿದುದಿಲ್ಲಲ ನಿನ್ನ ಪುರುಷನ
ಕರೆಸಿ ಕೊಡುವನು ನಾನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನೀನೆಂದ

|೨೩|

ತರಳಿ ಬಾರೆಂದೆನುತ ಕೆಳ್ಳಿನೋ
ಖೋರೆವ ಕಂಬನಿಗಳನು ಸೆರಗಿನೋ
ಖೋರಸಿ ದಮಯಂತಿಯನು ಮನ್ನಿಸಿ ಬಂದನೋಲಗಕೆ
ಕರೆಸಿದನು ಭೂಸುರ ಸುದೇವನ
ನಿರುತ ಮಣಿಭೂಷಣಗಳಿಂದುಪ
ಚರಿಸಿ ಕಳುಹಲು ಬಂದ ಭೀಮನೃಪಾಲನೋಲಗಕೆ

|೨೪|

ಅರಸ ಕೇಳು ವಿದಭ್ರಪತಿ ಮನ
ಮರುಗುತಿಲಾ ಸಮಯದಲೆ ಭೂ
ಸುರ ಸುದೇವನು ಬಂದು ಕೈಮುಗಿದೆಂದನೀ ಹದನ
ತರುಳಿ ದಮಯಂತಿಯನು ಕಂಡೆನು
ಹರುಷ ಮಿಗಲಾ ಜ್ಯೇಧಪುರದಲಿ
ವರಜನನಿ ಚಿಕ್ಕಮೃನಲ್ಲಿಹಳಿಂದನಾ ವಿಬುದ್

|೨೫|

ಕಂಡು ಮಾತಾಡಿದೆನು ಸತಿಯಳ
ಮಂಡೆ ಮಾಸಿದೆ ಮಲಿನ ವಸನದೆ
ಗಂಡನಗಲಿದ ಚಿಂತಯಲಿ ಮುಖಿಭಾಡಿ ದೇಹವನು
ದಂಡಿಸಿದಳನ್ನದಲ್ಲಿ ಮನ ಮುರಿ
ಗೊಂಡುದಾ ಸತಿಗಿನಿಯನನು ನರೆ
ಕಂಡು ಹೇಳುವವರಾರೆನುತ ಮರುಗುವಳು ಮನದೊಳಗೆ

|೨೬|

ಕೇಳುತರಸನ ವದನಕಾಂತಿ ವಿ
ಶಾಲವಾದುದು ಮನದಿ ಹರುಷವ
ತಾಳಿ ಪ್ರಾಂಪುಳಿಪೋಗಿ ಭೀಮನೃಪಾಲ ಕರೆಸಿದನು
ಬಾಲೆಯರ ತನ್ನಾಪ್ತಿ ಸಚಿವರ
ಮೇಳದಲೆ ನಿಜಸುತ್ತೆಯ ಕರೆತರ
ಹೇಳಿ ರತ್ನಾಭರಣಗಳನಿತ್ತವರ ಕಳುಹಿದನು

|೨೭|

ಬಂದರಲ್ಲಿಗೆ ಜ್ಯೇಧನೃಪತಿಯ
ನಂದು ಕಾರೇಸಿಕೊಂಡರವರನು
ಮಂದಿರದ ಸುಕ್ಕೇಮವನು ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳಿದರು
ಇಂದುಮುಖಿ ದಮಯಂತಿಯನು ಕಳು
ಹೆಂದು ಭೀಮನೃಪಾಲ ಹರುಷದೊ
ಇಂದು ನಿಮಗುಡುಗೊರೆಗಳನು ಕಳುಹಿದನು ಕೇಳಿಂದ

|೨೮|

ಅರಸ ಕೇಳು ಸುಭಾಷು ಭೂಪತಿ
ಕರೆಸಿದನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭೀಮನ
ಪುರಕೆ ಪಯಣವ ಮಾಡಿದನು ದಮಯಂತಿಯನು ಕರೆದು
ತರುಳಿ ನೀ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳು
ಹೊರೆದ ದೇಹವ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿಂ
ದುರುತರದ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಕೊಟ್ಟನು ಸಕಲ ಭೂಷಣವ

|೨೯|

ತರಿಸಿದನು ದಂಡಿಗೆಯೋಳಿಗೆ ಕು
ಇರಿಸಿ ಸತಿಯರ ಗಡಣದಲ್ಲಿ ಮಂ
ದಿರವ ಹೊರವಂಟಿರಸನೇರಿದ ಗಜದ ಕಂಥರವ
ಮೆರವ ನಾನಾ ವಾದ್ಯರಭಸದಿ
ಕರಿ ಶುರಗ ಕಾಲಾಳ ಸಂದಣಿ
ಯುರವಣಿಸೆ ನಡೆತಂದು ಹೊಕ್ಕೆ ವಿದಭರಪಟ್ಟಿಂದ

|೧೦|

ದೂತರ್ಕೆದಿದರೊಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಜನ
ಜಾತ ನಲಿಯಲು ಬಂದು ಬೇಗದಿ
ಭೂತಳೀಂದ್ರಗೆ ಕ್ಷೇಮುಗಿದು ದಮಯಂತಿ ಬಂದಳನೇ
ಮಾತ ಕೇಳಿದನದನು ಬಲಸಂ
ಗಾತಲ್ಯೆತಂದವರ ಕಂಡತಿ
ಪ್ರೀತಿಯಂ ತಕ್ಕೆಸಿ ಕರೆತಂದನು ನಿಜಾಲಯಕೆ

|೧೧|

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಾ ಪುರದೊಳು
ತ್ವವವನದನೇನೆಂಬೆನಂದಿನ
ದಿವಸದೊಳಗರಮನೆಯೋಳಾ ದಮಯಂತಿಯನು ಜನನಿ
ತವಕದಿಂ ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದಳು ಬಾಂ
ಧವರು ಸಂತೋಷಿಸಿದರನಿಬರು
ಯುವತಿಯರು ನಿಜತನಯರಾಲೀಂಗಿಸಿದರಂಗನೆಯ

|೧೨|

ಮಗನ ನೋಡಿದಳಿಂದ್ರಸೇನನ
ತೆಗೆದು ತಕ್ಕೆಸಿದಳು ಕರೆದಳು
ಮಗಳ ಚಂದ್ರಾಸ್ಯಾಳನು ತೊಡೆಯೋಳಗಿಟ್ಟು ಮುಮತೆಯಲಿ
ಮೊಗವನೀಕ್ಕಿಸಿ ಮೊಲೆಗಳಲಿ ತೊರೆ
ದುಗುವ ಹಾಲಿನ ಜನನಿ ಏಗೆ ನೀ
ರೊಗುವ ಕಣ್ಣೀರನಲ್ಲಿ ಸಂತೃಷ್ಟಿಸಿದಳು ನಿಜಸುತ್ತರ

|೧೩|

ಕಂತುಪಿತನೊಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಧರಣೀ
ಕಾಂತ ಭೀಮನೃಪಾಲ ಬಾಂಧವ
ಸಂತತಿಯನಾದರಿಂದ ಕಟುಹಿಡನವರನುಚಿತದಲ್ಲಿ
ಸಂತತವು ನಿಜಪತಿಯನಗಲಿದ
ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮನಗುಂದಿದಳು ದಮ
ಯಂತಿ ನೆನೆಯುತಲ್ಲಿದ್ದಾ ವನಪುರದ ಚೆನ್ನಿಗನು

|೧೪|

* * *

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸುರರ ದುಂದುಭಿ ಮೋಳಗೆ ಧರಣೀ
ಸುರರುಲಿಯೆ ಮುರಹನ ಕರುಣಾದಿ
ತರುಣೀ ದಮಯಂತಿಯಳನೊಡಗೂಡಿದನು ನಳನ್ನಪತಿ

॥

ಕೇಳಿದ್ದೈ ರಾಜೇಂದ್ರ ಧರುವನ್ನು
ಪಾಲ ತೊರೆದಳು ಸಕಲ ವಿಭವವ
ಧೂಳಿ ಮುಸುಕಿದ ಮುಡಿಯ ಮಾಸಿದ ವಸನಗಳ ನೋಡಿ
ಕೇಳಿದಳು ಪೂರ್ವೋತ್ತರವ ಭೂ
ಪಾಲನವನಿಯನುಳಿದು ನಿನ್ನ ವ
ನಾಲಯದೊಳಂತಗಲಿದನು ಹೇಳಂದಳಾ ಜನನಿ

|೧|

ಕಪಟದಲಿ ಪುಷ್ಟರನು ರಾಜ್ಯವ
ನಪಹರಿಸಿದನು ಜೂಜಿನಲಿ ನಳ
ನೃಪತಿ ಸೋತಾರಣ್ಯಕ್ಕೆದಿದನೋಂದು ವಸ್ತುದಲಿ
ಗುಪಿತದಿಂ ಬರೆ ಮುಂದೆ ಪಕ್ಕಿಗ
ಖಾಪಮೆಯಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯೆ ವಸನವ
ಕೃಪಣತನದಲಿ ತನ್ನ ಸೀರೆಯೊಳೊಯ್ದನಧರವನು

|೨|

ಮರೆದು ಮಲಗಿದ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಏ
ಚ್ಚಿಸದೇ ನೃಪ ತೆರಳಿದನು ಕಾ
ತರಿಸಿ ಕಂಬನಿಯೊಳಗೆ ಬಂದೆನು ಚೈದ್ಯನಗರಿಯಲಿ
ತರಿಸಿ ಕಂಬನಿಯೊಳಗೆ ಬಂದೆನು ಚೈದ್ಯನಗರಿಯಲಿ
ಕರುಣೀ ಚಿಕ್ಕಮೃನಲಿ ತಿಂಗಳು
ಹೊರೆದನೀ ದೇಹವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಕರೆಸಿದಿರಿ ನೀವನುತ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದಳು ತರಳಿ

|೩|

ಎನನೆಂಬೆನು ತನ್ನ ಪುಣ್ಯಾದ
ಹಾನಿಯನು ಎಲೆ ತಾಯೆ ಲೋಕದ
ಮಾನವಿಯೊಳಾರುಂಟು ಎನ್ನಪ್ರೋಲ್ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿದರು
ದಾನವಾಮರರೊಳಗೆ ಕಾಣೆ ಸ
ಮಾನರನು ನಳನ್ನಪಗೆ ಇನ್ನಿದ
ಕೇನ ಮಾಡುವೆನೆನುತ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದಳು ತರುಣೀ

|೪|

ಆರಿಗೆರಡೆಣಿಸಿದೆನೋ ಹಿರಿಯರ
ಗಾರುಗೆಡಿಸಿದೆನೋ ವೃಥಾ ಮು
ನಾಂರ ಸೋಂಪಿಗಪಾರವಿಘ್ನವ ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿದೆನೋ
ಆರನಳಲಿಸಿದೆನೋ ತಪ್ಪೋವತೆ
ರಾರ ಜರೆದೆನೋ ತನ್ನ ನಿಜಸಂ
ಸಾರವೀ ತೆರನಾಯ್ತು ಶಿವತಿವಯೆನುತ ಮರುಗಿದಳು

|೫|

ಕ್ಷಿತಿಯೊಳೆಲ್ಲಿಹನೋ ಪರಸ್ಯೀ
ರತಿಗೆ ಮನಸೋತನೋ ತಪಸಿನ
ವ್ರತವ ಕ್ಯಾಕೊಂಡನೋ ದನುಜರ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದನೋ
ವಿಶೇಷಿಂದನೋ ಚೆಲುವಿನಮರಾ
ವತಿಗೆ ನಡೆದನೋ ತೂರೆದು ನಳಭೂ
ಪತಿಯ ಕಾಣೆನು ತನಗೆ ಗತಿಯೇನೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೬|

ಪತಿವಿಹೀನೆಗೆ ಸಲುವುದೇ ಸು
ವ್ರತ ಸುಭೋಜನ ಸೌಖ್ಯ ಸುಖ ಸಂ
ಗತಿಗಳುಂಟೇ ತಾಯೆ ಭಾವಿಸಿ ಸೋಡು ಚಿತ್ತದಲೆ
ಸತಿಯರಿಗೆ ಪತಿದ್ಯೈವವೆಂದಾ
ಶ್ರುತಿ ವಚನವಾಡುವುದು ತನಗಾ
ಪತಿಯನಗಲಿದ ಬಳಿಕ ಗತಿಯಲ್ಲಿಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೭|

ಧರೆಯೊಳ್ಳಿಹನೋ ವಿಚಾರಿಸಿ
ಕರೆಸಿಕೊಡು ಎಲೆ ತಾಯೆ ಎನ್ನಾಯ
ಪುರುಷನಿಲ್ಲದ ಬಳಿಕ ಬಿಡುವೆನು ತನುವನೆಂದೆನಲು
ಮರುಗಿದಳು ಮಗಳಿಂದ ಮಾತಿಗೆ
ಕರಗಿ ಕಂಬನಿದೊಡೆದು ತನ್ನಾಯ
ಪುರುಷನೊಡನಿಂತೆನಲು ಭೀಮನ್ಯಪಾಲ ಚೆಂತಿಸಿದ

೧೭।

ಅರಸ ಕೇಳು ವಿದಭರ್ತು ಭೂಪತಿ
ಕರೆಸಿದನು ಭೂಸುರರನವರಿಗೆ
ಪರಮವಸ್ತುವನಿತ್ತ ಕೆಲುಹಿದ ನಿಷ್ಠಾಪತಿಯಿರವ
ಶರಧಿಮೇರೆಯೊಳ್ಳಲ್ಲ ಭೇದಿಸಿ
ಕರೆದು ತಾರೆನಲವರು ಬರುತ್ತಿರೆ
ಕರೆಸಿದಳು ದಮಯಂತಿಯವರೂಡನೆಂದಳೇ ಮಾತೆ

೧೮।

ನಳನ್ಯಪತಿ ನಿಜರಾಜತೇಜವ
ನುಳಿದು ತಾ ಪ್ರತಿರೂಪುದಾಲಿಹ
ನಿಳೆಯೊಳಗ್ಗದ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ನೀವೆಂಬುದೀ ನುಡಿಯ
ಹಳುವದಲಿ ಸತಿಯುಟ್ಟ ಸೀರೆಯ
ಸೆಳೆಯುತರ್ಥವ ಹೊಂಡು ನಾರಿಯ
ಕಳೆದು ಹೋದವರುಂಟಿಯೆನಲುತ್ತರವ ಪೇಳುವನು

೧೯।

ಆ ನುಡಿಯ ತಂದೆನಗೆ ನೀವನು
ಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಪೇಳಿಸುತ್ತ ಸ
ನ್ಯಾನದಿಂದ ಬೀಳೊಟ್ಟಳಂಗನೆ ತೆರಳಿದರು ಬಳಿಕ
ಮಾನವೇಂದ್ರರ ಸಭೆಯ ನೋಡಿ ನಿ
ಧಾನಿಸುತ ನಾನಾ ದಿಗಂತ
ಸಾಫಾನದಲ್ಲಿ ನಗರಿಗಳ ಭೇದಿಸುತ್ತಿದಿದರು ಪಥವ

೨೦।

ಇಳೆಯಮರರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಗಿರಿವನ
ಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಸಿ ಕೆಲವು ಮುಖಿಗಳ
ನಿಳಯಗಳ ನೋಡುತ್ತ ಕಾನನಗಳಿದು ಬೇಗದಲಿ
ಜಲಧಿ ಮೇರೆಯ ಮಧ್ಯದಲೆ ಭೂ
ವಳಯವೆಲ್ಲವ ಶೋಧಿಸುತ ತನು
ಬಳಲಿಕೆಯ ಭಾವಿಸದೆ ನಡೆದರು ಮುಂದೆ ಪಥವಿಡಿದು

೨೧।

ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರೆ ಕಂಡರೊಬ್ಬನ
ಸಂದ ಯಾಚಕ ಭೂಸುರನನೆ
ಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿಯೆನಲಯೋಧ್ಯಾನಗರದಿಂದೆನಲು
ಹಂದದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಜ್ಞನುಂ
ಟಿಂದೆನಲು ಹೇಳಿದನು ಮುಖವಹು
ದೆಂದ ವಿಪ್ರನ ಮಾತಿನಿಂದ್ಯದಿದರಯೋಧ್ಯೆಯನು

೨೨।

ಮರುದಿವಸ ಖುತುಪಣ ಮುನಿಮು
ಖ್ಯಾರು ಸಹಿತಲೋಲಗದೊಳಿರೆ ಕಂ
ಡರು ಮಹಾಸಭೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕರು ನಿಂದು ಕ್ಷೇ ನೆಗಹಿ
ಹಿರಿಯಿರಿದೆ ಸಾಮಾಜಿಕರು ಸ
ಜ್ಞರಿತರಿದೆಲಾ ಕೇಳಿ ನೀವೆಂ
ದುರುತರವ ಗಂಭೀರ ವಾಕ್ಯದೊಳಿಂದನಾ ವಿಪ್ರ

೨೩।

ಹಳುವದಲೆ ಬಂದಲಸಿ ಮಲಗಿದ
ಕುಲಸತ್ತಿಯ ವಸನದೊಳಗರ್ಥವ
ಕಳೆದುಕೊಂಡೊಯ್ದಗಲಿ ಪೋದವರುಂಟೆ ರಾತ್ರಿಯಲಿ
ಇಳೆಯನಾಳುವ ನೃಪರ ಸತ್ಯದ
ಬಳಕೆಗೆ ಲೇಸಲ್ಲವೆನೆ ಮನ
ವಳುಕಿ ನಸುನಗೆಯಿಂದ ನುಡಿದನು ಒಲೆದು ಬಾಹುಕನು

೨೪।

ಕ್ಷಮಿಯಮರಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ
ಸತಿಯನಗಲಿದ ಬಾಹಿರನು ಅವ
ಪತಿಯೆ ಸಾಕಂತಿರಲಿ ಜಿಡು ಮುತುಪಣನೋಲಗದಿ
ಅತಿಶಯದ ನುಡಿಗೇಳ್ಳಿವಕಟ್ಟಾ
ಸತಿಗೆ ವಂಚನೆಯಲ್ಲವದು ನಿಜ
ಪತಿಗೆ ಕೊರತೆಯದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ ನುಡಿದ ವಿಪ್ರರಿಗೆ

೧೭

ಈತನಾರು ಕುರೂಪಿ ನೈಷಧ
ನೀತನೋ ಸಭೆಯೋಳಗೆ ತಾನೀ
ಮಾತನಾಡಲದೇಕೆ ಸಂಶಯವೆನುತ ಮನದೋಳಗೆ
ದೂತರಾಲೋಜಿಸುತ ಬಂದರು
ಭೂತಳಾಧಿಪ ಭೀಮನೃಪ ಸಂ
ಜಾತೆಯನು ಕಂಡರಿಗಿ ಕ್ಯಾಮುಗಿದೆಂದರೀ ಹದನ

೧೮

ದೇವಿಯರು ಜಿತ್ತೇಸುವುದು ಭುವ
ನಾವಳಿಗಳಿಲ್ಲವನು ನೋಡಿದು
ನಾವು ಮುಂದ್ಯೇತರಲು ಕಂಡೆವಯೋಧ್ಯನಗರಿಯನು
ಭೂವರನ ಮುತುಪಣರಾಯನ
ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಕುರೂಪಿಯೋವನು
ಜೀವಸವಿನಾತಂಗೆ ಬಾಹುಕನೆಂಬ ನಾಮದಲಿ

೧೯

ತುರಗ ನಿಕರದ ಶೀಕ್ಕೆಯಲಿ ಮಂ
ದಿರದ ಬಾಣಸಿತನದ ಕೆಲಸದಿ
ನೇರೆ ನಿಪುಣನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿಹ ನೃಪನ ಸಭೆಯೋಳಗೆ
ಪಶುತವಿಸಿ ನೀವೆಂದ ಮಾತನು
ವರಸಭಾಮಧ್ಯದಲಿ ನುಡಿಯ
ಲ್ಯಾರದೆ ತಾನೀ ಮಾತನೆಂದನು ನಗುತ ಬಾಹುಕನು

೨೦

ಸತಿಗೆ ವಂಚನೆಗೈದ ಪತಿ ತಾ
ಮತಿವಿಕಳನಂತಿರಲಿ ಭೂಸುರ
ಪತಿಯೆ ಕೇಳಾ ಸತಿಗೆ ಭಂಗವೆ ಪತಿಗೆ ಕೊರತೆ ಕಣಾ
ಪತಿಪ್ರತವನಾಚರಿಸುವಳು ನಿಜ
ಪತಿಯ ಗುಣದೋಷಗಳನೆಣಿಪಳೆ
ಗತಿಗೆ ಕಾರಣ ಸತ್ಯವೇ ತನಗೆಂದನವ ನಗುತ

೨೧

ಪತಿಯ ತಪ್ಪೆಣಿಸುವ ಸತಿ ಪತಿ
ವ್ರುತೆಯ ಧರಣಿಯ ಪಾಲಿಸುವ ಜನ
ಪತಿಯ ನಿಂದಿಸುವಾತ ಸೇವಕನೇ ನಿದಾನಿಸಲು
ಪಿತನ ವಾಕ್ಯವನತಿಗಳೆವವನು
ಸುತನೆ ಗುರುವಿನ ಮಾತನೆಣಿಸದ
ಪತಿತ ಪಾತಕಿ ಶಿಷ್ಟನೇ ತಾನೆಂದ ಬಾಹುಕನು

೨೨

ಎನಲು ತಲೆದೂಗಿದಳು ಈ ಮಾ
ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದಿಹುದೆಂ
ದೆನುತ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದಳು ದಮಯಂತಿ ಮನದೋಳಗೆ
ಇನಿಯನಹುದಾತನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ
ನೆನೆಯಬೇಕೆಂದನುವನೆಂದಾ
ವನಿತೆ ತಂದೆಯನುಜ್ಞಯಲಿ ಕರೆದಳು ಸುದೇವನನು

೨೩

ಇಳೆಯಮರ ಬಾರೆಂದು ವಿವರವ
ತಿಳುಹಿ ಪಯಣವ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಲು
ಹೊಳಲ ಹೊರವಂಟನು ಸುದೇವನು ಹಲವು ಯೋಜನವ
ಕಳೆದು ಬರುತೆರೆ ಮುಂದೆ ಕಂಡನು
ಲಲಿತ ರತ್ನಪುಂಭಯ ಗೋಪುರ
ಹೊಳೆವಯೋಧ್ಯಪುರವನೀಕ್ಷಿಸಿ ಹೊಕ್ಕನವನಂದು

೨೪

ಇಟ್ಟ ಫಣೆಯೊಳಗೆಸೆವ ಮಟ್ಟಿಯ
ತೊಟ್ಟ ಹೊಸ ಯಜ್ಞೋಪವೀತದ
ಕಟ್ಟಿಲ್ಲಿರುಕೆದ ಕಕ್ಷಪಾಠದ ಬೆರಳ ಜಪಸರದ
ಉಟ್ಟ ಧೋತ್ರದ ಬಳಲುಗಚ್ಚಿಯ
ಸೃಷ್ಟಿಗಚ್ಚರಿ ರೂಪಿನಲಿ ಪರ
ಮೇಷ್ಟಿಯಂದದ ಬಂದನಾ ಶುತ್ತಪಣನೋಲಗಕೆ

೨೭।

ಆರು ನೀವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ
ದೂರದೇಶದ ಹಿರಿಯರಿಳಿಯೊಳು
ಕಾರಣವೇನಿರುವುದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನೆನಲು
ಭೂರಮಣ ಕೇಳವನಿಯಲಿ ಸಂ
ಜಾರಿಸುತ್ತ ಬಂದೆವು ವಿದಭಕ್ತ
ಭೂರಿನ್ನಪರ್ಯತರುತಲಿದೆ ಚೆತುರಂಗಬಲಸಹಿತ

೨೮।

ದೇಶದೇಶದ ಯಾಚಕರು ಧರ
ಶೀಶರುನ್ನತ ತುರಗ ಗಜ ರಥ
ಭೂಸುರರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೈವಜ್ಞರು ಸುಗಾಯಕರು
ಭಾಸುರದ ತೇಜದಲಿ ಜನ ಸಂ
ತೋಷದಲಿ ನಡೆತರುತಲಿದೆ ಪರ
ವಾಸುದೇವನೆ ಬಲ್ಲ ದಮಯಂತಿಯ ಸ್ವಯಂವರವ

೨೯।

ಶಯನದಲಿ ಮಲಗಿದ ಸತಿಯನಡ
ವಿಯಲಿ ನಳನ್ನಪನಗಲಿ ಹೋದನು
ನಯವಿಹಿನಳಿಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದರಾ ಸ್ವಯಂವರವ
ಪಯಣ ನಿಮಗುಂಟೀಗಳಿನೆ ನ್ನಪ
ಬಯಸಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೋಹದಲಿ ವಾ
ಜಿಯ ವರೂಧಕ ಹೂಡ ಹೇಳಿದ ಕರೆಸಿ ಬಾಹುಕನ

೨೧।

ಹೈ ಹಸಾದವೆನುತ್ತ ವಂದಿಸಿ
ಬಾಹುಕನು ಮಂದಿರಕೆ ಬಂದು ವಿ
ವಾಹವುಂಟೇ ಮರಳಿ ದಮಯಂತಿಗೆ ಜಗನ್ನಾಧ
ಈ ಹದನವಾರಿಂದಲಾದುದೂ
ದೈತ್ಯಾಹಿಯಾದ ದಮಯಂತಿ ಇದು ಸಂ
ದೇಹವಾಗಿದೆ ಎನುತ ಚಿಂತಿಸಿ ಬಂದನರಮನೆಗೆ

೨೧।

ಲಾಯದೊಳಗುತ್ತಮದ ತೇಜಿಯ
ನಾಯ್ದು ಹೂಡಿದ ರಥಕೆ ಸೇರಿಸಿ
ವಾಯುವೇಗದ ತೇರ ನಿಲಿಸಿದ ತಂದು ನೃಪನೆಡೆಗೆ
ರಾಯನೇರಲು ಕರಿ ತುರಗ ರಥ
ಪಾಯದಳ ಸಂದರ್ಭಿಸಿದುದು ನೇಲ
ಬಾಯಬಿಡೆ ಹೂರವಂಟ ನೃಪ ಘನವಾದ್ಯ ರಭಸದಲಿ

೨೨।

ಜನಪನೆಂದನು ಬಾಹುಕಗೆ ಮಾ
ನಿನಿಯನೀಕ್ಕಿಸಬೇಕು ನಿಲ್ಲಿದು
ಮನವಿದೊಂದೇ ದಿನಕೆ ನಡೆಸು ವಿದಭಕ್ತಪುರವರಕೆ
ಎನಲು ನಕ್ಕನು ಮನದೊಳಗೆ ತ
ನ್ನಿನಿಯಳಿಗೆ ವಿಧಿ ಬರೆದನೇ ಶಾ
ಸನವ ಮೀರುವರಾರೆನುತ ಮರುಗಿದನು ನಳನ್ನಪತಿ

೨೩।

ಕರದ ವಾಘೆಯ ಸಡಿಲ ಬಿಡೆ ಮುಂ
ಬರಿದು ಚಿಮ್ಮಿದುವಡಿಗಿಗೆ ರಥ
ತುರಗ ಹಾಯ್ದು ತೇರು ಮುಂದಕೆ ಪವನವೇಗದಲಿ
ಭರದೊಳ್ಳಿತರೆ ನೃಪನ ಹಜ್ಜಡ
ಧರೆಗೆ ಬೀಳಲು ಸಾರಧಿಯನೆ
ಚ್ಚರಿಸಿದನು ಶುತ್ತಪಣನಿದಕಿನ್ನೇನು ಹದನೆನುತ

೨೪।

ಚೀಯ ಚಿತ್ತಸುರವಣಿಸಿ ನಿ
ದಾರ್ಯದಲಿ ಹಿಂದುಳಿದುದಂಬರ
ವಾಯಗತಿಯಲಿ ದಾಟಿ ಬಂದೆವು ಹಲವು ಯೋಜನವ
ಹೋಯಿತಾ ಮಾತೇಕೆ ನಡೆಯೆನೆ
ರಾಯ ಮೆಚ್ಚಿದ ಸಾರಧಿಯ ಬಿರು
ದಾಯಕನು ನೀನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಬಾಹುಕನ

|೨೨|

ಮುಂದೆ ಕಂಡನು ಬರುತ್ತಲಡವಿಯೋ
ಳೊಂದು ತಾರೆಯ ಮರನನದರೊಳು
ಸಂದ ಘಲಪಣಂಗಳಿಂಬಿಸದೆ ಸೂತ ಪೇಳೆನಲು
ಇಂದನೆಗೆ ಮತಿದೊರದವನಿಪ
ಹಂದದನಗಿದ ಪೇಳು ನೀನೆನ
ಗೆಂದೊಡಾ ಸಾರಧಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವನರುಹಿದನು ನೃಪತಿ

|೨೩|

ಇಳಿದು ರಥವನು ಬಂದು ವೃಕ್ಷದ
ಬಳಿಗೆ ನಿಂದಾ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಹ
ಘಲದ ಪಣಂಗಳಿಂಬಿಸದನಾ ಪದ್ಧಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ
ಒಲಿದು ಲೆಕ್ಕವ ಕಂಡು ತಾ ಮನ
ನಲಿದು ನಳನ್ನಪ ಪುಷ್ಟರನ ತಾ
ಗೆಲುವ ಹದನಾಯ್ತನುತ ಬರೆ ಕಲಿಪುರುಷನಿದಿರಾದ

|೨೪|

ಎಲೆ ನೃಪಾಲಕ ನಿನ್ನ ಸತ್ಯದ
ನೆಲೆಯನೀಕ್ಕಿಸಬೇಕೆನುತ ಬಂ
ದಳಲಿಸಿದೆ ಹಿರಿದಾಗಿ ನೋಯದಿರಿನ್ನ ಜಿತ್ತುದಲಿ
ತೊಲಗಿದೆನು ಇಂದಿನಲೆ ಶುಭ ಮಂ
ಗಳಕರವು ನಿನಗಪ್ಪುದೆನಲಾ
ನಳನ್ನಪತಿ ಖಿತಿಗೊಂಡು ಶಾಪವ ಕೊಡದೆ ಮನ್ನಿಸಿದ

|೨೫|

ಮಾನವಾಧಿಪ ಕೇಳು ಲೋಕಕೆ
ದೀನಜನಬಾಂಧವನು ನಳನ್ನಪ
ಕಾನನದೊಳಗನತ್ತು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಂದು ರಥವೇರಿ
ಆ ನರೇಂದ್ರಂಗಶ್ವಹ್ಯದಯವ
ತಾನರುಹಿ ಆತನಲಿ ಪಡೆದನು
ಸಾನುರಾಗದಿ ಭೂರುಹದ ಹೃದಯವನು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ

|೨೬|

ಕರದ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ನೃಪಗೆ
ಜ್ಞರಿಸಿ ನೂಕಿದ ತೇಜಿಗಳು ಹೂಂ
ಕರಿಸಿ ಮನ ಮುಂಕೊಂಡು ಹಾಯ್ದು ಬಿಟ್ಟ ಸೂಟಿಯಲೆ
ಭರದ ಗಮನವನೇನನೆಂಬನೆನು
ನೆರೆದ ಜನವಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂದುದು
ಧರೆಯೊಳೇ ಸಾರಧಿಗೆ ಸರಿಯಾರರಸ ಕೇಳಿಂದ

|೨೭|

ತುರಗ ಹೇಷಾರವದ ಗಾಳಿಯ
ಧರಧುರದ ಜೀತ್ಯೆ ತಿಯ ಸಾರಧಿ
ಯುರವಣೆಯ ರಥದಚ್ಚುಗಳ ರ್ಮೀಂಕಾರ ನಾದದಲಿ
ಭರದಿ ಕೆಂಧೂಳಿದುತ ಬರಲಾ
ಪುರಜನರು ಸಂದಣಿಸಿ ನೋಡಲು
ಪರಿಚರು ಬಂದರು ವಿದಭಾಸಪಾಲಗರುಹಿದರು

|೨೮|

ಬಂದನೇ ಖುತುಪಣಂನೆನುತಾ
ನಂದ ಮಿಗೆ ಕರೆಸಿದನು ಸಚಿವರ
ಮಂದಿಯನು ಕಳುಹಿಸಲು ಕರೆತಂದರು ನಿಜಾಲಯಕೆ
ಸಂದಣಿಯ ಪರಿಹರಿಸಿ ನೃಪ ಮುದ
ದಿಂದ ಬೇರರಮನೆಯೊಳುಲುಪೆಗ
ಇಂದರ್ಯೋಧ್ಯಾಪತಿಯ ಸತ್ಯರಿಸಿದನು ಭೀಮನ್ನಪ

|೨೯|

ಕೇಳಿದಳು ದಮಯಂತಿ ವಾರ್ತೆಯ
ತಾಳಿದಳು ಹರುಷವನು ಮನದಲಿ
ಘಾಲಲೈಚನನಿಂದ ಫಲಿಸಿತು ಪುಣ್ಯವೆನಗಿಂದ
ಬಾಲೆ ಕೇಳಿನಗಿಂದು ಶೋಕ
ಜ್ಞಾಲೆ ಪರಿಹರವಾಯ್ತು ಮಂಗಳ
ದೇಳಿಗೆಯು ಪಸರಿಸಿತು ಶುಭಕರವೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೧೦|

ಬಿನ್ನನಾದನು ಜಿತ್ತೆದಲಿ ಯತ್ತು
ಪರ್ಣ ಭೂಸುರನೆಂದ ಮಾತಿನ
ಬಿನ್ನಣಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಬಂದೆನು ಮೂಡನಾದೆನಲಾ
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಹೊಂಡ ನಾಚಿಕೆ
ಗಿನ್ನ ಹದನೇನೆನುತ್ತ ಗುಣಸಂ
ಪನ್ನ ಮರುಗಿದ ತನ್ನ ಮನದ ದುರಂತ ಚಿಂತೆಯಲಿ

|೧೧|

ಟಲಗವನಿತ್ತನು ವಿದಭರ್ತು ನೃ
ಪಾಲ ಕರೆಸಿದ ಮಂತ್ರಿ ಬಾಂಧವ
ಜಾಲವನು ಯತ್ತುಪರ್ಣ ಬಂದನು ಬಾಹುಕನು ಸಹಿತ
ಸಾಲಮಣಿ ಪೀಠದಲಿ ಕುಳಿರೆ
ಬಾಲೆಯರ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯದ
ಕೇಳಮೇಳದಿ ರಂಜಿಸಿತು ಭೂಪಲನಾಸ್ಥಾನ

|೧೨|

ನಾರಿಯರ ಮರೆಗೊಂಡು ಸಭೆಯಲಿ
ಸಾರಧಿಯ ಕುಬ್ಜಾವತಾರವ
ನೋರೆಗಳ್ಳಿನೋಳಿಕ್ಕಿಸುವ ದಮಯಂತಿ ಮನದೊಳಗೆ
ಆರಿವನು ನಳನ್ನಪನ ಹೋಲುವ
ಚಾರುಚಿಹ್ನೆಗಳಿಲ್ಲ ತೋರ್ಕೆ ವಿ
ಕಾರವಾಗಿದೆ ರೂಪೆನುತ್ತ ಚಿಂತಿಸಿದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೧೩|

ಒರೆದೊರೆದು ನೋಡಿದಳು ಸೂತನ
ಸಿರಿಮೊಗದ ಕಾಂತಿಯನು ಕಳೆಗುಂ
ದಿರುವ ಕಾಯವ ಕಷ್ಟವಿನಿಂದುದುರಿರ್ಬ ರೋಮದಲಿ
ಪರಿಕಿಸಲ್ಪೇ ರೂಪ್ತ ಕೈಕೊಂ
ದಿರುವನೇ ನಳನ್ನಪತ್ತಿ ಶಿವತೀವ
ಮುರಹರನು ತಾ ಬಲ್ಲನೆಂದುಮ್ಮಳಿಸಿದಳು ತರಳೆ

|೧೪|

ಹರೆದುಮೋಲಗವಲ್ಲಿ ನಿಜಮಂ
ದಿರಕೆ ಬಂದಾಲೋಚಿಸುತ್ತ ಮಿಗೆ
ತರುಣೀಯರ ಕಳುಹಿಸಲು ಬಂದರು ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಗೆ
ಇರವ ಕಂಡರು ಪಾಕದಲಿ ಕೈ
ಕರಣವನು ನೇರೆ ಸೂಪಕಾರನ
ಪರಿಯ ಹೊಗಳುತ್ತ ಬಂದು ಬಿನ್ನೆಸಿದರು ಭಾಮಿನಿಗೆ

|೧೫|

ತಾಯೆ ಜಿತ್ತೆಸಿನ್ನವನ ಕರ
ಜಾಯತನವೇನೆಂಬೆ ಲೋಕದ
ಸ್ತೀಯರೊಳಗಿನ್ನಿಲ್ಲ ರಚಿಸುವ ಶಾಕಪಾಕದಲಿ
ಮಾಯವನು ಮಿಗೆ ತಿಳಿಯಲರಿಯದು
ಪಾಯದಿಂದಿಕ್ಕಿಸಲು ಸಕಲ ರ
ಸಾಯನವು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿದೆ ಪೇಳಲರಿದೆಮಿಗೆ

|೧೬|

ದಾದಿಯರು ಬಾಹುಕನ ಗುಣಗಳ
ಭೇದಿಸಿದರೊಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ತ
ಳೋದರಿಗೆ ಜಿನ್ನೆಸೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು ದಮಯಂತಿ
ಆದಡವ ನಳನಹುದು ಗುಣದಲಿ
ಭೇದಿಸುವೆನಿಸ್ತೂಮ್ಮೆ ಎನುತ ವಿ
ನೋದದಿಂದಾಡುವ ಕುಮಾರರ ಕರೆಸಿದಳು ತರುಣಿ

|೧೭|

ತರಳರಿಗೆ ನೀರೆರೆದು ಕಾಂಚನ
ವರ ದುಕೂಲವನಿತ್ತು ದಿವ್ಯಾ
ಭರಣ ಭೋಗಿತರಾದ ತನಯರ ದಾದಿಯರ ಕೈಲಿ
ಪಿರಿದು ಕಜುಹಲು ಬಾಳಾಸಿನ ಮಂ
ದಿರದ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ಬಿಡೆ ಸಂ
ಚರಿಸಿ ಸುಳಿದಾಡುವರ ಕಂಡನು ನೃಪತಿ ಹರುಷಿಸುತ್ತ

|೧೮೮|

ತರಳರನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ತೊಡೆಯೋಳ
ಗಿರಿಸಿ ಮುದ್ದಾಡಿದನು ನೋಡುತ್ತ
ಸುರಿವ ಕಂಬನಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಹುಕ ಮರುಗುತ್ತಿರಲಂದು
ಮರೆಯ ಜಾಲಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡಳು
ತರುಣಿ ನೆಳನ್ಯಾಪನೀತನಹುದೆಂ
ದುರುತರದ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಬಂದಳು ಜನನಿಯರಮನೆಗೆ

|೧೯೯|

ತಾಯೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ನೃಪಥ
ರಾಯನೀತನು ಸೂತನಲ್ಲ ಏ
ಡಾಯದಲಿ ಬಂದಿಹನು ನೋಡು ಕುರೂಪಿ ವೇಷದಲಿ
ರಾಯರೊಳಗಗ್ಗಳೆಯ ನೆಳನ್ಯಾಪ
ಮಾಯವನು ತೋರಿಹನು ಇವನ ನಿ
ಜಾಯತವ ತಾ ಬಲ್ಲಿ ಕರೆಸೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

|೨೦೦|

ಧರಣೀಪತಿಯನುಮತದೊಳಾತನ
ಕರೆಸಿದಳು ನೃಪನರಸಿ ಬಾಹುಕ
ನಿರದೆ ಬಂದನು ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಲು
ತರಳಿ ಮಾಸಿದ ಸೀರೆಯಲಿ ಗರ
ಗರಿಕೆ ತಟ್ಟಿದ ಚೆಲುವಿನಲಿ ನಿಂ
ದಿರಲು ಕಂಡನು ಸತಿಯ ತಲೆಬಾಗಿದನು ಲಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ

|೨೦೧|

ಹಿಮಕರಾನ್ನಯತಿಲಕ ವಸುಧಾ
ರಮಣ ಪ್ರಜ್ಞೋದಯ ಸುಭಾಷಿತ
ವಿಮಲಾಸಣ ಚಾರಿತ್ರ ಸನ್ನುತ್ತ ಸತ್ಯಸಂಚಾರ
ಕುಮತಿ ಪ್ರಷ್ಣರ ಮುನಿದನೇ ಏ
ತ್ರೈಮದರಿದ್ರತೆ ಬಂದುದೇ ಸಾ
ಕರ್ಮತ ಭುಜಬಲ ಪಾಲಿಸೆಂದಳು ಪತಿಗೆ ದಮಯಂತಿ

|೨೦೨|

ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಘಲ ಯತ್ತು
ಪಣಾನಲಿ ಸೇವೆಯನು ಮಾಡುವು
ದುನ್ನತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದೇ ಏಗೆ ಸಾರ್ವಭಾಮರಿಗೆ
ತನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞಾದ ಹಾನಿ ತಾನಿದ
ಕಿನ್ನ ಬಳಲುವುದೇನು ಗುಣಸಂ
ಪನ್ನ ರಕ್ಷಿಸು ಸತಿಯನೆಂದರಿಗಿದಳು ಪದಯುಗಕೆ

|೨೦೩|

ತುರುಬ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಸತಿಯಳ
ಸುರಿವ ಕಂಬನಿದೊಡೆದು ನುಡಿದನು
ಬರಿದೆ ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ಮಾನಿನಿ ಬಿಡು ಮನೋವ್ಯಧಿಯ
ಅರಿಯದವಳೇಂ ನೀನು ಲೋಕದ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯರೆಲ್ಲರಿಗೆ ನೀ
ಗುರುವಲಾ ಬರಿದನ್ನ ಬಯಸಲು ಬೇಡ ಹೋಗೆಂದ

|೨೦೪|

ವಿನಯಹೀನರು ತಾನು ಮನದಲಿ
ನೆನೆದು ತಟ್ಟಿದ ನಿರ್ದಯನು ಕಾ
ನನದಿ ನಿನ್ನನು ಬಿಸುಟು ಕಳೆದ ದುರಾತ್ಮ ಬಾಹಿರನ
ನೆನೆವರೇ ಬಿಡು ಮರುಳೆ ನಿನಗಿಂ
ದಿನಲಿ ಮಾಳ್ಳ ಪುನಸ್ಪಯಂವರ
ಮನಕೆ ಸರಿಬಂದವನ ನೀನೋಲಿಸೆಂದನಾ ನೃಪತಿ

|೨೦೫|

ಎನಲು ಕೊಂಗಳಿಗೆ ಸಬಳದ
ಮೊನೆಗಳಿರಿದಂತಾಗೆ ಸತಿ ಕ
ಣ್ಣನಲಿ ತುಂಬಿದಳುದ ಕವನು ಹರಹರ ಶಿವಾಯೆನುತ
ಎನಗೆ ಇನ್ನು ಪುನಸ್ಸಾಯಂವರ
ಮನದೊಳುಂಟೇ ನೀವು ಬರಬೇ
ಕೆನುತ ವಾತೆಯ ಕಲ್ಲಿಸಿದೆ ಕೇಳಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೫೩|

ನಂಬಿದೆನು ಲೇಸಾಗಿ ಮನದೊಳ
ಗಿಂಬುಗೊಂಡುದು ವಿಕೃತರೂಪಿನ
ಡೋಂಬಿಯೇಕಿದು ಸಕಲ ಧರ್ಮ ವಿಜಾರವಂತರಿಗೆ
ಅಂಬುಜಾಕ್ಷನ್ ರೂಪಿನಲಿ ಪ್ರತಿ
ಬಿಂಬವಲ್ಲದ ನೀವು ಬಯಲಾ
ಡಂಬರದ ನುಡಿಯೇಕೆ ಸಾಕಿನ್ನೇಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೫೪|

ನಡೆಯುತೆಡಿದ ಪಟ್ಟಡಾನೆಯ
ಪಿಡಿದು ಹೊಲ್ಲುವರುಂಟೇ ನಂಬಿದ
ಮಡದಿಯಲ್ಲವೇ ತಾನು ಬಿರುನುಡಿಯೇಕೆ ನಳನ್ನಪತಿ
ಅಡವಿಯಲಿ ಕಡುನೊಂದು ದೇಹವ
ಬಿಡದೆ ಉಳುಹಿಡೆನಿನ್ನು ಪ್ರಾಣಿದ
ಗೊಡವೆಯಿನ್ನೇಕೆನುತ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದಳು ತರಳಿ

|೫೫|

ನೋಯೆ ನೊಂದಿಹ ಸತಿಯನಾಡಲು
ನ್ಯಾಯವೇನಿದು ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಲೆ
ರಾಯ ನಿಮ್ಮನು ನೊಡೆ ಕಳುಹಿದೆ ಜರರ ದಿಕ್ಕಿನಲಿ
ಮಾಯರೂಪಿದ ಕಾಣಲಾರದೆ
ಬಾಯ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿನ್ನಯೋಧ್ಯೇಯ
ರಾಯನಲಿ ನೂತನದ ಸಾರಥಿಯೆನಲು ಕೇಳಿದೆನು

|೫೬|

ಆಗ ಭೂಸುರಪತಿ ಸುದೇವನ
ಬೇಗಲಟ್ಟಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಸ
ರಾಗದಿಂದುತ್ತರಕೆ ಪ್ರತ್ಯಾತ್ಮರವ ಹೇಳಿರಲು
ಈಗಲಿದು ಸಂಶಯವೇ ತಾನದ
ಕಾಗಿ ಕರೆಸಿ ಸ್ವಯಂವರವ ನಿಮ
ಗಾಗಿ ಹೇಳಿದೆನಿದರ ತಪ್ಪೇನೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೫೭|

ಜನನುತನೆ ಕೇಳಾದಿಯಲಿ ಯಾರೆ
ವನವ ನಿನಗೊಪ್ಪಿಸಿದೆನಲ್ಲಿದೆ
ತನುಮನೋವಾಕ್ಷಾಯ ಕರ್ಮಂಗಳಲಿ ತಾನೆರಡ
ನಿನಗೆ ನೆನೆದವಳಲ್ಲ ನೀನೇ
ನನಗೆ ಗತಿಯೆಂದಿಹುದನರಿಯಾ
ಜನಪ ರಕ್ಷಿಸು ಕೃಪಿಡಿದು ಸಲಹೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ

|೫೮|

ಇದಕೆ ಯಮ ವರುಣಾನಿಲೇಂದ್ರರು
ಮದನಜನಕನೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಿನೆ ಮೇ
ಘದಲಿ ನುಡಿದನು ವಾಯು ನಳನ್ನಪನೊಡನೆ ಸತ್ಯವನು
ಚದುರ ಕೇಳಾ ದಮಯಂತಿ ಲೋಕದ
ಸುದತಿಯೇ ತಿಳಿ ಲೋಕಪಾವನೆ
ಇದಕೆ ಸಂಶಯವೇಕೆ ಪಾಲಿಸು ಸತಿಯ ನೀನೆಂದು

|೫೯|

ಪವನನಾಡಿದ ನುಡಿಯ ಕೃಕೊಂ
ಡವನಿಪತಿ ಬಿನ್ನೇಸಿದನು ಕೃ
ತವಕದಲಿ ಕಲೀಯಿಂದ ನೊಂದೆನು ನಿಮ್ಮ ದರುಶನದಿ
ಬವಣ ಹಿಂಗಿ ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನು
ಬುವಿಯೋಳಿನ್ನೆನುತ ಪಕ್ಷಿಯ
ಹವಣ ಮನದಲಿ ನೆನೆಯೆ ಬಂದುದು ದಿವ್ಯಮಯ ವಸನ

|೫೧|

ಧರಿಸಿದನು ನಳನಾ ದುಕೂಲವ
ಪರಿಹರಿಸಿತಾ ರೂಪು ಮುನ್ನಿನ
ಪರಮತೀಜದ ದಿವ್ಯತನುವಿನೋಳಿಸೆದು ರಂಜಿಸಲು
ಸುರರ ದುಂದುಭಿ ಮೊಳಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಯರಳ ಮಳೆ ಸೂಸಿದರು ಗಗನದಿ
ಸುರಸತಿಯರಕ್ಷತೆಯ ತಣಿದರು ಹರಸಿ ನಳನ್ನಪಗೆ

|೨೪|

ಸುರರು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಯಮ ಭಾ
ಸ್ಕರ ವಿರಿಂಚಾದಿಗಳುಲಿಯೆ ವರ
ತರುಣೆ ಬಂದೆರಗಿದಳು ಪತಿಯಂಫ್ರಿಯಲೆ ದಮಯಂತಿ
ಹರುಷದಲೆ ಬಿಗಿಯಂಫ್ರಿದನು ಭೂ
ಸುರರು ಸಂಭೂಮಿಸಿದರು ವರಪುರ
ದರಸ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ಸಲಹಿದನವರ ಕರುಣದಲೆ

|೨೫|

* * * *

ಒಂಬತ್ತನೇಯ ಸಂಧಿ

ಕದನದಲೆ ಪ್ರಷ್ಟರನ ಬಲವನು
ಸದೆದು ಜೂಜಿಂ ಗೆಲಿದು ರಾಜ್ಯವ
ಮುದದಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನಾ ಸತಿಸಹಿತ ನಳನ್ನಪತಿ

||

ಕೇಳು ಪಾಂಡುಕುಮಾರ ನಳಭೂ
ಪಾಲನಭೂದಯವನು ಮಂಗಳ
ದೇಳಿಗೆಯನೇನೆಂಬೆ ದಮಯಂತಿಯ ಮಹೋತ್ಸವವ
ಲೀಲೆಯಲೆ ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿ ದು
ಕೊಲಮಣಿ ಭೂಷಣವ ಧರಿಸಿ ಚ
ಡಾಳಿಸುವ ಕಾಂತಿಯಲೆ ಸಿಂಹಾಸನದಿ ಕುಳಿದ್ದ

|೨|

ಈತನಾರು ಪಿತಾಮಹನೋ ಪ್ರರು
ಹೂತನೋ ಮನ್ಸಧನೋ ಲಾಕ್ಷ್ಯೇ
ನಾಥನೋ ಚಂದ್ರಮನೋ ಶಂಕರನೋ ಮಹಾದೇವ
ಈತನೇ ನಳನ್ನಪತಿ ಭೂ ವಿ
ಖ್ಯಾತನೆಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿ ಬಂದನು
ಪೂತು ಮುರುರೇ ಎನುತ ಕೊಂಡಾಡಿತು ನೃಪಸ್ತೋಮು

|೩|

ಬಂದು ಕಂಡುದು ನಿಖಿಳ ಪುರಜನ
ವಂದು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಮುದದಲಿ
ಸಂದಣಿಸೆ ಇಮತುಪಣ ಬಂದನು ಮಂತ್ರಿ ಜನಸಹಿತ
ಸಂದ ಮಣಿಕಾಂಚನ ಸುವಸ್ತುವ
ತಂದು ಸಮುಖಿದೊಳಿಸಿ ವಿನಯದಿ
ನಿಂದು ಬಿನ್ನೆಸಿದನು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ನಳನ್ನಪಗೆ

|೪|

ಸೋಮಕುಲ ನೃಪತುವಭೌಮ ಸ
ನಾಮ ಮಂಗಳನಿಳಯ ಜಿತಸಂ
ಗ್ರಾಮ ಧೀರ ವಿರೋಧಿಸಾಮಜಿಂಹ ದಯಶೀಲ
ತಾಮಸನು ಮತಿಗೇಡಿ ಮಾನವ
ಪಾಮರನ ಗುಣದೋಷವೇಣಿಸದೆ
ಪ್ರೇಮದಿಂದೊಲಿದೆನ್ನ ನೀ ಸಲಹಂದು ಕ್ಷಮುಗಿದ

೧೭।

ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ನಾ ನಿಮ್ಮನರಿಯದ
ಮೂರ್ಖಮತಿಯವೇಕಿ ತುರಗವ
ಹೂಡಿದಾಗಲ್ಲ ರಥಕೆ ಆದಿಯೋಳರಿದನೇ ತಾನು
ಮಾಡಿದಪರಾಧಗಳನೊಂದನು
ನೋಡಲಾಗದು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಏಿಯ
ಮೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸಲಹಬೇಕೆಂದರಿದನು ಪದಕೆ

೧೮।

ಈ ಪರಿಯೋಳಿನಲ್ಲಾ ನೃಪನ ಸಂ
ತಾಪನು ಪರಿಹರಿಸಿ ನಳನ್ನಪ್ರ
ತಾ ಪಿರಿದು ಮಣಿಭೂಷಣಂಗಳನಿತ್ತು ನಸುನಗುತ
ಕೋಪವೇನಗಿಲ್ಲಂದಯೋಧ್ಯಾ
ಭೂಪನನು ಮನ್ಮಿಸುವ ಸಮಯದಿ
ತಾಪ ರಸ ನೋಡಗೊಂಡು ಬಂದನು ಒಲಿದು ಮೃತ್ಯೇಯ

೧೯।

ಬಂದ ಮುನಿಗವನೀಶ ಚರಣ
ದ್ವಾಂದ್ವಾದಲಿ ಚಾಚಿದನು ಮಕುಟವ
ನಂದು ಹಿಂಡೆತ್ತಿದನು ನಸುನಗತಲ್ಲಿ ಕುಳಿಧರ
ಎಂದನೆಲೆ ನಳನ್ನಪತಿ ನಿನಗೆ ಮು
ಕುಂದನೊಲುಮೆಯು ಆವ ಕಾಲದಿ
ಸಂದಿರಲು ಇನ್ನಾವುದರಿದಲ್ಲಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೧।

ಕಲಿಪುರುಷನಿಂದಾದುದಪಹತಿ
ಲಲನೆ ಪ್ರತ್ಯರನಗಲಿ ಕಷ್ಟವ
ಬಳಸಿದೆಯಲ್ಲಾ ನೆಂಂದು ಸತ್ಯವ ಬಿಡದೆ ಸಂಚರಿಸಿ
ಸುಲಭನಾದೆ ಕುಲಾಂಗನೆಯ ಪ್ರತ
ಫಲದ ಪ್ರಕ್ರಿಯದಯದ ನಿಜಸಿರಿ
ಫಲಸಿತಿನ್ನೀ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿನಗಾರು ಸರಿಯೆಂದ

೨೮।

ಹರಿಯ ನೆಲೆಗೆಡಿಸಿದನು ಪರಮೇ
ಶ್ವರನ ಭಿಕ್ಷವನೆತ್ತಿಸಿದ ಸರ
ಸಿರುಹಭವ ತಾ ಶಿರವ ಪೋಗಾಡಿದನು ಪೂರ್ವದಲಿ
ಕರುಣಾಹಿನನು ನಿನ್ನ ಸೋಂಕಲು
ತೆರನ ಕಾಣದೆ ಹಲವು ದಿನ ಕಾ
ತರಿಸಿ ಚಲದಲ್ಲಿ ತೊಡಚಿಬಿಟ್ಟನು ಮನದ ಭೀತಿಯಲ್ಲಿ

೨೯।

ಎಲ್ಲ ನೃಪರಂತಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ವಲ್ಲಭನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ನಿನ್ನಲಿ
ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲನೆ ಕಲಿಪುರುಷನತಿ ಬೇಗ ತೆರಳಿದನು
ಸಲ್ಲಲಿತ ಸಾಮಾಜುಪದವಿಂ
ದೆಲ್ಲ ನಿನಗಹುದೆಂದು ಧರಣೀ
ವಲ್ಲಭನ ಸತ್ಯರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಮೃತ್ಯೇಯ

೨೩।

ಎಂದು ಹರಸಿದನವನಿಪಗೆ ಮುದ
ದಿಂದ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳಲಿ ಮುನಿ
ವೃಂದ ಸಂತೋಷಿಸಿತು ನೃಪ ಸಿಂಹಾಸನದೊಳಿರಲು
ಇಂದುವದನೆಯರಾರತಿಯ ನಲ
ವಿಂದಲೆತ್ತಿದರಲ್ಲಿ ಸತಿಯರು
ಸಂದರ್ಭಿಸಿ ಪಾಡಿದ್ದು ಶೋಭಾಸವನು ಮನವೋಲಿದು

೨೪।

ಉದಿದುವು ಕಹಳಿಗಳು ಶಂಖಿವು
ನಾದಿಸಿತು ಭೇರೀ ಮೃದಂಗ ವಿ
ನೋದದಿಂ ರಂಜಿಸಿತು ನಾನಾ ವಾದ್ಯರಭಸದಲಿ
ಮೇದಿನೀಶ್ವರರಾಗ ಮುಯ್ಯಳ
ನೋದಿಸಿದರವನಿಪಗೆ ಸತಿಗಿ
ನೈದೆತನ ಮಿಗಲೆಂದು ಹರಸಿತು ಮುನಿವಧನಿಕರ

೧೭೧

ಅರಸ ಕೇಳು ವಿದಭ್ರಹಂಪತಿ ಮುನಿ
ವರರನುಪಚರಿಸಿದನು ಧರಣೀ
ಸುರರಿಗಿತ್ತನು ಗೋ ಹಿರಣ್ಯ ಸುವಸ್ತು ದಾನವನು
ಕರೆಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ನೈಪತಿಗವಿಲಾ
ಭರಣಗಳ ಕರಿ ತುರಗ ರಥವನು
ಪುರಜನರ ಸಂತ್ಯೇಸಿ ಕಳುಹಿದನವಿಳ ಬಾಂಧವರ

೧೭೨

ಹರೆದುದೋಲಗವಲ್ಲಿ ಯಾಚಕ
ವರರು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಧರಣೀ
ಶ್ವರರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ನಗರಿಗಳ
ಮರುದಿವಸ ಖುತುಪಣ ನಳನ್ನುಪ
ಗರಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡಯೋಧ್ಯಾ
ಪುರವ ಹೊಕ್ಕನು ಚೈದ್ಯಭಾಪತಿ ಮರಳಿದನು ಪುರಕೆ

೧೭೩

ಇಂದುಮುಳಿ ದಮಯಂತಿಯೋಡನಾ
ನಂದದಲಿ ನಳನ್ನುಪತಿ ಮಾವನ
ಮಂದಿರದಿ ತಾನೋಂದು ವಶರವಿದ್ದ ವಿಭವದಲಿ
ಮುಂದೆ ನಮ್ಮಿಯ ನಿಷಧಪುರಿಗಾ
ವಿಂದು ಗಮಿಸಲು ಬೇಕೆನುತ ತಾ
ನಂದು ಭೀಮನ್ನಪಾಲನೋಡನಾಲೋಚಿಸಿದ ಹದನ

೧೭೫

ದಂಡು ನಡೆಯಲಿ ನಿಷಧಪುರಿಗಾ
ಭಂಡ ನೈಪ ಪ್ರಷ್ಣರನ ಮಾತೇ
ನಂಡಲೆದು ಘಲವಿಲ್ಲ ಸಾಕಿನ್ನೇಳಿಯೆಂದೆನುತ
ಮಂಡಲಾಧಿಪನೆನಲು ಭೂಪರ
ತಂಡವೆದ್ದುದು ಕೊಡೆ ಭಟರು
ದ್ದಂಡ ಕೈದುವ ಹೊಂಡು ನಡೆದರು ನಳನ ಸನ್ನೆಯಲ್ಲಿ

೧೭೪

ತುರಗ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದುದು ರಥ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ತೆರಳಿತು ಸಂಗರಕೆ ಮದ
ಕರಿಗಳಿಟ್ಟಣಿಸಿದುದು ಕಾಲಾಳಿರದೆ ಸಂದರ್ಣಿಸೆ
ನೆನೆದುರಗಣಿತ ಸೈನ್ಯಸಾಗರ
ಮೋರೆವೋಲ್ ಗಂಭೀರಭೇರಿಗ
ಭುರವಣಿಸೆ ಹೋರವಂಟ ನಳನ್ನುಪನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೧೭೫

ತುರಗಚಯ ವೆಂಟಣಿಸಿ ಹೂಡಿದ
ವರರಥಕೆ ಬಲವಂದು ಕೈದುವ
ಧರಿಸಿಯೇರಿದನರಸ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ರಭಸದಲಿ
ತೆರಳಿತಲ್ಲಿ ಮಹಾರಥರು ಸಂ
ಗರಕೆ ಮುಂಂಪ ಭಟರ ಗಡಣಾದಿ
ಧುರಕೆ ನಡೆದರು ಮುಂದೆ ಸಾರುತ ಗೌರುಗಹಳೆಯಲಿ

೧೭೬

ಇಂದು ಕಣಾ ನಳನಂದು ವನವಾ
ಸದ ಪಯಣವಾದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ
ಪದುಳಿದಿಂದೇರಿಸಿ ವಿದಭ್ರಕೆ ಕಳುಹಿ ಬಿಟ್ಟ ರಥ
ಗದಗದಿಪ ನವರತ್ನ ನಿಜಯದೊ
ಭುದಿಸಿ ಮೇರವ ಸುವಣ ಕಲಶವ
ಮದನ ನೆಲೆವೀಡನೆಸಿ ಮುರೆದು ವರವರೂಧವದು

೧೭೭

ಹೊಳೆವ ಸಿಂಧದ ಸಾಲ ರುಲ್ಲರಿ
ಗಳ ಪತಾಕದ ಚಿತ್ರ ಚಮರಾ
ವಳಿಗಳಿಂದಲೀ ಧಾರುಗುಂಡಿದುದ್ದುತಳ ಮುಸುಕಿ
ಉಲಿವ ಮಂಗಳಪಾಠಕರ ಕಳ
ಕಳಿಕೆ ಮಿಗೆ ಹೆಬ್ಬಲ ಭಡಾಳಿಸೆ
ನೆಲ ಬಿರಿಯೈತಂದು ಬಿಟ್ಟುದು ನಿಷಧ ನಗರಿಯಲಿ

೨೧೦

ದಾಳಿಯಿಟ್ಟರು ಹರಿದು ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆಯವರಂಜಿದರು ಮುಮೋನೆ
ಯಾಳು ಕವಿದುದು ಹಿಡಿದರಗ್ಗದ ಸೇರೆಯ ಶೂರೆಗಳ
ಕೇಳಿದನು ಪ್ರಪ್ತರನು ನಿಷಧನ
ದಾಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎತಿಯ ಭರದಲಿ
ಕಾಳಗಕೆ ನಳನ್ನಪಡಿ ಬಂದನೆನುತ್ತ ಮುಳಿದೆದ್ದು

೨೧೧

ಆಗಲಿದಕೇನೀಗ ರಾಜ್ವವ
ನೀಗಿದಳಲಿನೊಳೊಮ್ಮೆ ಕದನಕೆ
ತಾಗಿದನು ತಪ್ಪೇನು ಬರಹೇಳೆಮ್ಮೆ ಸೈನಿಕರ
ಈಗಲೀತನ ಕಡಿದು ಸೇರೆಗಳ
ಬೇಗ ಹಿಡಿಯೆಂದೆನುತ ನಿಜಬಲ
ಸಾಗರವ ಸೇರಹಿದನು ಕಳುಹಿದ ತನ್ನ ದಳಪತಿಯ

೨೧೨

ಹರಿಗೆ ವಿಷ್ಟ ಕರಾರಿ ತೋಮರ
ಪರಶು ಮುದ್ದರ ಕುಂತ ಬಲ್ಲೆಹ
ಪರಿಷ ಚಕ್ಕ ತ್ರಿಶಾಲ ಕಕ್ಕಡ ಭಿಂಡಿವಾಲ ಜಯ
ಸುರಗಿ ಸಬಳ ಮುಸುಂಡಿ ಹೊದಲಾ
ದುರಶರದ ಕೃದುಗಳ ಪಟುಭಟ
ರುರವಣಿಸಿ ತಾಗಿದರು ರಿಪುಮೋಹರವನನುಗೊಳಿಸಿ

೨೧೩

ಹೊಕ್ಕರಾಹವದೊಳಗೆ ಮೊನೆಯ
ಲ್ಲಿಕ್ಕಲಿಸಿ ಬರೆ ಕಂಡು ಮರುರೇ
ಚಕ್ಕಿಗಳಿರಾ ಎನುತ ಹೊಯ್ದರು ಬೆರಸಿ ಪಟುಭಟರ
ಇಕ್ಕಿದರು ಸುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಕರಿಗಳ
ತಿಕ್ಕಿ ತಿವಿದರು ತೇರುಗಳ ಮುರಿ
ದಿಕ್ಕಿ ಪರಿಷದೊಳೊರಸಿದರು ಕಾಲಾಳ ಮೂದಲಿಸಿ

೨೧೪

ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಬರೆ ತೇಜಿಗಳ ನೆರೆ
ಕಟ್ಟಿ ಖಂಡಿಸಿ ಭಟರನಾ ಬೇ
ನ್ನಾಟ್ಟಿ ಕಡಿದರು ಬೆರಸಿ ಬಹ ಬಲು ವೀರನಾಯಕರ
ಹೊಟ್ಟುಗೂಟ್ಟಿದರರುಜಾಜಲ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟುದವನಿಯೊಳಿಮುವ ನೆರೆ ಜಗ
ಜಟಿಗಳು ಕಾದಿದರು ರಣದಲಿ ಸುರರು ಬೆರಗಾಗೆ

೨೧೫

ಸಾರಧಿಯನೆಚ್ಚಿರಿಸಿ ರಧಿಕರು
ತೋರಿದರು ಕೃಗುಣವ ಸರಳಿನ
ಸಾರದಲಿ ರಿಪುಭಟರ ತಲೆಗಳ ತರಿದರಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಕಾರಿದರು ರಕುತವನು ತೇರಿನ
ವಾರುವಂಗಳು ಮುಗ್ಗಿದುವು ರಣ
ಧೀರರೆಚ್ಚಿದರು ಗಾಯದೊಳೊರಲಿತುಭಯಬಲ

೨೧೬

ಕಡೆದ ತಲೆಗಳ ಸಿಡಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ಕಡಿದ ತೋಳಳ ನೆಗ್ಗಿದೆಲುಗಳ
ಉಡಿದ ತೋಡೆಗಳ ಮಿದುಳ ಖಂಡದ ಹರಿದ ಕರುಳಿಗಳ
ಒಡೆದ ನೆತ್ತಿಗಳಿಂದ ರಕುತದ
ಮಡು ಹರಿಯೆ ತರಹರಿಸಲಾರದೆ
ಪಡೆ ಮುರಿದು ಬರತಿರಲು ಕಂಡನು ಖಾತಿಯೊಳು ನಳನು

೨೧೭

ಕರೆದು ಸಾರಥಿಗರುಹಿದನು ಪ್ರ
ಪ್ರಷ್ಟರನ ಬಲ ಕ್ಷಮೀರಿ ಬರುತಿರೆ
ತಿರುಹು ತೇಜಿಯನಿತ್ತಲಿವದಿರನೊರಂಬಿ ಬೆನ್ನಿನಲೆ
ಕರುಳ ತೆಗೆವೆನೆನುತ್ತ ಚಾಪಕೆ
ತಿರುವನೇರಿಸಿ ಸರಳಿನಲಿ ಬೋ
ಬ್ಜಿರಿಯೆ ಧರೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿತವನೀಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

|೨೭|

ಮುರಿದ ಬಲ ಸಂವರಿಸಿಕೊಂಡುದು
ಮೋರೆವ ಕಹಳಾರವದ ಸನ್ನೀಯೋ
ಭುರುಬಿತಾ ಬಲದೊಳಗೆ ಬೆರಸಿತು ನಳನ ಪರಿವಾರ
ಅರಸನಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದ
ಸರಳ ಕೆನ್ನುಗೆ ಸೇದಿ ಬಿಡೆ ಕ
ತ್ತರಿಸಿ ಬಿಸುಟುದು ರಿಪುನೃಪರ ಶಿರಗಳನು ಖಂಡಿಸುತ್ತ

|೨೮|

ಇಳಿ ಸರಳಮಯವಾಯ್ತು ಕೆಂಡದ
ಮಳಿ ಕರೆದುದೇನೆ ಪ್ರಪ್ರಷ್ಟರನ ಬಲ
ದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದುದನೇಕರಿಪುನೃಪ ಸೈನ್ಯಸಾಗರವು
ಮಲೆತವರ ಶಿರಗಳನು ಖಂಡಿಸಿ
ತಲೆಯ ಜಿಂಡಾಡಿದರು ರಧಿಕರು
ಬಲುಗುದುರೆ ಕಾಲಾಳು ನೆಗ್ಗಿತು ನಳನ ಶರಹತಿಗೆ

|೨೯|

ಶರಹಗೊಟ್ಟೊಳ್ಳಹೊಗಿಸಿ ಸದೆದನು
ಬರಸಿಡಿಲು ಬಡಿವಂತೆ ರಿಪುಬಲ
ಮುರಿದು ನಿಂದು ಗಾಯವಡೆದರು ವೀರಪಟುಭಟರು
ಹುರಿಯೊಡೆದು ಮೈದಿಗೆದು ಸಲೆ ಕೈ
ಮುರಿಯೆ ಕೈದುವ ಬಿಸುಟು ಪಡೆ ಮೋಗ
ದಿರಹುಲ್ಳಣು ಕೊಚ್ಚಿದನು ಪ್ರಪ್ರಷ್ಟರ ಚತುರ್ಬಾಲವ

|೩೦|

ಗಾಳಿ ಮುರಿದೊಕಿದಡೆ ಘನಮೇ
ಫಾಳಿ ನಿಲುವುದೆ ನಿಷಧಪತಿಶರ
ಜಾಳದಲಿ ಕಡಿವಡೆದು ಬಿದ್ದರು ರಾಯರಾವುತರು
ಆಳು ಮುರಿದುದು ಕಂಡ ಮುಖಿದಲೆ
ಹೇಳಲೇನಾನವರ ವಿಧಿಯನು
ಸೋಲದಲೆ ಮನಗುಂದಿ ಹಾಯ್ದರು ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯಲೆ

|೩೧|

ಆರು ಸಾಸಿರ ತೇರುಗಳು ಹದಿ
ನಾರು ಸಾಸಿರ ಕರಿಗಳಿಪ್ಪ
ತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ತುರಗ ಕಾಲಾಳೊಂದು ಲಕ್ಷದಲೆ
ಸೇರಿತಂತಕಪುರಿಗೆ ಸರಳಿನ
ಸಾರದಲೆ ರಿಪುಸೇನೆ ಮುರಿದುದು
ಆರು ಬಲ್ಲರು ಮಿಕ್ಕ ಸೇನೆಯನರಸ ಕೇಳಿಂದ

|೩೨|

ಮರನ ಹುತ್ತವನೇರಿದರು ಸಂ
ಗರದಿ ಕೈದುವ ಬಿಸುಟು ಸಲೆ ಮೈ
ಮುರೆದು ತೇಜಿಯನಿಳಿದು ರಾವ್ತರು ಕೊರಳ ಸಲಹೆನುತ
ಕರವ ಮುಗಿದರು ಜೋದರರು ಮೈ
ಮುರೆದು ಕದನದ ಗಾಯದಲೆ ನೋಂ
ದೊರಲಿ ಬಾಯಲಿ ಬೆರಳನಿಟ್ಟುದು ವೈರಿ ಪಾಯದಳ

|೩೩|

ಮುರಿದು ಬರುತಿದೆ ಜೀಯ ಬಲ ನಿಲ
ಲರಿದು ನಮ್ಮಿದು ನಳನ್ಯಪಾಲನ
ಶರಹತಿಗೆ ನೇರೆ ಮುಗಿ ಕಡೆದುದು ತಾರುತಟಿನಲಿ
ಶರಹರವ ನಾ ಕಾಣೆನೀ ಮೋ
ಹರಕೆ ಗಳಿಯೇನೆನಲು ಪ್ರಪ್ರಷ್ಟ
ಭರದಿ ಕೋಪದೊಳಿಂದು ಕೆರಸಿದನಾಗ ನಿಜಬಲವ

|೩೪|

ಅರಸ ಕೇಳರಮನೆಗೆ ಬಂದನು
ಲಾರುತರದ ಕೈದುಗಳ ತರಿಸಿಯೆ
ಧುರವಿಜಯರಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಟ್ಟನು ಚಾಪಮಾಗ್ರಣವ
ಕರಿತುರಗ ಕಾಲಾಳು ನೆರೆದುದು
ಮೋರೆವ ವಾದ್ಯದ ರಭಸದಲಿ ಸಂ
ಗರಕೆ ಪಯಣವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿದ

|೨೫|

ತೆಗೆದು ಹಿಂದಕೆ ನಿಷ್ಠಪತಿ ಕಾ
ಳಗದಿ ಹಿಡಿಸಿದ ಧರ್ಮಗಹಳೆಯ
ವಿಗಡ ಪ್ರಷ್ಟರನಿತ್ತ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯಲಿ ಖತಿಮಂಸಗಿ
ಹಗೆಗೆ ಜಯವಾಯಿಂದಿನಲ್ಲಿ ತಾ
ಹೊಗುವೆನಹಿತರ ಮುರಿವನೆನೆ ಕೈ
ಮುಗಿದು ಬಿನ್ನೇಸಿದನು ವರಮಂತ್ರೀಶ ಪ್ರಷ್ಟರಗೆ

|೨೬|

ಅರಿಭಯಂಕರ ನೃಷಧನ ಸಂ
ಗರದಿ ಗೆಲುವವರಾರು ದೇವಾ
ಸುರರು ನಿಲಲರಿದರಸ ಮಿಕ್ಕಿನ ನರರ ಪಾಡೇನು
ಮರುಳುತನ ಬೇಡಿನ್ನು ನೃಪನನು
ಕರೆಸಿ ಸಂಧಿಯ ಮಾಡಿ ಜೂಜನ
ಮರುವಲಗೆಯಲಿ ಗೆಲುವುದುಚಿತವಿದೆಂದನಾ ಮಂತ್ರಿ

|೨೭|

ವೀರಸೇನನ ತನಯ ನಿಷಧನ
ಸೇರಿಹಳು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸೇನಾ
ಭಾರದಲಿ ಶುತುಪಣ ಜೆದ್ಯ ವಿದಭರ ಮೊದಲಾದ
ಭೂರಿನೃಪರೋಲ್ಪುತಿದೆ ಸರಿ
ಯಾರು ಸಂಗ್ರಾಮದಲಿ ನಳನಲಿ
ಮೀರಿ ಕೈಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪದು ಮರಣ ನಿನಗೆಂದ

|೨೮|

ಎನಲು ಕೇಳಾ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಂ
ದನು ನಳನ ಕಂಡನು ಮಹಿಂಪತಿ
ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕದನವೇತಕೆ ಸಾಕದಂತಿರಲೆ
ಜನಪತಿಗಳೇಕ್ಕಿಸಲಿ ಮರು ಜೂ
ಜಿನಲಿ ನಿಪುಣರು ನಾವು ನಿಮ್ಮಲಿ
ಮನಕೆ ಹರುಷಿತವಾಗಲಾಡುವೆನೆಂದ ನಸುನಗುತ

|೨೯|

ಎಲವ್ರೋ ಕೇಳಿನಾದುದಾಗಲಿ
ಕಲಹಕಂಜುವೆ ನೀನು ಜೂಜಿನ
ಬಳಕೆಯಲಿ ಬಲ್ಲಿದನು ನಮ್ಮನು ಕರೆದ ತಪ್ಪೇನು
ಕಲಹವಾಗಲಿ ಜೂಜಾಗಲಿ
ಗೆಲುವೆ ನಿನ್ನನು ಕುಟೆಹೃದಯದ
ನೆಲೆಯ ಬಲ್ಲೆನು ನಿನಗೆ ಮನಪ್ಪೊಲಿದುದನು ಮಾಡೆಂದ

|೩೦|

ಅರಸ ಕೇಳಾ ಪ್ರಷ್ಟರನು ತ
ನ್ನರಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದನಾ ಕಲಿ
ಪುರುಷನಿಂದಲಿ ಮುನ್ನ ಗೆಲಿದಗ್ಗಳಕೆಯಲಿ ನೃಪನ
ಪಿರಿದು ತಾ ಗೆಲಬಲ್ಲಿನೆಂದಾ
ಪ್ರರನು ಕರೆಸಿದನೋಲಗದಿ ಕು
ಳಿರಲು ತಂದರು ಸಾರಿಗಳನಿರಿಸಿದರು ಸಮ್ಮಾನಿದಿ

|೩೧|

ನಳಿನೃಪತಿ ನೀ ಗೆಲಿದೊಡೀ ಭೂ
ಲಲನೆಯನು ತಾ ಬಿಡುವೆ ಸೋತರೆ
ಬಳಿಕ ದಮಯಂತಿಯನು ನನಗೊಪ್ಪಿಸುವುದೆಂದೆನಲು
ಇಳೆಯೊಳಿಹ ಭೂರುಹದ ಹೃದಯದ
ನೆಲೆಯ ಬಲ್ಲಗ್ಗಳಕೆಯಲಿ ತಾ
ಗೆಲುವೆನೆಂದೊಪ್ಪಿದನು ಮನದಲಿ ಧ್ಯಯಾಪರನಾಗಿ

|೩೨|

ಹೂಡಿದರು ಸಾರಿಗಳ ನೆತ್ತುವ
ನಾಡಿದರು ಮನನಲಿದು ಖಾಡಾ
ಖಾಡಿಯಲಿ ದುಗ ಬಾರ ಇತ್ತಿಗವೆಂಬ ರಭಸದಲಿ
ಬೇಡಿದರೆ ಬೀಳುವುದು ದಾಯದ
ರೂಧಿ ಜಳುಹಿಸೆ ಹೆಳವ ದಾಳದ
ರೂಧಿಗಳ್ಳರಿಯಾಗೆ ನಳನ್ನಪ ಗೆಲಿದು ಬೊಟ್ಟಿರಿದ

|೧೪|

ಬಿನ್ನನಾದನು ಪ್ರಷ್ಟರನು ಹರು
ಮೋನ್ನತಿಯ ಬೀಳೆಳ್ಳುಡಲು ಗುಣ ಸಂ
ಪನ್ನನೇರಿದ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನವ ನಳನ್ನಪತಿ
ಪನ್ನಗಾರಿಢ್ಣಜನ ಕೃಪೆ ನಿನ
ಗಿನ್ನ ಸಿದ್ಧಿಸಲೆಂದು ಮನಿಜನ
ರುನ್ನತದಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ಹರಸಿದರೆಲ್ಲ ಧರಣಿಪನ

|೧೫|

ದೇವದುಂದುಭಿ ಮೋಳಗಿದುದು ದಿವಿ
ಜಾವಳಿಗಳಭೂದಲಿ ಸಂಧಿಸಿ
ಹೂವಿನಲಿ ಮಳಿಗರೆದರಾಗ ನೃಪಾಲನಂಗದಲಿ
ಕೋವಿದರು ಸುಜನಾವನೀಶರು
ಸೇವಿಸಲು ಧರೆ ನಲಿಯೆ ನೃಪ ರಾ
ಜೀವಲೋಚನನಂತೆ ಸಿಂಹಾಸನದಿ ರಂಜಿಸಿದ

|೧೬|

ಬಂದು ಕಂಡರು ಪುರಜನರು ನಲ
ವಿಂದ ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಸುರಕುಲ
ವ್ಯಂದ ನಲಿಯಲು ಮಂತ್ರಿಬಾಂಧವರೆಲ್ಲ ಕೈಮುಗಿದು
ವಂದಿಸುತ ಕುಳಿರಲು ಸಭೆಯಲಿ
ತಂದರಾರತಿಗಳನು ನೃಪಗರ
ವಿಂದಮುಖಿಯರು ಹರುಷದಿಂದೆತ್ತಿದರು ಮನವೊಲಿದು

|೧೭|

ನಲವು ಹಿಂಗಿದ ಪ್ರಷ್ಟರನ ಮನ
ವೋಲಿದು ಮನ್ನಿಸಿ ಕರೆದು ನಳನ್ನಪ
ಕಲಿಪುರುಷನಿಂದಾದುದುಪಹತಿ ನಿನ್ನ ತಪ್ಪೇನು
ಹಲವ ಹಂಬಲಿಸದಿರು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ
ಭಲವು ನಮಗಿನಿತ್ತಿಲ್ಲ ಮುನ್ನವೇ
ಲಿಂಧೆಯ ಹಾಲಿಸು ನಮ್ಮ ನೀನೋಲಗಿಸು ಹೋಗೆಂದ

|೧೮|

ಎನಲು ಲಜ್ಜಿತನಾಗಿ ಪ್ರಷ್ಟರ
ವಿನಯದಲಿ ಶಾಸೆರಗಿ ನಿಮ್ಮಡಿ
ವನಜದೆಗಪರಾಧಿಯಾದೆನಗಾವ ಗಿಯಮುದೋ
ಜನಪ ಸಲಹು ಕೃತಪ್ಪನನು ಸ
ಜ್ಞನ ಶಿರೋಮಣಿ ನೀನು ಗುಣಹೀ
ನನನು ಕೃಪೆಯಲಿ ರಕ್ಷಿಸೆಂದರಿಗಿನು ಪದಯುಗಕೆ

|೧೯|

ತನುವ ಸ್ವೇಚ್ಛೆದಿಹನನೆಬ್ಬಿಸಿ
ಜನಪನೆಂದನು ಪೂರ್ವಫಲ ಸಂ
ಜನಿಸಿತಿದಕಿನ್ನಾರು ಮಾಡುವುದೇನು ಎನುತವನ
ವಿನಯವಚನಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟನು
ಕನಕಮಣಿ ಭೂಷಣಾಗಳನು ಕಾಂ
ಚನವರೂಧವನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ಮನೆಗೆ

|೨೦|

ಕರೆಸಿದನು ಬಾಂಧವರ ಮಂತ್ರೀ
ಶ್ವರರ ವಿದ್ಬಾಂಸರ ನೃಪಾಲರ
ಕರಣಿಕರನಾಪ್ತರನು ಹಿರಿಯರ ವೀರ ಪಟುಭಟರ
ವರಸಚಿವ ಸಾಮಂತ ಮಲ್ಲರ
ತರುಣಿಯರ ನಟ ಗಾಯಕರ ಸುಜ
ನರಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನುಡುಗೊರೆಗಳ ಮಹಿಂಪಾಲ

|೨೧|

ಕನಕರತ್ನ ಪ್ರಭೆಯ ಸಿಂಹಾ
ಸನದೊಳೋಪ್ಪಿದನುಭಯ ಪಾಶ್ವದಿ
ವನಿತೆಯರು ಚಿಮ್ಮಿದರು ಸಿತಚಾಮರವನಾ ನೃಪಗೆ
ಜನಪತಿಗಳಿಕ್ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ
ಜನ ಪ್ರರೋಹಿತ ಮಲ್ಲಿ ಗಾಯಕ
ವನಿತೆಯರ ಗಡಣದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದುದು ನೃಪತಿಯಾಸಾನ

|ಇಂ|

ಚಿಂತೆ ಬಲಿದು ವಿದಭ್ರದಲ್ಲಿ ದಮು
ಯಂತಿ ಕೆಳದಿಯರೊಡನೆ ನುಡಿದಳು
ಪಂತದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟರನ ಗೆಲಿದನೋ ಸೋತನೋ ನೃಪತಿ
ಕಂತುಪಿತನ ಕೃಪಾವಲೋಕನ
ವೆಂತಿಹುದೂ ತನಗೆಂಬ ಸಮಯದೂ
ಜಂತರಿಸದ್ಯತಂದರಲ್ಲಿಗೆ ನಳನ ಮಂತ್ರಿಗಳು

|ಇಂ|

ತಾಯೆ ಬಿನ್ನಹವಿಂದು ನಮ್ಮನು
ರಾಯನಟಿದ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ನಿ
ರಾಯಸದಿ ಪುಷ್ಟರನ ಗೆಲಿದನು ಸಕಲರಾಜ್ಯವನು
ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೃಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮನು
ಪ್ರೀಯದಿಂ ಬರಹೇಳಿದನು ಕಮು
ಲಾಯಶಾಂಬಕಿ ಬಿಜಯಮಾಡೆಂದರಿಗಿದರು ಪದಕೆ

|ಇಂ|

ಕೇಳಿ ಹರುಷಿತೆಯಾದಳವರಿಗೆ
ಪಾಲಿಸಿದಳಾಭರಣ ವಸ್ತುವ
ಶೋಲಲೋಜನೆ ಬಂದು ತಂದೆಗೆ ನಮಿಸಿ ವಿನಯದಲ್ಲಿ
ನಾಳಿ ಪಯಣವ ಮಾಡಿ ನಿಷಧ ನೃ
ಪಾಲನಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನ ಕಳುಹನೆ
ಬಾಲಕಿಯ ನುಡಿಗೇಳಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಭೀಮನೃಪ

|ಇಂ|

ತೆಗೆಸಿದನು ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಬಗೆ
ಬಗೆಯ ವಸ್ತುವ ಸುಭಟರಿಗೆ ರುಗು
ರುಗಿಪ ಹೊನ್ನಾಯುಧವ ನವರತ್ನಗಳ ಶೈಕಿಗೆಗಳ
ಸುಗುಣಿಯರು ಮೊದಲಾದ ಪರಿವಾ
ರಗಳಿಗತ್ತನು ಪಯಣದಲ್ಲಿ ತೇ
ರುಗಳ ಶೈಂಗರಿಸಿದರು ಬಿರುದಿನ ಸಿಂಧಗಳ ನೆಗಹಿ

|ಇಂ|

ಬಿಗುಹನೇರಿಸಿ ಹಯಗಳನು ರೆಂ
ಚೆಗಳ ಹಮ್ಮಿದರಾನೆಯಲಿ ಸ
ತ್ರಿಗಳನು ಪಲ್ಲೇಸಿದರು ಮೇಲೆಸೆವ ಕಳಶದಲ್ಲಿ
ಸೋಗಸುದೋರುವ ಭಟರ ನೆರೆ ಕ್ಷೇ
ದುಗಳ ಹೊರಹಿನ ನೃಪರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ
ನೆಗಹಿ ಬೀಸುವ ಚೆರಿಗಳ ಸಂಭ್ರಮದೊಳೊದಗಿದರು

|ಇಂ|

ಮಣಿರಥಂಗಳ ನಡುವೆ ಸುಳಿವಂ
ದಣದ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉರ
ವಣಿಪ ಮತ್ತಗಜಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವುತರ ಕಳಂಕಿದ
ಕುಣಿವ ತೇಜಿಯ ರಾವುತರ ಸಂ
ದಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರಂಗ ಬಲವಿ
ಟ್ರಣಿಸಿ ನಡೆದು ಸಾಲುಸತ್ತಿಗೆಗಳ ವಿಡಾಯಿಯಲ್ಲಿ

|ಇಂ|

ನಾರಿಯರ ಸಂದಣಿಯು ನೆರೆದು
ತೇರಿನಲಿ ಕೆಲರಂದಣದಿ ಕೆಲ
ರೆರಿದರು ವಾಜಿಗಳ ಗಜಕಂಧರದ ಗದ್ದಗೆಯ
ಸೇರಿ ನಡೆದರು ಮುಂದೆ ಘನಗಂ
ಭೀರವಾದ್ಯದ ರಭಸ ತಾನದು
ಭೂಎರಿಡಲು ಹೊರವಂಟಳಂಗನೆ ಸಕಲ ವಿಭದಲಿ

|ಇಂ|

ಬಂದಳಾ ದಮಯಂತಿ ದೇವ ಮು
ಕುಂದ ರಕ್ಷಿಸುಯೆನುತ ತನ್ನಯ
ನಂದನರ ಸಹಿತೆರಿದಜು ಮಣಿಮಯ ವರೂಫವನು
ಹಿಂದೆ ಮುಂದಿಕ್ಕೆಲದ ನಾರೀ
ವೃಂದ ನಡೆಯಲು ಮನದ ಹಷಣ
ನಂದದಲ್ಲಿ ನಡೆತಂದು ಹೊಕ್ಕಣು ನಿಷಧಪಟ್ಟಣವ

೨೦೧

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ಪುರಜನರು ನೆಲೆ
ಮಾಡದುಪ್ಪರಿಗೆಯಲಿ ಮಿಗೆ ಕರು
ಮಾಡದೆಡೆಯಲಿ ಸೌಧಗಳ ಜಾಲಂಧ್ರ ಶಿವಿರದಲ್ಲಿ
ನೋಡುವರ ತಾ ನೋಡಿ ನಸುನಗು
ತಾಡುವರ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾನವ
ಪಾಡುವರ ಕಂಡಲ್ಲಿ ನಲಿಯುತ ಬಂದಳರಮನೆಗೆ

೨೦೨

ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ರಥವಿಳಿದು ಬಳಿಕ ಸ
ರಾಗದಿಂದೊಳಹೊಗುತ್ತಿರಲು ಪ
ಣ್ಣಂಗನೆಯರಾರತಿಯನೆತ್ತಿದರಶುಳ ವಿಭವದಲ್ಲಿ
ಭೋಗಿ ಶಯನನ ಕರುಣ ನಿಮಗುಂ
ಟಾಗಿ ಸುಖಿಯಾಗೆಂದು ಹರಸಿದ
ರಾಗ ಮುನಿನಿಕುರುಂಬವಕ್ಕತೆ ತಳಿದರಂಗನೆಗೆ

೨೦೩

ಹರಕೆಗಳ ಕೈಕೊಳುತ ಸತಿ ಬಂ
ದರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕಣು ನೃಪಾಲನ
ಚರಣಕಮಲಕೆ ನಮಿಸಿ ಪಡೆಳು ಪತಿಯ ಚಿತ್ತವನು
ಅರಸ ಕೇಳ್ಣಿ ನಿಷಧಪತಿ ನಿಜ
ತರುಣೆ ಸುತರೊಡಗೂಡಿ ಮಂಗಳ
ಕರೆದೊಳೊಪ್ಪಿದ ಸಕಲದೇವಾಮರರು ಕೊಂಡಾಡೆ

೨೦೪

ಪರಮ ಪುಣ್ಯೋದಯನು ಸದ್ಗುಣ
ಭರಿತ ಸತ್ಯಸುಭಾಷಿತನು ಸಂ
ಗರಸುಧ್ಯೇಯನು ನಿತ್ಯನಿಮೂಲ ನಿಗಮಕೋವಿದನು
ಅರಸುಕುಲ ಪಾವನನು ನಳಭೂ
ವರನು ಸಿಂಹಾಸನದಿ ರಂಜಿಸಿ
ಧರೆಯನಾಳಿದ ವರಪುರದ ಚೆನ್ನಿಗನ ಕರುಣಾದಲಿ

೨೦೫

ಮುನಿಕುಲಾಂಬುಧಿಜಂದ್ರ ರೋಮುಶ
ಮುನಿಪ ವಿಸ್ತೃತಿಸಿದನು ನಳಭೂ
ಪನ ಜರಿತ್ತೆಯ ಕೇಳಿ ತಲೆದೂಗಿದನು ಯಮಸೂನು
ಮನಕೆ ಹರುಷಣವಂದವಾಯ್ತುಲೆ
ಮುನಿಪ ನಿಮ್ಮಣಿ ಕರುಣಾದಲಿ ಇಂ
ದೆನಗೆ ಘಲಿಸಿಪು ಪುನ್ಯಪೆಂದರಿಗಿದನು ಚರುಣಾದಲಿ

೨೦೬

ದೇವಮುನಿಗಳು ನೀವು ನಮ್ಮನು
ಪಾವನವ ಮಾಡಿದಿರಿ ನಮಗಿ
ನಾನ್ಯಪುದರಿದುಂಟಿನ್ನು ಪಾಧನ ಹದನವೇನರಿಯೆ
ಆ ವಿವರವೆನಗಿನ್ನು ತಿಳುಹೆನೆ
ದೇವನಗರಿಯೋಳಿಂದ್ರನಲಿ ಗಾಂ
ಡೀವಿ ಸುಸ್ಥಿರನರಸ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನೀನೆಂದ

೨೦೭

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಕೇಳು ಲೋಕದ
ಲಲನೆಯರ ಪರಿಯಲ್ಲ ನಾಲ್ಕಾರು
ಚೆಲುವೆಯರು ಗುಣಶೀಲಸಂಪನ್ಮೂಲರು ಭುವನದಲಿ
ನಳಿನಮುಖಿ ದಮಯಂತಿ ಸೀತಾ
ಲಲನೆ ದ್ರೌಪದಿ ಚಂದ್ರಮತಿ ಕೋ
ಮಲೆಯರಚ್ಚತನಚ್ಚ ಮೆಚ್ಚಿನ ರಾಜವನಿತೆಯರು

೨೦೮

ನಿನಗೆ ಪಟ್ಟದ ಮಹಿಳೆ ದ್ರೌಪದಿ
ವನಿತೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕಸಂಪದ
ವಿನಿತು ಸತಿಯಿಂದಾಗುವುದು ಕಾಮ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧಿಪುರು
ಜನಪ ಜೀಂತಿಸಬೇಡ ನಾಜಿನ
ದಿನದಿ ಬಹ ನಿನ್ನನುಜನಜುಫನ
ಮನದ ಜಿಂತೆಯ ಬೀಳುಕೊಡು ಸುಖಿಯಾಗು ನೀನೆಂದ

|೨೮|

ಹರನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ದೇವಾ
ಸುರರು ನಿಮಗೋಳಿಧರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ವರನು ನಿಮಗಿನ್ನುಂತರಂಗದ ಪರಮಸಖಿನಿರಲು
ಮರುಗಲೇಕಿನಾಳ್ವಿದರಿದೆ
ಧರಣೀಪತಿ ಸಾಕಿನ್ನು ರಾಜ್ಯದ
ಸಿರಿ ನಿನಗೆ ಬಂದಪುದು ರಿಪುಸಂಹಾರವಹುದೆಂದ

|೨೯|

ಎಂದು ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿ ಮುನಿ ಯಮ
ನಂದನನ ಬೀಳೆಕ್ಕಾಂಡು ತಾಪಸ
ವೃಂದ ಸಹಿತಲ್ಲಿಂದ ಹೊರವಂಟನು ನಿಜಾಶ್ರಮಕೆ
ಅಂದು ಯಮಳರು ಧೌಮ್ಯ ದ್ರೌಪದಿ
ಸಂದ ಮುನಿಜನ ಸಹಿತ ಯಮಸುತ್ತ
ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯನಧಿಕ ಹರುಷದಲಿ

|೨೧|

ಈ ಕಥೆಯನಾಲಿಸುವ ಜನರಿಗ
ನೇಕ ಸುಖಿಸಾಮಾಜಿಕಪದವಿಯ
ನಾ ಕಮಲಲೋಜನನು ವರಪುರದರಸ ಪಾಲಿಸುವ
ಲೋಕಪಾವನ ನಳನ ಕಥೆಯ ನಿ
ರಾಕರಿಸಿದವರಧಿಕ ನರಕದ
ಲೋಕವಾಳುವರೆಂದು ರೋಮಶ ನುಡಿದನರಸಂಗೆ

|೨೧|

ಮೇದಿನಿಯೋಳೀ ಪ್ರಣಾಜರಿತೆಯ
ನಾದರಿಸಿ ಬರೆದೋದಿ ಕೇಜುವ
ಸಾಧುಸಜ್ಜನರಾದವರಿಗಹುದಳಿಳ ಕೈವಲ್ಯ
ವೇದಗೋಚರ ಕೃಷ್ಣ ವರಪುರ
ದಾದಿಕೇಶವನಮರ ವಂದಿತ
ನಾದಿನಾರಾಯಣನು ಸಲಹುವನವಿಳ ಸಜ್ಜನರ

|೨೧|

ಮಂಗಲಂ

೨೦೬

ಕನಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ-೨

೨೦೫

ಅಧ್ಯಾತ್ಮೋಶ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೋತ್

ಅಂಟಿನ ಕೋಲು-ಬೇಟೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ	ಅನುಪಮಿತ-ಹೋಲಿಕೆಯಿಲ್ಲದ
ಮೃಗಗಳನ್ನು	ಅನುವಾಗು-ಸಿದ್ಧವಾಗು
ಸೋಮವ ಕೋಲು	ಅನ್ನಯ-ವಂಶ
ಅಂಡಲೆ-ಹಿಂಬಾಲಿಸು, ತಿರುಗು	ಅನಿಬರು-ಅಪ್ಪಾಜಿನ
ಅಂತಕಪುರಿ-ಯಮನ ಪಟ್ಟಣ	ಅನಿಮಿಷಾಧಿಪ-ದೇವತೆಗಳ ಒಡೆಯ
ಅಂದಣ-ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ	(ಇಂದ್ರ)
ಅಂಬಕ-ಕಣಲ್ಲಿ	ಅನೂನ-ಕುಂದಿಲ್ಲದ
ಅಂಬರ-ಬಟ್ಟಿ	ಅನೃತ-ಅಸತ್ಯ
ಅಕ್ಷಯ-ನಾಶವಿಲ್ಲದವನು	ಅಪರುತ-ಅಪಕೀರ್ತಿ
ಅಗಜಿ-ಗಿರಿಜೆ	ಅಬಾಧಿ-ಸಮುದ್ರ
ಅಗಣಿತ-ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ	ಅಭಿಧಾನ-ಹೆಸರು
ಅಗಳು-ಕಂಡಕ	ಅಮರದುಂಡುಭಿ-ದೇವದುಂಡುಭಿ
ಅಗ್ಗ (ಳ)-ಶ್ರೇಷ್ಠ	(ನಗಾರಿ)
ಅಗ್ಗಳಿಕೆ-ಹಿರಿಮೆ, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ	ಅರಸಂಚೆ-ರಾಜಹಂಸ
ಅಫಾಡ-ಅತ್ಯಧಿಕ	ಅರಸು-ಹುಡುಕು
ಅಜ್ಞರಿ-ಅಜ್ಞಯು	ಅರಿದಾಯಿತು-ತಿಳಿದುದಾಯಿತು,
ಅಡಸು-ಮೇಲೆಬೀಳು	ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂತು
ಅಣಿಗರು-ಮಾಕ್ಕಳು	ಅರುಣಿಜಲ-ರಕ್ತ
ಅಣೆ-ತಿವಿ, ಸೋಕು	ಅರುಹು-ಹೇಳು
ಅತುಳ-ಅಪಾರ, ಅಸಮಾನ	ಅಲರು-ಹೂವು
ಅಧಿ-ಬೆಟ್ಟಿ	ಅಲಸು-ಆಯಾಸ
ಅಧರ-ಕೆಳದುಟಿ	ಅವಘಡಿಸು-ಹೀಯಾಳಿಸು
ಅನಲ-ಅಗ್ನಿ	ಅವಧರಿಸು-ಲಾಲಿಸು
ಅನುಜಾತ-ತಮ್ಮ	ಅವನಿ-ಭಾಮಿ
ಅನುನಂದ-ವಿಶ್ವಾಸ	

ಅಪ್ಪಣೋಗ-ವಂಟು ಭೋಗಗಳು
(ಮನೆ, ಹಾಸುಗೆ, ವಸ್ತು,
ಆಭರಣ, ಸ್ತ್ರೀ, ಪ್ರಯೋ,
ಗಂಧ, ತಾಂಬಾಲ)

ಅಸು-ಪ್ರಾಣ
ಅಹಿ-ಸರ್ವ
ಅಹಿವತ್ತಿ-ಆದಿಶೇಷ
ಅಳಲು-ದು:ಖ
ಅಳವಡು-ವಶವಾಗು
ಅಳವೆ-ತಕ್ಕೆಯೆ, ಸಾಧ್ಯವೆ
ಅಳವಿಂಡು-ದುಂಬಿಗಳ ಸಮೂಹ
ಆಕೆವಾಳ-ಶೂರ
ಆವಿಂಡಲ-ದೇವೇಂದ್ರ
ಆಚಮನ-ಆತ್ಮಶುಧಿಗೋಷ್ಠರ
ಅಂಗೈಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೈ
ಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧೋದಕ
ವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಂತ್ರ
ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹುಡಿಯುವುದು.

ಆತ್ಮಜ-ಮಗ
ಆದಿತ್ಯರು-ಆದಿತ್ಯಿಯ ಮಕ್ಕಳು
(ದೇವತೆಗಳು)
ಆನತನಾಗು-ತಲೆಬಾಗು, ನಮಸ್ಕರಿಸು
ಆನನ-ಮುಖ
ಆಪ್ಯಾಯನ-ಹಿತ
ಆಯ-ಸಂಕಲ್ಪ, ಉದ್ದೇಶ
ಆಯತ-ವಿಸ್ತಾರ
ಆಲವಟ್ಟ-ಬೀಸಣಿಗೆ
ಆಳ-ಸಮೂಹದ

ಆಳ್ಳೇರಿ-ಕೋಟಿಯ ಸುತ್ತಲೂ
ಓಡಾಡಲು ಮಾಡಿರುವ
ದಾರಿ
ಇಕ್ಕು-ಕಬ್ಬಿ
ಇಟ್ಟಣಿಸು-ಮುತ್ತಿಗೆಹಾಕು,
ದಟ್ಟವಾಗು,
ಗುಂಪುಕೂಡು
ಇತ್ತರೆ-ವರದೂ ಕಡೆಯ
ಇನಕುಲ-ಸೂರ್ಯವಂತ
ಇನಿಯ-ಪ್ರಿಯತಮು
ಇಭ-ಆನೆ
ಇಳೆ-ಭೂಮಿ
ಇಳೆಯಮರ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಇಂಟು-ಕುಡಿ, ಹೀರು
ಉಗ್ಗಡ-ಉತ್ಪಟ, ಅತಿಶಯ,
ಬಲುಜೋರು
ಉಗ್ಗಡಿಸು-ಉದ್ದ್ಯೋಜಿಸು,
ಹೊಗಳು
ಉಗಿ-ಹೊರತೆಗೆ, ಕೀಳು
ಉಗು-ಚಿಮ್ಮು
ಉತ್ತರಿಸು-ದಾಟು
ಉನ್ನತಿಕೆ-ಹಿರಿಮೆ
ಉಪಟಳ-ಹಿಂಸೆ, ತೊಂದರೆ
ಉಪಲ-ಕಲ್ಲು
ಉಪಹತಿ-ನಾಶ, ಕಾಟ, ಪೆಟ್ಟು,
ತೊಂದರೆ
ಉಪ್ಪರಿಗೆ-ಮಹಡಿ
ಉಪ್ಪವಡಿಸು-ಮೇಲೆ ಏಳು
ಉಮ್ಮೆ-ದು:ಖಿ, ವ್ಯಧಿ

ಉರಗ-ಸರ್ವ
ಉರುತರ-ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಉರುಬು-ರಭನ, ಆಭರಣ
ಉರುಭರ-ಯರೋವನ
ಉರ್ವ-ಭೂಮಿ
ಉಲುಪೆ-ಮಂಗಳ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ
ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಭಕ್ತಿ
ಉಳಿ-ಬಿಡು
ಉಳಿಗ-ಸೇವೆ
ಎಚ್-ಇಸುಧಾತು) ಬಾಣ
ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡು
ಎಡರು-ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕು
ಎಣೆ-ಸಮಾನ
ಎಣೆಸೆ-ವಂಟುದಿಕ್ಕು
ಎರಗು-ನಮಸ್ಕರಿಸು
ಎರೆವಾತ-ಕೊಡುವವನು
ಎಸೆ-ಶೋಭಿಸು
ಎಕಾವಳಿ-ಒಂಟಿಳಿಸರ
ಎಗು-ವಿನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗು
ಎಣಲೋಚನೆ-ಜಿಂಕೆ ಕಣ್ಣವಳು
ಎದೆತನ-ಮುತ್ತೆದೆತನ
ಎಯ್ಯಿ-ಸೇರು, ಮುಟ್ಟಿ
ಒಗ್ಗು-ಸಾಲು, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು
ಒರಲು-ಕೊಗು
ಒರೆದೊರೆದು-ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ
ಒಸೆ-ಪ್ರೀತಿ
ಒಸಗೆ-ಶುಭ, ಸಂತೋಷ
ಒಳಗುಮಾಡು-ವಶವರ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸು
ಒರಣ-ಪಂಕ್ತಿ

ಓಲಗ-ರಾಜಸಭೆ
ಓಲಯಿಸು-ಮೆಚ್ಚು, ಸೇವಿಸು
ಓಸರಿಸು-ಅರುಗಾಗು, ಓರೆಯಾಗು
ಓಫ್-ಸಮೂಹ
ಕಂಟಿಕ-ಮುಳ್ಳು
ಕಂಜಜನಯ್ಯ-ಬ್ರಹ್ಮನ ತಂದ (ವಿಷ್ಣು)
ಕಂಧರ-ಕೊರಳು
ಕಂಬುಕಂತ-ತಂಖಿದಂತಹ ಕೊರಳು
ಕಕ್ಕಡ-ಒಂದು ಆಯುಧ ವಿಶೇಷ
ಕಕ್ಕಪಾಳ-ಕಂಕುಳ ಚೀಲ
ಕಟವಾಯಿ-ದವಡೆ
ಕಣ್ಣೇವೆ-ಕಣ್ಣರೆಪೆ
ಕದಂಬ-ಕೆಚಲ
ಕದಪ್ಪ-ಕೆನ್ನೆ
ಕದಳಿ-ಬಾಳಿ
ಕನಲು-ಕೋಪ
ಕಹಿತ್ತ-ಬೇಲ
ಕಮರ-ಆಮೆ
ಕಮಲಸಂಭವ-ಬ್ರಹ್ಮ
ಕರಗ-ಕಲಶ
ಕರುಣಾಯಿತನ-ಕಾರ್ಯಕೌಶಲ್ಯ
ಕರವಾಳ-ಕತ್ತಿ
ಕರಿಗಮನ-ಇಂದ್ರ
ಕರಿಮುಖಿ-ಗಣೇಶ
ಕಲಾಧಿಪ-ಸೂರ್ಯ
ಕವಳ-ವೀಳ್ಯ
ಕವಾಟ-ಬಾಗಿಲ ಕದ
ಕಳಕಳಿಕೆ-ಕಲಕಲಶಬ್ದ
ಕಾಂಚನ-ಚಿನ್ನ

ಕಾಕಬಳಸು-ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸು
ಕಾಲರಿಸು-ಕಳವಳಪಡು
ಕಾಪಧ-ತಪ್ಪುದಾರಿ
ಕಾಪುರುಷ-ಹೀನವನುಷ್ಯ
ಕಾಪ್ಯ-ಇಷ್ಟಾಧರ
ಕುಂತ-ಕುಟಿ, ಭಜಿ
ಕುಂದಕುಟ್ಟಲ-ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಗ್ಗ
ಕುಟಿಜ-ಕೊಡಸಿಗೆ, ಬೆಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ
ಕುಟಿಲ-ವಂಚನೆ
ಕುಡಿತೆಗಂಗಳು-ಬೋಗಸೆ ಕಣ್ಣಗಳು
ಕುಣಿಕೆ-ಗಂಟು, ತೊಡಕು
ಕುಮತಿ-ಕೆಟ್ಟಬುದ್ಧಿ
ಕುರವಕ-ಗೋರಂಟಿ, ಮದರಂಗಿ ಗಿಡ
ಕುರುಳು-ತಲೆಗೂದಲು
ಕುಸುರಿದರಿ-ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸು
ಕೂರ್-ಹರಿತ
ಕೂಲ-ತೀರ, ದದ
ಕೃಷಣನ-ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಬಡತನ,
ಜಗ್ಗಾತನ
ಕೆಲ-ಪಕ್ಕ
ಕೇತಕಿ-ತಾಳೆಯ ಗಿಡ
ಕೇಳಮೇಳ-ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪ
ಕೈಕಂಬಿ-ಕೈಕೋಲು
ಕೈದಳಿಸು-ವಶಪಡಿಸು
ಕೈದು-ಆಯುಧ
ಕೈನೆಗಹು-ಕೈಮೇಲೆತ್ತು
ಕೈವಲ್ಯ-ಮೋಕ್ಕ
ಕೈವಾರ-ಹೋಗಳಿಕೆ
ಕೊಂಚಗಾರ-ಸಣ್ಣಮನುಷ್ಯ

ಕೊಳುಗುಳ-ಯುದ್ಧ
ಕೋದಂಡ ದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ-ರಾಮ
ಕೋಳುಹೋಗು-ಹಾಳಾಗು
ಕೌಂತೇಯ-ಕುಂತೀದೇವಿಯ ಮಗ
ಕ್ರಮ-ಯಜ್ಞ ಯಾಗ
ಕ್ರಮುಕ-ಅಡಕೆ
ಕ್ರೋಣಿಪತಿ-ಪೃಷ್ಟಿಪತಿ
ಫೋಲನೆ-ಶೀಪ್ತಮಾಗಿ, ತತ್ತ್ವಾಳಾವೆ
ಖಂಡಪರಶು-ಶಿವ, ರುದ್ರ
ಖಿಗಪತಿ-ಗರುಡ
ಖಿತಿ-ಕೋಪ
ಖಿಯಖೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ-ಯಾವ
ಧಾಕ್ಕಣ್ಣವನ್ನೂ
ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ
ಖಾಡಾಖಾಡಿ-ಆವೇಶ
ಖಾತ-ಅಗೆದ, ತೋಡಿದ
ಖಿನ್ನ-ನೊಂದುಕೊಂಡ
ಗಂಧವಟ್ಟಿಗೆ-ಗಂಧದ ಮರದ ಕದ
ಅಥವಾ ಅಡವಟ್ಟಿ
ಗಗನಮಣಿ-ಸೂರ್ಯ
ಗಡಣ-ಸಮೂಹ
ಗದಗದಿಪ-ಹೋಳೆಹೋಳೆವ
ಗರಳ-ವಿಷ
ಗಾಂಗೇಯ-ಭೀಷ್ಯ
ಗಾರುಗಡಿಸು-ಗಾಸಿಗೊಳಿಸು, ಹಿಂಸಿಸು
ಗಾವಳಿ-ಸದ್ಯಗದ್ದಲ, ರೀವಿ, ಗತ್ತು
ಗೀವಾರ್ಣಿ-ಸರಸ್ವತಿ
ಗುಡಿ-ಬಾವುಟಿ
ಗುಫಿತ-ಗುಪ್ತ

ಗುಹ್ಯಕ-ಕುಬೇರನ ಕಡೆಯ ದೇವತೆ
ಗೌರುಗಹಳಿ-ಗಟ್ಟಿದ್ದನಿಗೈವ ಕಹಳಿ
ಹಣಿ-ಸಮೂಹ
ಚಂದನ-ಶ್ರೀಗಂಧ
ಚಕ್ರಧಾರ-ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರನಾದವನು
ಚಡಾಳಿಸು-ಹೋಳೆ, ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸು, ಜೋಡಿಸು,
ಅಧಿಕನಾಗು
ಚತುರ್ಧರು-ಶೂದ್ರರು
ಚತುರೋಪಾಯ-ಸಾಮ, ದಾನ, ಭೀದ,
ದಂಡ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು
ಉಪಾಯಗಳನ್ನು
ಬಳಸುವವ
ಚಯ-ಸಮೂಹ
ಚರ-ಗೂಡಚಾರ
ಚಳಿ-ಚಿಮುಕಿಸು
ಚಾಪ-ಬಿಲ್ಲು
ಚಾರಿ-ಪಗಡೆಕಾಯಿ
ಚಾರು-ಉತ್ತಮ, ಮನೋಹರ
ಚಿತ್ತವಧಾನ-ಲಾಲಿಸು
ಚಿನ್ನಯ-ಜ್ಞಾನಮಂಯನಾದ
ಚೌರಿ-ಚಾಮರ
ಭಡಾಳಿಸು-ಅಧಿಕವಾಗು
ಜಂಬು-ನೇರಿಳೆ
ಜಂಬಾಜರ-ದೇವೇಂದ್ರ
ಜಲಜಸವಿ-ತಾವರೆಯ ಏತ್ತು
(ಸೂರ್ಯ)
ಜಲ್ಲಿರಿ-ಜಾಲರಿ, ಜರಡಿ
ಜವ-ಯಾವು
ಜಾನುಜಂಫೆ-ಮೋಣಕಾಲು ಮತ್ತು

ಪಾದದ ಗಂಟು

ಜಾಲ-ಮೋತ್ತು
ಜಾಲಂಧ್ರ-ಬಲೆಯಂತೆ ಶಿಂಡಿಗಳನ್ನು
ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಶಿಂಡಿ
ಜಿತಸಂಗ್ರಹ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು
ಜಿಹ್ವೆ-ನಾಲಗೆ
ಜೋಕೆ-ಅಂದ
ಜೋಡಣೆ-ಸೇರಿಕೆ
ರಘುಲ್ಲರಿ-ಕುಚ್ಚು, ಗೊಂಡೆ
ತಾವು-ಸ್ಥಳ
ದೊಂಬಿ-ಗುಂಪು
ಧಾಳ-ಉಜ್ಜಲ, ಕಾಂತಿಯುತ
ತಕ್ಕೂಲ-ಸುಗಂಧದ ಚೆಕ್ಕೆಯುಳ್ಳ
ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮರ
ತಗೆಬಗೆ-ಹಿಂಸೆ, ಕಷ್ಟ, ಶ್ರಮ
ತಪನತನಯ-ಸುಗ್ರೀವ
ತಮ-ಕತ್ತಲು
ತಮಾಲ-ಹೋಂಗೆ
ತರಹರ-ನಿಲುಗಡೆ
ತರುಬು-ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವದು
ತಲೆಗುತ್ತು-ತಲೆತಗ್ಗಿಸು
ತವಕ-ಆತುರ, ಕಾತರ
ತಳಿಗೆ-ತಟ್ಟಿ
ತಳಿದ-ತುಂಬಿದ
ತಳಿರು-ಚಿಗುರು
ತಳ್ಳಿಸು(ತಕ್ಕೆಯು) ಆಲೆಂಗಿಸು
ತಳ್ಳಿವು-ತಡವಾಡು
ತಳೋಡರಿ-ಶ್ರೀ
ತಾಪಸ-ತಪಸ್ಸಿ, ಇಮಣಿ

ತಾಮರಸದಳ ನಯನ-ತಾವರೆಯ
ಕಣ್ಣವನು
ತಾರುತಪ್ಪು-ಚೆಲ್ಲಾಪೀಲ್ಲಿ
ತಾಲ-ತಾಳೆ
ತಾಳಿಗೆ-ಅಂಗಳು, ಗಂಟಲಿನ
ಮೇಲುಭಾಗ
ತಿಮಿರ-ಕತ್ತಲು
ತುಡುಕು-ತಾಗು, ಮುಟ್ಟು
ತುರುಬು-ಮುಡಿ
ತೂಪಿರಿ-ಲಿಫ್‌ ಲಿಫ್‌ ಎಂದು
ಉದಿ ದೃಷ್ಟಿಯೋಜ
ತೆಗೆಯುವದು
ತೂಳು-ಮುನ್ನಗ್ಗಿ
ತೆತ್ತಿಗ್-ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವನು
ತೆತ್ತಿಸು-ಮುಚ್ಚು
ತನೆ-ಕೋಟೆಯ ತುದಿ
ತೆರಹು-ಎಡೆ, ಅವಕಾಶ
ತೆರು-ಕೊಡು, ಸಲ್ಲಿಸು
ತೇಜಿ-ಕುದುರೆ
ತೊಡಬಿ ಬಿಡು-ಗಂಟಬೀಳು
ತೊಡರು-ಆಭರಣ
ತೊಮರ-ಒಂದು ಆಯುಧ
ವಿಶೇಷ (ಈಚಿ)
ತೋರುಜಾಪ್ತ-ಸೂರ್ಯ
ತೋರಹತ್ತ-ಸ್ಥಾಲವಾದ (ದಪ್ಪನಾದ)
ಹಸ್ತ
ತೋರೆ-ಕಾಣ್ಣ
ತ್ರಾಣ-ಶಕ್ತಿ

ತ್ಯೇಗುಣ-ಸತ್ತಪ್ಪು ರಜಸ್, ತಮಸ್ಸು
ಎಂಬ ಮೂರು ಗುಣಗಳು
ದಂಟಸು-ದಂಡಿಸು, ಶೀಫ್ಸು
ದಂಡಧರ-ಯವು
ದಂಡಿಗೆ-ಮೇನೆ, ಪಲ್ಲಿಕ್ಕೆ
ದಖ್ಷಾರಿ-ದಟ್ಟವಾದ ಉರಿ,
ಮಹಾಜ್ಞಾಲೆ, ಕಾಳಿಚ್ಚೆ
ದುಕೂಲ-ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆ, ಧಾವಣೆ
ಧನದ-ಕುಬೇರ
ಧನಾಧ್ಯ-ಶ್ರೀಮಂತ
ದಾರವಟ್ಟ-ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು, ಅಗಸೆ
ದಿಗಂತ-ಭೂಮಿ ಆಕಾಶ ಕೂಡಿದ
ಹಾಗೆ ಕಾಣುವ ಜಾಗ, ದಿಕ್ಕಿಟ್ಟ
ದಿನೇಶ ಶತ ಸಂಕಾಶ-ನೂರು
ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳವ
ದಿವ-ಸ್ವರ್ಗ
ದುಭ್ರಾಟ-ಆಪತ್ತು
ದುರಿತ-ಪಾಪ
ದೃಗುಯಗಳ-ಎರಡು ಕಣ್ಣಗಳು
ದೇಸಿ-ಜೆಲುವು
ದೋರ್ಬಲ-ಬಾಹುಬಲ
ಧನಪ-ಕುಬೇರ
ಧಾತು-ಶಕ್ತಿ
ಧಾತ್ರಿಜಾಂತಕ-ನರಕಾಸುರನನ್ನು
ಕೊಂಡವನು (ವಿಷ್ಣು)
ಧಾರಿಣಿ-ಭೂಮಿ, ರಾಜ್ಯ
ದೃವಜ್ಞ-ಜೊಯ್ಲೆಟಿಷಿ
ದೃಮುಣಿ-ಸೂರ್ಯ
ನಕ್ರ-ಮೊಸಳಿ

ನವಿ-ಲಗುರು
ನಭ-ಆಕಾಶ
ನಭೋನಿನದ-ಆಕಾಶವಾರೆ,
ಅಶರೀರವಾಣಿ
ನಯನ-ಕಣ್ಣ
ನರ-ಕಿರಿಟಿ, ಅಜುನ
ನರೆದಲೆಗ-ರಾಗಿ
ನವನೀತ-ಬೆಣ್ಣೆ
ನಸಿದ-ಕ್ಷೀರಿಸಿದ
ನಣಿಸಲಿ-ತಾವರೆಯ ಮಿತ್ರ (ಸೂರ್ಯ)
ನಾಕನಿಳಯರು-ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳು
(ದೇವತೆಗಳು)
ನಾಗನಗರಿ-ಹಸ್ತಿನಾವತಿ
ನಾಸಿಕ-ಮೂಗು
ನಿಕಾಯ-ಸಮೂಹ
ನಿಕುರುಂಬ-ಸಮೂಹ
ನಿಗಮನುತ್ತ-ವೇದಗಳಿಂದ
ಹೊಗಳಲ್ಪಟ್ಟ
ನಿಜಯ-ಸಮೂಹ
ನಿನದ (ನಿನಾದ)-ಶಬ್ದ
ನಿಬ್ಬರ-ನಿಭರ, ರಭಸ, ತೀವ್ರ
ನಿದಾರಯ-ಸಂಪೂರ್ಣ, ಶಾಶ್ವತ
ನಿರಾಮಯ-ದುಃಖವಿಲ್ಲದವ
ನಿವಾರಹ-ಸರಾಗ
ನಿರಿಗುರುಳು-ಗುಂಗುರು ಕೂಡಲು
ನಿರುತ-ಯಾವಾಗಲೂ
ನಿವಹ-ಸಮೂಹ
ನಿಸ್ಸಾಳ-ಒಂದು ಬಗೆಯ ಜರ್ಮವಾದ್ಯ
ನೂಪುರ-ಕಾಲಂದುಗೆ, ಕಡಗ,

ಕಾಲೆಜೆ
ನೆಗಳು-ಮಾಡು, ಖ್ಯಾತನಾಗು, ಹೊಳೆ
ನೆಗಹು-ಮೇಲೆತ್ತು
ನೆಗ್ಗಿ-ಅಶವಾಗು, ಕುಸಿ
ನೆತ್ತ-ಜೂಜು, ಪಗಡೆ ಆಟ
ನೆರವಿ-ಸಂದಣೆ, ಸಮೂಹ
ನೊರಜು-ಸೊಳ್ಳೆ, ಗುಂಗುರ
ನೋಂತನೋ-ಪ್ರತೆಮಾಡಿದನೋ
ಪಂಟಸು-ಪ್ರತಿಧಿಸು, ವಿರೋಧಿಸು
ಪತಂಗ-ಸೂರ್ಯ
ಪತಿಕರಿಸು-ಅನುಗ್ರಹಿಸು, ಹೊಗಳು,
ಗೌರವಿಸು
ಪತಿತ-ನೀಚೆ, ಪಾಪಿ
ಪಥ-ಹಾದಿ
ಪದ-ಕಾಲು, ಹೆಚ್ಚೆ, ಪಾದ
ಪನಸ-ಹಲಸು
ಪನ್ನಗೇಣಿ-ಹಾವಿನಂತಹ
ಹೆರಳುಳ್ಳವಲು
ಪಯಬಿಂದು-ಹಾಲಹನಿ
ಪರಶು-ಕೊಡಲಿ
ಪರಿಫ-ಒಂದು ಆಯುಧ ವಿಶೇಷ
ಪರಿಣತರು-ಜಾಣರು
ಪರಿತಾಪ-ದುಃಖ
ಪರಿತೋಷ-ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದ,
ಸಂತೋಷ
ಪರಂಬರ-ವಿಸ್ತಾರ
ಪರುತವಣೆ-ವಿಶೇಷ
ಪಲ್ಲವ-ಜಿಗುರು
ಪಲ್ಲೆಸು-ತುಂಬು, ಕೋರ್ಕೆಸು, ಸಿಕ್ಕು

ಪವನ-ಗಾಳಿ
ಪಾಕ ಶಾಸನ-ಪಾಕ ಎಂಬ
ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ
ದವನ (ಇಂದ್ರ)
ಪಾರಕ-ಹೊಗಳು ಭಟ್ಟ
ಪಾಣಿ-ಕೈ
ಪಾಯವಧಾನ-ಪಾದ ಬೆಳ್ಳಿ
ಪಾಯ್ಯಳ-ಕಾಲಾಳ ಸೇನೆ
ಪಾವಕ-ಅಗ್ನಿ
ಪಾಸಟಿ-ಸರಿಸಾಟಿ
ಪಿಕ-ಹೋಗಿಲೆ
ಪಿಸುಳ-ಹೊಟ್ಟಿಚ್ಚಿನವ, ಚಾಡಿಕೋರ
ಪುತ್ರಳಿ-ಬೋಂಬೆ
ಪುರಂದರ-ಇಂದ್ರ
ಪುರಹರಸಂಗ-ಶಿವನ ಸ್ವೇಹಿತ (ವಿಷ್ಣು)
ಪುರುಹೂತ-ಇಂದ್ರ
ಪುಳಕಚಲ-ರೋಮಾಂಚನವೆಂಬ
ನೀರು
ಪುಳಂದ-ಬೇದ
ಪೂಗಣ-ಹೂಬಾಣ
ಪೆರೆನೊಸಲು-ಚಂದ್ರನಂತಹ ಹಣೆ
ಪೂಂಬೋಗರ-ಹೊನ್ನುಕಾಂತಿ
ಪ್ರಚ್ಚನ್ನವೇಷ-ಮಾರುವೇಷ
(ಮರೆಮಾಚಿದ ವೇಷ)
ಪ್ರಾಲಿತಿ-ವಂದಿಸು
ಪ್ರಾಕಾರ-ಕೋಟಿ, ಗೋಡೆ
ಪ್ರಕೃತರು-ಅನಾಗರಿಕರು, ಹಳ್ಳಿಗರು
ಫಾಲಲೋಚನ-ಹಣಗಣ್ಣ (ಶಿವ)
ಬಕುಳ-ನಾಗಕೇಸರ

ಬಡಬ-ಸಮುದ್ರದ ಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಲುತ್ತನ್ನವಾಗುವ ಬೆಂಕಿ
ಬಣಜಿಗರು-ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು
ಬಣಗು-ಕ್ಷುದ್ರ, ಅಲ್ಲ, ಸಾಮಾನ್ಯ
ಬಯಲಾಡಂಬರ-ಒಣಹೆಮ್ಮೆ
ಬರವು-ಆಗಮನ
ಬಲಗೊಳ್ಳು-ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬರು
ಬಲಿದ-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಹೆಚ್ಚಾದ
ಬಲ್ಲಿದ-ಸಮರ್ಥ
ಬಲ್ಲಿಹ-ಭಜ್ರ, ಭಲ್ಲಿಹ
ಬಣಹೆ-ತೊಂದರೆ, ದಿಗ್ನಿಮೆ, ಕಳವಳೆ
ಬವರ-ಯುದ್ಧ
ಬಳಿವಿಡಿ-ಹಿಂಬಾಲಿಸು
ಬಾಣಸು-ಅಡುಗೆ
ಬಾದರಾಯಣ-ವ್ಯಾಸ
ಬಿಂಡಿವಾಲ-ಒಂದು ಆಯುಧ ವಿಶೇಷ
ಬಿನ್ನಪ-ವಿಜ್ಞಾಪನೆ
ಬಿರುದಾಯಕ-ಬಿರುದು ಪಡೆಯಲು
ಅರ್ಥತೆ ಉಳ್ಳವನು
ಬಿರುನುಡಿ-ಬಿರುಸು ಮಾತು
ಬಿಸರುಹಾಕ್ಕಿ-ತಾವರೆ ಕಣ್ಣಳ್ಳವಳು
ಬೀಯ-ವ್ಯಯ, ನಷ್ಟ,
ಖಿಚುಮಾಡು
ಬೆಸಗೊಳ್ಳಿ-ಕೇಳು
ಬೇಹಾರಿ-ವ್ಯಾಪಾರಿ
ಬೋಂತे-ಕವುದಿ, ಕೀಳುವಸ್ತು
ಬೋಂದಿಗೆ-ಕೆಂಬ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡತೊಲೆಯ
ಮುಧ್ಯದ ತುಂಡುಮರ
ಅಧವಾ ಕಲ್ಲು

ಭಣತಿ-ಮಾತಿನ ವೈಶಿರಿ
ಭಗ್ರ-ಕೆಶ್ವರ
ಭರಣಿ-ಕರಣಿಗೆ
ಭವದೂರ-ಹುಟ್ಟಸಾವಿಲ್ಲದವನು
ಭುಂಜಿಸು-ತಿನ್ನು
ಭಾರಕರ್ತ-ಹೊಣೆಹೊತ್ತುವ
ಭಾವಜಾರಿಪ್ರಿಯ-ಕೆಶ್ವರನ ಗೆಳೆಯ
(ವಿಷ್ಣು)
ಭಾಳ-ಹಣೆ
ಭಿತ್ತಿ-ಗೋಡೆ
ಬಿಸುಸುಯ್ಯಾ-ಬಿಸಿಯುಸಿರುಬಿಡು
ಭುಜಂಗ-ನಾಗ, ಸರ್ವ
ಭುಲ್ಲಿವಿಸು-ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಬ್ಬ
ಭೂತದಂಬೆ-ಪ್ರಾಣಿದಂಬೆ
ಭೂರಿ-ವಿಶೇಷ
ಭೂರುಹ-ಮರ
ಮಕರಕೇತನ-ಮೀನಧ್ವಜ, ಮನ್ಯಧ
ಮಕುಟವರ್ಧನ-ಕಿರೀಟಧಾರಿ (ರಾಜ)
ಮಖಿ-ಯಜ್ಞ, ಯಾಗ
ಮಟ್ಟಿ-ಗೋಪಿಜಂದನ ನಾಮ
ಮದ-ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹರಡು, ಹಿಮ್ಮಡಿ
ಮದುಹು-ಸಾಯಿಸು
ಮಣಿಯಗಾರ-ಜವಾಬ್ದಾರ
ಮಂದರಾದಿಧರ-ಮಂದರಗಿರಿಧಾರಿ
ಮತಿವಿಕಳ-ಬುದ್ಧಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡವ, ಮಟ್ಟ
ಮನ್ನಿಸು-ಗೌರವಿಸು
ಮನೆವಾರ್ತ-ಮನೆಕೆಲಸ
ಮರುಳ-ಹುಣ್ಣ, ದಡ್ಡ
ಮಲಿನ-ಕೊಳಕು

ಮಲೆತವರು-ಉದ್ದಟರು, ಸೊಕ್ಕಿನವರು
ಮಸೆ-ಶೀಪ್ರಗೊಳಿಸು
ಮಾಣಿಸು-ತಡೆ, ಪರಿಹರಿಸು
ಮಾಗ್ರಣ-ಬಾಣ
ಮಾರುತನ ಸವಿ-ಬೆಂಕಿ
ಮಿಗೆ-ಹಚ್ಚಿ, ವಿಶೇಷ
ಮಿಡುಕು-ಸಂಕಟಪಡು
ಮಿಸುನಿ-ಚಿನ್ನು
ಮುಂಚು-ಮುಂದಾಗು
ಮುಂತಳರ್-ಮುಂದೆ ನಡೆ
ಮುಗ್ಗು-ನಾಶ
ಮುದ-ಹಷ್ಟ, ಸಂತೋಷ
ಮುದ್ದರ-ಒಂದು ಆಯುಧ
ವಿಶೇಷ (ಗದೆ)
ಮುನ್ನ-ಹಿಂದೆ
ಮುಮೋನೆ-ಸೇನೆಯ ಮುಂಭಾಗ
ಮುಯಿ-ಕಾಣಿಕೆ
ಮುರಿ-ಹಿಮ್ಮಟ್ಟಿ
ಮುಸುಂಡಿ-ಒಂದು ಆಯುಧ ವಿಶೇಷ
ಮೇದಿನಿ-ಭಾಮಿ
ಮೇಲುದು-ಮೇಲುಮುಸುಕು,
ಉತ್ತರೀಯ, ಧಾವಣಿ
ಮೋನೆಯಲಗು- ಹರಿತವಾದ ಬಾಣ
ಮೋಳಗು-ಶಬ್ದಪೂದು
ಮೋಹರ-ಸೇನೆ, ಗುಂಪು, ಸಚ್ಚು
ಮೋಲಿ-ಕಿರೀಟ
ರಜನಿ-ರಾತ್ರಿ
ರದನ-ಹಲ್ಲು
ರವ-ಧ್ವನಿ

ರವೆಗಾಲು-ಪುಟ್ಟಪೆಚ್ಚೆ
ರಸಾಲ-ಮಾವು
ರಹಿ-ವೈಭವ
ರಾಗಿ-ಕಾಮಾಸಕ್ತಿ
ರಾಜಮರಾಳ-ರಾಜಹಂಸ
ರಾಧೇಯ-ಕಣ್ಣ
ರಾಪು-ಹೀಡಿಸು
ರಾಮಧಾನ್ಯ-ರಾಗಿ
ರಾವುತ-ಹುದರೆ ಸವಾರ
ರಿಪು-ಶತ್ರು
ರೂಢಿ-ಭೂಮಿ
ರೆಂಜೆ-ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಹಕ್ಕರಿಕೆ, ಗುಳಿ
ಲಹರಿ-ಅಲೆ
ಲಜ್ಜೆ-ನಾಚಿಕೆ
ಲೋಪೆ-ಇಳಿಜಾರಾದ ಸೂರು, ಅಡ್ಡ
ಪಟ್ಟಿ
ವಟಪತ್ರ-ಅಲದ ಎಲೆ
ವನಜ-ತಾವರೆ
ವನಜನಾಭ-ತಾವರೆ ಹೊಕ್ಕುಳವ
(ಹಿಷ್ಟು)
ವನಧಿ-ಸಮುದ್ರ
ವರದ-ವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವನು
ವರನಿಟಿಲಾಕ್ಷಸವಿ-ಹಣೆಗಣ್ಣಳ್ಳಿ ಶಿವನ
ಸೇಹಿತ (ಹಿಷ್ಟು)
ವರೂಢ-ರಥ
ವಸನ-ಬಟ್ಟಿ
ವಸು-ಅಪ, ದ್ರವ, ಸೋಮ, ಧನ,
ಅನಿಲ, ಅನಲ, ಪ್ರತ್ಯುಷ,
ಪ್ರಭಾಸ ಎಂಬ ಎಂಟು

ಮುಂದಿ ದೇವತೆಗಳು
ವಸುಮತಿ-ಭೂಮಿ
ವಹಿಲ-ಶೀಷ್ಟ, ಬೇಗ
ವಾಫೆ-ಕಡಿವಾಳ
ವಾಜಿ-ಕುದುರೆ
ವಾಯಂಸ-ಕಾಗೆ
ವಾಧಿಕ-ಮುಪ್ಪು
ವಾರಾನಾರಿ-ವೇಶ್ಯೆ
ವಾರಣ-ಆನೆ
ವಾರಿ-ನೀರು
ವಾರಿಧಿ-ಸಮುದ್ರ
ವಾಲಾಖ್ಯ-ನಳಿನ ಸ್ವೇಚ್ಚಿತನ ಹೆಸರು
ವಾವೆವರ್ತನ-ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಎರಕ
ವಾಸವ-ಇಂದ್ರ
ವಾಸಿ-ಲೇಸು, ಖ್ಯಾತಿ, ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದವ
ವಾಸುಕಿ-ಅದಿಶೇಷ
ವಿಕಳ-ಕೊರತೆ, ವಿಚಿತ್ರ, ಕಳೆದುಕೊಂಡವ
ವಿಗತ-ಪರಾಕ್ರಮಿ
ವಿಗಡಿಸು-ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸು
ವಿಗತಿವಡ-ಮಂಕಾಗು
ವಿಷಾಳಿಸು-ಕುಲಗೆಡು, ಹಾಳಾಗು
ವಿತಳ-ಸರ್ವಲೋಕ
ವಿದಗೆ-ಪೌರ್ಣ
ವಿದಳಿತ-ಕತ್ತರಿಸಿದ
ವಿಪಿನ-ಕಾಡು
ವಿಬುಧ-ವಿದ್ವಾಂಸ, ಪಂಡಿತ
ವಿರಿಂಜಿ-ಬ್ರಹ್ಮ
ವಿಷಯಕೇಳಿ-ಕಾಮಲೀಲೆ

ವಿಹಿತ-ಯೋಗ್ಯ
ವೆಂಟಣಿಸು-ಆವರಿಸು
ವೆಗ್ಗಳಿಸು-ಹೆಚ್ಚಾಗು
ವ್ರಿಹಿ-ಬತ್ತೆ
ವ್ಯಾತ-ಸಮೂಹ
ಶಬರ-ಬೇದ
ಶರಹತಿ-ಬಾಣದ ಹೊಡೆತ
ಶರಾಣಿ-ಪಾರ್ವತಿ
ಶತಿಕಾಂತ-ಚಂದ್ರಕಾಂತ
ಶಾಕಪಾಕ-ಸಸ್ಯಾಹಾರ
ಶೀತಾಂಶು-ಚಂದ್ರ
ಶುಕ-ಗಿಳಿ
ಶೂಲಪಾಣಿ-ಶಿವ
ಶೋಕಾಳ್ಜಿ-ಶೋಕಸಾಗರ
ಶ್ರೋಣಿ-ನಿತಂಬ, ಪೃಷ್ಠ
ಶ್ರುತಿ-ವೇದ
ಸಂಕಲ್ಪ-ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ
ಸಂಗರ, ಸಂಗ್ರಹ-ಯುದ್ಧ
ಸಂಚಿತ-ಕೊಡಿಸಿಕೊಂಡ, ಆಜ್ಞಾಸಿದ
ಸಂಜನಿಸು-ಹುಟ್ಟು
ಸಂಜಾತೆ-ಮಗಳು
ಸತ್ತಿಗೆ-ಭತ್ತಿ
ಸನ್ಮುತ್ತ-ಹೂಗಳುವಂಥ
ಸಬಳ-ತೆಟಿ
ಸಮತಳಿಸು-ಕೊಡಿಬರು
ಸಮಪಾಳಿ-ಸರಿಸಮಾನ
ಸಮರ-ಯುದ್ಧ
ಸವಡಿನುಡಿ-ಇಬ್ಬಗೆಯ ಮಾತು,
ಎರಡು ಮಾತು

ಸಾಗರನ ಮಗಳು-ಲಾಕ್ಷ್ಯೇ
ಸಾರಣೆ-ನೇಲಸಾರಿಸುವುದು
ಸಾರಿ-ಪಗಡೆದಾಳ
ಸಿಂಧ-ಬಾಪುಟಿ
ಸಿಂಧುಬಂಧನ-ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆ
ಕಟ್ಟಿದವನು
ಸಿಂಹಪೀಠ-ಸಿಂಹಾಸನ
ಸಿತೆಜಾಮರ-ಬಿಳಿಯಚಾಮರ
ಸಿತಾಬ್ಜಿ-ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆ
ಸಿಗರಿ-ಚಾಮರ
ಸುಕರ-ಸರಾಗ
ಸುಕೃತ-ಪುಣಿ
ಸುರುಜಿರ-ಮನೋಹರ
ಸುತ್ರಾಮ-ದೇವೇಂದ್ರ
ಸುಮನಸ-ದೇವತೆ
ಸುಮಾರ್ಯ-ಹೂಮಾಲೆ
ಸುಮಾನ-ಹರಣ
ಸುರಗಿ-ಸಣ್ಣಕ್ತಿ
ಸೂತ-ಸಾರಥಿ
ಸೂನಗಿ-ಕತ್ತಿ
ಸೂಪಕಾರ-ಅಡುಗೆಯವ
ಸೆಳ್ಳುಗುರು-ಜೂಪಾದ ಉಗುರು
ಸೇದು-ಸೆಳೆ
ಸೇಸೆ-ಆಕತೆ
ಸೃಗೆಡ-ಸಾಘಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡು
ಸೋಜಿಗ-ಆಶ್ಚರ್ಯ
ಸೋಎಮುಂಡಿ-ಸದಿಲವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ
ತುರುಬು
ಸೋಹು- ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ‘ಸೂಸೂ’

ವಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ
ಮೃಗಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟುವುದು
ಹಕ್ಕೆ-ಆಶ್ರಯ, ನೇಲೆ
ಹಣ್ಣದ-ಹೊದಿಕೆ, ದುಪ್ಪಟ
ಹದನು-ರೀತಿ
ಹಡಪ-ಚೀಲ
ಹವ್ಯಾಳಿಸು-ಸೋಕ್ಕಮುರಿ
ಹಮ್ಮಣ-ಹೂಡು, ಜೋಡಿಸು
ಹರಣ-ಪ್ರಾಣ
ಹರಿ-ಟಿಡು, ಪಲಾಯನ
ಹರಿಗೆ-ಗುರಾಣಿ
ಹರಿಯ ಮಧ್ಯ-ಸಿಂಹದ ಸೋಂಟ,
ಬಡನಡು
ಹರಿವು-ಆಗುಮಾಡು, ಪೂರ್ಣಗೋಳಿಸು
ಹವೆಲು-ಪ್ರಮಾಣ, ಲೆಕ್ಕೆ, ಅಳತೆ,
ಹಂಚಿಕೆ
ಹಲ್ಲಣಿಸು-ಸಿದ್ಧವಾಗು, ಹಲ್ಲಣ
(ಜೇನು) ಹಾಕುವುದು
ಹಲುಬು-ಕೊರಗು, ದುಃಖ
ಹಸಾದ-ಅಪ್ಪಣೆ
ಹಸ್ತಿವಾಹನ-ಇಂದ್ರ
ಹಳುವ-ಅರಣ್ಯ
ಹಾಸಂಗಿ-ಪಗಡೆದಾಳ, ಲೆತ್ತು
ಹಾಸರೆ-ಹಾಸುಬಂಡೆ
ಹಿವಾಂಶುಕುಲ-ಚಂದ್ರವಂಶ
ಹಾಹೆ-ಗೋಂಬೆ
ಹಿಂತಾಲ-ಒಂದು ಜೂತಿಯ
ತಾಳಿಮರ, ಕಿರುತಾಳಿ
ಹಿರಣ್ಯ-ಚಿನ್ನ

ಹುಡಿ-ಮಣ್ಣ, ದೂಳು
ಹುತವಹನ-ಅಗ್ನಿ
ಹುರುಳು-ಸಾರ, ಶೈಕ್ಷಿ
ಹೂಂಕರಿಸು-ರೋಷದಿಂದ ಕೂಗು
ಹೇವರಿಸು-ಜುಗುಪ್ಪೆ ಪಡು
ಹೃತಸುಖಿ-ಸುಖದಿಂದ ವಂಚಿತ,
ಸುಖನೀಗಿಕೊಂಡ
ಹೆಬ್ಬಲ-ದೊಡ್ಡಸೇನೆ
ಹೂಂಪ್ಯಾಳಿ-ರೋಮಾಂಚನ
ಹೊದರು-ಪ್ರೋದೆ
ಹೊದ್ದು-ಉಂಟಾಗು
ಹೊನಲು-ಪ್ರವಾಹ
ಹೊಯ್ಯಿ-ಹೊಡೆತ, ಪೆಟ್ಟು
ಹೊರಳು-ವ್ಯಾಪಕತೆ, ಬಾಗುವಿಕೆ,
ಉರುಳುವುದು
ಹೊರಿಗೆ-ಹೋರಾಟ, ಸ್ವಫ್ಂ
ಹೊರೆ-ಪೂರೆ, ಕಾಪಾಡು, ಕೂಡು,
ಸೇರು
ಹೊಲಬು-ಕ್ರಮ, ದಾರಿ
ಹೊಳಳು-ಪಟ್ಟಣ